

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 07808

www.libtool.com.cn

LEV TOLSTOY FAR KINDER

Leo Tolstoy

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
www.libtool.com.cn
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

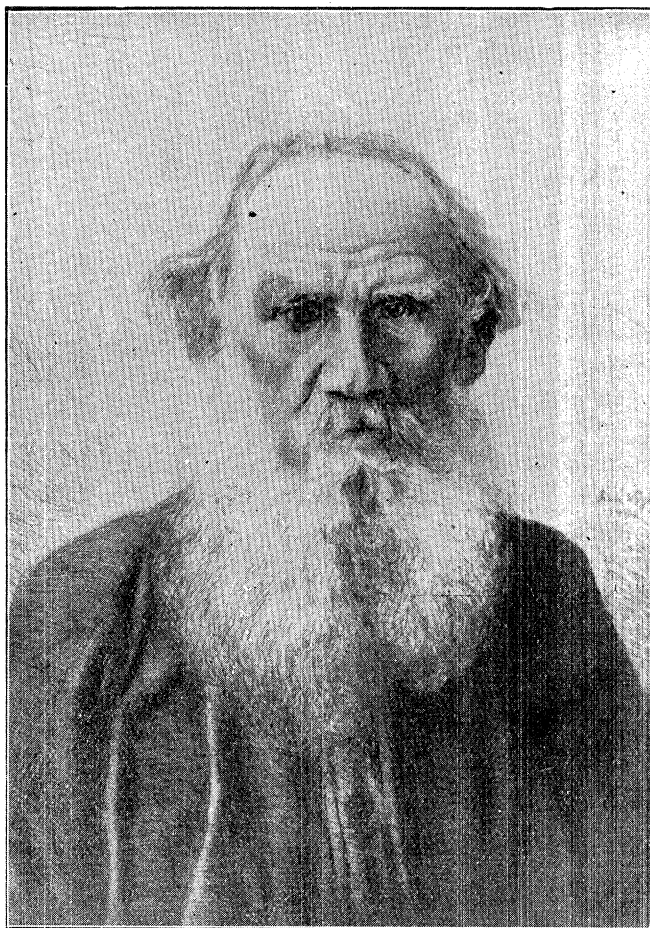

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

www.libtool.com.cn

לערו טעלסטאָי

קינדער פֿיבליאָטעק „טאַמאַר“

www.libtool.com.cn

לעוו טאַלסטאָי

פאַר קינדער

איבערזעצט ג. מייזיל

ווילנע — 1928

פאַרלאַג „טאַמאַר“ פֿון יוסף קאַמערמאַכער

www.libtool.com.cn

PRINTED IN POLAND

Lew Tołstoj dla dzieci.

Drukarnia Notes i Szwajlich, Wilno.

פאבלעוני*

....

די מוראשקע און דאָס טייבעלע.

א מוראשקע האָט זיך אַראָפּגעלאָזט צום טייכל. איר האָט זיך פאַרגלוסט אַ טרונק. האָט אַ כוואַליע זי פאַרגאַסן און שיר זי ניט דערמאָנקען. אַ טייבעלע האָט געמראָגן אַ צווייגל; זעט זי— אַ מוראשקע טרינקט זיך. האָט זי איר אַ וואָרף געמאַן דעם צווייגל גלייך אין טייכל אַריין. די מוראשקע איז אַרויפגעקראָכן אויפן צווייגל, און אזוי אַרום זיך געראַטעוועט. שפעטער האָט אַ יעגער געכאַפט דאָס טייבעלע אין אַ נעץ, און שוין געוואָלט די נעץ פאַרהאַקן. אָבער דאָ איז צום יעגער צוגעקראָכן די מוראשקע און האָט אים אַ ביס געמאַן אין פּוס. דער יעגער האָט אַן אויַקע געמאַן און האָט אַרויסגעלאָזט די נעץ פון די הענט. האָט דאָס טייבעלע אַ פאַכע געמאַן מיט די פליגל און איז זיך צוועקגעפּלויגן.

דער שילדקרעט און דער אָדלער.

א שילדקרעט האָט זיך געבעטן ביי אַן אָדלער, אַז יענער זאָל אים אויסלערנען פליען. דער אָדלער האָט אים אָפּגערעדט פון דעם און געזאָגט, אַז דאָס איז ניט פאַר אים קיין אַרבעט. אָבער ער איז פון דעם אָדלער ניט אָפּגעשטאַנען. האָט דער אָדלער אים אָנגענומען מיט די נעגל, אויבגעהויבן אים אין דער

* איבערגעזעצט פון עזאָפּן, איבערגעזאַכט פון אינדיש און נאָכגעמאַכט.

היך און דאָרט אים אָפגעלאָזט: דער שילדקרט און אַרצאָנע-
פאלן אויף שטיינער און האָט זיך צעקלאַפּט.

דער טכויר.

אַ טכויר איז אַרײַן צו אַ קופער-שמיד און גענומען לעקן
דעם אַײַזן-זעגעכץ. האָט פון דעם טכוירס צונג אָנגעהויבן צו
טײַפן בלוט. אָבער ער האָט זיך געפרייזט, נישט אויפגעהערט
צו לעקן און געמיינט, אז דאָס בלוט גייט פונעם אַײַזן. אזוי אַרום
האָט ער זיך געפארט דעם גאַנצן צונג.

דער לייב און די מויו.

אַ לייב איז געשלאָפן. פלוצים איז איבער זיין לייב דורכ-
געלאָפן אַ מויו. האָט ער זיך אויפגעכאַפּט און זי געפאַקט. די
מויו האָט זיך גענומען בעטן ביי אים; זי האָט געזאָגט: „לאָזטו מיך
אָפּ, וועל איך זיך אויף דיר אַמאָל אויך דערבאַרימען.“ דער
לייב האָט זיך צעלאַכט פון דעם, וואָס אַ מויו זאָגט אים צו
אַ טובה טאָן, און האָט זי פרייגעלאָזט.

שפעטער האָבן יענער געכאַפּט דעם לייב און אים צוגע-
בונדן צו אַ בוים. די מויו האָט דערהערט, ווי דער לייב פריילט,
איז זי געקומען צו לויפן, איבערגעביסן די שמדיק און האָט גע-
זאָגט: „דו געדענקסט, ווי דו האָסט געלאַכט און זיך ניט גע-
וואָלט גלויבן, אז איך וועל דיר קאָנען אָפּדאַנקען. איצט זעסטו
שוין, אז אַ מויו קאָן אויך אַמאָל אַ טובה טאָן.“

דער ליגנער.

אַ יונגל האָט געפאַשעט שאַף, און פונקט ווי ער וואָלט
דערזען אַ וואָלף, האָט ער גענומען רופן: „ראַטעוועט—אַ וואָלף,
אַ וואָלף.“ די דאָרפסלייט זיינען געקומען צו לויפן, זעען זיי: עס
הייבט זיך ניט אָן. אזוי האָט ער אָפגעמאָן אַ צווייטן און אַ
דריטן מאָל, ביו עס האָט זיך געמראָפן, אז אַ וואָלף איז אין
דער אמתן אָנגעלאָפן. דער יונגל האָט גענומען שרייען: „אָהער,
אָהער, גיכער—אַ וואָלף.“ די דאָרפסלייט האָבן געמיינט, אז ער

צארט זיי ווייטער אָפּ, ווי זיין שטייגער איז—האָבן זיי זיך ניט
צוגעהערט צו זיינע געשרייען. זעט דער וואָלד, נימאָ וואָס מורא
צו האָבן: האָט ער פריי אויסגעקוילעט די גאַנצע משערעדע.

דער אייזל און דאָס פערד.

אין מענטש האָט געהאַט אַן אייזל מיט אַ פערד. איינמאָל
זיינען זיי געגאַנגען אין וועג. זאָגט דער אייזל צום פערד: „מיר
איז שווער, איך וועל ניט דערשלעפן די גאַנצע משא; נעם
כאָטש אַ ביסל אַראָפּ פון מיר.“ דאָס פערד האָט זיך ניט צו-
געהערט צו זיינע רייד. דער אייזל האָט זיך אונטערגעריסן און איז
געשמאָרבן. דער בעל-הבית האָט איבערגעלייגט די גאַנצע משא
פונעם אייזל אויפן פערד און צוהויך דעם נאָך די פעל פונעם
אייזל אויך. האָט זיך דאָס פערד צעיאָמערט:

„וויי איז מיר, דעם אַרימען, וויי און ווינד איז מיר, דעם
אומגליקלעכן. איך האָב אים אַ ביסל ניט געוואָלט צוהעלפן—
שלעפּ איך איצט די גאַנצע משא, און דערצו נאָך זיין פעל
אויך.“

די קראָ און די טייבעלעך.

אַ קראָ האָט דערזען, אַז די טייבעלעך ניט מען גוט צו
עסן, האָט זי זיך אויסגעווייסט און איז אַריינגעפלוין אין אַ
טויבן-שלאַק. די טייבעלעך האָבן קודם אויף איר געמיינט, אַז
זי איז אויך אַ טויב, האָבן זיי אַריינגעלאָזט זי צו זיך. אָבער
די קראָ האָט זיך לאַנג ניט געקאָנט אַינהאַלטן און האָט זיך
באַלד צעשריען אויף קראָעריש. דאַמאַלסט האָבן די טייבעלעך
אַנגעהויבן זי צו פיקן, און זיי האָבן זי דורכגעטריבן. איז זי
צוריק צוועקגעפלוין צו איריקע, אָבער די קראָען האָבן זיך
דערשלאָקן, וואָס זי איז אַ ווייסע, און זיי האָבן זי אויך דורכ-
געטריבן.

די בעל-הביתמע און די הון.

אַ הון האָט געלייגט יעדן טאָג אַן אייעלע. די בעל-הבית-
טע האָט געמיינט, אַז אויב זי וועט דער הון געבן מער צו עסן,

זועט יענע לייגן צוויי מאל צוויפיל אייער. האָט זי אזוי טאַקע געטאָן. אָבער די הון איז שטאַרק **פעט געוואָרן** און האָט זי גאַנץ אויפגעהערט צו לייגן אייער.

דער לייב, דער בער און דער פוקס.

א לייב מיט אַ בער האָבן ערגעץ געקראָגן פאַר זיך פלייש און האָבן נישט געקאָנט זיך מיטן פלייש צעטיילן. האָבן זיי אָנגעהויבן צו שלאָגן זיך, און קיין איינער פון זיי האָט נישט געוואָלט נאַכגעבן. זיי האָבן זיך געשלאָגן און געשלאָגן, ביז זיי זיינען מיר געוואָרן און זיינען געבליבן לייגן אָן פוחות. אַ פוקס האָט דער זען דאָס שטיקל פלייש, האָט ער עס אַ כאַפּ געטאָן און איז מיט דעם אַנטלאָפן.

דער הונט, דער האָן און דער פוקס.

אַ הונט מיט אַ האָן האָבן זיך אין צווייען געלאָזט וואַנדערן. פאַרנאָכט איז דער האָן איינגעשלאָפן אויף אַ בוים, און דער הונט האָט זיך צוגעשפאַרט ביי דעם זעלבן בוים צווישן די שטאַמען. ווען די צייט איז געקומען, האָט זיך דער האָן צעקרייט. דער פוקס האָט דערהערט, געקומען צו לויפן און אָנגעהויבן פון אונטן אַרויף צו בעטן, אז דער האָן זאָל אַראָפגיין צו אים; עס גלוסט זיך אים, בלומרשט, אָפגעבן דעם האָן גרויס פּבוד דערפאַר, וואָס יענער האָט אזא גוטע שמים. דער האָן האָט געזאָגט: „מען דאַרף קודם אויפוועקן דעם וועכטער—ער שלאָפט צווישן די שטאַמען. זאָל ער אויפשליסן, וועל איך אַראָפגיין.“ האָט דער פוקס אָנגעהויבן צו זוכן דעם וועכטער און האָט זיך פאַרהוסט. דער הונט איז האַסטיק אויפגעשפרונגען און האָט דערוואָרן דעם פוקס.

דאָס פערד און דער פערד-יונג.

אַ פערד-יונג האָט גענוכעט ביים פערד זיין האַבער, דעם האַבער פאַרקויפט, אָבער דעם פערד יעדן טאָג גערייניקט און געפּצט. רופט זיך אָן דאָס פערד צום פערד-יונג: „אויב דו ווילסט אויף אַן אמת איך זאָל אויסזען שיין, טאָ פאַרקויף זשע ניט מיין האַבער.“

די זשאבע און דער לייב.

א לייב האָט דערהערט, ווי אַ זשאַבע קוואַקעט, האָט ער געמיינט, אז אַ גרויסע חיה שרייט אַזוי הויך. שפעטער אַ ביסל איז די זשאַבע אַרויסגעקראַכן פון דער בלאַטע. דער לייב האָט זי צעקוועטשט מיט דער לאַפע און האָט געזאָגט: „ניטאָ אויף וואָס צו קוקן און איך האָב זיך דערשראָקן“.

די ליבעלע און די מוראשקעס.

ביי די מוראשקעס איז הערבסט-צייט נאָס געוואָרן זייער זוייך; האָבן זיי דעם ווייך געטריקנט. קומט צו זיי אַ הונגעריקע ליבעלע און בעט ביי זיי עסן. און די מוראשקעס זאָגן צו איר: „פאַרוואָס זשע האָסטו פאַר זיך זומער ניט צוגעגרייט קיין עסן?“. ענטפערט זיי: „קיין צייט ניט געהאַט: איך האָב לידער געוונגען“. די מוראשקעס האָבן זיך צעלאַכט און געזאָגט צו איר: „זומער האָסטו געוונגען, טאָ גיי זשע ווייטער מאַנצן“.

די הון און די גאַלדענע אייער.

אַ הון האָט געלייגט גאַלדענע אייער. דעם בעל-הבית האָט זיך פאַרוואַלט מיט אַמאָל צו האָבן אַ סך גאַלד, האָט ער גע-קוילעט די הון (ער האָט געמיינט, אז אינווייניק ליגט ביי איר אַ גרויסע שטיק גאַלד). אָבער די הון איז געווען פונקט אזא, ווי אַלע אַנדערע הינער.

דער אייזל אין דער פעל פון אַ לייב.

אַן אייזל האָט אַמאָל אָנגעטאָן אויף זיך אַ לייב-פעל. אַלע האָבן געמיינט אויף אים, אז ער איז אַ לייב, און מענטשן און חיות האָבן געהאַטן אין אײן אַנטלויפן פון אים. אַ ווינט האָט גראָד אַ בלאַז געטאָן, צעעפנט די פעל, און אַלע האָבן דערוען דעם אייזל. באַלד איז זיך צונויפגעלאָפן אַ גרויסער עולם, און דער אייזל האָט געכאַפט גומע קלעפּ.

די הון און דאָס שוועלבפעלע.

א הון האָט געפונען אייער פון אַ שלאַנג און גענומען זיי אויסוואַרימען. אַ שוועלבפעלע האָט עס דערוען און געזאָגט צו איר:

„אַט אַ נאַרישע! דו וועסט זיי אויסוואַרימען, און ווען זיי וועלן אונטערוואַקסן, וועלן זיי פריער פון אַלץ דורך טאַקע באַליידיקן.“

דער אַלמער און דער יונגער הירש.

אַ יונגער הירש האָט איינמאַל געזאָגט צום אַלמן:
„פאַטער-לעבן, דו ביסט דאָך גרעסער און פלינקער פון די הינטל, און דערצו האָסטו נאָך הערנער גוואַלדיק גרויסע אויף צו פאַרטיידיקן זיך, פאַרוואָס זשע ציטערסטו אזוי פאַר די הינטל?“
דער אַלמער הירש האָט זיך צעלאַכט און האָט געענט-פערט:

„דעם אמת זאָגסטו, קינד מיינס, אַן אומגליק אָבער: קוים דערהער איך, אַ הונט בילט, איז איידער איך גיב אַ מראַכט, לויף איך שוין.“

דער פוקס און די וויינמרויבן.

אַ פוקס האָט דערוען אין דער הייך הענגען צייטיקע וויינ-מרויבן. האָט ער גענומען זוכן אַן עצה, ווי אזוי זיי צו באַקומען. ער האָט זיך לאַנג געמאַמערט, אָבער בשום אופן ניט גע-קאָנט צו זיי דערלאַנגען; כּדי צו באַהאַלטן זיין פאַרדראָס, האָט ער געזאָגט: „וי זיינען נאָך גרוין.“

די אַרבעטאָרנס און דער האָן.

אַ בעל-הביתטע פלעגט וועקן פון שלאָף אירע אַרבע-טאָרנס, בשעת עס איז נאָך אינגאַנצן געווען פינסטער און, ווי נאָר די הענטער פלעגן אָנהייבן צו קרייען, האָט זי זיי שוין גע-זעצט צו דער אַרבעט. די אַרבעטאָרנס זיינען געווען שטאַרק ניט צופרידן, און זיי האָבן באַשלאָסן צו הרגענען דעם האָן, כּדי ער

זאל ניט וועקן די בעל-הביתמע. דעם האָן האָבן זיי געהרגעט.
אַבער זיך האָבן זיי נאָך ערגער געמאַכט: די בעל-הביתמע האָט
מורא געהאַט, זי זאל ניט פאַרשלאָפן. האָט זי נאָך פריער אָן-
געהויבן צו שטעלן אויף די פיס די אַרבעטאַרנס.

דער פישער און דאָס פישל.

אַ פישער האָט געכאַפט אַ פישל, און דאָס פישל זאָגט
צו אים:

„פישער, לאָז מיך אָפּ אין וואַסער; זעסט דאָך, צו איך
בין נאָך קליין: וואָס קאָנסטו פון טיר האָבן? לאָז מיך בעסער
אָפּ, גיב מיר די מעגלעכקייט אויסצווואַקסן, און דאָמאַלסט כאַפּ
מיך—וועסטו פון מיר אַ סך מער נויץ האָבן.“
רונט זיך אָן דער פישער:

„אַ נאַר איז יענער, וואָס זעצט זיך ווערן אויף אַ גרויסע
נוץ, און די קליינע לאָזט ער דערוויל פון די הענט אַרויס.“

דער פוקס און דער באַק.

אַ באַק האָט זיך פאַרגלוסט אַ טרונק; האָט ער זיך אַראָפּ-
געלאָזט באַרג אַראָפּ צו אַ ברונעס, אָנגעטרונקען זיך און איז
געוואָרן שווער. וויל ער צוריק אַרויפקריכן און קאָן ניט. האָט
ער גענומען רעווען. אַ פוקס האָט אים דערזען און געזאָגט
צו אים:

„דאָס הייסט אומגעלומפערט! ווען דו וואַלסט אָבער גע-
האַט אַזויפיל שכל אין קאַפּ, וויפיל דו האָסט האָר אין באַרד,
וואַלסטו פריער, איידער אַראָפּצוקריכן אַ טראַכט געטאָן וועגן
אַרויפקריכן צוריק.“

דער הונט און זיין שאַטן.

אַ הונט איז געגאַנגען אויף אַ בריקל איבער אַ טייכל און
געטראָגן אין די ציין אַ שטיקל פלייש. ער האָט זיך דערזען
אין וואַסער און האָט געמיינט, אַז דאָרט גייט אַן אַנדער הונט
מיט פלייש אין די ציין—האָט ער זיין פלייש אַוועקגעוואָרפן
און זיך אַ לאָז געטאָן צום צווייטן הונט ביי אים אויסצוכאַפן

דאָס פלייש. אָבער קיין אַנדער פלייש איז דאָך, פאַרשטייט זיך, ניט געווען, און זיין שטיקל האָט דערווייל די בונאליע אַוועקגעטראָגן. און דער הונט איז געבליבן ביי גאַרניט.

דער בושל און דער שטאָרד.

א פויער האָט צעשמעלט נעצן אויף בושלען, ווייל זיי פלעגן אים פטרן זיין פאַרווייט פערל. די בושלען זיינען אַרײַן געפאלן אין דער נעץ און צוזאַמען מיט זיי אויך אַ שטאָרד. רופט זיך אָן דער שטאָרד צום פויער: „לאָז מיך אָפּ: ניט קיין בושל, אַ שטאָרד בין איך. מיר זיינען די חשובסטע פייגל. איך ווײן בײַ דיין פאַטער אויפן דאָך. ועסט דאָך אָן די פערערן, און איך בין ניט קיין בושל.“ אָבער דער פויער האָט געזאָגט: „צוזאַמען מיט די בושלען האָב איך דיך געכאַפט. צוזאַמען מיט זיי וועל איך דיך קוילן.“

דער גערטנער און זיינע זין.

א גערטנער האָט געוואָלט אויסלערנען זיינע זין גערטנעריי. האָט ער זיי פאַרן טױט צוגערופן צו זיך און אַזוי צו זיי געזאָגט: „הערט זיך אײן, קינדער. ווען איך וועל שטאַרבן, וואָלט איר אין וויינגאַרטן גוט אַ זוך טאָן, וואָס דאָרט איז באַהאַלטן.“ די קינדער האָבן געמײנט, אַז דאָרט ליגט אַן אוצר, און ווען דער פאַטער איז געשטאַרבן, האָבן זיי גענומען גראָבן, און די גאַנצע ערד איבערגעשאַרט. קיין אוצר האָבן זיי ניט געפונען, אָבער אַזוי גוט איבערגעגראָבן די ערד אין וויינגאַרטן, און זיי האָט אָנגעהויבן אַ סך מער פרוכט צו געבן.

דער וואָלף און דער בושל.

בײַ אַ וואָלף איז געבליבן שטיין אַ בײן אין האַלד, און ער האָט זיך ניט געקאַנט קיין עצה געבן. האָט ער גערופן דעם בושל און האָט געזאָגט אַז אים:

„א נ, בושל, א האלו האָכטו א לאנגן, שמעק נאָר אַרײַן
דיין קאָפּ צו מיר אין גאַנגל און שלעפּ אַרויס פון דאָרט דעם
ביין. איך וועל שוין דיר אָפּדאַנקען.“
האָט דער בושל אַרײַנגעשמעקט דעם קאָפּ, אַרויסגעשלעפּט
דעם ביין און געזאָגט:
„גיב זשע מיר דעם לײַן.“

אַבער דער וואָלף האָט אַ קריץ געטאָן מיט די צײַן און
האָט געענטפּערט:

„און דאָס איז פאַר דיר קאַרג, וואָס דיין קאָפּ איז בײַ מיר
אין האַלו געווען און פון דאָרט אַרויס גאַנץ?“

די האָזן און די פרעש.

אײַנמאַל זײַנען זיך צונויפגעקומען האָזן און אָנגעהויבן צו
זײַנען אויף זײַער מזל: „סײַ פון מענטשן, סײַ פון הינט, סײַ
פון אַדלער און פון די איבעריקע חיות קומען מיר אום. שוין
בעסער אײַנמאַל פאַר אַלעמאַל שאַרבן, אײדער צו לעבן אין
שרעק און שמענדיק צו מאַטערן זיך. לאַמיר זיך דערטרײַנקען!“
זײַנען די האָזן צוועקגעשפרונגען צום טײַך טרינקען זיך.
די פרעש האָבן דערהערט, אַז די האָזן קומען אָן, האָבן זיי
גענומען וואַרפן זיך אין וואַסער אַרײַן. רופּט זיך אָן אײַן האָז:
„שטייט, חברה! לאַמיר זיך נאָך ניט טרינקען. דאָס לעבן
פון פרעש איז נאָך, אַ פנים, ערגער פון אונזערס: זיי האָבן פאַר
אונז אויך מורא.“

דער פּאָטער און די זין.

אַ פּאָטער האָט אָנגעזאָגט זײַנע זין, זיי זאָלן לעבן בשלום,
אַבער זיי האָבן אים נישט געפּאָלגט. האָט ער געהייסן ברענגען
אַ בעזים און געזאָגט צו די זין:
„צעברעכט!“

וויפּיל די זין האָבן זיך ניט געמאַטערט, האָבן זיי דעם
בעזים ניט געקאָנט צעברעכן. דאָן האָט דער פּאָטער צעבונדן
דעם בעזים און געהייסן ברעכן יעדן ריטל באַזונדער. האָבן זיי
צעבראַכן.

זאגט צו זיי דער פאטער :
"די אייגענע מעשה איז מיט איר: וועט איר לעבן בשלום,
וועט אייך קיינער נישט בייקומען; מאַכער אַבער ווילט איר זיך
קריגן, און יעדער וויל לעבן פאר זיך, וועט אייך יעדער איינער
גרינג אומברענגען."

דער פוקס.

א פוקס איז אריינגעפאלן אין א נעץ, אפגעריסן זיך דעם
עק און איז ארויס אויף דער פריי. האָט ער אָנגעהויבן צו זוכן
עצות מיט וואָס זיין חרפה צו פאַרשמעלן. ענדלעך האָט ער
צונויפגעזוכן אלע פוקסן און גענומען איינריידן זיי, אז זיי זאלן
זיך אלע אָפהאַקן די עקן. "אן עק, זאָגט ער, איז אונז אינגאנצן
נישט נייטיק, מיר שלעפן זיך נאָר אַרום מיט אַן איבעריקער
לאַסט". רופט זיך אָן איינער פון די פוקסן:
"אך, ניט אזוי וואָלסטו גערעדט, ווען דו זאָלסט אליין נישט
האַבן קיין אָפּגעהאַקטן עק".
האָט אים דער פוקס נישט געהאַט וואָס צו ענטזערן, און
זיך געמוזט נעמען די וועג.

דער ווילדער אייזל און דער שטוב-אייזל.

א ווילדער אייזל האָט דערזען א שטוב-אייזל, איז ער
צוגעגאנגען צו יענעם און האָט אָנגעהויבן צו באַוונדערן יע-
נעמס מול: ווי גלאַטיק ער איז אויפן לייב, און וואָס פאַר אַ
זיס לעבן ער האָט. שפעטער אַבער, ווען מען האָט דעם שטוב-
אייזל אָנגעלאָדן, און דער אַנטרייבער האָט אים גענומען טרייבן
מיטן גראָבן שמעקן, האָט דער ווילדער אייזל געזאָגט: "ניין,
ברודער, איך בין שוין דיר נישט מקנא; איך זע, אז דיין זיס
לעבן קומט דיר נאָר נישט גרינג אָן".

דער הירש.

א הירש איז געקומען צום טיך אַנטרינקען זיך. ער האָט
זיך דערזען אין וואַסער און האָט גענומען פרייען זיך, וואָס די
הערנער זיינען ביי אים אזוי גרויס און צעצווייגט. אַבער ווען ער

האָט אַ קוק געטאָן אויף זיינע פיס, האָט ער געזאָגט: „נאָר די פיס מיינע זיינען מיאום און מאַגער.“ און דאָ שפּרונגט פון ער-געץ פּלוצלינג אַרויס אַ לייב און גיט זיך אַ וואָרף אויפן הירש. דער הירש האָט זיך געלאָזט לויפן איבערן פרייען פעלד. ער איז גיך געלאָפן, אָבער ווען ער איז אַריין אין וואַלד, האָבן זיך זיינע הערנער פאַרשטעפּט אין די צווייגן, און דער לייב האָט אים געפאַקט. אין דער לעצטער מינוט האָט דער הירש געזאָגט צו זיך אליין:

„אָט אַ נאַר בין איך! די, וואָס איך האָב אויף זיי גע-מיינט, אַז זיי זיינען מיאום און מאַגער, האָבן מיך געראַטעוועט. און פון די, וואָס מיט זיי האָב איך זיך געפרייט, קום איך אום.“

דער הונט און דער וואַלף.

אַ הונט איז אַנטשלאָפן געוואָרן אין דרויסן. אַ הונגעריקער וואַלף איז גראָד אָנגעקומען אויף דער מינוט און געוואַלט אויפ-עסן דעם הונט. רופט זיך אָן דער הונט: „וואַלף! וואַרט נאָר צו, עס מיך דערווייל ניט, — איך בין איצט דאָר און מאַגער. האָב געדולד, ביי די בעלי-בתים מיינע איז אינגיכן אַ חתונה, עסן וועט זיין, וויפיל דאָס האַרץ גלוסט. איך וועל ווערן פעט און דו וועסט האָבן אַ געשמאַקערן ביסן.“ דער וואַלף האָט אים געפאַלגט און איז זיך אַוועק זיין וועג. קומט ער אַ צווייטן מאַל און טרעפט דעם הונט ליגן אויפן דאָך. „נו, וואָס?, — פרעגט דער וואַלף, — שוין געווען די חתונה?“ „ווייסטו וואָס, וואַלף, — ענטפערט אים דער הונט, — טאַמער פאַקסטו מיך אַ צווייטן מאַל, ווען איך שלאָף, זאָלסטו שוין ניט וואַרטן אויף קיין שום חתונה.“

דער מוק און דער לייב.

אַ מוק איז געקומען צו פליען צו אַ לייב און רופט זיך אָן צו אים: „דו מיינסט, אַז דו האָסט מער כח פון מיר? עס הייבט זיך ניט אָן! אין וואָס באַשטייט דיין כח? וואָס דו דראָ-פעסט זיך מיט די נעגל און בייסט זיך מיט די ציין? — אויף

אזא אופן קאָנען ווייבער אפילו מיט די מענער זיך שלאָגן. איך בין שטאַרקער פון דיר: ווילסטו, קום אַרױס אויף אַ מלחמה מיט מיר! דער מוק האָט זיך צעטרוממטערט און גענומען בייסן דעם לייב אין די נאָקעמע באַקן און אין נאָז. דער לייב האָט גענומען פאַטשן זיך מיט די לאַפעס איבערן פנים און קראַצן זיך מיט די נעגל. ער האָט זיך צעבלומיקט דאָס גאַנצע פנים און האָט זיך גיך אַרויסגעשלאָגן פון די כוחות.

דער מוק האָט זיך צעטרוממטערט פון פרייד און איז אַוועק-געפלויגן. שפעטער האָט ער זיך פאַרפלאַנטערט אין אַ שפיני-וועבס. און ווען דער שפיין האָט אים גענומען אויסוויגן, האָט דער מוק געזאָגט: „די שטאַרקע חיה, דעם לייב, בין איך ביי-געקומען, און אָט פון דעם נישטיקן שפיין קום איך אום.“

דאָס פערד און זיינע בעל-הבתים.

ביי אַ גערמנער איז געווען אַ פערד. אַרבעט האָט דאָס פערד געהאַט אָן אַ שיער און עסן איז ניט געווען וואָס. האָט דאָס פערד גענומען זיך בעטן ביי גאָט, אז גאָט זאָל אים צו-שיקן אַן אַנדער בעל-הבית. און אַזוי האָט געטראָפן. דער גערט-נער האָט פאַרקויפט זיין פערד צו אַ טעפער, דאָס פערד איז געווען צופרידן, אָבער ביים טעפער האָט ער געהאַט נאָך מער אַרבעט, ווי פריער. האָט ער גיך ווייטער אָנגעהויבן צו קלאָגן זיך אויף זיין מול און בעטן ביי גאָט אַ בעסערן בעל-הבית. אויך דער ווונש איז מקוים געוואָרן. דער טעפער האָט פאַרקויפט זיין פערד צו אַ הויט-שינדער. אָבער ווי נאָך דאָס פערד האָט דער-זען אויפן הויף פונעם נייעם בעל-הבית די פערדישע פעלן, האָט ער זיך צעיאָמערט: „אָך, וויי און ווייג איז מיר, דעם אומגליק-לעבן! בעסער וואָלט איך שוין ביי די פריערדיקע בעל-הבתים געבליבן: איצט האָט מען מיך שוין, אַ פנים, ניט צוליב מיין אַרבעט, נייערט צוליב מיין פעל פאַרקויפט.“

דער אַרטער און דער מלאך-המות.

אַן אַלטער האָט אָנגעהאַט האַלץ און זיך געלאָזט מיטן האַלץ אין וועג. גיין האָט מען באַדארפט ווייט, איז ער מיר גע-וואָרן, אַראָפגעלאָזט דעם בערעמעק האַלץ אויף דער ערד און

www.libtool.com.cn

זאגט: „עד, דער מלאך-המות זאל שוין קומען“. איז געקומען דער מלאך-המות און זאגט: „איך בין דא, וואס טוילסטו?“. דער אלטער האט זיך דערשראקן און האט געזאגט: „איך וויל דו זאלסט מיר אויפהייבן דעם בערעמעק האלץ“.

דער לייב און דער פוקס.

א לייב איז אלט געווארן און שוין נישט געקאנט כאפן קיין חיות, איז ער געפאלן אויף א שפיצל: אריין אין א הייל, זיך געלייגט און געמאכט זיך פאר קראנק. האבן חיות אָנ-געהויבן צו קומען אים געוואָר ווערן. און ער פלעגט אויפעסן אלע חיות, וואָס זיינען נאָר צו אים אַרײַן. דער פוקס איז אויך געקומען, אָבער ער האָט פאַרשטאַנען די מעשה און איז גע-בליבן שטיין ביים אַרײַנגאַנג אין הייל.

„נו, לייב, וואָס מאַכסטו?“ פרעגט ער.

זאָגט דער לייב: „שלעכט; אָבער פאַרוואָס גייסטו נישט אַרײַן?“

און דער פוקס ענטפערט אים אָפּ: „איך גיי נישט אַרײַן, ווייל די שפורן ווייזן מיר, אז אַרײַנגאַנגען זיינען פאַראַן אַן אַ שיער, און קיין אַרױסגאַנגען איז נישט צו זען“.

דער הירש און דער וויינגארטן.

א הירש האָט זיך באַהאַלטן פון די יעגער אין אַ וויינג-גאַרטן. ווען די יעגער זיינען שוין פאַרבײַגעגאַנגען, האָט ער גע-נומען אַרומרייסן די טרויבן-בלעטער.

די יעגער האָבן באַמערקט, אַז די בלעטער באַוועגן זיך, איז זיי אײַנגעפאַלן; „אפּשר געפינט זיך די חיה צווישן די בלע-טער“.— זיי האָבן אויכגעשאַכט און האָבן פאַרווונדעט דעם הירש. אין דער לעצטער מינוט האָט דער הירש אַליין צו זיך געזאָגט: „א מצוה אויף מיר. איך האָב נישט באַדאַרפט עסן די בלעטער, וואָס האָבן מיך פּרײַער געראַמטעוועט“.

דער קאָטער און די מייז.

אין אַ שטוב האָבן זיך באַווײזן אַ סך מייז. אַ קאָטער האָט

זיך אריינגענארט אין דער שטוב און גענומען ליבשאפט ווען די
 מיין, אז עס האלט שמאל, זאגן זיי: "הערט זיך ציין, מיין, לאך=
 מיר שוין מער ניט אראפקריכן פון דער סטעליע, און אהער אז
 אונז וועט דער קאטער ניט דערלאנגען!" ווען די מיין האָבן
 אויפגעהערט אראפצוגיין, האָט דער קאטער אָנגעהויבן צו זוכן
 מיטלען, ווי אזוי זיי איבערצושפיצן. האָט ער זיך אָנגעכאַפט
 מיט איין לאפע פאר דער סטעליע, געבליבן הענגען, און גע=
 מאכט זיך פאר טויט. אַ מיזל האָט ארויסגעקוקט צו אים און
 זאָגט: "ניין, ברודער, זאָלסט שוין אפילו ווערן אַ זאק, וועל
 איך סײַ ווי צו דיר ניט צוגיין".

דער וואָלף און די ציג.

אַ וואָלף זעט—אויף אַ שטיינערנעם באַרג פאַשעט זיך אַ
 ציג און צוקומען צו איר איז אוממעגלעך, זאָגט ער צו איר:
 "וואָלסט בעסער אַראָפּ אהער: דער אָרט איז דאָ אַ גלייכערער
 און די גראָז איז דאָ אַ סך זיסער אויפן טעם".
 ענטפערט אים אָפּ די ציג: "נישט צוליב דעם רופסטו
 מיך, וואָלף, אַראָפּ: מיינסט דען מיין טובה? דו זאָגסט דאָך
 וועגן שפּיין צוליב זיך".

דער איילבערט-בוים און דער אַטשערעט.

אַן איילבערט-בוים מיט אַן אַטשערעט האָבן זיך צעאָמט=
 פערט צווישן זיך, ווער פון זיי איז שטאַרקער און פעסטער. דער
 איילבערט-בוים האָט אָפּגעלאַכט פון דעם אַטשערעטל, וואָס
 פאַרן מינדסטן ווינט בייגט זיך יענער ציין. דער אַטשערעט האָט
 אים פאַרשוויגן, איז געקומען אַ שטורם. דער אַטשערעט האָט
 זיך געשאַקלט, געוואָרפן זיך אין אַלע זייטן, געבויען זיך ביז
 צו דער ערד און—איז געבליבן גאַנץ. דער איילבערט-בוים
 אָבער האָט אָנגעשטעלט אַלע צווייגן זיינע קעגן ווינט און—האָט
 זיך צעבראַכן.

צוויי חברים.

צוויי חברים זיינען געגאַנגען אין אַ וואַלד. פּלוצים איז זיי

באפאלן א בער. האָט זיך איינער פון זיי געלאָזט לויפן, איז אַרויפגעקראָכן אויף אַ בוים און האָט זיך דאַהאַלטן, און דער צווייטער איז געבליבן אין מיטן וועג. קיין ברירה האָט ער נישט געהאַט: איז ער אַ פאַל געמאַן אויף דער ערד און געמאַכט זיך פאַר טויט.

דער בער איז צוגענאַנגען צו אים און גענומען אים אַרומ-שמעקן: האָט ער איינגעהאַלטן דעם אַמעס.

דער בער האָט אַ שמעק געמאַן זיין פנים, געמיינט, אַז ער איז טויש און איז זיך אַוועק פון אים.

ווען דער בער איז שוין געווען ווייט, איז דער צווייטער אַראָפּגעקראָכן פון בוים און לאַכט: „נו, זאָגט ער, וואָס האָט דיר דער בער איינגעראַמט אויפן אויער?“

„ער האָט מיר געזאָגט, אַז מ'נמשן, וואָס לאָזן איבער אין אַ געפאַר זייערע חברים אַליין, זיינען זייער שלעכטע.“

דער וואָלף און דאָס שעפעלע.

אַ וואָלף האָט דערזען—ביי אַ טײַך טרינקט אַ שעפעלע וואַסער.

דעם וואָלף האָט זיך פאַרגלוסט אויבעסן דאָס שעפעלע, און ער האָט זיך גענומען צום שעפעלע טשעפען: „דו מאַכסט מיר, זאָגט ער, אומריין דאָס וואַסער און לאָזט מיך נישט טרינקען.“

זאָגט דאָס שעפעלע: „אַך, וואָלף, ווי קאָן איך דיר מאַכן דאָס וואַסער אומריין? איך שטיי דאָך נידעריקער פון דיר מיטן וואַסער-שטראָם, און אַחוץ דעם באַריר איך דאָך קוים מיט די ליפן דאָס וואַסער.“ און דער וואָלף זאָגט: „טאָ פאַרוואָס זשע האַסטו פאַרזיאָרן זומער געשאַלטן מײן טאַטן?“. ענטפערט דאָס שעפעלע: „אַבער, וואָלף, פאַרזיאָרן זומער בין איך דאָך נאָך אויף דער וועלט נישט געווען.“ איז דער וואָלף געוואָרן אין כעס און זאָגט: „כײַט דיר וועט מען זיך נישט אויסשענהן. בין איך אויפן נישטערן האַרצן און דערפאַר וועל איך דיר אויפגעסן.“

דער לייב, דער וואָלף און דער פּוקס.

www.libtool.com.cn

אן אלטער קראַנקער לייב איז געלעגן אין אַ הייל. זיינען
אלע חיות געגאנגען דעם קיסר געוואָר ווערן. און נאָר דער
פּוקס האָט זיך ניט באַוווּן. דער וואָלף האָט זיך דערפּרייט
מיט דער געלעגנהייט און גענומען פאַרן לייב באַררידן דעם פּוקס.
„דער פּוקס, זאָגט ער, האַלט דיך פּיר גאַרנישט: קיין איינ-
מאַל אַפּילו נישט אַרײַן זען, וואָס דער קיסר מאַכט.“

אויף די ווערטער איז גראָד אָנגעקומען דער פּוקס. ער
האַט דערהערט, וואָס דער וואָלף רעדט אויף אים אויס, טראַכט
ער זיך: „וואַרט נאָר, וואַרט נאָר, וואָלף, איך וועל זיך שוין
מיט דיר אָפּרעכענען.“

ווי נאָר דער לייב האָט זיך צעברומט אויפן פּוקס, רופט
זיך יענער אָן: „וואַרט נאָר צו, שוויט מיך ניט, לאַז אַ וואַרט
אויסצורײַדן. איך בין דערפּאַר צו דיר ניט געקומען, ווייל איך
האַב קיין צייט ניט געהאַט, און קיין צייט האָב איך ניט געהאַט,
ווייל ווי די וועלט איז גרויס, בין איך פּול געווען, פאַר דיר
ביי די רופאים אַ רפואה געווכט. ערשט וואָס געקראַנק, בין
איך שוין געקומען צו לויפן.“

זאָגט דער לייב:

„אין וואָס זשע באַשטייט די רפואה?“

האַט אין וואָס: פּרוּוו נאָר אַ לעבעדיקן וואָלף אָפּשינדן

און זיין וואַרעמע פעל אויף זיך אָנמאַן...“

ווען דער לייב האָט אַנדערגעלייגט דעם וואָלף, האָט זיך
דער פּוקס צעלאַכט:

„אויי איז דאָס, ברודער! די הערשער דאַרף מען ניט צו
שלעכטע, נאָר צו גוטע מעשים צורײַדן.“

דער לייב, דער אייזל און דער פּוקס.

אַ לייב, אן אייזל און אַ פּוקס האָבן זיך אין דרייען געלאָזט
אויף אַ געטע. ווי האָבן געכאַפט אַ סך חיות, און דער לייב האָט
געהייבן דעם אייזל, אַז ער זאָל אַלץ צעטיילן צווישן זיי. דער אייזל
האַט צעטיילט אויף דריי גלייכע חלקים און זאָגט: „גו, איצט נעמט!
דער לייב איז אין פעס געוואָרן, אויפגעגעסן דעם אייזל און האָט
געהייבן דעם פּוקס, אַז ער זאָל טיילן אויפסניי. דער פּוקס האָט אַלץ

www.libtool.com.cn

צווייפגעשארט אין איין קופע פארן לייבס-וועגן און זיך נאך א
קליין ברעקעלע געלאזט. דער לייב האט א קוק געמאן און
זאגט: „ביסט אן אמתער חכם! פון וואסען קאנסטו אזוי גוט
טיילן?“

האט דער פוקס אים געענטפערט: „נו, און מיטן אייזל
איז וואס געווען?“

דער פויער און דער וואסער-מענטש.

א פויער האט אראפגעווארפן זיין האק אין טיך אריין.
האט ער זיך שטארק גענומען צום הארצן, זיך אוועקגעזעצט
אויפן ברעג און אָנגעהויבן צו וויינען.

א וואסער-מענטש האט דערהערט דעם געוויין, זיך מרחם
געווען אויפן פויער און ארויסגעטראָגן אים א גאלדענע האק פון
דעם טיך. „איז דאָס אפשר דיין האק?“ פרעגט ער.

„ניין, דאָס איז נישט מיין האק“ ענטפערט דער פויער.

האט דער וואסער-מענטש ארויסגעטראָגן אן אנדערע—א
זילבערנע האק.

און דער פויער זאָגט ווייטער: „נישט מיין האק“.

דאן האט דער וואסער-מענטש ארויסגעטראָגן א פשוטע
האק.

זאָגט דער פויער: „אָט דאָס איז מיין האק“.

האט דער וואסער-מענטש דעם פויער אלע דריי העק

געשענקט פאר זיין אמת זאָגן.

אינדערהיים האט דער פויער באַוווּיזן זיינע חברים די

העק און האט זיי דערציילט, ווי די מעשה איז געווען.

האט זיך א צווייטן פויער פאָרגלוסט דאָס אייגענע אָפּצו=

מאָן און ער איז אוועק צום טיך, ספעציעל אַרײַנגעוואָרפן זיין

האק אין וואסער אַרײַן, זיך געזעצט אויפן ברעג און האט זיך

צעוויינט.

דער וואסער-מענטש האט ווייטער ארויסגעטראָגן א גאל=

דענע האק און האט געפרעגט: „איז דאָס דיין האק?“

דער פויער האט זיך דערברייט און האט זיך צעשריען:

„מיינס, מיינס!“

אַבער דער וואסער-מענטש האט אים די גאלדענע האק

דער ראָב און דער פּוקס.

א ראָב האָט ערגעץ געפאקט א שטיק פלייש און זיך גע-
זעצט מיט דעם אויף א פּוקס. א פּוקס האָט געוואָרפן אן אויג
אויפן פלייש. גיט ער צו אין זאָגט:
„אַד, ראָב, ווי איך קוק דיך אָן, מיט דיין וווקס און שיינ-
קייט, איז נאָר אַ קיסר צו זיין, און דו וואָלסט געוויס געווען
אַ קיסר, ווען דו וואָלסט נאָך געקאָנט שוין זינגען.“
דער ראָב האָט צעעפנט זיין מויל און זיך צעלאָזט אויף
אַלע פּלים. און דאָס פלייש איז דערווייל אַרויסגעפאלן פון
מויל. דער פּוקס האָט אַ כאַפּ געמאַן דאָס פלייש און זאָגט:
„אַד, ראָב, ווען דו וואָלסט נאָך האָבן שבל אויך דערצו,
וואָלסטו שוין געוויס געווען אַ קיסר.“

דער קאַפּ און דער עק פון אַ שלאַנג.

אַן עק און אַ קאַפּ פון אַ שלאַנג האָבן זיך צעקריגט
צווישן זיך, ווער פון זיי ביידע זאָל גיין אַפריער. דער קאַפּ האָט
געזאָגט: „דו קאָנסט ניט גיין פאַרויס — האָסט ניט קיין אויגן
און אויערן.“

און דער עק האָט געזאָגט: „אַבער דערפאַר האָב איך פּת:
איך שמוץ דיך; אַט לאַמיר פרווון אַרומוויקלען זיך אַרום אַ פּנים,
וועסטו בשום אופן זיך ניט קאָנען רירן פון אַרט.“ זאָגט דער
קאַפּ: „איז צענאָנגען זיך.“

דער עק האָט זיך אָפּגעריסן פונעם קאַפּ און איז אַוועק-
געקראָכן אויף פאַרויס. אַבער ער איז ווייט ניט אַוועק, פאַלד
אַנגעטראָפן אויף אַ שפּאַלט און איז אַהין אַרײַנגעפאַלן.

דינע פאַדעס.

אַ מענטש האָט באַשמעלט ביי אַ וועבערן דינע פאַדעס.
די וועבערן האָט אויסגעוועבט דינע פאַדעס, אַבער דער מענטש
האָט געזאָגט, אַז די פאַדעס טויגן ניט, און אַז ער דאַרף

האָבן גאָר דינע פאָדעם. האָט די וועבערן געוואָגט: „אויב די זיינען פאר דיר ניט גוט, האָסטו די אַנדערע“ און זי האָט אים אָנגעוויזן אויף אַ פּוסט אַרט. ער האָט געוואָגט, אז ער זעט ניט. האָט די וועבערן געוואָגט. „אַט דערפאַר טאַקע זעסטו ניט, ווייל זיי זיינען זייער דיין; איך אליין זע זיי אויך ניט“.

דער נאָר האָט זיך דערפרייט און באַשמעלט פאַר זיך נאָך אַזוינע פאָדעם, און פאַר די האָט ער באַצאָלט געלט.

די ירושה.

ביי איין פאָטער זיינען געווען צוויי זין. האָט ער זיי פאַר זיין טויט אָנגעוואָגט: „ווען איך וועל שטאַרבן, זאָלט איר אַלץ צעטיילן אויף דער האַלב“. אָבער, ווען דער פאָטער איז גע- שטאַרבן, האָבן די זין בשום אופן זיך ניט געקאָנט צעטיילן מיט דער ירושה. האָבן זיי באַשלאָסן צו פאַרלאָזן זיך אויף מענטשן און זיי זיינען אַוועק צו אַ שכן. דער שכן האָט געפרעגט, וואָס האָט זיי דער פאָטער אָנגעוואָגט. זיי האָבן געענטפערט: „ער האָט געהייסן אַלץ טיילן אויף דער האַלב“. האָט דער שכן געוואָגט: „טאָ צערייסט זשע אויף דער האַלב אַלע קליידער, צעשפאַלט אויף דער האַלב דאָס גאַנצע געפעס און צעשניידט אויף דער האַלב דאָס גאַנצע פּי“. די ברידער האָבן דעם, שכן געפאָלגט און זיי זיינען געבליבן מיט גאַרנישט.

די מאַלפּע.

אַ מענטש איז געגאַנגען אין וואַלד אַריין נאָך האַלץ. האָט דאָרט אַראָפּגעהאַקט אַ בוים און גענומען אים זעגן. ער האָט אַנידערגעלייגט איין עק כּונעם בוים אויף אַ קלאַץ, אליין זיך געזעצט רייטנדיק אויפן בוים און גענומען זעגן. באַלד האָט ער אַריינגעהאַקט אין דעם צעזעגטן אַרט אַ פּלעקל און געזעגט וויי- טער, שפּעטער אַרויסגענומען דעם פּלעקל און איבערגערוקט אים נאָך ווייטער.

אַ מאַלפּע איז געזעסן אויף אַ בוים און זיך צוגעקוקט צו דער אַרבעט. ווען דער מענטש האָט זיך געלייגט אָפּווען, האָט זיך די מאַלפּע געזעצט רייטנדיק אויפן בוים און געוואָלט נאָכ- מאַכן דעם פּויער; אָבער ווען זי האָט אַרויסגענומען דעם פּלעקל,

האָט זיך דער בױם צונויפגעקוועמט און האָט פאַרקלעמט איר
דעם עק. האָט זי אָנגעהויבן צו שײַען. יעדער מענטש האָט זיך
אויפגעכאַפט, אָנגעשלאָגן די מאַלפּע און צוגעבונדן זי אויף אַ
שטריקל.

די מאַלפּע און דער אַרבעט.

אַ מאַלפּע האָט געטראָגן צוויי פולע הויפנס אַרבעט. איין
אַרבעטל איז אַרויסגעשפרונגען. די מאַלפּע האָט געוואַלט אים
אויפהייבן און דערווייל אויסגעשאַטן נאָך 20 אַרבעטלעך. האָט
זי זיך אַ וואָרף געטאָן צונויפקלייבן זיי און דערווייל צעשאַטן
אַלע איבעריקע אַרבעטלעך. די מאַלפּע איז שטאַרק אין כּעס
געוואָרן, דעם גאַנצן אַרבעט צעשמעטערט און איז זיך אַנטלאָפּן.

די מעל־קעדיקע קו.

אַ מענטש האָט געהאַט אַ קו; די קו האָט געגעבן יעדן
טאָג אַ טעפּל מילך. איינמאַל האָט דער מענטש איינגעלאָרן צו
זיך געכט. בדי צו האָבן מער מילך, האָט ער צען טאָג נישט
געמאַלקן די קו. ער האָט געמיינט, אַז אויפן צענטן טאָג, וועט
די קו געבן צען קריגלעך מילך.
אַבער דאָס מילך איז אין דער קו איבערגעברענט גע-
וואָרן, און זי האָט געגעבן ווינציקער מילך, ווי פריער.

די קאַטשקע און דער מולד.

אַ קאַטשקע איז אַרומגעשוומען איבערן טייך, געזוכט פיש,
אַבער פאַרן גאַנצן טאָג קיין איינס נישט געפונען. ווען עס איז
געוואָרן נאַכט, האָט זי דערוען דעם מולד אָפּשפיגלען זיך אין
וואַסער. זי האָט געמיינט אויפן מולד, אַז עס איז אַ פיש און האָט
זיך אונטערגעטוקט, בדי צו כאַפּן אים. די אַנדערע קאַטשקעס
האַבן עס באַמערקט און זיי האָבן גענומען פון איר אָפּצולאַבן.
די קאַטשקע האָט זיך שטאַרק פאַרשעמט, און פון יענעם
מאַל אָן האָט זי אינגאַנצן אויפגעהערט צו גלויבן אין זיך. ווען
זי האָט שוין אַפילו יאָ געזען פיש אונטערן וואַסער, האָט זי זיי
אויך נישט געכאַפט. אַזוי אַרום איז די קאַטשקע געשטאַרבן פון הונגער.

דער וואָלף אין שטויב.

א וואָלף האָט געוואָלט כאַפֿן אַ שעפּעלע פֿון אַ טשע-
דענע, האָט ער זיך געלאָזט גיין אַנטקעגן ווינט, כדי דער שטויב
פֿון דער טשערעדע זאָל אים פאַרשמעלן.

דער הונט פֿון דער טשערעדע האָט אים אָבער דערזען
און זאָגט צו אים:

„דאַרפסט ניט, וואָלף, אַרומגיין אין שטויב: די אויגן וועלן
דערנאָך וויי טאָן“.

זאָגט דער וואָלף:

„אָט דאָס איז דאָך די צרה, הינטל, וואָס די אויגן טוען
מיר שוין פֿון לאַנג וויי. מען זאָגט אָבער, אז דער שטויב פֿון אַ
שאַפֿן-טשערעדע איז אַ גוטע רפואה קעגן דעם ווייטאָג“.

די מויז אונטערן שפייכלער.

אַ מויז האָט געווינט אונטער אַ שפייכלער. אין בריק
פֿונעם שפייכלער איז געווען אַ שפעלטל, און דאָס ברויט האָט
זיך געשאַטן אין שפאלט אַריין. דער מויז האָט גאַרניש ניט גע-
פעלט, אָבער זי האָט זיך געוואָלט באַרימען מיט איר גוט
לעבן. האָט זי געמאַכט גרעסער די לאַך און האָט ציינגעלאָרן
צו זיך נאָך מייז.

„קומט, — זאָגט זי, — צו מיר אין געכט, עסן וועט זיין גע-
נוג פֿאַר אַלעמען“ אָבער ווען זי האָט געבראַכט צו פירן די
מייז, האָבן זיי קיין שום לאַך ניט געפונען.

דער פויער האָט באַמערקט די גרויסע לאַך אין בריק און
האָט זי פאַרשלאָגן.

די געשמאַקסטע באַרן.

אַ בעל-הבית האָט געשיקט זיין דינער נאָך די געשמאַק-
סטע באַרן. דער דינער איז געקומען אין קלייט און געפרעגט
אויף באַרן. דער סוחר האָט אים געגעבן, אָבער דער דינער
האָט געזאָגט:

„ניין, גיב מיר די בעסטע“.

האָט דער סוחר געזאָגט:

„פארוואך איינע: וועסטו זען, אז זיי וויינען געשמאק.“
 „ווי אזוי זשע וועל איך ווייסן, אז זיי וויינען אלע געשמאק, אויב איך וועל נאר איינע פארוואכן?“
 „און ער האָט אָפגעבויטן פון יעדער פאר אַ שטיקל און ערשט דעמאָלט געבראַכט זיי צום בעל-הבית. אָבער דער בעל-הבית האָט אים תיכף דורכגעטריבן.“

דער פאלק (סאָקאָל) און דער האָן.

אַ פאלק האָט זיך צוגעוויינט צו זיין בעל-הבית און אויף יענעם רוף גענאָנגען צו אים גלייך אין די הענט; דער האָן אָבער פלעגט יעדעס מאָל אנטלויפן פון דעם בעל-הבית און שטאַרק שרייען, ווען יענער האָט זיך דערנענטערט צו אים. רופט זיך איינמאָל אָן דער פאלק צום האָן:

„ניטאָ אין אַיך, הענער, קיין דאָנקבאַר געפיל: אייער קנעכטיש פלוט לאָזט זיך באַלד פילן. נאָר ווען איר זייט הונג-געריק, גייט איר צום בעל-הבית. גאַנץ אַנדערש וויינען מיר, די ווילדע פויגל. פוּחות האָבן מיר אַ סך, פליען פליען מיר פליג-קער פון אלעמען, פונדעסטוועגן אנטלויפן מיר ניט פון די מענטשן, מיר גייען נאָך אַליין צו זיי אויף זייער רוף. מיר גע-דענקען גוט, אז זיי גיבן אונז עסן.“
 ענטפערט אים אָפּ דער האָן:

„פארוואָס זאָלט איר אנטלויפן פון די מענטשן? איר האָט דען געזען אַמאָל אַ געבראַמטענעם פאלק? וואָס שייך אונז, זעען מיר זייער אַזאָ געבראַמטענע הענער.“

די שאַקאָלן און די העלפאָנדרן.

שאַקאָלן האָבן אויפגעגעסן אלע פגרים אין וואַלד, און זיי האָבן שוין ניט געהאַט וואָס צו עסן. האָט אָן אַלסער שאַקאָל געטראַכט און געטראַכט און געפאלן אויף אַן עצה. ער איז צוועק צום העלפאָנדר און אזוי געוואָגט צו אים:

„ביי אונז איז געווען אַ קיסר, אָבער ער איז קאַליע גע-וואָרן; באַפוילט אונז אַזעלכע זאַכן, וואָס עס איז אוממעגלעך זיי אויסצופירן; ווילן מיר אָן אַנדער קיסר אויסקלייבן—און דאָס

פאלק האָט מיר געשיקט צו דיר בעטן דרך אונזער קיסר צו זיין.
לעבן לעבט זיך אונז גוט, — וואָס דו וועסט הייסן, וועלן מיר
פאלגן און דערצו דיר גרויס פֿכוד אָפֿגעבן. קום אין אונזער
מלוכה!"

דער העלפאָנד האָט מסכים געווען און איז צוועק נאָכן
שאַקאל. דער שאַקאל אָבער האָט אים פארפירט אין אַ זומפ
צריין. ווען דער העלפאָנד איז פארוונקען געוואָרן, האָט זיך דער
שאַקאל אָנגערופן:

"איצט באַפויל: וואָס דו וועכט הייסן, וועלן מיר טאָן."

דער העלפאָנד האָט געזאָגט:

"איך באַפויל, אז דו זאָלסט מיך צרויסשלעפֿן פון דאָנען."

האָט דער שאַקאל זיך צעלאַכט און געזאָגט:

כאַפּ זיך אָן מיט דיין נאָז פאר מיין עק, וועל איך דיך

באלד צרויסשלעפֿן."

דער העלפאָנד האָט געפרעגט:

"קאָן מען דען מיך צרויסשלעפֿן מיט אַן עק?"

האָט אים דער שאַקאל געענטפערט:

"פארוואָס זשע הייבטו טאָן, וואָס מען קאָן ניט? מיר

האָבן דערפאר טאָקע דעם ערשטן קיסר דורכגעטריבן, ווייל ער

האָט געהייסן טאָן, וואָס מען קאָן ניט."

ווען דער העלפאָנד איז אין זומפ געפגהט, זיינען געקומען

די שאַקאלן און האָבן אים אויפגעגעסן.

דער פישכאַפער (צאפליע), די פיש און דער קרעבס.

אַ פישכאַפער האָט געווינט ביי אַ טייך. ווען ער איז גע-
וואָרן אלט און שוין מער קיין פוחות ניט געהאט צו כאַפֿן קיין
פיש, האָט ער גענומען זוכן מיטלען, ווי דורכצולעבן. ער איז
געפאלן אויף אַ שפיצל, געקומען צו די פיש און זאָגט צו זיי:
"הערט זיך ציין, פיש, איר ווייסט גאָרניט, וואָס פאר אַ צרה
עס גייט אויף צייד. איך האָב געהערט פון די מענטשן, אז זיי
וויילן אויכטריקענען דעם טייך און ווילן צייד אלעמען כאַפֿן. אין
דאָ, אונטערן באַרג, ווייס איך, איז פאראַן אַ גוט טייכל. מוזט
איר זיך אַהין איבערקלייבן. איך וואָלט צייד אַוודאי געהאַלפֿן,
בין איך שוין אָבער זייער אלט: שווער פאר מיר געוואָרן צו

פליען". די פיש אָבער זיינען צוגעשמאנען צום פישכאפער ער
זאָל זיי אַרויסהעלפן אין זייער נויט.
www.libtool.com.cn
זאָגט דער פישכאפער:

"מילא, איך וועל זיך שוין באַמיען צוליב אײך, איך וועל
שוין זען אײך איבערצומראַגן אַהין. אָבער אַלעמען מיט אַמאָל
קאָן איך נישט. סײַדן טראָגן אײך אײנציקווייז".
און די פיש פרייען זיך, בעטן זיך בײַ אים: "מיך טראָג
אַפּ, מיך טראָג!"

האָט דער פישכאפער גענומען טראָגן זיי: נעמט אַ פיש,
טראָגט אים אַרויס אין פעלד און עסט אים דאָרט אויף. אויף אַזאָ
אופן האָט ער אַ סך פיש אויפגעגעסן.
אין דעם זעלבן טײַך האָט געווינט אַן אַלמער קרעבס. ווען
דער פישכאפער האָט גענומען אַרויסטראָגן די פיש, האָט ער
פאַרשטאַנען די מעשה און רופט זיך אָן צו אים:
"אַ נוי פישכאפער, אפשר וואָלטו מיך אויך אַריבערגע-
טראָגן אויזן נייעס אַרט".

האָט דער פישכאפער זיך געלאָזט מיטן קרעבס אין וועג.
ווען ער איז מיט אים אַרויסגעפלייגן אין פעלד, האָט ער אים
געוואָלט טראָפּוואַרפן. אָבער דער קרעבס האָט דערזען די בײַנ-
דעלעך פון די פיש, וואָס האָבן זיך געוואַלנערט אין פעלד.
האָט ער צונויפגעקוועטשט דעם פישכאפער דעם דאָלד, דער-
וואָרגן אים, געקומען צוריק צום טײַך און דערציילט די פיש
די גאַנצע מעשה.

דער ים-מענטש און דער פערל.

אַ מענטש האָט זיך געשיפּט אויפן ים און האָט צוגעליק
אַראָפּגעוואָרפן אַ קאָסמבאָרן פערל אין וואַסער אַרײַן. האָט זיך
דער מענטש אומגעקערט צוריק צום ברעג, אויסגעזוכט אַן עמער
און גענומען שעפן דאָס וואַסער פון ים. שעפט אָן און גיסט
אויס אויף דער ערד. אַזוי האָט ער געשעפט און אויסגעגאָסן
דער מעג נאָכאַנאַנד.

אויפן פערטן טאָג איז פון ים אַרויס דער ים-מענטש און
פרעגט אים:
"צוליב וואָס שעפּסטו דאָס?"

ענטפערט דער מענטש :
 „איך שעפ דערפאר, וויל מיינער א פערל איז אריינגע-
 פאלן אין ים.“
 דער וואסער-מענטש פרעגט :
 „און גיך וועסטו אויפהערן?“
 זאגט דער מענטש :
 „איך וועל פריער אויסמריקענען דעם ים, און דאמאלסט
 זועל איך אויפהערן.“
 דער ים-מענטש איז צוועק אין ים, געקומען צוריק מיטן
 פערל און אפגעגעבן אים דעם מענטשן.

דער בלינדער און דאָס מילך.

א בלינדער פון געבוירן האָט צמאל געפרעגט אַ זע-
 ענדיקן :
 „וואָס פאַר אַ קאַליר האָט מילך?“
 דער זעענדיקער האָט געזאָגט : „מילך, האָט דעם זעלבן
 קאַליר, וואָס ווייס פאַפיר.“
 האָט דער בלינדער געפרעגט : „נו, און דער קאַליר סקרוכט
 אויך אַזוי אונטער די הענט, ווי פאַפיר?“
 דער זעענדיקער האָט געענטפערט : „ער איז ווייסער, ווי
 ווייס מעל.“
 דער בלינדער האָט געפרעגט : „נו, איז ער אַזוי ווייך און
 שימ זיך אַזוי ווי מעל?“
 דער זעענדיקער האָט געזאָגט : „ניין, ער איז פשוט אַ וויי-
 סער, ווי אַ ווייסער האָז.“
 „נו, איז ער אַזאָ ווייכער און האַרדיקער ווי אַ האָז?“ האָט
 געפרעגט דער בלינדער.
 „ניין, אַ ווייסער קאַליר איז פונקט, ווי שניי“, האָט געענט-
 פערט דער זעענדיקער.
 אָבער דער בלינדער האָט ווייטער געפרעגט : „נו, איז ער
 אָבער אַזאָ קאַלטער, ווי שניי?“
 און וויפל ביישפילן דער זעענדיקער דאָט ניט געבראַכט,
 האָט דער בלינדער אַלץ ניט געקאָנט פאַרשטיין, ווי זעט אַויס
 דער ווייסער קאַליר פון מילך.

א יעגער איז מיט זיין פּייל און בויגן געגאנגען אויף יאגד, געהרגעט א ציג, ארויפגעוואלגערט זי אויף די פלייצעס און זיך געלאזט מיט איר גיין. אויפן וועג האָט ער דערזען אַ ווילדן חויר. האָט דער יעגער אַ וואָרף געטאָן די ציג, אויסגעשאַסן אין ווילדן חויר און אים באַרווונדעט. דער ווילדער חויר האָט זיך אַרויפגעוואָרפן אויפן יעגער, צעריסן אים אויף שטיק-לעך און איז אַליין געפּגרט. אַ וואָלף האָט דערשמעקט בלוט און איז געקומען צו יענעם אָרט, וווּ עס זיינען געלעגן די ציג, דער ווילדער חויר, דער מענטש אין זיין בויגן. האָט זיך דער וואָלף דערפּרייט און טראַכט זיך: „איצט האָב איך שוין שפּיין אויף לאַנג; איך וועל ניט באַפן עסן אַלץ מיט אַמאָל, איך וועל עסן צו ביסלעכווייז, בדי קיין ברעקל זאָל ניט פאַרלאָרן גיין: פּריער וועל איך אויפּעסן דאָס האַרמע, און פאַרבייסן וועל איך מיט דעם ווייבן און זיסן“.

און דער וואָלף האָט אַרומגעשמעקט די ציג, דעם ווילדן חויר און דעם מענטשן און האָט געזאָגט: „דאָס איז אַ ווייכער ביסן, איך וועל דאָס שפּעטער אויפּעסן, לאַמיר אָקארשט אויפּ-עסן אַט די אָדערן אויפן בויגן“. ער האָט אָבער איבערגעביסן דעם אַנזי-שטריקל, דער בויגן האָט אַליין פּון זיך אַ שפּרונג געטאָן און דערלאַנגט דעם וואָלף גלייך אין בויך אַריין. דער וואָלף איז באַלד טאַקע געפּגרט, און אַנדערע וועלף האָבן אויפּגעגעסן דעם מענטש, די ציג, דעם ווילדן חויר און דעם וואָלף.

די פּויגל און די נעץ.

א יעגער האָט צעשמעלט אַ נעץ ביים טייך און געכאַפט אין איר אַ סך פּויגל. די פּויגל זיינען געווען גרויסע, האָבן זיי אויפּגעהויבן די נעץ און זיינען צוזאַמען מיט איר אַוועקגעפּלויגן. דער יעגער האָט זיך געלאָזט זיי נאַכיאָגן. אַ פּויער האָט דער-זען, ווי דער יעגער לויפט, רופט ער זיך אָן צו אים: „ווהין לויפסטו דאָס? ניט שוין-זשע וועסטו צופּוס דעריאָגן די פּויגל?“ דער יעגער האָט געזאָגט: „ווען איך וואָלט געהאַט צו טאָן מיט

אין פויגל, וואָלט איך ניט דעריאָגט, אָבער איצט וועל איך זיי געוויס דעריאָגן".

www.libtool.com.cn

און אזוי איז טאָקע געווען. ווען עס איז געקומען די נאָכט, האָבן די פויגל אָנגעהויבן צו ציען אויף נאָכטלעגער — יעדער אין זיין זייט: איינער — צום וואַלד, דער צווייטער — צו דער בלאָטע, דער דריטער — אין פעלד אַרײַן, און זיי זיינען אַלע צוזאַמען מיט דער נעץ אַרײַפגעפאַלן אויף דער ערד און דער יעגער האָט זיי געכאַפט.

דער קיסר און דער פּאַלק (סאָקאַר).

אַ קיסר האָט געהאַט אַ פּאַלק, און האָט דעם פּאַלק זייער ליב געהאַט. איינמאָל, בשעת אַ יאָגר, האָט דער קיסר אָנגערייצט דעם פּאַלק אויף אַ האָז.

דער פּאַלק האָט דעם האָז געכאַפט און געבראַכט אים צו טראָגן דעם קיסר. און דעם קיסר האָט זיך דערווייל פאַר-גלוסט אַ טרונק. האָט ער גענומען זוכן אַ קוואַל און לסוף גע-פונען אַ בערגל, וואָס פון אים איז טראָפנווייז גערונען וואַסער. דער קיסר האָט אַרויסגענומען פון זיין זאַטל אַ בום און אונטער-געשטעלט אים. אָבער דאָס וואַסער האָט זייער פאַמעלעך גע-טריפט, און עס האָט געדויערט זייער לאַנג ביז דער בום איז פול געוואָרן. סוף פל סוף האָט דער קיסר צוגעטראָגן אים צום בויגל און שוין געוואַלט טרינקען, פלוצים איז אויף זיין האַנט אַרויפגעפלוין דער פּאַלק, זיך צעפאַכעט מיט די פליגל און האָט צעשפּריצט דאָס וואַסער. האָט דער קיסר ווייטער אונטער-געשטעלט דעם בום, ווייטער לאַנג געוואַרט, און ענדלעך צוגע-טראָגן דעם פולן בום צום בויגל. אָבער עס האָט זיך ווייטער איבערגעחזרט דאָס זעלבע: דער פּאַלק האָט אַ שטופ געמאַן דעם קיסרס האַנט און צעגאַסן דאָס וואַסער.

און ווען דער קיסר האָט צום דריטן מאַל אָנג נומען אַ פולן בום וואַסער, און דער פּאַלק האָט צום דריטן מאַל דאָס וואַסער צעגאַסן, איז שוין דער קיסר שמאַרק אין כעס געוואָרן. פון גרויס כעס האָט ער אַ שמיץ געמאַן דעם פּאַלק אויף אַ שטיין און אים דערהרגעט. דערווייל זיינען צוגעפאַרן דעם קיסרס פּאַדינער, און איינער פון זיי איז אַרויפגעלאָפן צום קוואַל, ברי

מיט צמאל אָננעמען דאָס וואַסער. אַבער אויך דער דינער האָט
קיין וואַסער ניט געבראַכט. ער איז געקומען מיט אַ ליידיקן
בוס און האָט צום קיסר געזאָגט: „מען טאָר דאָס וואַסער ניט טרינקן=
קען. אין קוואַל ליגט אַ שלאַנג, וואָס האָט אַרויסגעלאָזט אין
וואַסער אַרײַן ס.א. אַ גליק וואָס דער פּאַלק האָט דיר ניט גע=
לאָזט טרינקען. וואָלסט זיך געוויס פאַרסמט“.

האָט דער קיסר געזאָגט: „שיין האָב איך אָפּגעראַנקט דעם
פּאַלק; ער האָט מיר מײַן לעבן געראַטעוועט און איך האָב אים
דערהרגעט“.

דער קיסר און די העלפּאַנדן.

אַ אינדישער קיסר האָט איינמאל געהייסן צווייפּקלייבן
אַלע בלינדע פון זײַן לאַנד און באַווײַזן זיי זײַנע העלפּאַנדן. און
ווען מען האָט די בלינדע געבראַכט צו פירן אין שטאַל אַרײַן,
האַבן זיי גענומען טאַפּן מיט זײַערע הענט די העלפּאַנדן. איינער
האָט געטאַפּט די פיס, דער צווייטער—דעם עק, דער דריטער—
טער—די פלישיקע טײל פונעם עק, דער פערטער—דעם בויך,
דער פינפטער—די פלייצע, דער זעקסטער די אויערן, דער זיבעטער—
דער פּאַדערשטע לאַנגע צײַן, דער אַכטער די גרויסע
נאָז פון די העלפּאַנדן און צווייטער. שפעטער האָט דער קיסר
גערופּן צו זיך די בלינדע אין געזאָגט צו זיי: „באַשרײַבט מיר
מײַנע העלפּאַנדן!“ האָט אײַן בלינדער זיך אָנגערופּן: דינע העל=
פּאַנדן זײַנען ענלעך אויף זײַלן.—דער בלינדער האָט געטאַפּט
די פיס; דער צווייטער בלינדער, וואָס האָט געטאַפּט דעם עק,
האָט געזאָגט: זיי זײַנען ענלעך אויף בעזימער. דער דריטער האָט
געזאָגט: זיי זײַנען ענלעך אויף צווייגן.—ער האָט געטאַפּט די פליי=
שיקע טײל פונעם עק. יענער וואָס האָט געטאַפּט דעם בויך,
האָט געזאָגט: די העלפּאַנדן זײַנען ענלעך אויף אַ קופּע ערד;
יענער, וואָס האָט געטאַפּט די זײַמן, האָט געזאָגט: זיי זײַנען
ענלעך אויף אַ וואַנט. יענער, וואָס האָט געטאַפּט די פלייצע,
האָט געזאָגט: זיי זײַנען ענלעך אויף אַ בערגל. יענער, וואָס האָט
געטאַפּט די אויערן, האָט געזאָגט: זיי זײַנען ענלעך אויף טוכן.
יענער, וואָס האָט געטאַפּט דעם קאַפּ, האָט געזאָגט: זיי זײַנען
ענלעך אויף אַ שטייבל. יענער, וואָס האָט געטאַפּט די פּאַ=
פּאַ-

דערשמע ציין, האָט געזאָגט: זיי זיינען ענלעך אויף הערנער.
יענער, וואָס האָט געמאַכט די לאַנגע. **האַט געזאָגט:** זיי
זיינען ענלעך. אויף אַ גראַבער שמריק.
און די בלינדע האָבן נישט געקאָנט דורכקומען צווישן זיך
און זיי האָבן זיך שטאַרק צעקריגט.

פון וואָס נעמט זיך דאָס שלעכטס אויף דער וועלט.

אַ נזיר האָט געלעבט אין אַ וואַלד, און די חיות האָבן
פאַר אים קיין כּוּרָא נישט געהאַט. ער און די חיות האָבן גע-
רעדט צווישן זיך און איינער דעם אַנדערן גוט פאַרשטאַנען.
איינמאַל האָט זיך דער נזיר געלייגט אונטער אַ בוים,
און אַ ראַב, אַ טויב, אַ הירש און אַ שלאַנג זיינען זיך צונויב-
געקומען אויף נאַכט צו דעם זעלבן אָרט. די חיות האָבן אָנגע-
הויבן צו שמועסן צווישן זיך, פון וואָס נעמט זיך דאָס שלעכטס
אויף דער וועלט.

דער ראַב האָט געזאָגט: „דאָס גאַנצע שלעכטס אויף דער
וועלט נעמט זיך פון הונגער. ווען דו עסט זיך זאַם אָן, דו
זעצכט זיך אַנדער אויף אַ צווייג, און קראַקעסט זיך אונטער—
איז אַלץ גוט, ווייל און מיט אַלץ ביסטו צופרידן. פּרוּוו אָבער
אָפהינגערן אַ טאַג— צוויי, כאַפּט דיך שוין אָן אזאַ עקל צו
אַלץ, אז נאָמס וועלט איז דיר נישט ליב, און עס ציט דיך ער-
געץ, דו פליסט איבער פון איין אָרט אויפן צווייטן, אָבער קיין
דו געפינסטו נישט. און טאַמער דערזעסטו אַ שטיק פלייש, ווערט
דיר שוין גאַרניש גוט, גיסט זיך אַ וואַרף אויף דעם נישט גע-
טראַכט. אַן אַנדערש מאַל פאַרוואַרפט מען דיך מיט שמעקנס,
מיט שטיינער, וועלף און הינט באַפאַלן דיך, אָבער דו שטייסט
נישט אָפּ. נישט איינער פון אונזער חברה איז שוין צווי אומ-
געקומען. יא, דאָס גאַנצע שלעכטס נעמט זיך פון הונגער.“

די טויב האָט געזאָגט: „און איך מיין, אז נישט פון הונ-
גער, נאָר פון ליבע נעמט זיך דאָס גאַנצע שלעכטס אויף דער
וועלט. ווען מיר וואַלטן געלעבט באַזונדער, וואַלטן מיר פון קיין
שום צרות נישט געווסט. איין קאָפּ איז נישט קליין, און אויב ער
איז יא קליין, איז ער דאָך פאַרמ אַליין. און דאָ לעבן מיר פּסוד
פאַרלעכווייז. און דו באַקומסט צווי ליב דיין פאַר, אז דו גע-

פינסט זיך ניט קיין אַרמ—האַלסט אין איין מראַכטן; איז זי זאָט? איז איר וואָרעם? און מאַמער פליט דיין פאַר ערגעץ אַוועק פון דיר, ווערסטו שוין גאַר אויסער זיך, הערסט ניט אויף איבערצוטראַכטן, אפשר האָט זי זיך אַדלער אַוועקגעשלעפט, אַדער מענטשן האָבן זי געכאַפט; פליסט אַוועק זי זוכן און פאַלסט אַריין אין אַן אומגליק—צו אַן אַדלער אין די נעגל, אַדער אין אַ נעץ אַריין, און מאַמער ווערט דיין פאַר פאַרפאַלן, איז שוין דיר גאַרנישט ניט ליב. נישט דו מרינקסט, נישט דו עסט, האַלסט אין איין אַרומזוכן און אין איין וויינען. וויפל אונטעריקע קומען אום אַווי. דאָס גאַנצע שלעכטס נעמט זיך פון ליבע און נישט פון הונגע-".

און די שלאָנג האָט געזאָגט: „ניין, ניין, דאָס שלעכטס קומט אַרויס ניט פון ליבע און ניט פון הונגע, ווייל דאָס שלעכטס נעמט זיך גאַר פון שלעכטסקייט. וואָס וואָלט אונז אָפגעגאַנגען, ווען מיר וואָלטן געלעבט רואיק און זיך ניט געבייזערט? מאַמער מוט זיך עפעס אָפ ניט אַווי, ווי דו ווילסט, ווערסטו באַלד אין פעס און אַלץ ווערט דיר נמאס. הערסט נישט אויף צו מראַכטן אויף וועמען דעם פעס אויסצולאָזן. דו ווייסט שוין אַליין ניט, אויף וועלכער וועלט דו ביזט, דו צישסט, קריכסט אַרום, זוכסט וועמען אַ פיס צו טאָן. אויף קיינעם לייגסטו דאָמאַלסט קיין אַכט ניט, דעם טאַטן, דער מאַמען ביזטו גרייט צו בייסן, זיך זעלבסט וואָלסטו, דאָכט זיך, דאָמאַלסט, אויפגעגעסן אַ לעבע-דיקן. בייזערסט זיך אַווי לאַנג, ביז דו ברענגסט זיך אום. אַווי איז דאָס, דאָס גאַנצע שלעכטס אויף דער וועלט נעמט זיך גאַר פון שלעכטסקייט".

און דער הירש האָט געזאָגט: „ניין, ניין, דאָס שלעכטס נעמט זיך פון מורא, און ניט פון שלעכטסקייט, פון ליבע אַדער פון הונגע. מען זאָל קאָנען נישט מורא צו האָבן, וואָלט אַלץ גוט געווען. פיס האָבן מיר פלינקע, כוחות אָן אַ שיער. פון אַ קליינער חיה וואָלטן מיר געקאָנט זיך אָפשלאַגן מיט די הער-נער, פון אַ גרויסער—אָנטלויפן. אָבער נישט מורא האָבן קאָנען מיר ניט. עס איז גענוג אַ צווייג זאָל אַ קראַך טאָן אין וואַלד, אַדער די בלעטער זאָלן אַ שאַכע טאָן, דו זאָלסט ווערן באַר-ציטערט פון שרעק. דאָס האַרץ הייבט זיך אָן וואַרפן, שיער עס פאַלט ניט אַרויס, און דו פליכט פון אַלע כחות, אָן אַנדערש

מאָל לויפט דורך אַ האָז, אַ פויגל גיט אַ צאָפּל, אָדער אַ
טרוקענע צווייג ברעכט זיך איבער, וואָס מיינט www.kenes.com שוין אַז אַ
היה איו נאָענט. דו לאָזט זיך לויפן און טרעפסט אָן אויף
אַ היה. אַמאָל אַנטלויפסטו פון אַ הונט און פאלסט אַריין צו
אַ מענטשן. אָפּט דערשרעקסטו זיך אָן אַ שום סיבה און לויפסט,
פאלסט אַראָפּ פון אַ באַרג און ווערסט דערהרגעט. און שלאָפן
שלאָפסטו דאָך אויך אויף איין אויג. הערסט זיך צו און ביזט
פול מיט שרעק. קיינמאָל האָבן מיר ניט קיין רוי. יאָ, דאָס גאַנצע
שלעכטס נעמט זיך פון מורא.

דאָן האָט זיך דער נויר אָנגערופן:
„נישט פון הונגער, נישט פון ליבע, נישט פון שלעכטס=
קייט, נישט פון מורא נעמען זיך אַלע צרות. דאָס גאַנצע
שלעכטס אויף דער וועלט נעמט זיך פון אונזער גוף. פון אים
קומט דאָס אַרויס דער הונגער, די ליבע, די שלעכטסקייט און
די מורא.“

דער וואָלף און די יעגער.

אַ וואָלף האָט אויפגעגעסן אַ שעפעלע; האָבן די יעגער
דעם וואָלף געכאַפט און גענומען אים שלאָגן, רופט זיך אָן דער
וואָלף: „אומזיסט און אומנישט שלאָגט איר מיך, עס איז ניט
מיין שולד, וואָס איך בין אַ גרויער, — צוויי האָט שוין מיך גאָט
באַשאַפן.“ אָבער די יעגער האָבן געזאָגט: „נישט דערפאַר
שלאָגט מען דעם וואָלף, וואָס ער איז גרוי, נאָר דערפאַר,
וואָס די שעפעלע עסט ער אויף.“

צוויי פויערים.

צוויי פויערים האָבן זיך איינמאָל באַגעגנט אין וועג און
זיך פאַרטשעפעט מיט די שלימנס. איינער שרייט: „לאָז דעם
וועג, — איך דאַרף וואָס גיכער אין שמאָט זיין!“ און דער
צווייטער שרייט: „דו לאָז דעם וועג, מיר איז פילכער, איך מוז
אַהיים פאַרן!“ האָבן זיי זיך געקריגט און געקריגט, ביז אַ דרי-
טער פויער האָט זיי דערווען און געזאָגט צו זיי: „אויב איר דאַרפט
אויף דער אמתן גיך פאַרן, טאָ מאַכט ושע פריי דעם וועג.“

דער פויער און דאָס פערד.

www.libtool.com.cn

א פויער איז געפאָרן אין שטאַט אַרײַן נאָך האָבער צוליב זײַן פערד. ווי נאָר ער איז אַרױסגעפאָרן פון דאָרף, האָט דאָס פערד באַלד גענומען פאַרקערטוען אויף צוריק אַהײם. דער פויער האָט דעם פערד דערלאַנגט מיטן בײַטש. דאָס פערד האָט זיך געלאָזט גײן און מראַכט זיך דערבײַ וועגן פויער: „וואוהין מײַבט ער מיך, דער נאָר, בעסער וואַלטן מיר אַהײם געפאָרן.“ ווען מען האָט זיך שוין דערנענטערט צו דער שטאַט, זעט דער פויער, אַז דעם פערד איז שווער צו גײן אין בלאַטע. האָט ער פאַרקערטועט אויפן ברוקירטן שליאַך, און דאָס פערד צײַט צוריק פונעם שליאַך. האָט דער פויער דעם פערד ווײַטער דערלאַנגט מיטן בײַטש און אים אַ שלעפּ געמאַן; דאָס פערד האָט זיך געלאָזט איבערן שליאַך און מראַכט זיך דערבײַ: „און צוליב וואָס שלעפט ער מיך אויפן שליאַך, נאָר די קאַפּיטעס צעברעכן. דאָ איז וײַער האַרט אונטער די פיס.“

דער פויער איז צוגעפאָרן צו אַ קראָס, געקויפט האָבער און האָט פאַרקערטועט אַהײם. ווען ער איז געקומען אַהײם, האָט ער געגעבן דעם פערד האָבער. האָט דער פערד גענומען עסן און מראַכט זיך דערבײַ: ווי די מענטשן זײַנען נאָרײַש! זיי האָבן זיך ליב איבערנעמען, אָבער שכל האָבן זיי ווינציקער פון אונז. וואָס האָט ער געמולט? עפעס ערגעץ געפאָרן, מיך גע-מריבן, וויפיל מיר זײַנען נישט געפאָרן, זײַנען מיר דאָך פאַרט געקומען אַהײם. בעסער וואַלטן מיר שוין לבתחילה בײַדע גע-בליבן אין דער הײם: ער אויפן אויוון צו זיצן, און איך צו עסן מיין האָבער.

צוויי פערד.

צוויי פערד האָבן געפירט צוויי פורן. דאָס פאָדערשמע פערד האָט גוט געפירט, און דאָס הינטערשמע איז צוגעשטאַנען. האָט מען גענומען איבערלייגן די משא פון דער הינטערשמער פור אויף דער פאָדערשמער. ווען מען האָט אַלץ איבערגעלייגט, איז דאָס הינטערשמע פערד געגאַנגען מיט אַ לײַדיקער פור. רופט עס זיך אָן צום פאָדערשמן:

„שוויץ, שלאָג זיך פון די פוחות אַרויס. וואָס מער דו וועסט זיך פלייסן, אַלץ מער וועט מען דיר מומשען.“
אַבער ווען זיי זיינען געקומען אויף דער אכסניה, האָט דער בעל-הבית געזאָגט:

„וואָס טויג מיר צוויי פערד צו האַרעווען, אויב איך פיר נאָר מיט איינעם? בעסער וועל איך איינעם געבן גענוג צו עסן, און דעם אַנדערן וועל איך קוילן. דאָמאַלסט וועל איך כאַטש זיין פּעל האָבן.“

און צוויי האָט ער טאַקע געטאָן.

די האַק און די זעג.

צוויי פּויערים זיינען געגאַנגען אין וואַלד נאָך האַלץ. איינער האָט געהאַט אַ האַק, און דער צווייטער — אַ זעג. האָבן זיי אויסגעקליבן אַ בוים און גענומען אַמפּערן זיך. איינער זאָגט: דעם בוים דאַרף מען אַראַפּהאַקן, און דער צווייטער זאָגט: ניין, מען דאַרף אים אַראַפּזעגן.

רופט זיך אָן צו זיי אַ דריטער פּויער: „איך וועל אַיך באַלד איבערבּעטן: אויב די האַק איז שאַרף, איז בעסער צו האַקן, נאָר אויב די זעג איז נאָך שאַרפּער, איז בעסער צו זעגן.“ ער האָט גענומען די האַק און געפרוּווט האַקן דעם בוים. אַבער די האַק איז געווען צוויי טעמפּ, אַז מען האָט מיט איר אינגאַנצן ניט געקענט האַקן.

האַט ער גענומען די זעג: די זעג איז געווען אַ שלעכטע און האָט אינגאַנצן ניט געשניטן. דאַן האָט ער געזאָגט: „וואַרט צו, קריגט זיך ניט: די האַק האַקט נישט און די זעג זעגט נישט. שאַרפּט פּריער אָן די האַק און מאַכט צורעכט די זעג, וועט איר שפּעטער צייט האָבן צו קריגן זיך.“ אַבער די פּויערים זיינען נאָך מער איינער אויפן צווייטן אין פּעס געוואָרן פאַרוואָס איז ביי דעם די האַק ניט שאַרף און ביי יענעם די זעג טעמפּ, און זיי האָבן זיך אָנגעהויבן צו שלאָגן.

די הינט און דער קעכער.

אַ קעכער האָט געקאָכט מיטאַג; ביים טיר פון קיך זיינען

געלעגן הינט, דער קעכער האָט געקוילעט אַ קעלבל און אַרויס=
געוואָרפן די געדערים אויפן הויף. האָבן די הינט געכאַפט די
געדערים, אויפגעגעסן און האָבן געזאָגט: „אַ גוטער קעכער:
קאַכט גוט“.

אַ ביסל שפעטער האָט דער קעכער גענומען רייניקן אַר=
בעס, רעטאַך אין ציבעלע און האָט אַרויסגעוואָרפן אויפן הויף
די שאַלעכץ. האָבן זיך די הינט אַ וואָרף געמאַן אויף דער
שאַלעכץ, אָבער פאַלך אַ דריי געמאַן מיט די נעזער און האָבן
געזאָגט: „קאַליע געוואָרן אונזער קעכער: פריער גוט געקאַכט,
און איצט טויג ער שוין אויף גאַרנישט“.

דער קעכער האָט זיך ניט צוגעהערט צו זיי, און האָט
געקאַכט, ווי ער פאַרשטייט. דעם מיטאַג האָבן געגעסן און גע=
לויבט די בעלי-הבתיים, און נישט די הינט.

דער האָז און דער יאָגד-הונט.

אַ האָז האָט זיך אַמאָל אָנגערופן צו אַ יאָגד-הונט: „פאַר=
וואָס בילסטו בשעת דו יאָגסט זיך נאָך אונז? דו וואַלסט דאָך
אונז גיכער געכאַפט, ווען דו שווייגסט בשעת מעשה: מיט דיין
בילן שיקסטו נאָר אָן אויף אונז דעם יעגער. ער דערהערט דיין
בילן, פאַרלויפט אונז דעם וועג מיטן ביקס, הרגעט אונז, און
דיר קומט גאַרנישט אָן“.

האָט דער הונט צו אים געזאָגט: „נישט צוליבן יעגער ביל
איך. די זאך קומט פאַר אזוי: ווי נאָר איך דערפיל דיין ריח,
ווער איך אין פעס, פריי זיך, וואָס איך וועל דיך פאַלד כאַפן,
און הייב אָן צו בילן, אַליין ניט וויסן פאַרוואָס“.

דער דעמב און דער ניסן-בוים.

אַן אַלמער דעמב האָט אַרעפגעוואָרפן אַ חורשן ניסל
גלייך אונטער אַ ניסן-בוים. האָט דער ניסן-בוים געזאָגט צום
דעמב: „קאַרג אַרש האָסטו אונטער דייע צווייגן? וואָרף בעסער
דייע חורדשע ניסלעך אויף אַ פריי אַרט. דאָ איז אַפילו פאַר
מיר און פאַר מייע שטאַמען ענג. איך, אַליין וואָרף ניט מייע
ניסן אויף דער ערד. איך גיב זיי אָפּ די מענטשן“.

„איך לעב 200 יאָר, — האָט דער דעמב אָפגעענט-
פערט, — און דער דעמבל פון אָט דעם היינטיגן ניסל וועט
אויך אזויפיל לעבן.“

דאָן איז דער ניסן-בוים געוואָרן אין פעם און געוואָגט:
„וועל איך דערשטיקן דיין דעמבל, און ער וועט אפילו קיין
דריי טעג ניט לעבן.“ דער דעמב האָט גאַרניט געענטפערט, און
נאָר געהייסן זיין זונדל, אז ער זאָל וואַקסן פונעם היירשן ניסל.
דאָס חזירשע ניסל איז אָנגעווייקט געוואָרן, האָט געפלאַצט,
זיך פאַרטשעפעט מיט אַן עק פון אַ וואַרצל פאַר דער ערד,
און אַ צווייטן וואַרצל געלאָזט וואַקסן אַרויף.

דער ניסן-בוים האָט אים פאַרשטעלט און ניט דערלאָזט
צו אים די זון. אָבער דער דעמבל האָט זיך געצויגן אַרויף און
געוואָרן שטאַרקער אין דעם שאַטן פונעם ניסן-בוים. עס זיינען
אַריבער הונדערט יאָר. דער ניסן-בוים איז שוין לאַנג פאַרדאַרט
געוואָרן, און דער דעמב האָט זיך אויפגעהויבן פונעם חזירשן
ניסל ביזן הימל אַרויף און האָט צעוואָרפן אויף אלע זייטן זיין
צווייגן-געצעלט.

די קוואַקע און די הינדעלעך.

אַ קוואַקע האָט אויסגעוואַרעמט אַ סך הינדעלעך. ווען זיי
האָבן זיך אויסגעפיקט, האָט די הון ניט געוואוסט, ווי אזוי זיי
צו פאַרהיטן. רופט זי זיך אָן צו זיי: „קריכט צוריק אין שאַ-
לעכץ אַרײַן; איר וועט ווייטער זיין אין שאַלעכץ, איך וועל זיך
ווייטער זעצן אויף אַײַך, ווי איך בין פריער געווען, און קיין
שום שלעכטס וועט אַײַך ניט געשען.“ די הינדעלעך האָבן זי
געפאַלגט און געפרוּווט קריכן צוריק אין זייער שאַלעכץ אַרײַן,
אָבער זיי דאָבן בשום אופן ניט געקאָנט אַהין אַרײַנקריכן. זיי
האָבן זיך נאָר די פליגל צעקנייטשט. רופט זיך אָן אײַן הינדעלע
צו זיין מוטער:

„אויב דו האָסט געטראַכט כסדר צו האַלטן אונז אין שאַ-
לעכץ, האָסטו אינגאַנצן ניט באַדאַרפט ברענגען אונז אויף דער
וועלט.“

דער וואכטל און זיין פאָר.

www.libtool.com.cn

א פעלד-וואכטל האָט שפעט געמאכט זיין נעסט, און ווען עס איז געקומען שניט-צייט, איז זיין פאָר נאָך געועסן אויף די אייער. איינמאל גאנץ פרי וויינען אין פעלד געקומען די דאָרפס-לייט. זיי האָבן אויסגעמאָן די אייבערשטע מלבושים, אָנגע-שאַרפּ די קאָסעט און האָבן אָנגעהויבן צו שניידן די גראָז, אויסלייגן זיי רייענווייז. דער וואכטל איז אַרויסגעפליגן אַ קוק מאָן, וואָס די שניטערס טוען. ער האָט דערזען, ווי איין פויער האָט אַ מאַך געמאָן מיט דער קאָסע און האָט צעשניטן אַ שלאַנג אויף דער האַלב. האָט ער זיך דערפרייט, אַוועקגעפליגן צו זיין פאָר און האָט געזאָגט צו איר: „האַב ניט קיין מורא פאַר די דאָרפסלייט. זיי וויינען געקומען שניידן די שלאַנגען; די שלאַנגען לאָזן שוין אונז לאַנג ניט לעבן.“ און זיין פאָר האָט געזאָגט: „די דאָרפסלייט שניידן די גראָז, אָבער צוזאַמען מיט דער גראָז שניידן זיי אַלץ, וואָס עס קומט זיי אונטער דער האַנט; אַ שלאַנג אָדער אַ נעסט פון אַ וואכטל אָדער דעם קאָפּ פונעם וואכטל אַליין. עפעס זאָגט מיר מיין האַרץ ניט קיין נומס. אָבער איך קאָן ניט אַוועקטראָגן די אייער, איך קאָן אויך ניט אַוועקפליען פונעם נעסט, ווייל איך האָב מורא, די אייער זאָלן ניט אָפגעקילט ווערן.“

האָט אַ פויער אַ מאַך געמאָן מיט דער קאָסע און האָט אַראָפּגעהאַקט דעם וואכטלס פאָר איר קאָפּ. די אייער האָט ער אַרויסגעלייגט אין בוועם און שפעטער אָפגעגעבן זיי די קינד-דער אויף שפילן זיך מיט זיי.

די קו און דער באַק.

אן אַלמע באַבע האָט געהאַט אַ קו מיט אַ באַק. די קו מיטן באַק וויינען צוזאַמען געגאַנגען פאַשען זיך. איינמאל, בשעת מען האָט די קו געמאַלקן, האָט זי בשום אופן ניט געוואָלט איינשטיין אויף איין אָרט. האָט די אַלמע אַרויסגעטראָגן פרויט מיט זאָלץ, געגעבן דער קו און דערבײַ געטענהט מיט איר: „אָבער שטיי-זשע אײַך ליבע, נאָ, נאָ, איך וועל דיר נאָך ברענגן, גען, אַבי שטיי דואיק.“

אויפן צווייטן אויפדערנאכט איז דער באַק געקומען צוריק
פון פעלד פריער פאר דער קו, צענומען די פיר און געשמעלט
זיך לעבן דער אלטער. די אלטע האָט אַ מאַך געמאָן אויף
אים מיטן האַנדטוך, אָבער דער באַק איז געשמאַנען און זיך
ניט גערירט פונעם אַרט. ער האָט גוט געדענקט, ווי די אלטע
האָט צוגעזאָגט דער קו פרויט, אויב זי וועט שטיין רואיק. די
אלטע האָט געזען, אז דער באַק שטייט ניט אָפּ פון איר, האָט
זי גענומען אַ שטעקן און גוט אים אָנגעשלאָגן.

ווען דער באַק איז אָפּגעטראָטן פון איר, האָט זי
אלטע ווייטער גענומען האַדעווען די קו מיט פרויט און אַייגן-
דיידן זי.

„די מענטשן האָבן גאָר קיין יושר ניט! — האָט אַ מאַדאָכט
געמאָן דער באַק: — איך בין רואיקער פון דער קו געשמאַנען,
האָט מען מיך געשלאָגן.“

און ער איז אָפּ אין אַ זייט, זיך צעיאָגט, אַרויפגע-
לאָפן אויפן עמער, צעגאַסן דאָס מילך און אַ קלאַפּ געמאָן די
אלטע.

דער עק פון דעם פוקס.

אַ מענטש האָט געכאַפט אַ פוקס און האָט געפרעגט ביי
אים: „ווער האָט אויסגעלערנט די פוקסן, צו נאַרן מיט זייערע
עקן די הינט?“ דער פוקס האָט געפרעגט: „וואָס הייסט נאַרן?
מיר נאַרן דען די הינט, מיר אַנטלויפן נאָר, וויפיל מיר האָבן
פוחות, פון זיי.“ דער מענטש האָט געזאָגט: „ניין, איר נאַרט
זיי אָפּ מיטן עק. ווען די הינט דעריאָגן אַיך און הצלמן שוין
ביים כאַפּן אַיך, גיט איר אַ דריי דעם עק אין איין זייט; דער
הונט גיט זיך האַסטיק אַ לאָז נאָכן עק, און איר אַנטלויפט
דאַמאַלכט אין דער צווייטער זייט.“ האָט זיך דער פוקס צע-
לאַכט און האָט געזאָגט: „מיר טוען דאָס גאָר ניט, פרי אָפּצו-
נאַרן די הינט, נאָר ווייל מיר דאַרפן זיך אויסקרעווען: אַז
דער הונט דעיאָגט אונז און מיר זעען, אַז מיר קאָנען ניט
צוועקניין מיטן גלייכן וועג, — פאַרקרעווען מיר אין אַ זייט;
און פרי צו קאָנען ראַפּטום אַ קערעווע טאָן זיך אין אַ זייט,

דארפן מיר א מאך טאן מיטן עק אין דער צווייטער, —
פונקט ווי איר טוט א מאך מיט די הענט, בשעת איר ווילט
זיך אויסדרייען אין מיטן לויף. עס איז ניט אנווער איינפאל;
גאט אליין, בשעת ער האט אינו באשאפן, האט עס אונטער-אנט,
פרי די הינט זאלן ניט פארן אלע פוקסן ביו איינעם".

מעשיות פאר קינדער.

דער וואַלף.

געווען אמאל אַ יינגל. האָט ער זייער ליב געהאַט צו עסן הינדעלעך און האָט זייער מורא געהאַט פאַר וועלף. לייגט זיך איינמאל דער יינגל שלאָפן און ווערט אַנט- שלאָפן. חלומט זיך אים, אַז ער גייט איבער אַ וואַלד און ווכט שוואַמען, פלוצלונג שפּרינגט פון אונטער די ביימלעך אַרויס אַ וואַלף און באַפאַלט אים.

דער יינגל האָט זיך דערשראָקן און גענומען שרייען: „אי, אי, ער וועט מיך אויפֿעסן!“ זאָגט דער וואַלף: „איך עס נאָך דיך דערווייל ניט, איך וויל נאָך מיט דיר אַ ביסל דורכשמועסן זיך.“ און דער וואַלף האָט גענומען ריידן מיט אַ מענטשיש קול.

און ער רופט זיך אָן: — דו האָסט מורא איך זאָל דיך ניט אויפֿעסן, און דו אליין טוסט אַנדערש? האָסט ליב הינט- דעלעך?

— יא, איך האָב זיי ליב.

— פאַרוואָס זשע עסטו זיי? זיי, די הינדעלעך, זיינען דאָך פונקט אזעלכע לעבעדיקע, ווי דו. גיי אַרויס אין אַ פרימאָרגן, קוק זיך צו ווי מען כאַפט די הינדעלעך, ווי דער קעכער- מראַגט זיי אין קיך אַרײַן, שניידט זיי איבער דעם האַלדז און ווי די מוסער קוואַקעט נעבעך, וואָס מען נעמט צו ביי איר אירע קינד- דערלעך. האָסט דאָס געזען? — פרעגט דער וואַלף.

דער יינגל זאגט: — ניין, איך האב ניט געזען.
www.libtool.com.cn

— אויב דו האסט ניט געזען, טאג גיב זשע א קוק. אבער
איצט וועל איך דיר שוין אויפגעסן. דו ביזט דאך אויך צוזא
הינדעלע — וועל איך דיר טאקע אויפגעסן.

און דער וואָלף האָט זיך אַ וואָרף געמאָן אויפן יינגל. דער
יינגל האָט זיך דערשראָקן און אַ געשרי געמאָן: „אַי, אַי, אַי!“
אַ געשרי געמאָן און זיך אויפגעכאַפט.

פון יענעם מאל אָן האָט שוין דער יינגל אויפגעהערט צו
עסן פלייש — ער האָט זיך ניט צוגערירט נישט צו קיין ריני=
דערן-פלייש, נישט צו קיין קעלבערנעם און אויך צו קיין שום
עופות ניט.

דאָס אונטערגעוואָרפן קינד.

אַן אַרעמע פרוי האָט געהאַט אַ טאָכטער מאַשאַ. איינמאָל
אינדערפרי איז מאַשאַ געגאַנגען נאָך וואַסער און ביי דער טיר
דערזען עפעס אַ זאָך פאַרוויקלט אין שמאַטעס. מאַשאַ האָט
צוועקגעשטעלט די עמער און גענומען פונאַנדערוויקלען די שמאַט=
טעס. אָבער ווי נאָר זי האָט זיך צוגערירט צו די שמאַטעס,
האַט פון צווישן זיי עפעס אַרויסגעשריען: אואַ, אואַ, אואַ! מאַ=
שאַ האָט זיך אַיינגעבויגן און דערזען אַ קליין רויט קינד. דאָס קינד
האַט הויך געשריען: אואַ! אואַ! מאַשאַ האָט אים גענומען אויף
די הענט, אַריינגעטראָגן אים אין שטוב און געגעבן אים מילך
פון אַ לעפעלע. די כומער האָט זי געפרעגט: „וואָס האָסטו מיט
זיך געבראַכט?“ מאַשאַ האָט איר געענטפערט: „איך האָב געפון=
גען ביי אונזער טיר אַ קינד.“ די כומער האָט געזאָגט: „מיר
זיינען צוויי אויך אַרעם, ווי קאָנען מיר אויסהאַלטן נאָך אַיין
קינד; איך וועל גיין מעלדן, מען זאָל צונעמען פון אונז דאָס
קינד.“ מאַשאַ האָט זיך צעוויינט און האָט געזאָגט: „מאַמע, ער
וועט ניט עסן קיין סך, לאַז ער בלייבן ביי אונז. קוק אָן זיינע
רויטינקע, געקנייטשטע הענטעלעך און זיינע קלייניקע פינגער=
לעך.“ די כומער האָט אַ קוק געמאָן, זיך דערבאַרעמט אויפן
קינד און אים געלאָזט ביי זיך. מאַשאַ האָט דעם קינד געגעבן
עסן, געוויקלט אים און פאַרן שלאָף געזונגען אים לידער.

דער פויער און די אווערקעס.

www.libtool.com.cn

א פויער איז אמאל אריין צו א גערמנטער גנבענען ביי אים אווערקעס. ער איז צוגעקראכן צו די אווערקעס און מראכט זיך בשעת מעשה: „באלד וועל איך אָננעמען א פולן זאק אוי- גערקעס און וועל זיי פארקויפן, פארן געלט וועל איך קויפן אַ הון. די הון וועט מיר לייגן אייער, פון די אייער וועלן זיך אויספיקן אַ סך הינדעלעך. די הינדעלעך וועל איך אויסהאַדע- ווען און פארקויפן, כדי פאַר דעם געלט צו קויפן אַ חזירל. דאָס חזירל וועט האָבן אַ סך חזירימלעך. די חזירימלעך וועל איך פארקויפן, כדי צו קויפן אַ פערדל. און ווען ביי דעם פערדל וועלן שוין זיין לאָשעקלעך, וועל איך זיי אויסהאַדעווען און פארקויפן, כדי צו קויפן אַ שטוב. לעבן שטוב וועל איך פאַר- פלאַנצן אַ גאַרט, און וועל פאַרזעצן דאָרט אווערקעס. גנבים וועלן אַהין ניט האָבן קיין צושריט, איך וועל דינגען אַ שמאַרקע וואָך, כדי זי זאָל היטן די אווערקעס און אַליין וועל איך פאַרביי- גיין מיט אַ געשריי: „היי, איר, היט דאָרט שמאַרקער!“ און דער פויער האָט זיך דערביי צעשריען אויפן קול. די היטערס האָבן דערהערט, זיינען זיי אַרויסגעשפרונגען און האָבן דעם פויער גוט מכבד געווען מיט קלעפּ.

די שרפה.

די מעשה איז געווען שניט-צייט. די פויערים מיט זייערע זויבער זיינען צוועק אין פעלד אויף דער אַרבעט. נישט גענאָג- גען זיינען נאָר אַלטע-לייט און קליינזאָרג. אין איין שטוב זיינען אין דערהיים געבליבן אַ באַבע מיט אירע דריי אייניקלעך. די באַבע האָט פאַרשאַרט דעם אויסגעהייצטן אויוון און האָט זיך צוגעלייגט אַ ביסל. די פליגן האָבן איר ניט געלאָזט צורוק-גע- האַלטן אין איין בייסן זי. האָט זי פאַרדעקט דעם פנים מיט אַ האַנטוך און איז אַנטשלאָפן געוואָרן. מאַשע, איינע פון די איי- ניקלעך, וואָס איז אַלט געווען דריי יאָר, האָט אויפגעעפנט דעם אויוון, אָנגעשאַרט אין אַ שמשערבל אַ ביסל קוילן און צוועק מיט זיי אין פאַדערהויז. דאָרט איז געלעגן היי, וואָס די זויבער האָבן צוגעגרייט אויף צו פינדן די סמערטעס. מאַשע האָט גע- בראַכט די קוילן, אַרזיינגעלייגט זיי צווישן היי, און גענומען

בלאָזן אויף זיין. ווען דאָס היי האָט זיך אָנגעכאַפּט, האָט זי זיך
 שטאַרק דערפרייט, איז אַרײַן אין שטוב און געבראַכט צו פירן
 פאַר אַ האַנט איר ברודער קירושקען (ער איז אַלט געווען אַן-
 דערטהאַלבן יאָר, און זיך ערשט אויסגעלערנט גיין), און האָט
 צווי געזאָגט צו אים: „קוק, קילוסקע, וואָס פאַל אַן אויוון אײך
 האָב צעבלאָזט.“ דאָס היי האָט שוין געברענט און שטאַרק גע-
 קנאַקט. ווען דאָס פּאָדערהויז איז געוואָרן פול מיט רויך, האָט
 זיך מאַשע דערשראַקן און איז אַרײַנגעלאָפּן צוריק אין שטוב.
 קירושאַ איז געפאַלן אויפן שוועל, צעשלאָגן זיך די נאָז און
 האָט זיך צעוויינט. מאַשע האָט אים אַרײַנגעשלעפט אין שטוב
 און זיי האָבן זיך ביידע באַהאַלטן אונטער אַ באַנק, די באַבע
 האָט גאַרניט געהערט און איז זיך אַלץ געשלאָפּן. דער עלטע-
 רער יונגל, וואַניאַ (ער איז אַלט געווען אַכט יאָר), האָט זיך
 געשפּילט אין דרויסן. ווען ער דאָס דערזען דעם רויך, וואָס
 האָט געשלאָגן פונעם פּאָדערהויז, איז ער אַרײַן אין מיר, קוים
 דורכגעריסן זיך דורכן רויך אין שטוב אַרײַן און גענומען וועקן
 די באַבע; די באַבע איז פון שלאָף פונקט ווי דול געוואָרן און
 האָט אינאַנאַן פאַרגעסן וועגן די קינדער. זי איז אַרויסגעשפרונ-
 גען און געלאָזט זיך לויפן נאָך מענטשן. און מאַשע איז זיך
 דערווייל געזעסן אונטערן באַנק און האָט געשוויגן, אָבער דער
 קליינער יונגל האָט געשריען, ווייל עס האָט אים שטאַרק וויי-
 געטאָן די צעשלאָגענע נאָז. וואַניאַ האָט דערהערט זיין געווייזן,
 אַ קוק געטאָן אונטערן באַנק און האָט אַ געשריי געטאָן צו מאַ-
 שען: „לויף, וועסט פאַרברענט ווערן!“ מאַשע האָט זיך אַ לאָז
 געטאָן צום פּאָדערהויז, נאָר דער רויך מיטן פייער האָבן זי
 נישט געלאָזט דורכגיין. איז זי געקומען צוריק. דאַמאָלסט האָט
 וואַניאַ אויפגעפנט דעם פענסטער און געהייסן איר קריכן. ווען
 זי איז דורכגעקראַכן, האָט וואַניאַ אַ כאַפּ געטאָן דעם ברודער
 און גענומען אים שלעפן, נאָר דער יונגל איז געווען אַ שווערער
 און נישט געלאָזט זיך שלעפן. ער האָט געוויינט און געשופט וואַני-
 יען. צוויי מאָל איז וואַניאַ געפאַלן, ביז ער האָט אים דער-
 שלעפט צום פענסטער; די מיר פון שטוב האָט שוין געברענט.
 האָט וואַניאַ אַרײַנגעשמעקט דעם יונגלס קאָפּ אין פענסטער אַרײַן
 און געוואָלט דורכשטופן אים; נאָר קירושאַ (ער האָט זיך
 שטאַרק דערשראַקן) האָט זיך אָנגעכאַפּט פאַרן פענסטער און
 ניט אָפּגעריסן די הענטלעך פון אים. דאַמאָלסט האָט וואַניאַ

א געשריי געמאן צו מאשען: שלעפ אים פארן קאפ" און אליין
האָט ער אים געשופט פון הינטן. **און איין Socio. אופן** האָבן
זיי ביידע צרויסגעשלעפט אים דורכן פענסטער אויפן גאס.

דאָס אַרמע פּערד.

געווען ביי אונז אַ זקן, פימען טימאָפּעיטש האָט ער גע-
הייסן, איז ער אַלט געווען 90 יאָר. האָט ער גאָרניט געמאָן
און געלעבט ביי זיין אייניקל אויף אַלעם גרייטן. זיין פּלייצע
איז שוין געווען ציינגעהויקערט: ער איז אַרומגעגאַנגען מיט אַ
שטעקן און שטיל געשאַרט מיט די פּיס בשעתן גאַנגן. קיין ציין
האָט ער שוין אויך ניט געהאַט און דער פּנים איז ביי אים גע-
ווען ציינגערומפּן. די אונטערשטע ליפּ האָט זיך ביי אים גע-
טרייסלט. ער האָט שטענדיק געשטאַקעט מיט די ליפּן און מען
האָט ניט געקאָנט פאַרשטיין, וואָס ער רעדט.

מיר ווינען געווען פיר ברידער, און אַלע פיר האָבן מיר ליב
געהאַט צו פאַרן רייטנדיק. אָבער קיין רואיקע רייט-פּערד ווינען
ביי אונז נישט געווען. האָט מען אונז ערלויבט צו פאַרן רייטן-
דיק נאָר אויף איין אַלט פּערד, וואָס האָט געהייסן וואָראָנאַק.

איינמאָל, ווען די מאַמע האָט אונז ערלויבט צו פאַרן
רייטנדיק, ווינען מיר אַלע פיר, צוזאַמען מיט אונזער אויפּזעער,
צוועק אין שטאַל און דער פּערד-יונג האָט אָנגעוואַלט וואָראָ-
נאַקן. דער ערשטער האָט זיך צוועקגעזעצט דער עלטערער
ברודער. ער איז לאַנג געפאַרן; פריער האָט ער זיך געלאָזט
צום שייער, שפעטער אַרומגעקרייזט דעם גאַרטן, און ווען ער
איז צוגעפאַרן צוריק, האָבן מיר אַ געשריי געמאָן צו אים: נו,
איצט פּלי צורודן!"

האָט דער עלטערער ברודער גענומען שלאָגן וואָראָנאַקן
מיט די פּיס און מיטן בייטש, און וואָראָנאַק איז גיך דורכגע-
לאָפּן פאַרביי אונז.

נאָכן עלטערן האָט זיך געזעצט דער צווייטער ברודער.
ער איז אויך לאַנג געפאַרן, ער האָט אויך מיטן בייטש צעיאָגט
וואָראָנאַקן און אָנגעהויבן פון אונטערן באַרג, דורכגעפּלויגן פאַר-
ביי אונז. ער האָט נאָך געוואַלט פאַרן, אָבער דער דריטער
ברודער האָט אים געבעטן, ער זאָל אים גיכער פּריילאָזן דעם

פערד, דער דריטער ברודער האָט זיך געלאָזט רייטן צום
שייער, שפעטער אַרום דעם נאַרמן און דער צו נאָך איבערן
דאָרף אויך, און איז דורכגעפלוין פון אונטערן באַרג ביז צום
שמאַל. ווען ער איז צוגעקומען צו אונז, איז וואָראַנאָק געווען
פאַרשאַפּט און זיין האַלד און פלייצע זיינען געווען שוואַרץ פון
שווייס.

אין ווען עס איז געקומען צו מיר, האָב איך זיך געוואָלט
אויספיינען פאַר מיינע ברידער, באַזויזן זיי, אַז איך פאַר גוט —
און איך האָב גענומען פון אַלע פּוחות טרייבן וואָראַנאָק, אָבער
וואָראַנאָק האָט ניט געוואָלט אָפּזערען פונעם שמאַל און וויפיל
איך האָב אים ניט געשלאָגן, האָט ער ניט געוואָלט לויפן, גע-
האַלטן אין איין ציטערן און אַלץ פאַרקערעוועט אויף צוריק.
איך בין געווען שטאַרק אויפגעבראַכט אויפן פערד, און איך
האָב אים געשלאָגן מיטן בייטש און מיט די פיס, וויפיל איך
האָב נאָר פּוּח געהאַט. איך האָב זיך באַמיט טרעפן אין צווייטע ער-
טער, עס זאָל אים וואָס מער וויי מאַן. איך האָב צעבראַכן
דעם בייטש און מיטן ביישמעקל פון בייטש געקלאַפּט אים איבערן
קאָפּ. נאָר וואָראַנאָק האָט זיך אַלץ ניט גערירט פונעם אָרט.
דאַמאָלסט האָב איך פאַרקערעוועט אויף צוריק, צוגעפאַרן צו
אונזער אויפזעער און געבעטן ביי אים אַ שטאַרקערן בייטש.
אָבער דער אויפזעער האָט געזאָגט צו מיר:

— גענוג שוין אַיך צו פאַרן, ליבער, קריכט אַראָפּ. בין
וואַנען איז דער שיער צו פייניקן אַ פערד!

איך האָב זיך באַליידיקט און האָב געזאָגט:

— וואָס נאָך, איך בין דאָך אינגאנצן ניט געפאַרן! אַט
וועסטו זען, ווי איך וועל דאָס דורכפליען. גיב מיר, איך בעט
דיך, נאָר אַ בייטש אַ שטאַרקערן. איך וועל אים שוין צו-
געבן היץ.

דאַמאָלסט האָט דער אויפזעער אַ שאַקל געמאַן מיטן קאָפּ
און געזאָגט:

— אַך, ווי איר האָט דאָס נאָר קיין רחמנות ניט: צו
וואָס וועט איר אים צעהיצן? ער איז דאָך שוין 20 יאָר אַלט.
דאָס פערד איז פאַרמאָטערט, קיים וואָס ער זשיפעט, און
דער צו איז ער שוין אַלט אויך. ער איז דאָך צוויי אַלט, אַלץ

אינם ווי פימען מימאָפּעיטש. אַז פּרובט זעצט זיך אויף מימאָפּ-
פּעיטשן און טרייבט אים אַזוי מיט גנאָלד, שלאַנט אים
אַזוי מיטן בייטש — איז וואָס, וועט איר נאָר קיין רחמנות
ניט האָבן?

איך האָב זיך דערמאָנט אין פימען מימאָפּעיטשן און גע-
פּאַלט דעם אויבזעער. איך בין אַראָפּגעקראַכן פונעם פּערד, אַ
קוק געמאָן אויף אים, דערזען ווי ער מאַכט מיט די שווייסיקע
זייטן, אַטעמט שווער מיט די נאָזלעכער און דרייט מיטן אָפּגע-
בראַכענעם עק, און איך האָב פאַרשמאַנען, אַז דעם פּערד איז זייער
שווער געווען און איך האָב דאָך געהאַט געמיינט, אַז אים איז
פונקט אַזוי פריילעך ווי מיר. אַזאַ רחמנות-געפיל האָט מיך
אַרומגעכאַפט צו וואָרנאָקן, אַז איך האָב גענומען קושן זיין
שווייסיקן האַלז און בעטן ביי אים מחילה פאַר מייע קלעפּ.

פון דאַמאָלסט אָן בין איך שוין געוואָרן אַ גרויסער, איך
האָב שטאַרק רחמנות אויף פּערד, און בשעת איך זע, ווי מען
פייניקט זיי, דערמאָן איך זיך שטענדיק וועגן וואָרנאָקן און וועגן
פימען מימאָפּעיטשן.

ווי איך האָב זיך אויסגעלערנט צו פאַרן רייטנדיק.

ווען איך בין געווען נאָך נאָר אַ קלייניקער, האָבן מיר
זיך יעדן מאָן געלערנט און נאָר אין די זונטאָגן און אין די יום-
טובדיקע טעג זיינען מיר געגאַנגען שפּאַצירן און געשפּילט זיך
מיט די ברידער. איינמאָל זאָגט דער טאַטע: „די עלטערע
קינדער דאַרפן זיך שוין לערנען צו פאַרן רייטנדיק. זאָלן זיי
פאַרן אויפן רייט-אַרט.“ איך בין געווען קלענער פון אַלע ברי-
דער, האָב איך געפּרעגט: „און איך מעג זיך אויך לערנען?“
דער טאַטע האָט געזאָגט: „דו וועסט פאַלן.“ איך האָב אים
גענומען בעטן, מען זאָל מיך אויך לאָזן זיך לערנען, און שיער
זיך ניט צעוויינט. האָט דער טאַטע געזאָגט: „נו, גוט, דו אויך.
זע זשע: טאַמער פאַלסטו, זאָלסטו ניט וויינען, ווער עס פאַלמ
קיין איינמאָל ניט אַראָפּ פונעם פּערד, דער וועט זיך קיינמאָל
ניט אויסלערנען צו פאַרן אויפן פּערד.“

ווען עס איז געקומען מיטוואָך, האָט מען אונז אַלע דריי
אָוועקגעפירט אויפן רייט-אַרט. מיר זיינען אַרויף אויף אַ גרויסן

גאנצק, און פונעם גרויסן גאנצק דורכגעגאנגען אויף א קליינעם
גאניקל, אינטער דעם קליינעם גאניקל איז געווען א גרויסער
צימער מיט הילצערנע ווענט, איבערן צימער, וואָס קיין בריק
האָט ער נישט געהאַט, זיינען אויפן זאַמד אַרומגעפאַרן ריימנדיק
מענער, פרויען און צווייטע יינגלעך ווי מיר. דאָ איז געווען דער
רייט-אַרט, אויפן רייט-אַרט איז נישט געווען ליכטיק, עס האָט
געשמעקט מיט פערד, עס האָט זיך געהערט אַ קנאַקעריי פון
ביישן, איינצלע אויסגעשרייען און אַ קלאַפּעריי פון די קאַפּי-
מעס, איך האָב זיך לבתחילה דערשראָקן און פּמעט גאַרנישט
נישט געווען אַרום זיך. שפּעטער האָט אונזער אויפּזעער צוגע-
רופן דעם רייט-מענש און געזאָגט צו אים: „ניט פאַר די
יינגלעך פּערד, זיי וועלן זיך לערנען פאַרן ריימנדיק.“ דער רייט-
מענש האָט געזאָגט: „גוט“.

שפּעטער האָט ער אַ קוק געמאַן אויף מיר און זיך אָנגע-
רופן: „דער איז צו קליין.“ אָבער אונזער אויפּזעער האָט גע-
זאָגט: „ער האָט אָבער צוגעזאָגט נישט צו וויינען, מאַכער פאַלט
ער אַפּילו אַראָפּ.“ דער רייט-מענש האָט זיך צעלאַכט און איז
זיך צוועק.

שפּעטער האָט מען געבראַכט צו פירן דריי אָנגעזאַמלטע
פּערד. מיר האָבן אויסגעמאַן די מאַנטלען און געלאָזט זיך מיט
די טרעפּ אַראָפּ צום רייט-אַרט. דער רייט-מענש האָט גע-
האַלטן דאָס פּערד פאַר אַ גרויסער שטריק און די ברידער
זיינען געפאַרן אַרום אים. פריער זיינען זיי געפאַרן טריט ביי
טריט, שפּעטער אַלץ גיכער און גיכער, באלד האָט מען גע-
בראַכט צו פירן אַ קליין פּערדל. דאָס פּערדל איז געווען אַ
רויטל און דעם עק האָט ער געהאַט אַן אָפּגעהאַקטן. מען האָט
אים גערופן טשערוואַנשיק. דער רייט-מענש האָט זיך צע-
לאַכט און געזאָגט צו מיר: „נו, בחור, זעצט זיך.“ איך האָב
זיך איינצייטיק געפרייט און געשראָקן זיך און האָב זיך באַמיט,
אַז קינער זאָל מיין מורא נישט באַמערקן. איך האָב לאַנג גע-
פרווט מיט די פיס אָנבאַפן די פיס-אַייזנלעך, אָבער איך בין
געווען צו קליין, און האָב בשום אופן נישט געמאַן גוט טרעפן.
דאָמאַלסט האָט דער רייט-מענש מיך גענומען אויף די הענט
און מיך צוועקגעזעצט. און דערביי האָט ער געזאָגט: „דער הער
איז נישט שווער — אַ פונט צוויי נישט מער“.

פריער האָט ער מיך געהאַלטן פאַרן האַנט, אָבער איך האָב געווען, אז די ברידער האָט מען געהאַלטן. **וויגוס געהאַלטן. האָב** איך געבעטן, ער זאָל מיך לאָזן פריי. ער האָט געפרעגט: „איר האָט נאָר קיין מורא נישט?“ איך האָב זייער מורא געהאַט, אָבער איך האָב גענומפערט, אז איך האָב נישט קיין מורא. און מער פון זאַלץ האָט מיך געשראַקן, וואָס משערוואַנטשיק האָט געהאַלטן אין איין אונטערבייגן די אויערן. איך האָב געמיינט, אז ער ביי-זערט זיך אויף מיר. דער רייט-מענטש האָט געזאָגט: „נו, זעט זעט, פאַלט נישט!“ און האָט מיך אָפגעלאָזט. לכתחילה איז משערוואַנטשיק געגאַנגען פאַמעלעך און איך האָב זיך געהאַלטן גלייך. דער זאַמל איז אָבער געווען אַ גליטשיקער און איך האָב מורא געהאַט אַראָפצורוקן זיך פון אים. דער רייט-מענטש האָט מיך געפרעגט: „נו וואָס, זיצט איר שוין פעסט?“ איך האָב גע-ענטפערט: „פעסט!“ „נו, איצט ניכער!“ און דער רייט-מענטש האָט צוגעקאַקט מיטן צונג.

משערוואַנטשיק האָט זיך געלאָזט לויפן מיט אַ דראָפנעם מריט, און מיך האָט גענומען אונטערוואַרפן — אָבער איך האָב נאָך זאַלץ געשוויגן און זאַלץ באַמיט זיך נישט אַראָפצוגליטשן זיך אויף אַ זייט. דער רייט-מענטש האָט מיך געלייבט: „אַ ברייה אַ בחור, נו!“ און איך בין פון דעם זייער צופרידן געווען.

דערווייל איז צום רייט-מענטש צוגעגאַנגען זייער אַ חבר און אָנגעהויבן צו ריידן מיט אים, און דער רייט-מענטש האָט אויפגעהערט אויף מיר צו קוקן.

פּלוצים האָב איך דערפילט, אז איך האָב זיך אַ ביסל אַראָפגערוקט פונעם זאַמל. איך האָב זיך געוואָלט פאַר-ריכטן, אָבער בשום אופן נישט געקאַנט. איך האָב שוין גע-וואָלט אַ געשריי טאָן צום רייט-מענטש, ער זאָל מיך אָפ-שמעלן, האָב איך זיך אָבער געשעמט און איך האָב געשוויגן. דער רייט-מענטש האָט נישט געקוקט אויף מיר. משערוואַנטשיק האָט נישט געמיינערט זיין לויף, און איך האָב זיך נאָך מער אַראָפגעשארט אויף אַ זייט. איך האָב געקוקט אויפן רייט-מענטש, געמיינט מאַמער וועט ער מיר העלפן; אָבער ער איז געווען פאַרטיפט אינעם שמועס מיט זיין חבר, נישט געקוקט אין מיין זייט און נאָר פון צייט צו צייט אויסגערופן: „אַ בראַ-זוער בחור.“ איך בין שוין געווען אינגאַנצן אויף אַ זייט, שטאַרק

זיך דערשראקן און געמיינט, אז איך בין שוין פארפאלן. אבער שרייען האָב איך זיך נאָך אלץ געשעמט. משערוואַנטשיק האָט מיך נאָך אמאָל אַ טרייבל געטאָן, איך האָב זיך אינגאנצן אראָפגערוקט און בין אראָפגעפאלן אויף דער ערד. דאמאלסט איז משערוואַנטשיק שטיין געבליבן, דער רייט-מענטש האָט זיך אַרומגעקוקט און דערווען, אז איך בין נימאָ אויף משערוואַנטשיקן. האָט ער אויסגעשריען; „אַט האָסטו גאָר! אראָפגעפאלן מיין בחור!“, און איז צוגעגאנגען צו מיר. ווען איך האָב אים געזאָגט, אז איך האָב זיך ניט קיין קלאַפ געטאָן, האָט ער זיך צעלאַכט און געזאָגט; „דער קינדערשער קערפער איז אַ ווייכער“. מיר אָבער האָט זיך געוואַלט וויינען. איך האָב געבעטן, מען זאָל מיך ווייטער אַוועקעצען. האָט מען מיך אַוועקגעזעצט, און מער בין איך שוין ניט געפאלן.

אַזוי ווינען מיר געפאָרן אויפן רייט-אַרט צוויי מאָל אַ וואָך, און איך האָב זיך גיך אויסגעלערנט גוט פאָרן און פאָר קיין זאָך שוין ניט מורא געהאַט.

בולקע.

ביי מיר איז געווען אַ הינטל—מאָרדאָשקע. מען האָט אים גערופן בולקע. ער איז געווען אינגאנצן אַ שוואַרצער און נאָר די עקן פון די פאָדערשטע פיסלעך ווינען געווען ווייסע. ביי אַלע מאָרדאָשקעס איז דער אונטערשטער קינבאַק לענגער פון דעם אייבערשטן און די אונטערשטע ציין ווינען אַרויס-גערוקט. אָבער ביי בולקען איז דער אונטערשטער קינבאַק שוין אַזוי ווייט געווען אַרויסגערוקט, אז מען האָט געקענט אַריין-שמעקן אַ פינגער צווישן די אונטערשטע און אייבערשטע ציין. אַ פנים האָט בולקע געהאַט אַ ברייטס, אויגן גרויסע, שוואַר-צע און גלאַנצנדיקע; זיינע ווייסע ציין און עקצין האָבן שמענ-דיק געמאַרשעט אַרויס. ער איז געווען ענלעך צו אַ נעגל בולקע איז געווען אַ רואיקער און האָט זיך ניט געביסן, אָבער ער איז געווען וייער אַ שמאַרקער און האָט געקאָנט גוט איין-קלאַמערן זיך אין אַ זאָך. פלעגט ער זיך נאָר צוכאַפן צו עפעס, האָט ער פאָרקריצט מיט די ציין און געבליבן הענגען ווי אַ שמאַמע, און מען האָט שוין אים, ווי אַן אמתע קליפּע. בשום אופן נישט געקאָנט פון דער זאָך אַפרייסן.

איינמאל האָט מען אים אָנגערייזט אויף אַ בער, האָט ער זיך אַיינגעפֿיסן אין דעם בערס אויער און געבליבן הענגען, ווי אַ בלוטצאָפּער. דער בער האָט אים געשלאָגן מיט די לאַפּעס, צוגעדריקט צו זיך, געשליידערט פון זייט און זייט, אָבער נישט געקאָנט אים אָפּרייסן פון זיך. האָט דער בער זיך אַ וואָרף געמאַן אויפן קאָפּ, פּדי בולקען צעקוועטשן; אָבער בולקע האָט זיך צוויי לאָנג אויף אים געהאַלטן, ביז מען האָט אים ניט אָפּגע-
נאַסן מיט קאַלט וואַסער.

איך האָב אים גענומען צו זיך נאָך אַלס קליין הינטל און אַליין אים אויסגעהאַדעוועט. בשעת איך בין געפּאַרן אויף קאַוו-קאַוו, האָב איך אים ניט געוואָלט מיטנעמען, איך האָב זיך אַרויסגעגנבעט פון אים און אים געהייסן פאַרשליסן. אויף דער ערשטער סמאַציע האָב איך זיך שוין געקליבן איבערצוועגן זיך אויף אַנדערע פּערד, פּלוצלונג זע איך, ווי אויפן וועג קאַטשעט זיך עפעס אַ שוואַרצם און גלאַנצנדיקס און פּאַלד האָב איך דערקענט בולקען מיט זיין מעשענעם האַלוקייט. אָן אַן אַטעם איז ער געפּלויגן צו דער סמאַציע. ער האָט זיך אַ וואָרף געמאַן צו מיר, אַ לעק געמאַן מיין האַנט און זיך אויסגעצויגן אין שאַטן אונטערן וואָגן. זיין צונג איז געווען אַרויסגעשמעקט אויף אַ האַנט די לענג. ער האָט אים יעדער וויילע אַריינגע-שלעפט צוריק, געשלונגען דאָס שפּיעכץ און פּאַלד ווייטער אים אַרויסגעשמעקט. ער איז געווען פאַרסאַפּעט, קוים געכאַפט דעם אַטעם און די זייטן זיינע האָבן אַזש אויפגעשפרונגען. ער האָט זיך די גאַנצע צייט געדרייט פון איין זייט אויף דער צווייטער און געקלאַפט דערביי מיטן עק אָן דער ערד.

ערשט שפעטער האָב איך זיך דערוואוסט, אַז ער האָט נאָך מיין אַוועקפאַר אַרויסגעוועצט אַ שויב, אַרויסגעשפרונגען דורכן פּענסטער, געלאָזט זיך מיטן וועג נאָך מיינע שפורן, און צוויי געיאָגט אַ ווערסט 20 אין דער גרעסטער היץ.

בולקע און דער ווילדער הזיר.

איינמאל אויף קאַווקאַז, בשעת אַ יאָגר אויף ווילדע חזירים, איז בולקע געקומען צו לויפן צוזאַמען מיט מיר אין וואַלד אַריין. ווי נאָר די יאָגד-הינט האָבן זיך אַוועקגעיאָגט, האָט זיך בולקע געלאָזט נאָך זיי און איז פאַרשוואונדן געוואָרן.

די מעשה איז געווען אין חודש נאוועמבער: דאמאלסט זיינען די ווילדע חוירים זייער פעט.

www.libtool.com.cn

אויף קאווקאז אין די וועלדער, ווו עס וואוינען די ווילדע חוירים, וואקסן א סך געשמאקע פירות: ווילדע וויינדרויבן, בע-רעלעך, עפל, בארן, אַזשענעס, חוירשע ניסלעך און דאָרן-נאָד-לען. ווען די אַלע פירות ווערן צייטיק און דער פראָסט רירט זיי קוים אָן, עסן זיך די ווילדע חוירים אָן מיט זיי און ווערן פעט.

אין יענער צייט איז דער ווילדער חויר אַזוי פעט, אַז ער קאָן לאַנג נישט לויפן, בשעת די הינט יאָגן אים נאָך. נאָכדעם, ווי מען טרייבט אים שוין אָפ אַ שעה צוויי, פאַרקריכט ער אין דער געדיכטעניש פון די ביימער און בלייבט דאָרט שטיין. דאָמאַלסט קומען צו לויפן די יענערס צו דעם אָרט, ווו ער שטייט, און שיסן אין אים. נאָכן בילן נאָך פון די הינט ווייסט מען שוין, צי דער ווילדער חויר שטייט, אָדער ער לויפט. אויב ער לויפט, בילן די הינט מיט אַ קוויטש, פונקט ווי מען שלאָגט זיי; און ווען ער בלייבט שטיין, בילן זיי פונקט אַזוי ווי זיי בילן אויף אַ מענטשן, און היילן נאָך בשעת מעשה אונטער.

אין דעם געיעג בין איך לאַנג אַרומגעלאָפן איבערן וואַלד, אָבער מיר האָט זיך ניט געמאַכט, איך זאָל איבערשניידן דעם ווילדן חויר דעם וועג. צום סוף האָב איך דערהערט אַן אויסגע-צויגענעם בילן און היילן פון די יאָגד-הינט, און איך האָב זיך געלאָזט צו יענעם אָרט פון וואַנען עס האָבן זיך געהערט די קולות. איך בין געווען שוין נאָענט פון דעם ווילדן חויר, און איך האָב געהערט שוין אַ קנאַקעריי צווישן די ביימער. דאָרט האָט זיך, אַפנים, געפאָרט דער ווילדער חויר מיט די הינט. אָבער נאָכן בילן נאָך איז געווען קלאַר, אַז זיי האָבן אים ניט אָנגעגריפן, אַז זיי האָבן נאָר געפאָרט אַרום אים. פלוצים האָב איך דערהערט עפעס אַ רעש פון הינטן, און איך האָב דערזען בולקען. ער האָט, אַפנים, פאַרלאָרן די יאָגד-הינט אין וואַלד, זיך פאַרבלאַנדושעט, איצט דערהערט זייער בילן און פונקט אַזוי, ווי איך, אָן אַן אַטעם געאַיילט צו זיי. ער איז געלאָפן איבער אַ לאַנקע צווישן זייער אַ הויכער גראָז, פון דער גראָז האָט זיך אַרויסגעזען נאָר זיין שוואַרצער קאָפּ און זיין פאַרבי-סענער צונג צווישן די ווייסע ציין. איך האָב אים אַרוף געטאָן.

אָבער ער האָט זיך אָפּילו נישט אומגעקוקט, האָט מיך אַדיבער-
 געיאָגט און איז פאַרשוונדן געוואָרן צווישן די ביימער. איך
 האָב זיך געלאָזט נאָך אים. וואָס ווייטער איך בין געגאַנגען,
 איז דער וואַלד געוואָרן אַלץ געדיכטער און געדיכטער. די
 צווייגן האָבן אַראָפּגעריסן פון מיר מיין הימל, געשלאָגן מיך
 איבערן פנים און די דאַרן=נאָרלען האָבן פאַרמשעפעט זיך אין
 מיין בגד. איך בין שוין, דאָכט זיך, געווען זייער נאָענט צו
 די הינט, אָבער איך האָב נאָך אַלץ גאַרנישט נישט געזען.

פּלוצים האָב איך דערהערט, ווי די הינט האָבן זיך הע-
 כער צעבילט, עפעס האָט שטאַרק אָנגעהויבן צו קנאַקן און דער
 ווילדער חויר האָט גענומען הויך עמעמען און כראָפען. דערביי
 האָב איך באַלד פאַרשטאַנען, אז איצט האָט אים בולקע גע-
 פאַקט און דאַנגלש זיך מיט אים. פון די לעצטע כוחות האָב
 איך זיך געלאָזט לויפן איבערן וואַלד אין יענער ריכטונג. אין
 דער גרעסטער געדיכטעניש האָב איך דערווען אַ בונטן יאָגד-
 הונט. ער האָט געבילט און געהיילט אויף איין אָרט, און וויי-
 טער מיט אַ דריי טריט פון אים האָט עפעס געשוואַרצט און
 געפאַרעט זיך.

ווען איך האָב זיך צוגערוקט געענטער, האָב איך דערווען
 דעם ווילדן חויר און דערהערט בולקעס אַ קוויטש. דער וויל-
 דער חויר האָט אַ כרוקע געטאַן און זיך אַ לאַז געטאַן צום
 יאָגד-הונט; אָבער דער יאָגד-הונט האָט אונטערגעבויגן זיין עק
 און איז אָפּגעשפרונגען. איך האָב שוין אַרויסגעזען דעם קאַפּ און
 איין זייט פונעם ווילדן חויר. האָב איך אָנגעשמעלט מיין ביקס
 אויף אים, אויסגעשטאַסן און געמראָפּן אין אים. ער האָט אַ כרו-
 קע געטאַן און איז אַוועק מיט אַ קנאַקעריי איבערן וואַלד. די
 הינט האָבן געקוויטשעט, געבילט; און איך האָב זיך גענומען
 דורכברעכן אַ וועג נאָך זיי. פּלוצים האָב איך פּמעט ביי זיך
 אונטער די פיס דערווען בולקען. ער איז געלעגן אויף אַ זייט
 און געקוויטשעט. אונטער אים איז געווען אַ טייך מיט בלוט.
 איך האָב אַ טראַכט געטאַן; פאַרפאַלן דער הונט; אָבער מיין
 קאַפּ איז מיר נישט געלעגן דערביי, און איך האָב זיך געריסן
 ווייטער. באַלד האָב איך דערווען דעם ווילדן חויר. די הינט
 האָבן זיך געוואָרפן אויף אים פון הינטן, און ער האָט זיך גע-
 דרייט אין אַלע זייטן. ווי נאָר ער האָט מיך דערווען, האָט ער

זיך באַלד אַ רוק געמאַן צו מיר... איך האָב אויסגעשאַסן צום צווייטן מאַל, איצט שוין צוויי נאַענט, צו אויפן ווילדן חויר האָט זיך זיין פעל אָנגעצונדן, ער האָט זיך צעבראַפּעט, זיך אַ וואַקל געמאַן און מיט דער גאַנצער משא פון זיין לייב שווער אַ פאַל געמאַן אויף דער ערד.

ווען איך בין צוגעגאַנגען, איז דער ווילדער חויר געווען שוין טויט, און נאָר דאָ און דאָרט האָט אין אים עפעס אויב=געצימערט און געצאַפּלט. די הינט זיינען געווען שטאַרק צערייזט. איינע האָבן אים געריסן פאַרן בויך און פאַר די פיס, די אַנ=דערע האָבן געלעקט דאָס בלוט פון זיינע ווונדן.

דאָ האָב איך זיך דערמאַנט וועגן בולקען, צוועק אים זוכן און האָב אים גיך געפונען. ער איז געקראַכן אַנטקעגן מיר און האָט געקראַכט. איך בין צוגעגאַנגען צו אים, זיך אַנידערגע=זעצט און האָב פאַרמאַכט זיין ווונד. דער בויך איז ביי אים געווען צעטרענט און אַ גאַנצער הויפן געדעררים האָט זיך נאָכ=געשלעפּט איבער די טרוקענע בלעמער. באַלד זיינען צוגעקומען מיינע חברים. מיר האָבן צוריק אַריינגעשטופּט די געדעררים אין בויך אַריין און האָבן דעם בויך פאַרנייט. די גאַנצע צייט וואָס מיר האָבן גענייט און דורכגעשטאַכן די הויט, האָט ער געהאַלטן אין איין לעקן מיינע הענט.

דעם ווילדן חויר האָט מען צוגעבונדן צום פּערדס עק, פרי אַרויספירן אים פון וואַלד, און בולקען האָט מען צוועקגעלייגט אויפן פּערד און געבראַכט אים אַהיים. אַ וואַכן זעקס האָט בול=קע אָפּגעקראַנקט, און שפעטער איז ער צוריק געוונט געוואָרן.

פּאַזאַנען.

אויף קאווקאַז הייסן די ווילדע הינער פּאַזאַנען. די פּאַזאַ=נען זיינען דאָרט פאַרצן אין צוז גרויסער צאַל, אַז זיי קאַססן דאָרט וועלוועלער פון דער שטוב=הון. די יעגער כאַפּן די פּאַ=זאַנען אַמאָל מיט דער הילף פון אַ „קאַבילקע“, אַמאָל לויערנ=דיק און אַמאָל מיט דער הילף פון אַ שפיר=הונט. די יאַגד מיט דער „קאַבילקע“ קומט פאַר אויף צוז אופן: מען ציט אָן אַ שטיק לייונט אויף אַ ראַם, אין מיטן פון ראַם מאַכט מען אַ ברעטל, און אין לייונט מאַכט מען אַ לעבל. אַט אַ די ראַם

מיטן לייונט הייסט „קאבילקע“. מיט דער קאבילקע און מיטן ביקס גייען די יעגער צווישן באגניען אין וואלד. מיט דער קא-בילקע פארשטעלן זיי זיך, און דורך דאָס לעכעלע קוקן זיי אויב די פאזאנען. די פאזאנען האָדעווען זיך באגניען-צייט אויף די לאַנקעס. אמאָל אַ גאנצע משפחה — אַ קוואַקע מיט די-דעלעך, אמאָל אַ האָן מיט אַ הון, אמאָל עטלעכע הענער צוזאַמען.

די פאזאנען זעען נישט דעם מענטשן, און פארן לייונט האָבן זיי נישט מורא, לאָזן זיי אים צו נאָענט צו זיך. דאָמאָלסט שטעלט דער יעגער אַנדער די „קאָבילקע“, רוקט צווישן דורכן לעבל די ביקס און שיסט לויטן אויסוואַל.

בשעת אַ יעגער כאַפט די פאזאנען אויף אַ צווייטן אופן, לויט דער דיק, טוט ער אזוי:

ער קומט מיט אַ הויף=הינטל אין וואַלד צוויי און גייט אים נאָך. ווען דער הונט געפינט אַ פאזאן, גיט ער זיך אַ וואַרף צו אים. דער פאזאן פליט צווייף אויף אַ בוים, און דאָס הינטל הייבט אָן אויף אים צו בילן. אויפן געביל קומט אָן דער יע-גער און שיסט דעם פאזאן, וואָס זיצט אויפן בוים. די יאָגד וואַלט געווען אַ גרינגע, ווען דער פאזאן וואַלט זיך געזעצט אויף אַ בוים, וואָס וואַקסט אין אַ פרייען אַרט, און וואַלט אויפן בוים געזעסן אזוי, מען זאָל אים קאָנען זען. אָבער די פאזאנען זעצן זיך תמיד אויף געדיכטע ביימער אין אַ שטאַרק פאַרוואַקסענעם אַרט, און ווי נאָך זיי דערזעען דעם יעגער, באַ-האַלטן זיי זיך גלייך צווישן די צווייגן. עס איז שווער צו צו-קומען צו דעם בוים, וווּ דער פאזאן זיצט, און עס איז שווער אים צו דערזען. בשעת דער הונט בילט אויפן פאזאן, שרעקט זיך נישט דער פאזאן; ער זיצט זיך אויפן צווייגל, בלאָזט זיך און פאַטשט מיט די פליגל. אָבער ווי נאָך ער דערזעט דעם יעגער, ציט ער זיך באלד אויס אין דער לענג פונעם צווייגל, און נאָך אַ געניטער יעגער קאָן אים באַמערקן. נישט קיין געני-טער יעגער מעג שטיין גאָר נאָענט, און ער וועט גאָרנישט נישט זען.

ווען די קאָזאָקן גנבענען זיך אונטער צו די פאזאנען, רוקן זיי אָן אויפן פנים די היטל און קוקן נישט צווייף. מחמת אַ פאַ-זאן האָט מורא פאַר אַ מענטש מיט אַ ביקס, אָבער נאָך מער האָט ער מורא פאַר זיינע אויגן.

די יאגד מיט דער הילף פון א שפיר-הונט קומט פאר
 צוויי דער יעגער קומט מיט א שפיר-הונט. **אין אידן** און
 גייט אים נאך. דער הונט דערשמעקט דעם אָרט, וווּ די פּאָ-
 זאנען האָבן זיך געהאָדעוועט באַגינען, און הייבט אָן פּונדער-
 צוקלייבן זייערע שפורן. און וויפיל די פּאָזאנען זאָלן ניט אָן-
 פּלאַנטערן, געפינט שמענדיק אַ גומער הונט דעם לעצמן שפור,
 דעם אַרויסגאַנג פון יענעם אָרט, וווּ זיי זיינען געווען באַגינען-צייט.
 און וואָס ווייטער דער הונט גייט, אַלץ שמאַרקער און שמאַרקער
 שמעקן פאַר אים די שפורן, ביז ער קומט סוף-בל-סוף אָן צו
 יענעם אָרט, וווּ די פּאָזאנען זיצן אויפן גראַז אָדער שפּאַצירן
 זיך אַרום אין די בייטאַגעדיקע שעהן. קומט ער נאָר אַ ביסל
 נענטער, דאַכט זיך אים אויס, אַז ער איז שוין אויפן אָרט,
 און ער שפּאַנט אַלץ פּאַרויכטיקער און פּאַרויכטיקער, כדי ניט
 איבערצושרעקן דעם פּאָזאן. ווען דער הונט איז שוין גאָר נאָנט,
 פליט דאַמאַלסט דער פּאָזאן אַרויס, און דער יעגער שיסט
 אין אים.

מילטאָן און בולקע.

צוליב דער יאגד אויף פּאָזאנען, האָב איך גענומען צו זיך
 אַ שפיר-הונט. דעם הונט האָט מען גערופן מילטאָן. ער איז
 געווען אַ הויכער, אַ דאַרער, אַ גרויער מיט שפרענקעלעך, און
 האָט געהאַט לאנגע אויערן. ער איז געווען זייער אַ שמאַרקער
 און אַ קלאַגער. מיט בולקען האָט ער געלעבט בשלום און בכלל
 האָבן די הינט בולקען קיינמאַל ניט געטשעפעט. בולקע האָט
 נאָר געדאַרפט ווייזן זיינע ציינער, און די הינט האָבן שוין אונ-
 טערגעבויגן די וויידלעך און האָבן זיך גענומען דעם וועג. איינמאַל
 האָב איך זיך געלאָזט מיט מילטאָנען אויף אַ פּאָזאנען-יאגד.
 פּלוצלונג איז בולקע געקומען צו לויפן נאָך מיר אין וואַלד
 אַרײַן. איך האָב אים געוואַלט דורכטרייבן, אָבער בשום אופן
 ניט געקאַנט. און גיין אַהיים, כדי אים אָפּצופירן איז געווען
 ווייט. איך האָב געמיינט, אַז ער וועט מיר ניט שמערן, און גע-
 לאָזט זיך גיין ווייטער; אָבער ווי נאָר מילטאָן האָט דערשמעקט
 אין גראַז אַ פּאָזאן און אָנגעהויבן צו זוכן, האָט זיך בולקע אַ
 וואַרף געמאַן פּאַראוים און גענומען שמעקן די נאָז אין אַלע

זייטן. ער האט געוואלט געפינען דעם פאזאן פריער פאר מיל-
 טאנען. עפעס צווייט האט ער יא געהערט און ער איז געשפרונ-
 גען אין גראו און געדרייט זיך אין אלע זייטן; דער שמעק-חוש
 איז ביי אים געווען א שלעכטער, און ער האט דעם שפור ניט
 געקאנט געפינען אליין, האט ער געקוקט אויף מילטאנען און
 געלאפן אהין, וואהין מילטאן איז געגאנגען. ווי נאך מילטאן
 לאזט זיך נאך א שפור, פארלויפט שוין אים בולקע דעם וועג.
 איך האב געפרובט אפרופן בולקען, געשלאגן אים, אבער עס
 האט מיר געהנישט ניט געהאלפן. יעדער מאל, וואס מילטאן
 האט אויפסניי גענומען זוכן, איז ער אים פארלאפן דעם וועג און
 אים געשמערט. איך האב שוין געוואלט גיין אהיים, געמיינט, אז
 סיי ווי וועט פון דער יאגר נאך נישט ארויסקומען, אבער מיל-
 טאן האט געפונען אן עצה ווי צו רצמעווען די לאגע. און אט
 וואס ער האט געמאך; ווי נאך בולקע פארלויפט אים דעם וועג,
 ווארפט מילטאן אונטען דעם שפור, פארקערעוועט אין א זייט
 און מאכט אן אנטשעל, אז ער זוכט. ניט זיך בולקע א לאז
 אין דער ריכטונג, וואס מילטאן האט אים אנגעוויזן, און מילטאן
 דרייט זיך אויס צו מיר, ניט א מאך מיטן עק און לאזט זיך
 ווייטער אויפן אמתן שפור. קומט בולקע ווייטער צו לויפן צו
 מילטאנען, פארלויפט אים דעם וועג, מאכט מילטאן ווייטער א
 צען אומזיסטע שפאן אין דער זייט, נארט אפ בולקען און פירט
 מיך ווייטער אויפן ריכטיקן וועג. און אויף אזא אופן האט מיל-
 טאן די גאנצע צייט פון דער יאגר גענארט בולקען און נישט
 געלאזט אים קאליע מאכן די נאך.

די שילדקרעט.

איינמאל בין איך אונטען מיט מילטאנען אויף א יאגר.
 לעבן וואלד האט ער אנגעהויבן צו זוכן, אויסציען דעם עק,
 אויפגעשמעלט די אויערן און גענומען שמעקן. איך האב צוגע-
 גרייט דעם ביקס און געלאזט זיך נאך אים. איך האב געמיינט,
 אז ער זוכט א פעלד-הון, א פאזאן אדער א האז. אבער מיל-
 טאן האט זיך געלאזט ניט צום וואלד, נאר צום פעלד צו. איך
 בין אים נאכגעגאנגען און געקוקט פאראויס. פלוצים האב
 איך דערוען, וואס ער האט געזוכט. פאראויס איז געלאפן א

קליין שילדקרעט, די גרייס פון א הימל. זיין נאקעמער, טונקל-
גרויער קאפ אויפן לאנגן האלו איז געווען אויסגעצויגן, ווי א
פעסטל; ער האט ברייט געשארט מיט די נאקעמע לאפעס, און
די גאנצע פלייצע זיינע איז געווען באדעקט מיט א קארע.

ווען ער האט דערווען דעם הונט, האט ער באהאלטן זיינע
פיס און זיין קאפ און האט זיך אראפגעלאזט אויפן גראז, אזוי,
אז עס האט זיך אָנגעזען נאָר זיין שפּאַל. מילטאָן האָט אים גע-
כאַפּט אין אָנגעהויבן צו בייסן; אָבער ער האָט אים נישט געקאַנט
אַינבייסן, ווייל אַ שילדקרעט האָט אויפן בויד פונקט אזאָ שפּאַל
ווי אויף דער פלייצע. פון פאַרנט, פון הינטן און ביי די זייטן
זיינען פאַראַן שפּעלטלעך, דורך וועלכע ער ציט אַריין אינווייניק
דעם קאַפּ, די פיס און דעם עק.

איך האָב צוגענומען ביי מילטאָנען דעם שילדקרעט און
האָב באַטראַכט זיין צעמאַלמע פלייצע און זיין שפּאַל. ווען מען
האַלט אים אין די הענט און מען קוקט אַריין אין דער שפּאַל,
זעט זיך פון אינווייניק, ווי פון אַ קעלער אַרױס, עפעס אַ
שוואַרצעס און לעבעדיקס. שפּעטער אַ ביסל האָב איך דעם שילד-
קרעט אַ וואָרף געמאַן אויפן גראַז און בין אַוועק ווייטער, אָבער
מילטאָן האָט נישט געוואָלט אים איבערלאָזן און ער האָט אים
נאַכגעטראָגן אין די ציין. פּלוצים האָט מילטאָן אַ קוויטש גע-
טאָן און אַרױסגעלאָזט אים. דער שילדקרעט האָט ביי מילטאָן-
נען אין מויל אַרױסגעשמעקט די לאַפע אין האָט צעדראַפּעט
אים דעם גאַנצן מויל. מילטאָן איז אויף אים שטאַרק אין פעס
געוואָרן. ער האָט זיך צעבילט, נאָך אַמאָל אַ כאַפּ געמאַן דעם
שילדקרעט און ווייטער געטראָגן אים. איך האָב געהייסן מיל-
טאָנען ער זאָל אַוועקוואַרפן דעם שילדקרעט, אָבער מילטאָן
האָט מיך נישט געפּאָלנט. דאַמאָלסט האָב איך ביי אים צוגענו-
מען דעם שילדקרעט און אַליין אים אַ וואָרף געמאַן. אָבער
מילטאָן האָט אים אויך אַיצט נישט געלאָזט צורױ. אַיילנדיק האָט
ער גענומען מיט זיינע לאַפעס גראָבן אַ גרױב, און ווען ער האָט
זי אויסגעגראָבן האָט ער אַהין אַרױנגעוואָלגערט דעם שילדקרעט
און באַלד צוריק פאַרשטאַמן די גרױב מיט ערד.

די שילדקרעטן, אזוי ווי די נאָטערן און פּרעש, לעבן אויף
דער יבשה און אין וואַסער. די קינדער זייערע פיקן זיך אויס
פון אייער, די אייער לייגן זיי אויף דער ערד, אָבער זיי וואַ-

דעמען זיי ניט אויס. די אייער פלאצן אליין, ווי פיש-דיין —
און עם פיקן זיך אויס פון זיי שילדקרעמן. עם זיינען פארצן
קליינע שילדקרעמן, נישט גרעסער פון א שאַלכנדל, און גרויסע,
דריי ארשין די לענג, וואָס וועגן 20 פוד. די גרויסע שילד-
קרעמן וווינען אין די ימים.

אין שילדקרעם לייגט פריילינגס-צייט הונדערטער אייער.
די שאַל פון די שילדקרעמן דינט זיי פאר ריפן. ביי מענטשן
און ביי אנדערע היות גייט יעדער ריפ באַזונדער, און ביי די
שילדקרעמן זיינען די ריפן צונויפגעוואַקסן אין אַ שאַל. און דער
עיקר איז דאָס, וואָס ביי אַלע היות געפינען זיך די ריפן אינע-
ווייניק אונטערן פלייש, און ביי אַ שילדקרעם זיינען די ריפן פון
אויבן, און דאָס פלייש געפינט זיך אונטער זיי.

בולקע און דער וואָלף.

ווען איך האָב געדארפט צוועקפאַרן פון קאווקאָז, האָט
נאָך דעמאָלט די מלחמה דאָרט געדויערט, און פאַרן ביינאַכט
אַן אַ וואָך איז געווען געפערלעך.

איך האָב געוואַלט אַרויספאַרן גאַנץ פרי און צוליב דעם
צוועק האָב איך זיך שוין אינגאַנצן ניט געלייגט שלאָפן.

מיינער אַ חבר איז געקומען מיך אַרויסבאַגלייטן, און די
גאַנצע נאַכט זיינען מיר געזעסן אין דרויסן לעבן מיין שטיבל.

עס איז געווען אַ געפלדיקע לבנה-נאַכט, און הגם מען
האָט ניט אַרויסגעווען די לבנה, איז דאָך געווען צוויי ליכטיק,
אַז מען האָט געקאָנט אַפילו לייענען.

אין מיטן נאַכט האָבן מיר פלוצים דערהערט, ווי אויף
יענער זייט גאַס קוויטשעט אַ חוירל אין אַ הויף.

עמיץ פון אונז האָט אַ געשריי געמאַן: „אַ וואָלף ווערנט
אַ חוירל!“

איך בין אַריינגעלאָפן צו זיך אין שטיבל, געכאַפט די אַנ-
געלאָדענע ביקס און אַרויסגעלאָפן צוריק אויף דער גאַס. אַלע
זיינען געשטאַנען ביים טויער פון יענעם הויף, וווּ עס האָט גע-
קוויטשעט דאָס חוירל און אַלע האָבן געשריען צו מיר: „אָהער,
אָהער!“ מילטאַן האָט זיך געלאָזט נאָך מיר, — געמיינט, אַפנים,
אַז דאָס גייט איך מיטן ביקס אויף אַ יאַגד; בולקע האָט אויב=

געשמעלט זיינע קורצע אויערן, געווארפן זיך פון איין זייט אויף דער צווייטער און פונקט ווי געפרעגט ביי מיר, אין וועמען היים איך אים ציינצובייסן זיך... איך בין צוגעלאפן צום פלייט און האָב דערוען העם וואָלף, וואָס איז געלאָפן פון יענער זייט הויף גלייך אויף מיר. ער איז צוגעלאָפן צום פלייט און איז צווייפגעשפרונג גען אויף אים. איך האָב זיך אַ וואָרף געטאָן אין אַ זייט און בצלח אָנגעשמעלט די ביקס.

נאָר די ביקס האָט געמאַכט „טשיק“ און האָט נישט אויסגעשאַפן. דער וואָלף האָט זיך ניט אָפגעשמעלט און געלאָזט זיך לויפן מיט דער גאַס. מילטאָן און בולקע זיינען אים נאָכגעלאָפן. מילטאָן איז שוין געווען נאָענט פונעם וואָלף, נאָר, אַפנים, מורא געהאַט צו כאַפן אים, און בולקע, ווי שטאַרק ער האָט ניט געאַרבעט מיט זיינע קורצע פיסלעך, האָט ער דעם וואָלף דאָך ניט געקאָנט דעריאָנגן. מיר זיינען זיי נאָכגעלאָפן, וויביל מיר האָבן נאָר כוח געהאַט, אָבער סײַ דער וואָלף, סײַ די הינט זיינען גיך פאַרשוונדן פון אונזערע אויגן. און ערשט ביים עק דאָרף לעבן גראָבן, האָבן מיר דערהערט אַ געביל, אַ קוויטש, און דורך דעם לבנהדיקן נעבל האָבן מיר דערוען אַ שטויב, דער-זען די הינט, וואָס האָבן זיך גערצנגלט מיטן וואָלף. אָבער ווען מיר זיינען צוגעלאָפן צום גראָבן, איז שוין דער וואָלף ניט געווען, און ביידע הינט זיינען געלאָפן צוריק מיט אויפגעווייבענע וויידלעך און צאָרנדיקע פנימער. בולקע האָט געהעשעט און גע-שמופּט מיך מיטן קאַפּ, ער האָט, אַפנים, געוואָלט עפעס דערציילן, און נישט געקאָנט.

מיר האָבן באַמראַכט די הינט און ביי בולקען אויפן קאַפּ געפונען אַ קליינע ווונד. ער האָט דעם וואָלף, אַפנים, דעריאָנט לעבן דעם גראָבן, אָבער נישט פאַוויון צו פאַרהאַלטן אים: דער וואָלף האָט אים אַ ביס געטאָן און איז אַנטלאָפן. קיין גרויסער אומגליק, האָבן מיר דאַמאַלסט געמראַכט, איז דאָס ניט: די ווונד איז אַ קליינע, זי וועט זיך גיך פאַרהיילן.

זיינען מיר געקומען צוריק צו מיין שמיבל, צוועקגעטעצט זיך און גענומען ריידן וועגן דער געשעעניש. איך האָב זיך גע-ערגערט, וואָס מיין ביקס האָט ניט אויסגעשאַפן, און האָב גע-מראַכט, אַז ווען די ביקס שיכט יאָ אויס, וואָלט דער וואָלף געוויס געבליבן אויפן אָרט. דער חבר מיינער האָט זיך געחידושט,

ווי אזוי דער וואָלף האָט געקאָנט אַרײַנקריכן אין אַ הויף. אַן אַלטער קאָזאָק האָט געטענהט, אז עס איז נאָר קיין חידוש ניט, ווייל ניט קיין וואָלף איז דאָ געווען, נאָר אַ מכשפה, וואָס האָט פאַרבישופט מיין ביקס. אזוי זײַנען מיר געזעסן און האָבן געשמעסט צווישן זיך. פּלוצים האָבן זיך די הינט אַ רױס גע-טאָן פּונעם אָרט און מיר האָבן ווייטער דערזען דעם זעלבן וואָלף לעבן אונז. אויך דעם מאָל האָט ער פון אונזער געשרײַ אזוי גיך זיך געלאָזט לױפן, אז די הינט האָבן אים שוין ניט דעריאָנט.

דער אַלטער קאָזאָק איז שוין איצט געווען פעסט בײַ זיך, אז מיר האָבן געהאַט אז טאָן מיט אַ מכשפה.

און איך האָב אַ טראַכט געטאָן, אז מן-הסתם איז דער וואָלף אַ משוגענער, ווייל איך האָב נאָך קײנמאָל ניט געזען און ניט געהערט, אז אַ וואָלף זאָל זיך צוריק אומקערן צו מענטשן, נאָך דעם, ווי מען האָט אים דורכגעטריבן.

און איך האָב בולקען, אויף יעדן פּאַל, אָנגעשאַטן פּול-זוער אויף דער ווונד און אונטערגעצונדן זי. דער פּולזער האָט אַ פּלאַקער געטאָן און אײַסגעברענט דעם קראַנקן אָרט.

איך האָב אײַסגעברענט די ווונד מיט פּולזער, פּדי אױם-צוברענען דעם משוגעה-שפּײַעכץ. און דערביי האָב איך גע-טראַכט, אז אױב דער שפּײַעכץ האָט נאָך נישט באַווײַזן אַרײַן אין בלוט, איז בולקע אַ געראַטעוועטער, טאַמער אָבער פאַר-קערט, איז זײַער שלעכט, ווייל דער שפּײַעכץ וועט זיך מיטן בלוט צעגײן איבערן גאַנצן לײב, און דאַמאָלסט איז בולקע פאַרפּאַלן.

וואָס האָט זיך געטראָפּן מיט בולקען אין פּיאַטיגאָרסק.

פון דעם קאָזאָקישן דאָרף בין איך ניט געפּאַרן גלייך קיין רוסלאַנד. איך האָב זיך אָפּגעשטעלט אין פּיאַטיגאָרסק און דאָרט אָפּגעווײַנט אַ חדשים צוויי. מילמאַנען האָב איך אַוועקגעשענקט אײַנעם אַ קאָזאָק, אַ יעגער, און בולקען מיטגענומען מיט זיך אין פּיאַטיגאָרסק.

פיאטיגארסק*) הייסט צווי דערפאר, וואָס ער שטייט
 אויפן באַרג בעש-מאָן. בעש הייסט אויף מאַמעריש פינף. מאָן —
 באַרג. פון אונטער דעם באַרג פליסט אַ הייסע שוועבל-וואַסער.
 די וואַסער איז הייס, ממש זאָריק, און איבערן צייט, ווי די
 וואַסער רינט פון באַרג, שטייט שמענדיק אַ פאַרע, ווי אויף אַ
 סאַמאָוואַר. די גאַנצע סביבה פון דער שטאָט זעט זייער פריי-
 לעך אויס. פון די בערג פליסן הייסע קוואַלן, אונטערן באַרג
 לויפט דאָס טייכל פאַרקומאַק. אויפן באַרג וואַקסן וועלדער,
 אַרום און אַרום—פעלדער, און פון דערווייטנס זען זיך שמענדיק
 אַרום די קאווקאַזער בערג. דער שניי אויף די בערג צעגייט
 קיינמאַל נישט, און זיי זיינען שמענדיק ווייס, ווי צוקער. איין
 גרויסער באַרג, עלברום, זעט זיך אין אַ שיינעם וועטער אַרום
 פון אלע זייטן, ווי אַ ווייסער היפּטל צוקער. אויף די הייסע
 קוואַלן קומט מען צו פאַרן היילן זיך. לעבן די קוואַלן זיינען גע-
 מאַכט געוואָרן שמעלכנדרלעך און ביידלעך, און אַרום און אַרום
 זיינען צעוואָרפן גערטנער און דורכגעלייגט שמעגלעך. אין דער פרי
 שפילט מוזיק, און דער עולם טרינקט וואַסער אָדער באַרט זיך
 און שפאַצירט.

די שטאָט אַליין שטייט אויף אַ באַרג, און אונטערן באַרג
 ליגט די פאַרשטאָט. איך האָב געווינט אין דער פאַרשטאָט
 אין אַ קליין הייזלע. דאָס הייזל איז געשטאַנען אין אַ הויף,
 אונטערן פענסטער איז געווען אַ גערטנל, און אין גערטנל
 זיינען געשטאַנען דער בעל-הביתמעס בינשמאַקן — נישט קיין
 קלעצער, ווי אין רוסלאַנד, נאָר קיילעכדיקע געפלאַכטענע קערב.
 די בינען זיינען דאַרט צווי רואיק, אַז איך האָב געקאַנט מיט
 בולקען רואיק זיצן אין דער פרי צווישן די בינשמאַקן.
 בולקע פלעגט זיך אַרומשפאַצירן צווישן די בינשמאַקן,
 געחידושט זיך אויף די בינען, געשמעקט, צוגעהערט זיך, ווי זיי
 הודען, אָבער צווי פאַרזיכטיק אַרומגעגאַנגען לעבן זיי, אַז ער
 האָט זיי נישט געשמערט, און זיי האָבן אים נישט געמשעפעט.
 איינמאַל אין דער פרי בין איך געקומען צוריק פון די
 וואַסערן און זיך געזעצט אין גערטנל טרינקען קאווע. בולקע
 האָט זיך עפעס געקראַצט אונטער די אויערן און געקלאַפּט
 דערביי מיין האַל-קייט. דער רעש האָט געשראַקן די בינען

*) פיאטיגארסק — פינף בערגיקער.

און איך האָב אַראָפּגענומען פון בולקען דעם האַלז-קייט. שפע-
טער אַ ביסל האָב איך דערהערט באַרג אַראָפּ פון שטאַט
עפעס אַ מאָדנעם שרעקלעכן רעש. הינט האָבן געבילט, געהילט,
געקויטשעט, מענטשן האָבן געשריען, און דער רעש האָט זיך
אַראָפּגעלאָזט באַרג אַראָפּ און איז צוגעקומען אַלץ נענטער און
נענטער צו דער פּאַרשטאַט. בולקע האָט זיך אויפגעהערט צו
קראַצן, ציינגעמאַסטעט זיין ברויטן קאַפּ מיט די ווייסע ציין
צווישן די ווייסע פּאַדערשטע פּיסלעך, אויסגעלייגט באַקוועם
זיין צונג, און איז זיך געלאָסן געלעגן לעבן מיר. ווען ער האָט
דערהערט דעם רעש, האָט ער פונקט ווי פאַרשטאַנען, וואָס
דאָס הייסט, אָנגעשטעלט די אויערן, באַוווּן די ציין, אַ שפּרונג
געטאָן און אָנגעהויבן צו בילן. דער רעש האָט זיך דערנעענט-
טערט, עס האָט זיך געדאַכט, אַז עס היילן, קוויטשען און בילן
אַלע הינט פון דער גאַנצער שטאַט. איך בין אַרויס צום
טויער אַ קוק טאָן און די בעל-הביתמע פון מיין שטוב איז
אויך צוגעגאַנגען. איך האָב זי געפרעגט: „וואָס איז דאָס?“ האָט
זי מיר גענטפערט: „דאָס גייען אַרום די אַרעסטאַנטן פון דער
תּפּיסה און זיי שלאָגן די הינט. עס איז געוואָרן אַ פאַרפלייצונג
פון הינט, און די שטאַט-מאַכט האָט געהייסן אויסהרגענען אַלע
הינט פון דער שטאַט.“

— וואָס הייסט, וועט מען בולקען אויך הרגענען, אויב
מען וועט אים פּאַקן?

— ניין, די הינט מיט האַלז-קייטן, הייסט מען ניט משעפען.

אין דער זעלבער צייט, וואָס איך האָב גערעדט, זיינען
די הינטשלעגער שוין צוגעגאַנגען צו אונזער הויף.

פּאַראוים זיינען געגאַנגען זעלנער, אונטן פיר אַרעסטאַנטן
אין קייטן. און דאָ האָט זיך בולקע האַסטיק אַ וואָרף געטאָן
אויף איינעם פון די אַרעסטאַנטן. איך האָב זיך דערמאַנט, אַז
ער האָט ניט אויף זיך דעם האַלז-קייט און האָב אַ געשריי גע-
טאָן: „בולקע, צוריק!“ אויך צו די אַרעסטאַנטן האָב איך גע-
שריען זיי זאָלן ניט משעפען בולקען. אָבער ווען דער אַרעס-
טאַנט האָט דערוען בולקען, האָט ער אים געשיקט אָנגעכאַפט
מיט אַן צויערנעם האַטשעק פאַרן פּיסל. בולקע האָט זיך אַ
לאָז געטאָן אויף צוריק, אָבער דער אַרעסטאַנט האָט אים גע-
שלעפט צו זיך. די סכּנה איז געווען גרויס, אָבער בולקע

האָט זיך אַ ריז געמאַן, די הויט אויפן פּוס האָט זיך דורכגע-
 ריסן און, מיט אַן אונטערגעבייגטן הויף, מיט אַ דריטער ווונד
 אויפן פּוס, איז ער האַסטיק אַרײַנגעפּלויגן דורך דער פּאַרטיקע
 אין שטוב אַרײַן און האָט זיך פּאַרשטעקט אונטער מיין בעמ.
 געראַטעוועט האָט ער זיך מיט דעם, וואָס זײַן הויט איז
 דורכגעריסן געוואָרן אויף דורך און דורך אין יענעם אַרמ, וווּ
 דער האַטשעק האָט געשטעקט.

דער סוף פון בולקען און מילטאָנען.

דער סוף פון בולקען און מילטאָנען איז געקומען אין אײן
 און דערזעלבער צײַט. דער אַלטער קאַזאַק האָט נישט געוואוסט
 ווי צו באַגײן זיך מיט מילטאָנען. אָנשטאַט דעם ער זאָל אים
 געמען אויף אַ פּויגל-יאַגד, האָט ער אים גענומען פּירן אויף
 ווילדע הוירים. אין דעם זעלבן האַרבעט האָט אים אַ ווילדער
 חויר אויפגעטרעט דעם בויך. קײנער האָט נישט געקאַנט אים
 פּאַרנײַען, און מילטאַן איז געפּגרמ. בולקע האָט אויך נישט לאַנג
 געלעבט נאָך דעם, ווי ער האָט זיך געראַטעוועט פון די הינט-
 שלעגער. אין אַ קורצער צײַט אַרום איז ער געוואָרן זײער אומע-
 טיק, און גענומען לעקן אַלץ, וואָס עס איז אים נאָר געקומען
 אונטערן צונג; ער האָט מיר געלעקט די הענט, נאָר נישט אַזוי
 זוי פּריער, בשעת ער האָט זײ געצערמלט. ער האָט לאַנג גע-
 לעקט און שטאַרק אָנגעקוועטשט מיטן צונג, און שפּעטער אָן-
 געהויבן אַרײַנצוכאַפּן מיין האַנט אין די צײן אַרײַן. עס האָט
 אים, אַפּנים, געצויגן אַ ביס צו טאַן די האַנט, אָבער ער האָט
 זיך אַײַנגעהאַלטן. איך האָב אים אויפּגעהערט צו געבן מיין
 האַנט. דאַמאַלסט האָט ער גענומען לעקן און שפּעטער בײַסן די
 שטיוול אָדער די פּיסלעך פון דעם טיש. אַזוי האָט געדויערט
 צוויי טעג, אויפן דריטן טאַג איז ער פּאַרפּאַלן געוואָרן, און
 קײנער האָט שוין נישט געזען און נישט געהערט פון אים.

עס איז געווען אויסגעשלאָסן מען זאָל אים צוגובענען, אָדער
 ער זאָל אַוועקגיין אַלײן, און געטראָפּן האָט זיך די מעשה אַ
 וואָכן זעקס נאָך דעם, ווי דער וואָלף האָט אים אַ ביס געטאַן.
 הייסט דאָס, דער וואָלף איז אין דער אמתן געווען אַ משוגע-
 נער. בולקע איז משוגע געוואָרן און איז אַוועק. ער איז קראַנק

געוואָרן אויף דער קרענק, וואָס הייסט אויפן יענער-לשון
 „סעטשאַק“ (שמילער הונט-משוגעת). מען זאָגט אז דער משוגעת
 באַשטייט אין דעם, וואָס בײַ אַ משוגענער www.bibb.com זײַן
 האַלד קראַמפּן. די משוגענע חיות ווילן טרינקען און קאַנען ניט,
 מחמת פון וואַסער ווערן די קראַמפּן נאָך שטאַרקער. דאָמאַלסט
 ווערן זיי פון ווייטאָג און דורשט אויסער זיך און זיי הייבן אָן
 צו בייסן. אויך בײַ בולקען האָבן זיך, אַפּנים, אָנגעהויבן די
 קראַמפּן, בשעת ער האָט פריער געלעקט און שפעטער געביסן
 מיין האַנט און דאָס פיסל פון מײַש.

איך בין אויסגעפאַרן די גאַנצע געגנט און געזוכט בולקען,
 אָבער איך האָב ניט געקאָנט דערגיין, וווּ האָט ער זיך צוהיטן-
 געטאָן, און ווי צוויי איז ער געפּרעט. ווען ער וואַלט צורומגע-
 לאָפּן און געביסן זיך, ווי דער שטייגער איז פון משוגענע הינט,
 וואַלט איך וועגן אים געהערט. ער האָט זיך, ווייזט אויס,
 פאַרקליבן אין אַ וויסטן אָרט און דאָרט געשטאַרבן אַליין, די
 יענער זאָגן, אז ווען מיט אַ קלוגן הונט מאַכט זיך דער שטיי-
 לער משוגעת, אַנטלויפט ער אין די פעלדער אָדער וועלדער,
 און זוכט דאָרט די גראַז, וואָס ער דאַרף, וואַלגערט זיך אויס
 אין די טויען און היילט זיך אַליין. בולקע, אַפּנים, האָט זיך
 ניט געקאָנט אויסהיילן. ער האָט זיך ניט אומגעקערט צוריק און
 איז פאַרלאָרן געגאַנגען.

דער גרויער האָז

אַ גרויער האָז האָט זיך ווינטער-צײַט געלעבט לעבן אַ
 דאָרף. ווען עס איז געקומען די נאַכט, האָט ער אויפגעשטעלט
 איין אויער, זיך צוגעהערט, שפעטער דעם צווייטן אויפגעשטעלט,
 אַ פירד געטאָן מיט די וואַנסעס, אַ צי געטאָן דעם אַמעס און
 זיך צוגעזעצט אויף די הינטערשטע פיסלעך. שפעטער האָט ער
 אַ שפרונג געטאָן איבערן טיפן שניי איינמאַל און צוויימאַל, וויי-
 טער זיך געזעצט אויף די הינטערשטע פיסלעך און גענומען
 צורומקוקן זיך. אַרום און אַרום איז גאַרנישט ניט געווען צו זען,
 אַחוץ שניי. דער שניי איז געלעגן כוואַליעס-ווייז און געבליגעלט,
 ווי צוקער. איבערן האָוס קאַפּ איז געשטאַנען אַ פּראָסטיקער
 געבל און דורכן געבל האָבן אַרויסגעקוקט גרויסע, גרעלע
 שמערן.

דער האָז האָט געדאַרפט איבערגיין דעם ברייטן שליאַך.
פרי קומען צום באַקאַנטן שייער. און פון ברייטן שליאַך האָט
זיך געלאָזט הערן ווי עס ריפען שליטנס, הירושען פּערד און
סקריפען די שליטנס-געזעסן.

דער האָז האָט זיך אָפּגעשטעלט ביים וועג. לעבן די
שליטנס האָבן געשפּאַנט דאָרפּסלייט מיט אויפגעשטעלטע קעל-
נער. זייערע פּנימער האָבן זיך קיים אָנגעזען. די בערד, די וואָג-
סעס, די וויעס זיינען געווען ווייס פון פּראָסט. פון די מילער
און נעזער איז געזאַנען אַ פּאַרע. די פּערד זייערע זיינען געווען
שוויסיקע, און צום שווייס איז צוגעשטאַנען אַ געפּריר. די פּערד
האָבן זיך געשטופּט אין דעם געשפּאַנעכץ, געמוקט זיך און וויי-
טער אַרויסגעשוומען פון די שניי-גריבער. די פּויערים האָבן
דעריאָגט, איבערגעיאָגט די פּערד און געשלאָגן זיי מיט די
בייטשן. צוויי אַלמע האָבן געשפּאַנט איינער לעבן צווייטן, און
איינער האָט דעם צווייטן דערציילט, ווי מען האָט ביי אים צו-
גענובעט אַ פּערד.

ווען די פּוירן זיינען פּאַרבייגעפּאַרן, איז דער האָז איבער-
געשפּרונגען דעם וועג און זיך גרינג געלאָזט צום שייער. אַ
הינטל פון די פּוירן האָט דערווען דעם האָז. ער האָט זיך צע-
בילט און זיך אַ וואָרף געטאַן נאָך אים. דער האָז האָט גענו-
מען שפּרינגען איבער די בערגלעך שניי צום שייער צו; דעם
האָז האָבן די בערגלעך שניי פּאַרהאַלטן, אָבער דער הונט איז
שוין אויפן צענטן שפּרונג פּאַרגרוניעט געוואָרן אין שניי און
האָט זיך אָפּגעשטעלט. דאַמאַלסט האָט זיך דער האָז אויך
אָפּגעשטעלט, געזעסן אַ ביסל אויף די הינטערשטע פּיסלעך און
שמילערדייט זיך ווייטער געלאָזט צום שייער צו. אויפן וועג
האָט ער באַגענט צוויי האָזן. זיי האָבן געגעסן פונעם פּאַרווייטס
און האָבן זיך געשפּילט צווישן זיך. האָט דער האָז אַ וויילע
זיך געשפּילט מיט די חברים, געגראָבן מיט זיי דעם פּראָסטמיקן
שניי, פּאַרוכט פון דעם ווינטער-קאַרן און איז צוועק ווייטער.
אין דאָרף איז אַלץ געווען שמיל, דאָס ליכט אויסגעלאָשן און
אין גאַס האָט זיך נאָר געהערמ, ווי עס וויינט אַ קינד אין אַ
שטוב און די קלעצער פון די שטוב-ווענט קראַכן פון פּראָסט.
דער האָז איז געקומען אין שייער און דאָרט געפונען זיינע
חברים. ער האָט זיך דאָרט אויפן אויפגעראַכטן פּלאַך פונעם

שייער א וויילע געשפילט זיך מיט זיי און א ביסל האבער פון דעם
 אָנגעהויבענעם הויפן געגעסן. שפעטער האָט ער אַרויפגעקלע-
 טערט אויפן דאָך, וואָס איז געווען פאַרשאַטן מיט שניי, פון
 דאָרטן אַראָפּגעשפרונגען צום אָרט וווּ מען טריקנט דעם קאָרן,
 און דורכן פּלייט אַוועק צוריק צו זיין גראָבן. אויף מורח=זייט
 האָט שוין אָנגעהויבן שאַריען אויף טאַג, אַ טייל שמערן האָבן
 זיך באַהאַלטן, און דער פּראָסטיקער נעבל האָט זיך נאָך גע-
 דיכטער אויפגעהויבן איבער דער ערד. אין דעם נאָענטן דאָרף
 זיינען אויפגעשטאַנען די ווייבער און זיינען געגאַנגען נאָך וואַסער,
 פויערס האָבן געטראָגן שפּיז פון די שיערס, קינדער האָבן
 געשריען און געוויינט. איבערן שליאַך האָבן זיך איצט נאָך
 מער פּורן געצויגן, און די דאָרפסלייט האָבן צווישן זיך העכער
 גערעדט.

דער האָז איז אַריבערגעשפרונגען דעם וועג, צוגעקומען צו
 זיין אַלטער לאַך, אויסגעקליבן אַ העכערן אָרט, צעגראָבן דעם
 שניי, געלייגט זיך מיטן הינטן אין דער נייער לאַך, אַיינגעמאַס-
 טעט זיינע אויערן אויף דער פּלייצע און איז מיט אָפּענע אויגן
 אַנטשלאָפּן געוואָרן.

דער הושענא-בוים.

פּסח-צייט איז אַ פויער אַרויס אַ קוק טאַג, צי די ערד
 איז שוין אָפּגעגאַנגען.

ער איז געקומען אין גאָרטן און מיט אַן אַיזערנעם שמעקן
 גענומען פּרוון די ערד. די ערד איז ווייך געוואָרן. איז דער
 פויער אַוועק אין וואַלד, און אין וואַלד האָבן זיך שוין אויף
 דעם הושענא-בוים אָנגעבלאָזט קנאַספּן. האָט דער פויער אַ
 טראַכט געמאַן: „לאַמיר פאַרפלאַנצן די הושענאס אַרום מיין
 גאָרטן; ווען זיי וועלן אויסוואַקסן—וועלן זיי זיין פאַר מיין גאָרטן
 אַ שוין!“ און ער האָט גענומען די האַק, אָנגעהאַקט אַ צענדליק
 הושענא-צווייגן, פאַרשפיצט מיט אַן אַיזן זייערע גראָבע עקן
 און אַריינגעשמעקט זיי אין דער ערד.

האָבן אַלע הושענאס אַרויסגעלאָזט שפּראַצן — אַרויף צו
 מיט בלעטער און אויך אַראָפּ, אונטער דער ערד, האָבן זיי
 אַרויסגעלאָזט פונקט אַזוינע שפּראַצן אַנטשטאַט וואַרצלען. אייניקע

פון זיי האָבן זיך גוט פארטשעפעט אין דער ערד און זיך אָן-
גענומען, אָבער אנדערע האָבן דאָס געמאכט אומגעשיקט, — זיינען
זיי פארשטאָרבן געוואָרן און זיינען אומגעפאלן.

צו האַרבסט צו האָט זיך דער פויער געפרייט מיט זיינע
הושענאס; זעקס שטיק האָבן זיך אָנגענומען. אויפן צווייטן פרי-
לינג האָבן שעפסן אַרומגעביסן פיר הושענאס, און עס זיינען גע-
בליבן נאָר צוויי. אויפן דריטן פרילינג האָבן די שעפסן די
צוויי הושענאס אויך אַרומגעריסן. איינע פון זיי איז פאַרלוירן גע-
גאַנגען, און די צווייטע איז דאָס בייגעקומען, גענומען איינוואָר-
לען זיך און האָט זיך שטאַרק צעוואַקסן. פרילינגס-צייט האָבן
די בינען שטאַרק געהודעט אויף דער הושענא. מזונותוויו
פלעגן זיך די בינען זעצן אויף דעם בוים, און די דאָרפסלייט
האָבן שפעטער פון דעם בוים געשאַרט דעם האָניק. די דאָרפס-
לייט האָבן אָפט איבערגעביסן און געשלאָפן אונטער דער הושענא,
און די חברת קליינוואַרג זיינען געקראַכן אויף איר און אָפגעבראַכן
פון איר רויטלעך.

דער פויער, וואָס האָט די הושענא פאַרזעצט, איז שוין
לאָנג געשטאָרבן, און זי איז זיך געוואַקסן. דעם פויערס עלטע-
רער זון האָט צוויי מאָל אַ אָפגעהאַקט פון איר די צווייגן און
געהייצט מיט זיי, נאָר די הושענא האָט ניט אויפגעהערט צו
וואַקסן. האַקט מען זי אַרום, מען מאַכט פון איר אַ קלעצל,
און זי לאָזט צו פרילינג צו ווייטער אַרויס צווייגן, וואָס זיינען
אפילו דינער, אָבער דערפאַר צוויי מאָל גרעסער ווי אַמאָל און
זעען אויס ווי אַ פאַסטע האַר ביי אַ לאַשאַקל.

אויך ביי דעם עלטערן זון האָט זיך זיין בעל-הבתישקיים
פאַרענדיקט, און דער דאָרף איז ווייט געוואָרן, אָבער די
הושענא איז זיך אַלץ געוואַקסן אויפן פרייען פעלד. פרעמדע
פויערים זיינען געקומען צו איר, געהאַקט זי — זי האָט גע-
האַלטן אין איין וואַקסן. אַ דינער האָט די הושענא געמראָפן;
זי איז אָפגעקומען מיט די זייטיקע צווייגן און ווייטער געוואַקסן,
ווייטער געבליבן. איין פויער האָט זי געוואַלט אָפהאַקן אויף אַ
קלאַץ, אָבער געלאָזט אין מיטן; שוין שטאַרק פויל איז זי גע-
ווען. שפעטער איז די הושענא געפאלן אויף אַ זייט און האָט
זיך נאָר מיט איין זייט געהאַלטן, אָבער אַלץ געוואַקסן, און פון

יאָר צו יאָר זיינען געקומען צו פליען בינען אַרומשאַרן פון אירע
בלומען דאָס בליעכץ.
www.libtool.com.cn

און איינמאַל אין פריען פריילינג האָבן זיך אונטער דער
הושענא צונויפגעקליבן אַ חברה יינגלעך היטן פּערד. עס איז
געוואָרן זיי קאַלט, האָבן זיי געוואָלט מאַכן אַ פייער, און צוליב
דעם צונויפגעקליבן מרוקענע צווייגן, שמרוי און פאַשינע. איינער
איז אַרויפגעקראָכן אויף דער הושענא און אָנגעבראַכן צווייגן פון
איר. דאָס האַלץ האָבן זיי אַרײַנגעלייגט אין בוים-חלל און גע-
מאַכט פייער. האָט די הושענא גענומען צישען און דער זאַפט
אירער זידן, עס איז אַוועק אַ רויך און דאָ און דאָרט האָט
זיך באַוווּן אַ פּלאַם; איר גאַנצע אינווייניקס איז שוואַרץ גע-
וואָרן. די יונגע שפּראַכן האָבן זיך אַיינגעקאַרטשעט, די קוויטן
פאַרוועללט. די חברה האָבן די פּערד אַוועקגעטריבן אַהיים,
און די אָפּגעברענטע הושענא איז זיך געבליבן איינע אַליין אין
פּעלד. איז געקומען צופּלויגן אַ שוואַרצע קראַץ, אַנדערגעזעצט
זיך אויף דעם בוים און האָט זיך צעשריען: „נו, וואָס, געפּאָרט,
אַלמע קאַמטשערע? שוין לאַנג צייט געווען.“

גאַט ווייסט דעם אמת, אָבער נישט פאַרד ווייזט

ער אים.

אין דער שטאַט וולאַדימיר האָט זיך געלעבט אַ יונגער
סוחר מיטן נאָמען אַקסיענאַוו. ער האָט פאַרמאַגט צוויי קראַממען
מיט אַ שמוץ.

אַקסיענאַוו איז געווען אַ העלער, געקרייזלטער, אַ שיינער,
זייער אַ פריילעכער, און ער האָט שיין זינגען געקאַנט. אין זיינע
יונגע יאָרן האָט אַקסיענאַוו אַ סך געשיכורט. ווען ער פּלעגט
זיך אָנטרינקען—האָט ער שמאַרק געווילדעוועט, אָבער פון זינט
ער האָט חתונה געהאַט, האָט ער אויפגעהערט צו טרינקען,
סײַן גאָר, גאָר זעלטן אַמאַל.

איינמאַל זומער האָט זיך אַקסיענאַוו געלאָזט אויף אַ יריד
אין דער שטאַט ניוזשני. ווען ער האָט גענומען געזעגענען זיך
מיט דער משפּחה, האָט זיך זיין ווייב אָנגערופן צו אים:

— אוואָס דמיטריטש, פאַר איצט ניט. איך האָב וועגן
דיר אַ שלעכטן חלום געהאַט.

אקסיענאוו האָט זיך צעלאַכט און זאָגט:
— דו האָסט, אַפּנים, מורא איך זאָל זיך ניט פאַרהוליען
אויפן ירוּד?

די ווייב האָט געזאָגט:

— איך ווייס אַליין ניט, פאַרוואָס איך האָב מורא, אָבער
דער חלום איז ניט געווען קיין גוטער. עס האָט זיך מיר גע-
חלומט, אז דו קומסט פון שטאַט, נעמסט אַראָפּ דאָס היטל
און איך דערזע: דער גאַנצער קאָפּ איז ביי דיר גרוי.
אקסיענאוו האָט געלאַכט:

— נו, דאָס איז צו גוטנס. אָט וועסטו זען, איך וועל
א סך פאַרדינען און וועל דיר טייערע מתנות ברענגען.
ער האָט זיך געזעגנט מיט זיין משפּחה און איז אַוועק-
געפאַרן.

אין מיטן וועג האָט ער זיך געטראָפּן מיט זיינעם אַ באַ-
קאַנטן סוחר, און צוזאַמען מיט אים אָפּגעשטעלט זיך אויף נאַכט
אין אַן אַכסנייה. זיי האָבן אָפּגעטרונקען טײַ און האָבן זיך גע-
לייגט שלאָפן אין צוויי שכנישע צימערן. אקסיענאוו האָט ניט
ליב געהאַט לאָגן צו שלאָפן; אינמיטן נאַכט האָט ער זיך אויפ-
געכאַפט, האָט אויפגעוועקט דעם אָנמרייבער און האָט אים גע-
הייסן שפּאַנען, כדי עס זאָל זיין גרינגער צו פאַרן אין דער
קיל. שפּעטער איז ער דורך דער הינטערשטער טיר אַרײַן צום
בעל-הבית פון דער אַכסנייה, האָט אים באַצאָלט, וואָס עס איז
אים געקומען און איז אַוועקגעפאַרן.

אָפּגעפאַרן אַ ווערסט פּערציק, האָט ער זיך אָפּגעשטעלט
אין אַ צווייטער אַכסנייה, אָנגעהאַדעוועט די פּערד און האָט זיך
אָפּגערוט אַ ביסל. צו מיטאַג-צײַט איז ער אַרויס אויפן גאַנציק,
געהייסן שטעלן דעם סאַמאָוואַר, אַרויסגענומען זיין גיטאַרע און
אָנגעהויבן צו שפּילן. פּלוצים פאַרן אָן צום הויף דריי פּערד
מיט גלעקלעך, פון דער פּורל שפּרינגט אַרויס אַ מענטש מיט
אַ קנעפל און מיט אים צוויי זעלנער. דער פּרעמדער מענטש
האָט זיך גלייך אַ לאָז געמאַן צו אקסיענאָו און פּרעגט אים:
„ווער? פון וואַנען?“ אקסיענאָו האָט אים געענטפּערט, און שפּע-
טער האָט ער אים פאַרגעלייגט: „אפּשר וועט איר מיט מיר
אַ גלעזל טיי אויסטרינקען?“

אָבער דער מענטש שטייט ניט אָפּ פון אים מיט זיינע

קשיות: „ווי האָט ער גענעכטיקט די פאַריקע נאַכט? אַליין, צי מיט אַ סוחר? האָט ער אינדערפרי דעם סוחר געווען? פאַרוואָס איז ער אַזוי פרי אַרויסגעפאַרן?“ אַקסיענאַוו האָט זיך פאַר-הידושט, וואָס מען פרעגט אים אַזוי אויס; האָט ער דערציילט, ווי די מעשה איז געווען, און שפעטער געפרעגט: אָבער וואָס פרעגט איר מיך עפעס אַזוי אויס? איך בין דאָך ניט קיין גנב, אָדער אַ מין גולן דאָרט. איך פאַר זיך צוליב מיינע געשעפטן, און ניטאָ וואָס מיך אויסצופֿעגן.“

דאַמאָלסט האָט דער מענטש אַ רוף געמאַן די זעלנער און געזאָגט:

— איך בין — אַ פּאָליציי-מאַן. איך פרעג דיך אויס, ווייל מען האָט דעם סוחר, מיט וועלכן דו האָסט צוזאַמען גע-געכטיקט, געפונען אַ דערהרגעטן. דו ווייז נאָר דינע זאַכן, און איר באַזוכט אים.

זיינען זיי אַררין אין שטוב, גענומען זיינע פעקלעך, פונאַן-דערגעפונדן זיי און אָנגעהויבן צו זוכן. פּלוצים האָט דער פּאָליציי-מאַן אַרויסגענומען פון זאַק אַ מעסערל און האָט זיך צעשרייען:

— וועמעס איז דאָס מעסערל?

אַקסיענאַוו האָט צוגעקוקט, ווי מען באַזוכט זיינע זאַכן. פּלוצים זעט ער, ווי מען שלעפט אַרויס פון זיין זאַק אַ מע-סערל, און דאָס מעסערל איז אינגאַנצן אויסגעשמירט אין בלוט. אַקסיענאַוו האָט זיך שטאַרק דערשראָקן.

— און וואָס איז דאָס פאַר אַ בלוט אויפן מעסער?

אַקסיענאַוו האָט געוואָלט ענטפערן, אָבער ער האָט נישט געקאָנט אויסריידן קיין וואָרט.

— איך... איך ווייס ניט... איך... דער מעסער... איך...

ניט מיינער.

דאַמאָלסט האָט דער פּאָליציי-מאַן געזאָגט:

— מען האָט דעם סוחר אינדערפרי געפונען אַ דערשטאַ-כענעם אין בעט. נאָר דו האָסט דאָס געקאָנט טאָן. די שטוב איז געווען פון אינווייניק פאַרשפאַרט. און קיינער איז אין שטוב הויך דיר ניט געווען. און אַז איז נאָך דאָס פאַרבליומיקט מע-סערל ביי דיר אין זאַק אויך, און אויסער דעם זאָגט שוין דער פנים דייןער אויס דעם אמת. דערצייל, ווי אַזוי האָסטו אים

געהרגעט און וויפיל האַסטו ביי אים צוגעהויבט געלט?
אַקסיענאַוו האָט זיך געשוואָרן, אז ער איז גאָט די נשמה
שולדיק, אז ער האָט דעם כוחר, נאָך דעם, ווי ער האָט מיט
אים צוזאַמען געמרונקען מי, שוין מער ניט געוען, אז ער האָט
נאָר ביי זיך זיין אייגן געלט 8.000 ר., און אז דאָס מעסערל
איז ניט זיינס. אָבער זיין קול האָט בשעת מעשה געציטערט,
דער פנים איז געווען בלאַס, און ער האָט זיך פון שרעק גע-
טרייסלט, ווי אַן אמתער שולדיקער.

דער פּאָליציי-מאַן האָט צוגערופן די זעלנער, געהייסן
בינדן אַקסיענאַוו און צרויפזעצן אים אויפן וואָגן. ווען מען האָט
אים מיט געבונדענע פיס צרויפגעוואָלגערט אויפן וואָגן, האָט
זיך אַקסיענאַוו איבערגעצלט און האָט זיך צעוויינט. מען האָט
ביי אַקסיענאַוו צוגענומען די זאַכן, דאָס געלט, און אים אַליין
אָוועקגעשיקט אין אַ תּפּיסה, וואָס אין דער נאָענטסטער שטאָט.
מען האָט געשיקט קיין וולאַדימיר נאָך ידיעות וועגן אַקסיענאַוו.
אַלע סוחרים און וולאַדימירער איינווינער האָבן ערות געזאָגט,
זו אין די יונגע יאָרן האָט אַקסיענאַוו אמת געשיכורט און גע-
הוליעט, אָבער אַ מענטש איז ער שטענדיק געווען אַ לייטישער.
דאָס געלט האָט מען אים גענומען משפטן. מען האָט אים באַ-
שולדיקט אין דעם, אז ער האָט געהרגעט דעם ריאָזאָנער כוחר
און צוגעגנבעט ביי אים 20.000 רובל געלט.

זיין ווייב האָט זיך ממש דאָס לעבן גענומען, זי האָט גאָר-
ניט געוואָס, וואָס צו טראַכטן. די קינדער זיינען אַלע זייער
קליינע געווען, און איינער נאָך ביי דער ברוסט אַפילו. האָט זי
זיי אַלע גענומען מיט זיך און אָוועקגעפירט אין יענער שטאָט,
ווי דער מאַן איז געווען אין תּפּיסה. לכּתּחילה האָט מען זי ניט
געוואָלט צולאָזן צו אים, אָבער זי האָט צוויי לאַנג געבעטן די
כאַכטהאַבער, ביז מען האָט זי געבראַכט צו פירן צום מאַן. און
ווען זי האָט אים דערזען אין דעם אַרעסטאַנטמאָן הילד, אין
קייטן געשמידט, צוזאַמען מיט די גולנים, איז זי אַ פּאַל געמאָן
אויף דער ערד און לאַנג נישט געקאָנט קומען צו זיך. שפע-
טער האָט זי אויסגעשטעלט אַלע קינדער אַרום זיך, צוגעזעצט
זיך צו אים, גענומען דערציילן אים וועגן די שטוב-זאַכן און
פונדדערפּרעגן אים וועגן דעם אומגליק. ער האָט איר אַלע
דערציילט. זי האָט געזאָגט:

www.libtool.com.cn

— וואָס זשע טוט מען איצט?

ער האָט געענטפערט: www.libtool.com.cn

מען דארף בעטן דעם קיסר. מען וועט דאָך ניט לאָזן פאלן אַן אומשולדיקן.

די ווייב האָט געזאָגט, אַז זי האָט שוין דערלאָנגט אַ בי-טע צום קיסר, אָבער די ביטע איז צו אים ניט דערגאַנגען. אַק-סיענאַוו האָט גאַרנישט געזאָגט און נאָר אַדאָפּגעלאָזט דעם קאָפּ. דאַמאַלסט האָט זיך די ווייב אָנגערופּן:

— נישט אומזיסט האָט זיך מיר געחלומט, געדענקסט, אַז דו ביסט גרוי געוואָרן. אָט ביסטו אויף דער וואַך שוין פון צרות גרוי. נישט באַדאַרפט מאַקע דאַמאַלסט פאַרן.

און זי האָט גענומען גלעטן זיינע האַר און האָט זיך אָנגע-גרופּן:

— וואַנע, האַרציקער פּריינד מיינער, דער ווייב מענסטו דאָך דעם אמת זאָגן, דו ביסט ניט שולדיק?

אַקסיענאַוו האָט נאָר געזאָגט: „אויך דו האָסט דאָס גע-קאָנט מרדכטן אויף מיר!“ שפעטער האָט ער זיך פאַרשטעלט דעם פנים מיט די הענט און זיך צעוויינט. באַלד איז געקומען אַ זעלנער און געזאָגט, אַז די ווייב מיט די קינדער מוזן שוין צוועקגיין, און אַקסיענאַוו האָט זיך צום לעצטן מאָל געזעגנט מיט זיין משפּחה.

ווען די ווייב איז צוועק, האָט אַקסיענאַוו גענומען אי-בערקלייבן אין זכרון אַלע פרטים פון זייער געשפּרעך. און ווי נאָר ער האָט זיך דערמאָנט, אַז אַפילו זיין אייגן ווייב האָט אים געקאָנט חושד זיין, געקאָנט אים פרעגן, צי ער האָט דעם סוחר געהרגעט, האָט ער צו זיך אַליין געזאָגט: „אפנים, אַז גאָט אַליין ווייסט נאָר דעם אמת, ווייטער קיינער ניט, און נאָר ביי אים דארף מען בעטן רחמים, און נאָר ער קאָן זיך אויף מיר דערבאַרימען.“ און פון יענעם מאָל אָן האָט אַקסיענאַוו אויפגעהערט צו דערלאָנגען ביטעס, אויפגעהערט צו האַפּן און נאָר מתפלל געווען.

דער פּסק-דין אויף אַקסיענאַוו איז באַשטאַנען אין דעם, וואָס מען האָט אים געדאַרפט באַשטראַפּן מיט בייטש-שמיץ און פאַרשיקן אויף קאַמאַרגע. און אַזוי האָט מען געטאָן. מען האָט אים געשמיסן מיט בייטשן און שפעטער, ווען

די ווונדן פון די שמוץ האָבן זיך פאַרזיילט. www.libraryofjudaica.org האָט מען אים צוזאַמען מיט אנדערע קאַטאָרושאַנער, אַזעקגעטריבן קיין סיביר.

אין סיביר, אויף דער קאַטאָרגע, האָט אַקסיענאַוו אָפגע- לעבט 26 יאָר. די האָר פון זיין קאָפּ זיינען געוואָרן ווייס, ווי שניי, און עס איז ביי אים אָפגעוואַקסן אַ לאַנגע, שמאַלע גרויע באַרד. זיין גאַנצע פריילעכקייט איז נעלם געוואָרן. ער איז געוואָרן אַינגעהויקערט, האָט שמיל אַרומגעשפּאַנט, ווייניק גע- רעדט, קיינמאַל נישט געלאַכט. און זייער אָפּט מתפלל געווען פאַר גאָט.

אַקסיענאַוו האָט זיך אין תּפּיסה אויסגעלערנט צו נייען שמוּול און אויף די פאַרדינטע געלט האָט ער זיך געקויפט הייליקע ספרים, און בשעת עס איז געווען ליכטיק אין תּפּיסה אַרזיינעקוקט אין זיי. אין די יום-טובּים איז ער געגאַנגען אין תּפּיסה-קלויסטער, געזאָגט דאָרט תּהלים און געדאַונט ביים עמוד; די שמים איז ביי אים נאָך אַלץ געווען אַ גוטע. די תּפּיסה-מאַכט האָט אַקסיענאַוו ליב געהאַט פאַר זיין שטילקייט. אויך די תּפּיסה-חברים האָבן זיך צו אים באַצויגן מיט גרויס דרך-אַרץ און גערופן אים „זידע" און „הייליקער מענטש". ווען מען האָט געדאַרפט עפעס פּועלן ביי דער תּפּיסה-מאַכט, האָט מען די בקשה שטענדיק געשיקט דורך אַקסיענאַוו, און ווען די קאַטאָרושאַנער פלעגן זיך צעקריגן צווישן זיך, זיינען זיי שטענ- דיג געקומען צו אַקסיענאַוו לאַדן זיך.

פון דער היים האָט קיינער אַקסיענאַוו נישט געשריבן קיין בריוו, און ער האָט ניט געוואוסט, צי זיין ווייב און קינדער לעבן נאָך.

איינמאַל האָט מען געבראַכט צו פירן אויף דער קאַטאָרגע אַ נייע גרופע מענטשן. פאַרנאַכט האָבן אַלע אַלטע קאַטאָרושאַ- נער אַרומגערינגלט די ניי-אַנגעקומענע און גענומען זיך פונאַנ- דערפרעגן ביי זיי, ווער פון וועלכער שטאַט אָדער דאָרף איז, און ווער פאַר וועלכע מעשים. אַקסיענאַוו האָט זיך אויך צו- געזעצט אויף די ברעטער לעבן די ניי-אַנגעקומענע, און מיט אַראָפּגעלאָזטע אויגן געהערט, וואָס יעדערער פון זיי דערציילט.

איינער פון די ניי-אַנגעקומענע איז געווען אַ הויכער, געוונ- טער זקן פון אַ יאָר 60, מיט אַ גרויער אונטערגעשאַרענער

באָרד. ער האָט דערציילט, פאַרוואָס מען האָט אים גענומען.
ער האָט געזאָגט:

— צוויי איז, ברידערלעך, אומזיסט און אומנישט האָט מען מיך צעהער פאַרשיקט. איך האָב ביי אַ בעל-עגלה דעם פּערד פון דעם שלימן אָפּגעבונדן. געכאַפּט, שרייט מען: צוגע-גנבעט. און איך זאָג: איך האָב נאָר געוואָלט גיכער דערפּאָרן, — האָב איך דאָס פּערד אָפּגעלאָזט. און דער בעל-עגלה איז גראָד מיניער אַ פריינד. אָרדנונג, זאָג איך. ניין, טעהן זיי, צוגעגנבעט. און דאָס ווייסן זיי ניט, וואָס און וווּ צוגעגנבעט. געווען מעשים, אפשר האָב איך שוין לאַנג פאַדערט דאָ זיין, אָבער זיי האָבן מיך נישט געכאַפּט ביי דער האַנט. און איצט האָט מען מיך נישט געזעצלעך צעהער פאַרטריבן. אָבער ניין, איר זייט זיך טועה, — אויב שוין יאָ אין סיביר זיין, איז נישט אויף לאַנג אַ גאַס...

— און פון וואָסן ביכטו? — האָט אים איינער געפרעגט.
— פון דער שטאָט וולאַדימיר בין איך, אַ דאָרטיקער הושב. דופן דופט מען מיך מאַקאַר, און דעם פאַמער מיינעם האָט מען גערופן סעמיאָן.

אַקסיענאָוו האָט אויפּגעהויבן דעם קאַפּ און האָט געפרעגט:
— האָסטו אפשר, סעמיאָניש, אין וולאַדימיר דער שטאָט זועגן די סוחרים אַקסיענאָווער עפעס געהערט? לעבן זיי?
— פאַרוואָס זאָל איך ניט הערן! רייכע סוחרים, נישט געקוקט, וואָס דער פאַמער איז אין סיביר. צוזאָ, ווייזט אויס, זינדיקער, ווי מיר. און דו אליין, זיידע, פאַר וועלכע מעשים?

אַקסיענאָוו האָט נישט ליב געהאַט צו ריידן וועגן זיין אומ-גליק; האָט ער אַ זיפּען געמאַן און געזאָגט:
— פאַר די זינד מיינע שוין דעם 26 יאָר בין איך דאָ אויף דער קאַטאַרגע.
מאַקאַר סעמיאָנאָוו האָט געפרעגט:
— אָבער פאַר וועלכע זינד?

אַקסיענאָוו האָט נאָר געזאָגט: „מן-הסתם, ווערט געווען“, און מער נישט געוואָלט ריידן; אָבער אַנדערע האָבן דערציילט דעם נייעס, ווי צוויי אַקסיענאָוו קומט אין סיביר. זיי האָבן דער-ציילט, אַז עמיץ האָט אויפּן וועג געהרגעט אַ סוחר, אונטערגע-

וואָרפֿן אַקסיענאַוון זיין מעסער, און ווי מען האָט אַן אומשולדיקן
דערפֿאַר פֿאַרמשפּט.

ווען מאַקאַר סעמיאַנאַוו האָט עס דערהערט, האָט ער אַ
קוק געמאַן אויף אַקסיענאַוון, אַ פּאַטש געמאַן מיט די הענט
איבער די קני און אויסגעשריען:
— נו, אַ ווונדער! אַט אַ ווונדער! אָבער אַלס ביסאָו,
זיידע, געוואָהן!

מען האָט אים גענומען אויספרעגן, פֿאַרוואָס האָט ער
זיך אזוי פֿאַרהידושט און פֿון וואַנען קאָן ער אַקסיענאַוון,
אָבער מאַקאַר סעמיאַנאַוו האָט זיי נישט געענטפֿערט און נאָר
געזאָגט:

— חידושים, חברה, ווי אונז איז אויסגעקומען צו טרעפֿן
זיך!

ביי די ווערטער איז אַקסיענאַוון אַרויף אויפֿן זינען, אפשר
ווייסט עפעס דער מענטש וועגן דעם אמתן שולדיקן, האָט ער
געזאָגט:

— האָסטו, סעמיאַנאַוו, וועגן דער מעשה געהערט פֿריער,
אָדער האָסטו מיך דען פֿריער געזען?

— פֿאַרוואָס זאָל איך עפעס ניט הערן! אַלץ לאַזט זיך
הערן, אָבער די מעשה איז שוין לאַנג געווען: וואָס איך האָב
אפילו געהערט, האָב איך שוין אויך פֿאַרגעסן, — האָט מאַקאַר
סעמיאַנאַוו געזאָגט.

— אפשר האָסטו געהערט, ווער האָט דעם סוחר גע-
הרגעט? — האָט אַקסיענאַוו געפרעגט.

מאַקאַר סעמיאַנאַוו האָט זיך צעלאַכט און געזאָגט:

— נו יאָ, יענער האָט, אַפּנים, געהרגעט, ביי וועמען מען
האָט דאָס מעסערל אין זאָק געפונען. און אויב עמיצער האָט
דיר אפילו דעם מעסערל אונטערגעוואָרפֿן, האָט מען אים דאָך
ניט געכאַפּט — איז ער קיין גנב ניט. און ווי אזוי האָט ער גע-
קאָנט דיר דאָס מעסערל אַרײַנרוקן? דער זאָק איז דאָך גע-
שטאַנען ביי דיר צוקאַפּנס. און דו האָסט דען עפעס געהערט?

ווי נאָר אַקסיענאַוו האָט דערהערט די ווערטער, האָט ער
אַ טראַכט געמאַן, אַז דער מענטש האָט געהרגעט דעם סוחר,
איז ער פֿאַלד אויפגעשטאַנען און אַוועק אין אַ זייט. אַ גאַנצע
נאַכט האָט אַקסיענאַוו נישט געקאָנט צומאַכן מיט קיין אויג. אַן

אומעט איז אים באפאלן און עס האט זיך אים אָנגעהויבן פאַר-
צושמעלן, ווי זיין ווייב באַגלייט אים אַרויס צום לעצטן מאָל
אויפן יריד. ער האָט זי געזען ממש, ווי אַ לעבעדיקע, געזען
איר פנים און אויגן, געהערט, ווי זי רעדט און לאַכט צו אים.
שפעטער האָבן זיך אים פאַרגעשטעלט די קינדער, אַזוינע, ווי
זיי זיינען דאַמאָלס געווען — קלייניקע, איינער אין אַ פעלצל,
דער צווייטער ביי דער ברוסט, אויך וועגן זיך האָט ער זיך
דערמאָנט, ס'אַרץ מין יונגער, פריילעכער ער איז דאַמאָלס
געווען; דערמאָנט זיך, ווי ער איז זיך געזעסן אויפן גאַניקל פון
דער אַכסניה, וווּ מען האָט אים גענומען, געשפילט זיך אויף
דער גיטאַרע און ווי עס איז אים גוט געווען אויפן האַרצן. און
ער האָט זיך דערמאָנט דעם פּלאַץ וווּ מען האָט אים געשמיסן,
דעם שמיסער, דעם המון אַרום, די קייטן, די קאַמאַרושאַנער,
און זיין גאַנצע 26 יאָריקע תּפיסה-לעבן און זיין אַלמקייט, —
און אַקסיענאַון איז אַזאָ אומעט באַפּאלן, כאַטש דאָס לעבן זיך
צו נעמען.

„און פּאַלץ אַ דאַנק דעם גולן!...“ האָט אַקסיענאַון געמראַכט.
ער איז פול געוואָרן מיט כּעס אויף מאַקאַר סעמיאַנאַון.
אים האָט זיך פאַרוואָלט אומבאַדינגט נוקם צו זיין זיך אין יע-
נעם, אַפילו ווען ער זאָל דאַרפן באַצאָלן דערפאַר מיט זיין
אייגן לעבן. ער האָט אַ גאַנצע נאַכט תּפילות געזאָגט, אָבער
זיך נישט געקאָנט באַרויאַקן. ביימאָגן איז ער נישט צוגעגאַנגען צו
מאַקאַר סעמיאַנאַון און נישט געקוקט אין זיין זייט.

אַזוי זיינען אַוועק צוויי וואַכן. אַקסיענאַון האָט דורך די
געכט נישט געקאָנט שלאָפן, און ער האָט נישט געוואָסן, וווּ זיך
אַהינצומאַן פון דעם גרויסן אומעט, וואָס האָט אים באַהערשט.
איינמאָל ביינאַכט האָט ער זיך געלאָזט גיין איבער דער
תּפיסה און פּלוצים דערזען, ווי פון אונטער איין ברעט זעט זיך
ערד. ער האָט זיך אָפּגעשטעלט אַ קוק צו טאָן. פּלוצים איז
פון אונטער די ברעטער אַרויסגעשפּרונגען מאַקאַר סעמיאַנאַון
און מיט אַ דערשראָקן פנים אָנגעקוקט אַקסיענאַון. אַקסיענאַון
האָט געוואָלט פאַרבייגיין, פּדי אים אויסצומיידן, אָבער מאַקאַר
האָט אים אָנגעכאַפט פאַר דער האַנט און האָט אים דערציילט,
אַז ער גראַכט אַ דורכגאַנג אונטער די ווענט, בשעת מען טרייבט
זיי אויף דער אַרבעט, טראַגט ער אַרויס יעדן טאָג אין די

שמינול די ערד אויפן גאס, און שיט זי דאָרט אויס. ער האָט געזאָגט:

— דו שווייג נאָר, אַלמער, וועל איך דיר אויך צרויס-פירן. און מאַמע זאָגסטו, וועט מען מיך שלאָגן צום טויט, אָבער איך וועל דיר אויך ניט שענקען — דערהרגענען וועל איך דיר.

ווי נאָר אַקסיענאַוו האָט דערזען זיין מערדער, האָט ער זיך פון גרויס פעס צוש מרייסלען אָנגעהויבן. ער האָט צרויס-געריסן זיין האַנט פון יענעם און געזאָגט:

— אַרויסגיין פון דאַנען האָב איך ניט צוליב וואָס און הרגענען מיך איז אויך ניטאָ וואָס — דו האַסט שוין מיך לאָנג געהרגעט. און זאָגן אויף דיר וועל איך אָדער יאָ, אָדער ניין, דאָס איז שוין, ווי גאָט וועט מיר הייסן.

אויפן צווייטן טאָג, ווען מען האָט די קאָמאָדושענער אַרויסגעפירט אויף דער אַרבעט, האָבן די זעלנער באַמערקט די ערד, וואָס מאַקאַר סעמיאָנאָוו האָט אויסגעשאַטן. — האָבן זיי גענומען זוכן אין תּפּיסה און געפונען די לאַך. באַלד איז גע-קומען דער אויפזעער פון דער תּפּיסה און אָנגעהויבן אַלעמען אויסצופרעגן: „ווער האָט אויסגעראָבן די לאַך?“ אַלע האָבן געלייקנט. די וואָס האָבן אַפּילו יאָ געוואוסט, האָבן אויך ניט געוואָלט אַרויסגעבן דעם שולדיקן, מחמת זיי האָבן גוט פאַר-שטאַנען, אַז פאַר אַזאָ זאָך וועט מען אים שמויסן ביז צום טויט. דאָמאָלסט האָט זיך דער תּפּיסה-אויפזעער געווענדט צו אַקסיענאַוו. ער האָט געוואוסט, אַז אַקסיענאַוו האָט ליב דעם אמת, האָט ער צו אים געזאָגט:

— אַלמער, ביסטו אַן איש-אמת, זאָג מיר, ווי דו וואָלסט פאַר גאָט אַליין געזאָגט, ווער האָט דאָס געטאָן?

מאַקאַר סעמיאָנאָוו איז געשטאַנען ווי ניט אים מיינט מען, געקוקט אויפן אויפזעער און צו אַקסיענאַוו זיך אַפּילו ניט אויס-געררייט. ביי אַקסיענאַוו האָבן זיך די הענט און די ליפּן גע-מרייסלט, און ער האָט לאָנג נישט געקאָנט אַרויסברענגען קיין וואָרט פון מויל. ער האָט געטראַכט: „זאָל איך אים ניט צרויס-געבן? אָבער צי דאַרף איך אים מוחל זיין, בשעת ער האָט מיר מיין גאַנץ לעבן געפטרט? זאָל ער באַצאָלן פאַר מינע ליידן. זאָג איך אָבער יאָ אויף אים, וועט מען דאָך אים אין

דער אמתן, ביו צום טויט שמייסן. און מאַמער האָב איך אויס-
געטראַכט אַ בלבול אויף אים? און בכלל וועט דען קיר פון
דעם גרינגער ווערן?"

www.libtool.com.cn

דער אויפזעער האָט נאָך אַמאָל געפרעגט:
— נו, וואָס זשע, אלטער, זאָג דעם אמת: ווער האָט
אונטערגעטראָבן?

אַקסיענאָו האָט אַ קוק געטאָן אויף מאַקאר סעמיאַנאָוו
און געזאָגט:

— איך קאָן ניט, וואַשע בלאַנאַראַדיע". גאָט הייסט מיר
ניט, און איך וועל ניט זאָגן. וואָס איר ווילט, טוט מיט מיר—
אַינער ברירה.

און וויפיל דער אויפזעער האָט ניט געמענהט מיט אים,
האָט אים גאַרנישט ניט געהאַלפן. אזוי טאַקע האָט מען זיך ניט
דערוואַסט, ווער עס האָט געטראָבן.

און ביינאַכט, ווי נאָר אַקסיענאָו איז אַנדרימלט געוואָרן
אויף זיין פרעט-געלעגער, האָט ער פּלוצים דערהערט, ווי עמי-
צער איז צוגעגאַנגען צו אים און געזעצט זיך ביי אים צופוסנס.
האָט ער זיך אַיינגעקוקט אין דער פינסטערניש און האָט דער-
קענט מאַקאר סעמיאַנאָוו. אַקסיענאָו האָט געזאָגט:

— וואָס ווילסטו נאָך האָבן פון מיר? וואָס טוסטו דאָ?

אַבער מאַקאר סעמיאַנאָו האָט געשוויגן. האָט אַקסיענאָו
זיך אויפגעהויבן און געזאָגט:

— וואָס ווילסטו? גיי אוועק! אַניט רוף איך דעם זעלנער.
מאַקאר סעמיאַנאָו האָט זיך נאָענט אָנגעבויגן צו אַקסיע-
נאָוו און שטיל געזאָגט:

— זיי מיר מוחל, איוואַן דמיטריטש!

האָט אַקסיענאָו געפרעגט:

— וואָס דאַרף איך דיר עפעס מוחל זיין?

— איך האָב דאָך דעם סוחר געהרגעט און דיר דעם
מעסערל אונטערגעוואָרפן. איך האָב דיר אויך געוואַלט הרגע-
נען, אָבער פון דרויסן האָט זיך פּלוצים עפעס אַ רעש דער-
הערט; האָב איך אַריינגערוקט דאָס מעסערל צו דיר אין זאַק
אַרײַן און אַלײַן בין איך אַרויסגעקראָבן דורכן פענסטער.
אַקסיענאָו האָט געשוויגן און ניט געוואַסט, וואָס צו זאָגן.

פּלוצים איז מאַקאַד סעמיאַנאַוו אַרעאַפּעקראָבן פון ברעט, זיך אַ
נויג געמאַן ביז צו דער ערד אין געזאַמט: www.libtool.com
— זיי מיר מוחל, איוואן דמיטרימש, אין גאַטס ווילן
זיי מיר מוחל. איך וועל זיך מודה זיין, אַז איך בין דער מער-
דער, וועט מען זיך אַרויסלאָזן און דו וועסט פאַרן אַהיים.
אַקסיענאַוו האָט געשאַקלט מיטן קאַפּ.

— דיר איז גרינג צו ריידן, אַבער וואָס זאַל איך זאָגן!
ווהין וועל איך איצטער גיין?... די ווייב איז געשטאַרבן, די
קינדער האָבן מיך פאַרגעסן; איך האָב נישט וווהין צו גיין...
אַבער מאַקאַד סעמיאַנאַוו האָט זיך נישט אויסגעגלייכט, ער
האַט זיך געשלאָגן מיט דעם קאַפּ אָן דער ערד און גערעדט:
— זיי מיר מוחל, איוואן דמיטרימש! ווען מען האָט מיך
מיטן ביימש געשטיסן איז מיר גרינגער געווען, איידער איצט צו
קוקן אויף דיר... און דו האָסט נאָך אויף מיר רחמנות גע-
קראָגן— נישט אַרויסגעגעבן מיך. זיי מיר מוחל, ווי גאַט איז
דיר ליב, זיי מיר, דעם פאַרשלאָמענעם מערדער, מוחל!— און
ער האָט זיך צעוויינט.

און ווי נאָר אַקסיענאַוו האָט דערהערט יענעם געוויין,
האַט ער זיך ציליין אויך צעוויינט און האָט זיך אָנגערופן:
— גאַט וועט שוין דיר מוחל זיין; איך בין נאָך, אפשר,
הונדערט מאָל ערגער פון דיר!

און פּלוצים איז אים געוואָרן זייער גרינג אויפן האַרצן.
ער האָט אויפגעהערט צו בענקען אַהיים, אין ערגעץ נישט גע-
וואָלט גיין פון דער תּפּיסה, און נאָר געוואַרט אויף זיין לעצט-
טער שעה.

מאַקאַד סעמיאַנאַוו האָט נישט געפּאָלגט אַקסיענאַוו און
האַט זיך מודה געווען. אַבער ווען פאַר אַקסיענאַוו איז אַרויס
די ערלייבעניש אומצוקערן זיך אַהיים, איז ער שוין געווען אויף
יענער וועלט.

דער קאָוקאַזער געפאַנגענער.

I

אייער אַ פּריץ האָט געדינט אויף קאָוקאַז אין מיליטער
אַלס אַגיטיר. גערופן האָט מען אים זשילין.

אינמאל באקומט ער א בריוו פון דער הויב. שרייבט צו אים זיין אלטע מאמע: „איך בין שוין שטארק אלט, און פאָרן טויט וויל איך נאָך מיט מיין ליבן זון זיך זען. קום צופאָרן געזעגענען זיך מיט מיר, מיך צו קבורה ברענגען און שפעטער זועסטו זיך פאָרן, אם ירצה השם, צודיך אויף דער דינסט. איך האָב פאָר דיר אַ פּלאַן אויסגעזוכט: אַ קלוגע, אַ ווילע, מיט גרן. טאָמער וועט זי דיר געפעלן ווערן, וועסטו, אפשר, חתונה האָבן און שוין אינגאנצן בלייבן דאָ.“

האָט זיך זשילין מיט געווען. באמת: די אלטע איז שוין זייער שווער; קאָן זיין, עס וועט שוין מער ניט אויסקומען זיך זען מיט איר. דאָרף מען פאָרן, און אויב די פּלאַן איז אַ ווילע — קאָן מען חתונה האָבן אויך.

איז ער אַוועק צו די העכערע פון זיך, אויסגעארבעט אַן אורלויב, זיך געזענגט מיט די חברים, געשמעלט פאָר זיינע זעלנער פיר עמער ברענפן און גענומען זיך גרייטן אין וועג צורײן.

אויף קאווקאז איז דאָמאלסט געווען אַ מלחמה, און סײַ ביימאָג, סײַ ביינאכט איז מען אין וועג נישט געווען זיכער מיטן לעבן, ווי נאָר עמיצער פון די רוסישע פּלעגט זיך באַווײַזן אַ ביסל ווייטער פון דער פעסטונג, האָבן אים די טאָטערן אָדער געהרגעט, אָדער אין די בערג אַוועקגעשלעפט. דעריבער האָט מען אַינגעאָרדנט, אַז צוויי מאָל אין אַ וואָך זאָל גיין פון אַיין פעסטונג אין דער אנדערער אַ זעלנער-וואָך. פון פאָרנט און פון הינטן זיינען געגאנגען זעלנער און אין מיטן איז געפאָרן דער עולם.

די מעשה איז געווען זומער. האָבן זיך באַניגען אונטער דער פעסטונג צונויפגעקליבן די פּורן, אַרויסגעגאנגען די זעל-נער-באגלייטער, און מען האָט זיך געלאָזט אין וועג צורײן. זשי-לין איז געפאָרן רייטנדיק, און זיין וואָגן מיט די זאכן איז גע-גאנגען צווישן די פּורן.

פאָרן האָט מען באַדאַרפט אַ ווערסט 25. די פּורן זיינען געגאנגען לאַנגזאַם; דאָס שמעלן זיך אָפּ די זעלנער, דאָס שפּרינגט בײַ אַ פּור אַן אַקס אַראָפּ, אָדער אַ פּערד שמעלט איך אָפּ — שטייען אַלע, וואַרטן צו.

די זון האָט שוין געהאַלטן אין מיטן הימל און נאָך נידע-

דיקער, אָבער די פורן זיינען ערשט אַ האַלבן וועג דורכגעגאַנגען גען. אַ שטויב, אַ היץ, די זון האַלט אין אַין באַקן, אין באַ- האַלטן זיך פון איר איז ניטאָ וווּ. אַ נאַקעטע סמעפּ: נישט קיין בויס, נישט קיין בוימל אויפן וועג.

זשילין איז אַרויסגעפאַרן פאַרויס, זיך אָפּגעשטעלט אין וואַרט, ביו די פורן וועלן אים דעריאָנגן. הערט ער, פון אונטן האָט מען אַ שפּיל געטאַן אויפן פּיפּל, דאָס הייסט, אַז מען וועט זיך ווייטער אָפּשטעלן.

האַט זיך זשילין אַ טראַכט געטאַן: „מאַטער וואַלט איך נאָר אַליין אַוועקגעפאַרן? אַ פּערד האָב איך אַ גוטן, — אייב איך וועל אַנטרעפן אויף די מאַטערן, וועל איך אויך קאַנען פון זיי אַנטלויפן. און אפשר איז ניט פּראַי?“

שטייט ער און לייגט זיך איבער. און דאָן פאַרט צו אים צו אַן אַנדער אָפיציר אויף אַ פּערד, קאָסטילין האָט ער גע- הייסן, מיט אַ ביקס אין דער האַנט, און זאָגט:

— קום, זשילין, לאָמיר זיך לאָזן פאַרן אַליין. קיין פּוהות ניטאָ, איך בין הונגעריק, און דערצו נאָך די היץ. די העמד איז אויף מיר נאָס, כאַטש נעם, דריי זיי אויס.

און קאָסטילין — אַ שווערער דיקער מאַן, איז אינגאנצן רויט, און דער שווייס ממש ער גיכט זיך פון אים. האָט זשי- לין אַ טראַכט געטאַן און פּרעגט:

— און די ביקס איז אָנגעלאָרן?

— אָנגעלאָרן.

— טאָ קום פאַרן. נאָר איין תנאי — נישט פונאַנדערצו- פאַרן זיך.

זיינען זיי אַוועקגעפאַרן פאַרויס מיטן וועג. פאַרן זיי איבער דער סמעפּ, שמועסן צווישן זיך און קוקן זיך אַרום אין אַלע זייטן. מען זעט ווייט פאַרויס.

אָבער ווען די סמעפּ האָט זיך געענדיקט, און דער וועג איז אַריין צווישן צוויי בערג אין אַ באַרג-שפּאַלט, האָט זשילין געזאָגט:

— מען דאַרף זיך אויפהייבן אויפן באַרג זען, וואָס עס מוז זיך. דאָ קאַנען זיי אונז באַפּאַלן, איידער מיר וועלן זיך אַפּילו אַרומקוקן.

— וואָס איז דאָ פאַרדאָן צו קוקן? לאַמיר פאַרן ווייטער.

אַבער זשילין האָט אים ניט געפאַלגט.

— ניין, — זאָגט ער, — דו וואַרט צו אונטן, איך וועל פאַרט

א קוק מאַן.

און ער האָט געלאָזט זיין פערד לינקס, באַרג אַרויף, דאָס פערד זשילינס איז געווען א יעגערשער (ער האָט באַזאָגלט פאַר אים הונדערט רובל, בשעת יענער איז נאָך א קליין לאַ= שאַקל געווען און אַליין אים אויסגעלערנט רייפן). האָט דאָס פערד, ווי אויף פלינגלען, אים אַרויפגעטראָגן אויפן שפיץ באַרג. אַרויפגעשפרונגען, — זעט ער, גלייך אַנטקעגן אים, מיט עטלעכע קלאַפּטער ווייטער, שטייען מאַטערן אויף פערד, א מאַן דריי= סיך, בליץ שנעל האָט ער גענומען פאַרקערעווען, אַבער די מאַ= טערן האָבן אים דערוען, זיך אַ לאָ געמאַן צו אים, און אין מיטן לויף גענומען אַנשטעלן אויף אים זייערע ביקסן. האָט זשי= לין אַ יאָג געמאַן זיין פערד פּייל אויסן בויגן אַראָפּ, — פליט און שרייט צו קאסטילינען:

— נעם אַראָפּ די ביקס! — און אַליין טראַכט ער צום

פערד: „האַרציקער, ראַטעווע אַרויס, פאַרטשעפע זיך ניט מיטן פוס; גליטשסטו זיך אויס, בין איך א פאַרפאַלענער. לאַמיר נאָר צוקומען ביז צו דער ביקס, וועל איך זיך שוין זיי ניט געבן אין די הענט אַריין“.

אַבער קאסטילין, ווי נאָר ער האָט דערוען די מאַטערן, האָט אַ טרייב געמאַן זיין פערד, גענומען שמיסן אים מיטן בייטש פון איין זייט און פון דער אַנדערער זייט — אַ לאָ געמאַן זיך צו דער פעסטונג צו, און דורך דעם שמויב זעט מען נאָר אַרויס, ווי דאָס פערד דרייט מיטן וויידל. זעט זשילין — עס האַלט שמאָל. די ביקס איז אַוועקגעפאַרן און מיט איין שווערד וועט ער גאַרניט אויפמאַן.

ער האָט געווען געלאָזט זיין פערד צו די זעלנער צו — געמיינט אַנטלויפן. זעט ער — זעקס מאַטערן שניידן אים איבער דעם וועג. זיין פערד איז אַ גוטער, אַבער יענע פערד זיינען נאָך בעסערע, און זיי פליען, פאַרלויפן אים דעם וועג. האָט ער גענומען אַפּשטעלן זיין פערד, געוואַלט זיך ווייטער אויף צוויק אויסדרייען, האָט זיך אַבער זיין פערד צעלאָזט — מען קאָן

אים בשום אופן ניט איינהאלטן, פליט גלייך אויף זיין און דאָ דערנענטערט זיך שוין צו אים אַ גרויער פּערד און אויפן פּערד זיצט אַ מאַטער מיט אַ רויטער באַרד. קוויטשעט, שטשידעט מיט די ציין, האַלט די ביקס אויף דער גרייט.

נו, — טראַכט זיך זשילין, איך קען אייך, רוחות: נעמט איר מיך אַ לעבעדיקן, וועט איר מיך אין אַ גרוב אַרײַנזעצן, מיט אַ בייטש שמיסן, אָבער איך וועל זיך ניט לאָזן קיין לע= בעדיקער..."

און זשילין, הגם ניט קיין וווקסיקער, איז געווען זייער אַ געשיקטער. האָט ער אַרויסגעכאַפּט זיין שווערד, נעלאָזט זיין פּערד גלייך אויפן רויטן מאַטער און טראַכט בשעת מעשה: אָדער איך וועל אים צעקוועטשן מיטן פּערד, אָדער אַראָפּהאַקן מיטן שווערד."

אָבער זשילינס פּערד איז אויפן אַרט ניט אָנגעקומען — אַ קויל פון די מאַטערשע ביקסן האָט אים געטראָפּן. מיט זיין גאַנצער גרייס איז דאָס פּערד אַ פּאַל געטאָן אויף דער ערד און צוגעקוועטשט זשילינען זיין פּיס.

זשילין האָט זיך געוואַלט אויפהייבן, אָבער אויף אים זיי= נען שוין געזעסן צוויי שמינקענדיקע מאַטערן און אים געדרייט די הענט אויף אונטן. ער האָט זיך אַ ריס געטאָן, אַראָפּגע= וואַרפן פון זיך די מאַטערן — אָבער דריי אַנדערע זיינען אַראָפּ= געשפּרונגען פון די פּערד, אַ וואַרף געטאָן זיך צו אים און גע= נומען אים שלאָגן מיט די קאָלבעס פון די ביקסן איבערן קאָפּ. איז אים פינסטער געוואָרן אין די אויגן און ער האָט זיך אַ וואַקל געטאָן. און די מאַטערן האָבן אים אונטערגעכאַפּט, אַראָפּ= גענומען פון די זאַמלען די צווייטע פּאַר רימענס, פּאַרדרייט אים אויף דער פּלייצע די הענט, מיט אַ מאַטערשן קנופּ פּאַר= בונדן און צוועקגעשלעפט אים צום זאַמל. זיין היטל האָבן זיי פון אים אַראָפּגעשלאָגן, די שמיטל — אַראָפּגעשלעפט, דאָס געלט און דעם זייגער צוגענומען און דעם פּגד צעריסן. האָט זיך זשילין אומגעקומט אויף זיין פּערד. און ער, דער האַרציקער, ווי ער איז געפּאַלן אויף אַ זייט, צוויי איז ער געבליבן ליגן, ליגט, שלאָגט מיט די פּיס — קאָן נישט צו דער ערד דערלאָזן= גען; אין קאָפּ איז ביי אים אַ לאַך, און פון דער לאַך שפּריצט שוואַרץ בלוט אַרויס — דער שטייב איז אַרום און אַרום נאָם געוואָרן.

אין טאָמער איז צו צום פערד, געוואָלט דעם זאָל
דראָפּנעמען, — און דאָס פערד וואָרפט זיך, האָט ער אַרויס=
גענומען אַ מעסער און איבערגעשיטן אים דעם האַל. פון דאָרטן
האָט עפעס אַ פּיף געטאָן, דאָס פערד האָט אַ גאַנץ געטאָן
און דער אָטעם איז פון אים אַרויס. האָבן די טאָמערן באַלד
דראָפּנעמען פון אים דעם זאָל און דאָס געשפּאַנעקן.

דער טאָמער מיט דער רויטער באַרד האָט זיך אַוועקגע=
זעצט אויפן פערד, אַנדערע האָבן אַרויפגעזעצט צו אים אויפן
זאָל זשילינען, צוגעבונדן אים מיט אַ רימען צום טאָמערס
גאַרטל און אַוועקגעפירט אים אין די בערג אַריין.

זיצט זיך זשילין אונטערן טאָמער, שאַקלט זיך, שפּאַרט
זיך אָן מיטן פנים אין דער שטינקענדיקער טאָמערשער פלייצע,
און זעט פאַר זיך נאָר אַט די געוונטע פלייצע די טאָמערשע,
דעם אַדערדיקן האַלז זיינעם און דעם געגאַלטן נאַקן, וואָס
לייכט אַ בלויער פון אונטערן היטל אַרויס. דער קאָפּ איז ביי
אים צעקלאַפּט, דאָס בלוט אונטער די אויגן פאַרהאַרטעוועט,
און ער קאָן זיך ניט אַ קער טאָן, קאָן ניט אָפווישן דאָס בלוט.
די הענט זיינען ביי אים אַווי אויסגערייט, אַז די ביינער
ברעכן אים.

לאַנג זיינען זיי געפאַרן פון אַ באַרג אויף אַ באַרג אַרי=
בער אַ טייכל, אַרויסגעפאַרן אויף אַ וועג און געלאָזט זיך פאַרן
דורך אַ וועלדל.

זשילין האָט געוואָלט פאַרגעדענקען דעם וועג מיט וועלכן
מען פירט אים, אָבער די אויגן זיינען ביי אים מיט בלוט פאַר=
שמירט און אַ דרוי טאָן קאָן ער זיך ניט.

און דערווייל איז געוואָרן טונקל, זיי זיינען אַריבערגעפאַרן
נאָך איין טייכל, און אָנגעהויבן צו קלעטערן אויף אַ שטיי=
נערנעם באַרג. עס האָט אַ שמעק געטאָן מיט רויך, און עס
האָט זיך דערהערט אַ געביל: זיי זיינען געקומען אין אַוואָל*.)
די טאָמערן זיינען אַראָפּגעקראַכן פון די פערד, דאָס טאָמערשע
קליינוואַרג איז זיך צונויפגעלאָפּן, אַרומגערינגלט זשילינען, גע=
נומען קוויטשען, פרייען זיך און צילן אין אים מיט שטיינער.

דער טאָמער האָט אָפּגעטריבן די חברה-לייט, אַראָפּגענו=
מען זשילינען פון פערד און אַ רוף געטאָן דעם אַרבעטער, איז

* אַוואָל — אַ טאָמערש דאָרף.

געקומען א נאגאיען, א ביינערדיקער מיט א אעדווכענער העמד, און נאקעטער ברוסט. דער טאָמער האָט אים עפעס באַפוילן, און דער אַרבעטער האָט געבראַכט צו טראָגן פּים-קלעצלעך; צוויי דעמבענע העלצלעך אויף אַיזערנע רינגען אַרויפגעזעצט, און אין איינעם פון די רינגען אַ שפעלטל מיט אַ שלאָס אינמיטן.

האָט מען זשילינען צעבונדן די הענט, אָנגעמאָן אים אויף די פּים די קלעצלעך, אַריינגעשפּאַרט אין אַ קאַמער אַרײַן, און פאַרשלאָסן די טיר.

זשילין איז אַ פּאַל געמאַן אויפן מיסט, אַ ביסל געלעגן, שפעטער אָנגעמאַפט אין דער פּינסמער אַ ווייכן אַרט, און האָט זיך אויסגעצויגן אויף דער ערד.

II

במעט אַ גאַנצע נאַכט איז זשילין ניט געשלאָפּן. די נעכט זיינען געווען קורצע. זעט ער — אין שפעלטל הייבט שוין אַן שאַרען אויף מאַג. איז ער אויפגעשטאַנען, געמאַכט גרעסער דאָס שפּאַלט און גענומען אַרויסקוקן פון דאָרטן.

דורכן שפעלטל זעט ער אַ וועג, וואָס גייט באַרג אַראָפּ, רעכטס — אַ טאָמערש שמיבל, צוויי ביימער לעבן איר. ביים שוועל ליגט אַ שוואַרצער הונט, אַ ציג מיט צינגלעך שפּאַצירן אַרום, דרייען מיט די וויידעלעך. — פון אונטערן באַרג גייט אַ יונגע טאָמערקע אין אַ קאָלירטער ברייטער העמד, אין הויזן און אין שטיוול אָנגעמאַן. דער קאַפּ איז ביי איר מיטן ראַק באַדעקט און אויפן קאַפּ האַלט זי אַ גרויסן פּלעכענעם קרוג מיט וואַסער. גייט, מאַכט מיט דער פּלייצע, בייגט זיך איבער און פירט פאַר דער האַנט אַ געגאָלטן טאָמערל אין איין העמדל. די טאָמערקע מיטן קרוג איז אַרײַן אין שמיבל, און פון דאָרטן איז באַלד אַרויס דער נעכטיקער טאָמער מיט דער רויטער באַרד אין אַ זיידענעם ראַק, מיט שייך אויף די באַרוויסע פּים און מיט אַ שוואַרצער הויכער שעפּסענער הימל, אויף אַונטן פאַרשאַרט. אַרויס, האָט ער זיך גענומען אויסבלייבן די ביינער און גלעטן זיך אונטער זיין רויט בערדל. אַזוי איז ער געשטאַ- נען אַ ביסל, שפעטער עפעס באַפוילן דעם אַרבעטער און איז זיך ערגעץ צוועקגעגאַנגען.

באלד זיינען דורכגעפאָרן צום וואַסער צוויי חברה-לייט
 אויף פערד און ביי די פערד איז דער שטאָך אַ נאַסער. שפעט-
 מער האָבן זיך באַוווּן געגאַלטע שקצימלעך, אין איינע העמד-
 לעך נאָר, אָן הויזלעך. זיי האָבן זיך צונויפגעקליבן אין אַ קופּ-
 קע, צוגעגאַנגען צום קאַמער, געכאַפט אַ שפענדל און גענומען
 שפּאַרן אין שפעלטל אַרײַן. זשילין האָט אויף זיי אַ געשרײַ
 געטאַן: האָבן זיך די ווייסע חברהניקעס צעקוויטשעט, זיך גע-
 לאָזט לויפן, מען זעט נאָר — די נאַקעמע קניעלעך זייערע
 בלאַנקען אין לויף.

זשילינען ווילט זיך טרינקען, אין האַלו איז ביי אים אי-
 בערגעטרינקט, טראַכט ער זיך: וואַלט כאַטש עמיצער געקומען
 אים געוואָר ווערן. און באלד הערט ער — מען עפנט די קא-
 מער, און עס קומט אַרײַן דער רויטער מאַטער נאָך מיט אַ
 צווייטן, און דער צווייטער איז אַ נידעריקער, אַ שוואַרצינקער,
 מיט שוואַרצע ליכטיקע אויגן, מיט רויטע באַקן און מיט אַ
 קליין, אונטערגעשטאַרן בערדל; זיין פנים איז אַ פריילעכער, און
 ער האַלט אין איין לאַכן. אָנגעטאַן איז דער שוואַרצינקער נאָך
 בעסער פון דעם רויטן: דער ראַק איז ביי אים אַ בלווי-זיידענער
 מיט זילבערנע מאַשמעס אַרומגענייט, די היטל אַ הויכע, אַ ווייס
 שעפּסענע, דער מעסער ביים גארטל—אַ גרויסער, אַ זילבער-
 נער. שיד טראַגט ער צוויי פּאַר: פון אונטן רויטע, דיין-לעדערנע
 מיט זילבער אַרומגענייט, און פון אויבן אַ פּאַר גראַבע שיד.

דער רויטער מאַטער איז אַרײַן, געזאַגט עפעס, פונקט
 ווי אויסגעוידלט זיך, אָנגעשפּאַרט זיך אויף דער טיר און גענו-
 מען דרייען מיטן מעסער און וואַרפן אויף זשילינען ביזע וואַל-
 פישע בליקן. און דער שוואַרצינקער—אַ פלינקער, לעבעדיקער,
 אינגאַנצן ווי אויף שרייפּלעך—איז גלייך צוגעגאַנגען צו זשי-
 לינען, צוגעזעצט זיך צו דער ערד—שמיכלט, פאַטשט אים
 איבער דער פלייצע, מאַלט עפעס גיך—גיך אויף זיין לשון,
 ווינקט אונטער מיט די אויגן, קנאַקט צו מיט דער צונג אין
 גיט יעדע ווילע צו: „קאַראַש אורום, קאַראַש אורום!“

זשילין האָט גאַרנישט פאַרשמאַנען און זאָגט: „טרינקען,
 גיט אַ ביסל וואַסער צום טרינקען“.

* קאַראַש אורום (קאַראַש רוסקי)—אַ ווילער רוס.

ל'אכט דער שווארצער: „קארטש ארום" און פלאַטל
ווייטער.

האָט זשילין באַוווּן מיט די ליפּן און הענט, אז ער וויל
טרינקען.

דער שווארצער דאָס פאַרשטאַנען. צעלאַנגט זיך, אַרויס-
געשטעקט דעם קאָפּ און עמעצן אַ רוף געטאָן: „דינאַ!"

איז געקומען צו ליפּן אַ מיידעלע - אַ דיניקע, אַ דאָיניקע,
פון אַ יאָר דרייצן, מיט אַ שיין פנים, מיט ליכטיקע שוואַרצע
אויגן - אינגאַנצן ענלעך אויפן שוואַרצן זיין טאָכטער, אַפנים.
אַנגעטאָן איז זי אין אַ בלויער לאַנגער העמד, אָן אַ פאַס, מיט
ברייטע אַרבל. די ברעגן, ברוסט און אַרבל פון דער העמד
זיינען אָפגעזוימט מיט רויטן. פון אונטער דער העמד זעען זיך
אַרויס הויזן און אויף די פיס טראָגט זי צוויי פאַר שיכעלעך,
די אייבערשטע - מיט הויכע אָפּצאָסן; אויפן האַלז הענגען
קרעלן, אינגאַנצן פון רוסישע האַלברובלדיקע צווייפונגעשמעלט.
דער קאָפּ איז ניט פאַרדעקט, אין דעם שוואַרצן צאָפּ איז אַיי-
געפלאַכטן אַ סטענע, און אויף דער סטענע באַמבלען זיך
פאַרשיידענע בלעכלעך און אַ זילבערנער רובל.

דער פאָטער האָט איר עפעס באַפוילן, זי איז אַוועקגע-
לאָפן און באַלד געקומען צוריק מיט אַ בלעכענעם קרוג אין
דער האַנט. זי האָט דערלאַנגט זשילינען דאָס וואַסער, צוגע-
זעצט זיך צו דער ערד און האָט זיך אַיינגעבויגן, די קני העכער
פון די אַקסלען אַרויפגעהויבן. זיצט זי, די אויגן ברויט צע-
עפנט און קוקט זיך צו צו זשילינען, ווי צו אַ היה, באַגלייט
מיט די אויגן יעדן שלונג זיינעם.

האָט איר זשילין דערלאַנגט צוריק דעם קרוג. און זי גיט
דאָס אַ שפרונג אָפּ פון אים, ווי אָן אמתע ווילדע ציג. האָט
זיך אַפילו דער פאָטער אירער צעלאַכט און נאָך אַמאָל זי ער-
גען אַוועקגעשיקט. זי האָט גענומען דעם קרוג, אַוועקגע-
לאָפן, באַלד געבראַכט צו טראָגן אויף אַ קיילעכדיקן ברעמל
אַ שטיקל טרוקן ברויט און ווייטער זיך געזעצט, אויסגעבויגן
זיך, - נעמט פון אים קיין אויג ניט אַראָפּ, קוקט.

די טאָטערן זיינען אַוועק און די טיר ווייטער פאַרשפאַרט.
און אַ ביסל שפעטער קומט צו זשילינען דער אַרבעטער
און זאָגט:

— צירוף, כּוּזוּן*) צירוף!

קען אױך קיין רוסיש ניט. אָבער זשילין האָט פּאַרשטאַ-
נען, אַז ער הייסט אים ערנען גיין.
איז זשילין אַװעק מיט די קלעצלעך, הינקט, קאָן קיין
מראַט ניט מאַן — האַלט אין איין דרייען די פּיס אין אַ זייט.
אַזוי איז ער אַזויס נאָכן אַרבעטער. און אין דרויסן איז אַ מאַ-
טערש דאָרף, אַ הייזער צען און דער קלויסטער זייערער מיט
אַ טורעמל פון אויבן. ביי איין שטוב שטייען דריי אָנגעװאַסלע
פּערד, און ינגלעך האַלטן זיי צו פּאַרן צוים. פון דער שטוב
איז אַרויסגעשפּרונגען דער שוואַרצינקער טאַטער, — לאַכט, מאַכט
מיט דער האַנט, ווייזט אָן זשילינען, ער זאָל צו אים גיין. אָפּ-
געװאַנט עפעס אויף טאַטעריש און צוריק אין שטוב אַרײַנגעגאַ-
נען. זשילין איז אַריין נאָך אים. און אינווייניק איז אַ פינער צו-
מער מיט שיין אויסגעקאַלכטע ווענט. די פּאָדערשטע וואַנט איז
מיט טייערע מעפיכער באַדעקט. פון אויבן הענגען אויף איר
ביקסן, פּיסמאַלן און שווערדן — אַלע אין זילבער אַיינגעפּאַסט,
פון אונטן ליגן צעװאָרפן קאַלירטע קישעלעך. אין דער צווייטער
וואַנט איז אַ קליין אויוועלע אַרײַנגעמאַכט, אין איין הייך מיטן
בריק, און דער בריק איז אַן ערדענער אָבער אַ רינער, ווי
זילבער. דער גאַנצער פּאָדערשטער ווינקל איז אויסגעבעט מיט
וואַילאַק, אויפן וואַילאַק ליגן מעפיכער, און אויף די מעפיכער
זיינען צעװאָרפן קישעלעך פון פּוך. דאָרטן זיצן עטלעכע מאַ-
טערן: דער שוואַרצער, דער רויטער און נאָך דריי געסט. אַלע
טראָגן זיי איצט נאָר צו איין פּאַר שיד, און אונטער די פּליי-
צעס ליגן ביי זיי אונטערגעלייגט פּוכענע קישעלעך. לעבן זיי
שטייען אויף אַ קיילעכדיקן ברעטל הירושענע בלינצעס, אַ מע-
פעלע מיט צעלאָזשן פּוטער און אַ קריגל מיט טאַטערשן ביר —
בוואַ. די בלינצעס עסן זיי מיט די הענט און די הענט זיינען
ביי זיי אויסגעשמירט מיט פּוטער.

דער שוואַרצער איז אויפגעשפּרונגען און געהייסן אַנדער-
זעצן זשילינען אין אַ זייט, נישט אויפן מעפּיך, נאָר אויפן הוילן
בריק, און אַליין איז ער אַרויסגעקראַכן אויפן מעפּיך און גענו-
מען ווייטער מבבד זיין די געסט מיט בלינצעס און בוואַ. דער
אַרבעטער האָט אַזעקגעזעצט זשילינען אויפן אָנגעװויענעס אָרט,

*) כּוּזוּן (כּוּזאַצין) — בעל-הבית.

אויסגעטאן פון זיך ויין איבערשמען פאך-שד-אונקעשטעלט
זיי ביי דער טיר, דאָרט, וווּ אלע שייך וינען געשמאנען און גע-
זעצט זיך אויפן וויילאָק נענטער צו די בעלי-הבתים, — קוקט
זיך צו, ווי זיי עסן און שלינגט בשעת-מעשה דאָס שפייטעך.

ענדלעך האָבן די מאַטערן אָפגעגעסן. פאלד איז געקומען
א מאַטערקע — אין אַזא העמד און הויז, ווי ביי דער מיידע-
לע, אָבער מיט א פארדעקאָן קאָפּ. זי האָט צוגענומען דעם פו-
טער, די בלינדעס און האָט דערלאָנגט אַ שיסל און אַ קרוג
מיט אַ שמאַלן העלזל. די מאַטערן האָבן גענומען וואַשן די
הענט, שפעטער צונויפגעלייגט זיי, אַ בלאָז געטאָן אין אלע
זייטן און אָפגעבענטשט. נאָכדעם האָבן זיי גענומען ריידן אויף
מאַטעריש צווישן זיך, און פאלד האָט זיך איינער פון די נעסז
אויסגעדרייט צו זשילינען און אָנגערופן זיך צו אים אויף רוסיש:
— ריך, זאָגט ער, האָט גענומען קאָזי-מוהאָמער, — און
אַלין ווייזט ער אָן אויפן רויטן מאַטער, — און אָפגעגעבן דיך
אַבדול-מוראַטן, — און ווייזט אָן אויפן שוואַרצינקן. — איצט
איז שוין אַבדול-מוראַט דיין בעל-הבית.

שוויגט זשילין, און אַבדול-מוראַט רעדט עפעס, ווייזט אָן
אויף זשילינען, לאַכט, גיט יעדע וויילע צו: „זעלנער אורום,
קאָראַש אורום“. זאָגט ווייטער דער איבערוועצער: „ער הייסט
דיר אַנשרייבן אַהיים אַ בריוו, טען זאָל דיך אויסקויפן. ווייל
נאָר ווען זיי וועלן צושיקן דאָס געלט, וועט ער דיך אָפלאָזן.“

זשילין האָט אַ טראַכט געטאָן און זאָגט: —

— און אַ סך געלט וויל ער?

די מאַטערן האָבן אַ ביסל געדעמט צווישן זיך; שפעטער
האָט זיך דער איבערוועצער אָנגערופן:

— דריי טויזנט מטבעות.

— ניין, — זאָגט זשילין, — איך קאָן דאָס ניט באַצאלן.

און אַבדול שפרינגט אויף, מאַכט מיט די הענט, רעדט
עפעס צו זשילינען — מיינט אַלין, מאַטער וועט יענער פאַר-
שטיין. האָט דער איבערוועצער איבערגעזעצט זיינע רייד: „וויפיל
זשע דען גיסטו?“ זשילין האָט אַ טראַכט געטאָן און געזאָגט:
„500 רובל“. דאָ האָבן די מאַטערן הויך צעליאָרעמט און צע-
שריען זיך אלע מיט אַמאָל. און אַבדול שרייט עפעס אויפן
רויטן, שיט צוויי, אַז עס שפריצט ביי אים אַזש פונעם מויל.

און דער רויטער מאַכט נאָר שמואלע אייגעלעך און קנאַקט מיטן צונג.

ווען עס איז געוואָרן שטיל, האָט דער איבערזעצער געזאָגט: — דער בעל-הבית איז ניט מסכים אויף 500 רובל. ער האָט אַליין פאַר דיר 200 רובל באַצאָלט. קאָזי-מוהאָמעד איז אים דעם סכום שולדיק געווען, האָט ער דיר פאַרן חוב גענו-מען. דריי טויזנט רובל, ווייניקער וועט דאָס ניט גיין. און מאָ-מער שרייבסטו ניט אָן—זעצט מען דיר אַרײַן אין אַ גרוב, און מען שטייט דיר מיט אַ בייטש.

„עך, — טראַכט זיך זשילין, — וואָס מער איך וועל פאַר זיי מורא האָבן, אַלץ ערגער וועט מיר זיין.“

האָט ער זיך אַ שטעל געטאָן אויף די פיס און געזאָגט:

— און דו זאָג אים, דעם הונט, אַז אויב ער וויל מיך שרעקן, וועל איך אים קיין איין פרוטה ניט געבן און וועל גאָר-נישט נישט שרייבן. איך האָב פאַר אַיך, הינט, נישט מורא געהאַט און וועל אויף ווייטער אויך ניט מורא האָבן!

האָט זיי דער איבערזעצער איבערגעגעבן זיינע ווערטער, האָבן זיי ווייטער גענומען מאַלן אַלע מיט אַמאָל. לאַנג געשאַטן, לסוף איז דער שוואַרצער אויפגעשפרונגען, און איז צוגעגאַנגען צו זשילינען:

— אורום, — זאָגט ער, — דזשיניט, דזשיניט אורום!

דזשיניט הייסט, אויף זייער לשון, „בראווער“. און בשעת-מעשה לאַכט ער און רעדט עפעס צום איבערזעצער, זאָגט דער איבערזעצער:

— טויזנט רובל גיב!

אַבער זשילין טרעט ניט אָפּ פון זיינס: „מער פון 500 רובל גיב איך ניט. און הרגעט איר מיך — וועט איר גאָרנישט נישט באַקומען.“

האָבן די טאָטערן זיך דורכגעשמועסט, אַזעקגעשיקט ער-געץ דעם אַרבעטער און גענומען קוקן אויף זשילינען און אויף דער טיר. אין אַ וויילע אַרום איז געקומען דער אַרבעטער און געבראַכט צו פירן עפעס אַ דיקן מענטשן, אַ באַרוויסן, אַן אַרום-געריסענעם, אויך מיט קלעצלעך אויף די פיס.

זשילין האָט אַ קוק געטאָן אויף אים און אַזש אַ געשריי געטאָן — ער האָט דערקענט קאָסטילינען. אים אויך, הייסט דאָס,

געכאפט. האָט מען אים פֿוועקגעזעט לעבן זשילינגן — און זיי
האָבן גענומען איינער פֿאַר אַנדערן אויסמיסן דאָס דערנאָך. און
די טאָמערן שווייגן, קוקן זיך צו צו זיי. זשילין האָט דערצוילט,
ווי די מעשה איז מיט אים געווען; און קאָסמילין האָט דער-
צוילט, אַז זיין פֿערד איז צוגעשטאַנען, די ביקס האָט ניט אים-
געשאָסן און דער שוואַרצער, אַברול, האָט אים דעריאָנט און
געפֿאַנגען.

נערעדט, פֿלוצים שפּרינגט אויף אַברול, ווייזט אָן אויף
קאָסמילינען און זאָגט עפעס. האָט דער איבערזעצער איבערגע-
זעצט, אַז זיי געהערן איצט צו איין בעל-הבית און ווער פֿון זיי
וועט פֿריער געבן געלט, דעם וועט מען פֿריער אַרויסלאָזן.

— אָט, — זאָגט ער צו זשילינען, — דו בייערסט זיך
אַלץ, און דיין חבר איז אַ רואיקער. ער האָט אָנגעשריבן אַהיים,
מען זאָל אים פינף טויזנט מטבעות צושיקן. וועט מען אים טאָ-
קע געבן גוט עסן, וועט מען אים טאַקע קיין שום שלעכטס
ניט טאָן.

און זשילין זאָגט:

— דער חבר מעג טאָן, ווי ער פֿאַרשטייט: אפשר פֿאַר-
מאָגט ער עס, אָבער איך בין נישט כּפּוּת. איך, — זאָגט ער, —
האָב מינים געזאָגט און ביי דעם וועט דאָס בלייבן. ווילט איר —
הרגעט מיך, קיין גרויס נוצ וועט איר פֿון דעם סיי ווי ניט
האָבן. מער פֿון 500 רובל גיב איך ניט און אַן עק.

האָבן זיי געשוויגן אַ ביסל. פֿלוצים איז אַברול אויפגע-
שפּונגען, אַרויסגעפֿאַקומען אַ קעסטלע, און אַרויסגענומען פֿון
דאָס אַ הענטל-פען, טינט און פּאַפּיר. רוקט דאָס אַלץ זשי-
לינען אין די הענט אַריין, פּאַטשט אים אין דער פֿלייצע, ווייזט
אָן „שרייב“. מסכים געווען, הייסט דאָס, אויף 500 רובל.

— וואָרט צו אַ ביסל, — זאָגט זשילין צום איבערזע-
צער, — זאָג אים, ער זאָל אונז געבן גוט עסן, אָנזעכץ, שיך,
אַלץ, ווי עס דאַרף צו זיין, ער זאָל אונז האַלטן צוזאַמען, פֿרי
עס זאָל אונז זיין היימלעכער, און די קלעצלעך פֿון די פּיס זאָל
ער אַראָפּנעמען. — און בשעת-מזשה קוקט ער אויפן בעל-
הבית און לאַכט. לאַכט דער בעל-הבית אויך. אויסגעהערט, האָט
ער זיך אָנגערופֿן:

— אָנזעכץ וועל איך זיי פֿון דאָס בעסטע געבן: איי-

בערשטעם שטיוול, כאָמש גלייך אונטער דער חופה צו גיין.
עסן וועל איך פאר זיי געבן, ווי פאר פירשטן און אויב זיי
ווילן לעבן צוזאמען, געזונטערהייט. אָבער די קלעצלעך אַראָפּ-
געמען טאָן מען ניט, — זיי וועלן נאָך אַנטלויפן. אויף נאָכט
סידן, דאָס יאָ — און אַליין איז ער צוגעשפרונגען, פאַטשט אַי-
בער דער פלייצע: — דיינער גוטער, מיינער גוטער!

זשילין האָט אָנגעשריבן די בריוו, אָבער אָנגעגעבן אַ
פאַלשן אַדרעס, כדי עס זאָל ניט אָנקומען. און אַליין טראַכט
ער: „איך וועל צוויי אויך צוועקגיין“.

האָט מען צוועקגעפירט זשילינען און קאָסטילינען צוריק
אין קאַמער, געבראַכט זיי היי, אַ קרוג וואַסער, צוויי אַלטע
מאַנטלען און אָפּגעטראָגענע זעלנערישע שטיוול, וואָס מען האָט
זיי פון טויטע זעלנער, אַפּנים, אַראָפּגעשלעפט, און ווען עס איז
געקומען די נאַכט, האָט מען פון זיי אַראָפּגענומען די קלעצלעך
און פאַרשפּאַרט זיי אין קאַמער.

III

צוויי איז ביי זשילינען מיט זיין חבר צוועק אַ גאַנצער חודש.
דער בעל-הבית לאַכט אַלץ: „דיינער, איוואָן, גוטער, — מיינער,
אַברודל, גוטער.“ אָבער קעסט האָט ער זיך געגעבן שלעכטע —
נאָר טרוקענעם ברױט פון הירושענעס מעל, געבאַקט אין פּלעצ-
לעך. און אַמאָל אַפילו רױע טױג אויך.

קאָסטילין האָט נאָך אַמאָל אָנגעשריבן אַהיים, געהאַלטן
אין אַיין וואַרטן אויף די געלט און געלאַנגווייליגט זיך. גאַנצענע
טעג איז ער געווען אין קאַמער, געציילט די טעג, אָדער גע-
שלאָפּן. און זשילין ווייסט, אַז זיין בריוו וועט ניט אָנקומען, און
קיין אַנדערן האָט ער ניט אָנגעשריבן.

„פון וואַנען, — טראַכט ער, — זאָל די מאַמע נעמען צוויי פּיל
געלט פאַר מיר צו באַצאָלן. זי האָט צוויי אויך מער פון דעם גע-
לעבט, וואָס איך האָב איר צוגעשיקט. כדי זי זאָל צונויפקלייבן
500 רובל, דאַרף זי דאָך פון זיך גאָר אַ תל מאַכן. נאָט וועט
העלאַפּן — איך וועל צוויי אויך צרױס“.

און אַליין קוקט ער אַלץ אויס, מאַפּט אַרום, ווי צוויי צו
אַנטלויפן.

ניט ער אַרום איבערן אַאל, פּייפט זיך אונטער, אָדער

ניט זיך אָפּ מיט האַנט-אַרבעט, קלעפט אױס טאַקן פון לײם און פלעכט אױס קערבעלעך פון דיטלעך. זשילין איז אױף האַנט-אַרבעט אַ גרויסער בריה געווען.

אײנמאַל האָט ער אױסגעקלעפט אַ טאַקע, מיט אַ נאַז, מיט הענט, מיט פיס, אָנגעטאַן אױף איר אַ טאַמערש העמל און אַוועקגעשמעלט זי אױפן דאַך. די טאַמערקעס זײנען גראָד געגאַנגען נאָך וואַסער. דעם בעל-הביתס טאַכטער, דינאַ, האָט דערזען די טאַקע און האָט באַלד צונויפגערופן די איבעריקע טאַמערקעס. האָפּן זיי אַוועקגעשמעלט די קרוגן, — קוקן און לאַכן שטאַרק. האָט זשילין אַראָפּגענימען די טאַקע און האָט זי זיי געגעבן.

לאַכן זיי, וואָגן ניט נעמען. האָט ער איבערגעלאָזט די טאַקע, אַלײן אַוועק אין קאַמער און קוקט: וואָס וועט דאָ זײן? איז צוגעלאָפּן דינאַ, אַרומגעקוקט זיך אין אַלע זײטן, גע-כאַפט די טאַקע און איז אַוועקגעלאָפּן.

אױף מאַרגן זעט ער, איז דינאַ באַגינגען אַדוים מיט דער טאַקע אױף דער שוועל, און די טאַקע איז שוין מיט רויטע שטאַמקעס פאַרפּוצט. און דינאַ וויגט זי און וינגט איר צו עפעס אַ וויג-לידל. נאָר דאָ איז פון שמוב אַרויס אַן אַלמע, צעשרייען זיך אױף דינען, אַרויסגעכאַפט די טאַקע, צעבראַכן איר און ערגעץ אַוועקגעשיקט דינען אױף אַרבעט.

האַט זשילין געכאַכט אַן אַנדער טאַקע, נאָך אַ שענערע און געגעבן זי דינען. ברענגט אײנמאַל דינאַ דעם קרוג, שמעלט אים אַוועק, זעצט זיך, קוקט אױף זשילינען און אַלײן לאַכט זי, ווייזט אַן אױפן קרוג.

— וואָס פרייט זי זיך עפעס אַזוי? — טראַכט זשילין, נעמט דעם קרוג און הייבט אַן צו טרינקען. און אין קרוג איז אַנ-שטאַט וואַסער — מילך. האָט ער אױסגעטרונקען דאָס מילך, „גוט!“ זאָגט ער. און דינאַ דערפרייט זיך נאָך שטאַרקער.

— גוט, איוואָן, גוט! — אױפגעשפרונגען, פאַשט אין די הענטלעך. באַלד האָט זי אַרויסגעריסן דעם קרוג און איז צוגעלאָפּן.

פון יענעם מאָל אַן האָט זי אים גענומען בגנבה יעדן טאַג טראַגן מילך. אַמאָל טרעפט זיך, די טאַמערן פאַרקנעמן אױף ציגן-מילך קען-קיבלעך און טריקענען זיי אױף די דעכער,

ברענט זי אים שטילערהייט א פאך קיכלעך אויך. און ווען דער בעל-הבית האָט געקוילעט אַ שעפּס האָט זי אים אַזאלו אַ שטיק שעפּס-פּלייש געבראַכט צו טראָגן אין אַרבל. גיט אַ וואָרף און לויפט אַוועק.

איינמאָל אין געווען אַ גרויסער שמורם. אַ גאַנצע שעה האָט געגאַסן אַ שלאַקס רעגן, און די וואַסערן פון אַלע טייכ-לעך זיינען געוואָרן אומריין. אין די ערמער, וווּ מען האָט פריער געקאָנט אַריבערגיין צופּוס, איז די וואַסער געוואָרן דריי אַרשין די טיף און האָט געברויזט און געשליידערט שטיינער. פון אַלע זייטן האָבן גערונען וואַסערלעך און אין די בערג אַרום האָט געהילכט. און ווען דער שמורם איז אַדורך, זיינען איבערן גאַנצן דאָרף געשלאָסן רימשקעלעך. זשילין האָט געבעטן ביים בעל-הבית אַ מעסערל, אויסגעשניטן אַ קאַטשאַלע, ברעמלעך, אויסגעשניצט אַ ראָף, און צו דעם ראָף פון ביידע עקן האָט ער צוגעבאַכט צוויי טאַקן.

די מיידלעך האָבן אים געבראַכט צו טראָגן שמאַטקעס; האָט ער אויסגעפּונצט די טאַקן: איינע פּאַר אַ מאָן, די צווייטע פּאַר אַ פּרוי. שפעטער האָט ער דאָס שפּילכנדרל אַוועקגע-שמעלט אויף אַ וואַסערל: דרייט זיך די ראָף און די טאַקן שפּרינגען.

דער גאַנצער דאָרף האָט זיך דאַמאַלכט פאַרוואַמלט: יונג-לעך, מיידלעך, ווייבער און מענער, און אַלע קנאַקן מיטן צונג:

— אַי, זרום! אַי, איוואָן!

אַפּדול האָט געהאַט אַ צעבראַכענעם רוסישן זייגער. רופּט ער איינמאָל זשילינען, ווייזט אים דעם זייגער און קנאַקט מיטן צונג. זאָגט זשילין:

— גיב, איך וועל פאַרדיכטן.

זשילין האָט צענומען דעם זייגער מיטן מעסערל, צורעכט געמאַכט און אָפּגעגעבן אים דעם בעל-הבית. און דער זייגער גייט. דער בעל-הבית דאָס זיך שטאַרק דערזרייט, געבראַכט אַן אַלמן בנד זיינעם, אינגאַנצן אַ צעריסענעם און אַוועקגעשענקט אים זשילינען. אַ ברירה האָט זשילין געהאַט— האָט ער גענומען. גוט כאַטש דאָס— וועט זיין מיט וואָס זיך צודעקן ביינאַכט.

פון יענעם מאָל איז אַוועק אַ שם אויף זשילינען, און ער איז אַ מייסער. האָט מען גענומען קומען צו אים פון ווייטע

דערפער — ווער עס ברענגט א שלאם פון א בוקס, ווער א
 ביסמאל, ווער א זינגער צו פארריכטן און דער בעל-הבית
 האט אים געבראכט מכשירים: אפצווענגלעך, עקבערלעך און א
 זענעלע. איינמאל איז א מאטער קראנק געווארן, איז מען געקן=
 מען צו זשילינען; גיי, הייל אים", און זשילין האט קיין צונג
 גיט ווי צו היילן. אבער ער איז געצונגען, א קוק געמאן, און טראכט
 זיך דערביי: "אפשר וועט ער אליין געזונט ווערן". און ער איז
 צוועק אין קאמער און צונויפגעמישט דאָרט א געשראנק פון וואַסער
 מיט וואַסער. שפעטער איז ער געקומען צוריק צו די מאַטערן, געזאָגט
 עפעס א שפּירן און איינגעגעבן דעם קראַנקן מאַטער דעם גע-
 טראַנק. אויף זיין גליק איז דער מאַטער געזונט געוואָרן.

זשילין האָט שוין צו ביסלעך אָנגעהויבן צו פאַרשטיין
 זייער לשון, אייניקע מאַטערן זיינען צו אים צוגעוויינט געוואָרן,
 דאָן אים, ווען זיי דאַרפן: אינאָן, אינאָן, אָבער אַנדערע קוקן
 נאָך אַלץ ביי אַויף אים, ווי אַויף אַ היה.

דער רויטער מאַטער האָט ניט ליב געהאַט זשילינען, ווי
 נאָר ער דערזעט אים, ברוגזט ער זיך אָן, קערעוועט זיך אָפּ
 פון אים, אָדער זידלט אים אים. און נאָך איין אַלטער האָט
 אים ניט ליב געהאַט. דער אַלטער האָט געוויינט ניט אין אַואַל,
 נאָר אונטערן באַרג. זשילין פלעגט אים זען אויפן וועג אין
 מעטשיעט*. ער איז געווען אַ קליין וואַסער, און אויפן
 הימל האָט ער געטראָגן אַרומגעוויקלט אַ האַנטוך. די באַרד
 און וואַנסעס זיינען ביי אים געווען אונטערגעשוירן און ווייס ווי
 פּוך, און דער פנים איינגעשרומפן און רויט ווי ציגל; די נאָז
 אויסגעבוין ווי ביי אַ שפּאַרבער, די אויגן גרויע, ביזע, און
 פון אַלע ציין זיינען ביי אים געבליבן נאָר צוויי עקצינער.
 שפּאַנט אַרום אין זיין משאַלטע, שפּאַרט זיך אָן אויף אַ שמעקן
 און קוקט זיך אום, ווי אַ וואַלף, ווי נאָר ער דערזעט זשילינען,
 בראַפעט ער אַזש און קערעוועט זיך אָפּ.

איינמאל האָט זיך זשילין געלאָזט באַרג אַראָפּ — אַ קוק
 צו טאָן, וווּ דער אַלטער וווינט. אַראָפּ מיט אַ שמעגל, זעט
 ער — אַ נאָרטן מיט אַ שטיינערנעם פאַרקן אַרום; פון יענער זייט
 פאַרקן וואַקסן וויינשל-ביימער, פערשקעס און עס שטייט אַ

(* מנטשיעט — אַ טיטערער קירסטער.

היזל מיט א פלאכן דאך. ושילין איז צוגעגאנגען נענטער.
 זעט ער—עס שטייען בינשמאקן, געפלאכטע פון שמרוי, בינען
 פליען ארום, הודען און דער אלטער שטייט אויף די קניעלעך,
 פארעט זיך ביי א בינשמאקן. ושילין האָט זיך אַ הייב געמאָן
 העכער, געוואָלט אַ קוק מאַן, אָבער אומגען אַ קלאַפּ געמאָן
 מיט די קלעצלעך. דער אלטער האָט זיך אויסגעדרײט און
 האָט זיך שטאַרק צעקױטשעט, באלד האָט ער אַרויסגעכאַפּט
 פון אונטערן גארטל אַ פיסטאַל און אויסגעשאָסן אין ושילינען.
 קױם, וואָס יענער האָט באַווײן צו באַהאַלטן זיך אונטער אַ
 שטיין. און באלד איז דער אלטער געקומען צום בעל-הבית זיך
 קלאַנגן. דער בעל-הבית האָט אַ רוף געמאָן ושילינען, לאַכט צו
 אים און פרעגט:

— וואָס ביסטו עפעס געגאנגען צום אלטן?

— איך, וואָגט ושילין, האָב אים קיין שלעכטס נישט געמאָן.

איך האָב נאָר געוואָלט אַ קוק מאַן, ווי ער לעבט.

האָט דער בעל-הבית איבערגעגעבן דעם אלטן ווײן ענטפער.
 און דער אלטער בייזערט זיך, צישט, רעדט עפעס,
 שמעלט זיינע עקציינער אַרום, מאַכט מיט די הענט אויף
 ושילינען.

נישט אלע ווערטער ווײנען פאַר ושילינען געווען קלאַר,
 אָבער פאַרשטאַנען האָט ער, אַז דער אלטער רעדט צײן דעם
 בעל-הבית צו הרגענען די רוסישע, אין נישט צו האַלטן זיי
 אין אַוול. און ווען דער אלטער איז צוועק, האָט ושילין גענו-
 מען פרעגן ביים בעל-הבית אויפן אלטן, וואָס איז ער פאַר אַ
 מענטש. וואָגט דער בעל-הבית:

— ער איז אַ גרויסער מענטש! ער איז דער ערשטער
 דושיגט געווען, ער האָט אַ סך רוסישע אומגעבראַכט, אַ רײ-
 כער געווען. ער האָט געהאַט דריי ווייבער און 8 זין. אלע
 האָבן אין אײן דאָרף געלעבט. ווײנען געקומען די רוסישע, דעם
 דאָרף חרוב געמאַכט און זיבן זין געהרגעט. אײן זון נאָר איז
 געבליבן, האָט ער זיך איבערגעגעבן צו די רוסישע. איז דער
 אלטער צוועקגעפאַרן פון דער היים און האָט זיך אַלײן אויך
 איבערגעגעבן צו די רוסישע. אָפגעלעבט ביי זיי דריי חדשים,
 האָט ער געפונען דאָרטן זײן זון, אים געהרגעט און איז אַנט-
 לאַפן פון דאָרטן. פון יענער צײט אָן האָט ער אויפגעהערט

מלחמה צו האלמן. צוועק אין דער שמאט מעקא — פאר גאט
 מתפלל צו זיין. דערפאר טראגט ער www.ynet.co.il שטאלמע.
 ווער עס איז געווען אין מעקא, דער הייסט כאדושי און טראגט א
 שטאלמע. ער האט שטארק פיינט אייער עולם. ער הייסט דרך הרגענות.
 אבער איך טאר דרך ניט הרגענות, — איך האב פאר דיר בא-
 צאלט; און אהוץ דעם, האב איך דרך, איוואץ, ליב געקראָן.
 ווען ניט מיין וואָרט, וואָס איך האָב דיר געגעבן, וואָלט איך
 דרך אינגאנצן ניט ארויסגעלאָזט, ווער רעדט שוין פון הרגענות.
 און דערביי לאַכט ער, גיט צו אויף רוסיש: „דיינער, אי-
 וואָן, גוטער, — מיינער, אַבדול, גוטער!“

IV

צוויי איז צוועק נאָך אַ חודש. ביימאָג שפּאַצירט זשויקל
 אַרום איבערן אַאל אָדער פאַרנעמט זיך מיט האַנט-אַרבעט.
 און ווען עס קומט די נאַכט און אין אַאל ווערט שטיל, גראַבט
 ער אין קאַמער די ערד. די שטיינער האָבן געשמערט צו גראַבן.
 האָט ער זיי געריבן מיטן זעגעלע, און אויסגעגראַבן אויף אַזאָ
 אופן אונטערן וואַנט אַ לאַך, פונקט אויף דורכצוקריכן, „איך
 זאָל נאָר קאָנען, טראַכט ער זיך, גוט מיטן אָרט זיך באַקאַנען.
 אין וועלכער זייט איך דאַרף גיין. אָבער קיינער פון די מאַ-
 טערן וועט ניט אויסזאָגן.“

האַט ער אויסגעקליבן אַ צייט, ווען דער בעל-הבית איז
 צוועקגעפאַרן, און איז צוועק נאָך מיטאָג אויסער דעם אַאל.
 אויפן באַרג, — און דער בעל-הבית האָט געהייסן דעם קליינעם
 נאַכגיין נאָך זשילינען, קיין אויג פון אים נישט אַראָפּנעמען.
 לויפט דער קליינער זשילינען נאָך, און שרייט:
 — גיי ניט! דער פאַטער האָט ניט געהייסן. איך וועל
 באַלד מענטשן רופן!

האַט אים גענומען זשילין איינריידן:
 — איך, זאָגט ער, וועל ווייט ניט גיין — נאָר אויף יענעם
 באַרג וויל איך זיך אויפהייבן; איך דאַרף געפינען אַ גראָס —
 כדי מיט איר צייער עולם צו היילן. קום מיט מיר, איך וועל
 ניט אַנטלויפן מיט די קלעצלעך. און דיר וועל איך דערפאַר
 מאַרגן מאַכן אַ פּייל און בויגן.
 האָט ער איינגערעדט דעם קליינעם און זיי האָבן זיך גע-
 =

לאַזט גיין. ווען מען קוקט אויפן באַרג — דאַכט זיך אויס, אַז
 עס איז ניט ווייט, אָבער גיין מיט די קלענלעך איז זייער
 שווער; גענאָנגען, גענאָנגען, קוים אַרויפגעקלעמערט. האָט
 זיך זשילין צוגעזעצט, גענומען זיך צוקוקן צום אָרט. צו דרום
 צו פון זיין קאַמער ליגט אַ מאָל, דאָרט גייט אַרום אַ משערעדע,
 און אין דער נידער זעט זיך אַן אַ פרעמדער אַואל. פון דעם
 אַואל הייבט זיך אויף אַ צווייטער באַרג — נאָך פעלזיקער. איז=
 טער יענעם באַרג — ווייטער אַ באַרג. צווישן די בערג זעט זיך
 אַן דער וואַלד, ווי אַ בלויער פלעק, און אַהין ווייטער, נאָך
 בערג — הייבן זיך אויף אַלץ העכער און העכער. און נאָך העכער
 פון זיי — שטייען בערג, ווייסע, ווי צוקער, אַלע מיט שניי באַ=
 דעקט. און איין שנייאיקער באַרג הויכט זיך ווי אַ הימל איבער
 אַלע איבעריקע. אויף מזרח, מערב — אַלץ די זעלבע בערג; דאָ
 און דאָרט אין די בערג=שפאַלמן הויכערן זיך די אַואלן. נו,
 טראַכט ער, דאָס זיינען אַלץ זייערע מקומות". האָט ער גענומען
 קוקן אין דער רוסישער זייט; אונטער די פיס ליגט אַ טייכל,
 לעבן דעם טייכל דער אַואל זייערער און אַרום און אַרום
 גערטנדלעך. ביים טייכל זיצן ווייבער, שווענקען וועש, פון דער
 ווייטנס זעען זיי אויס ווי קליינע טאָקן. פון יענער זייט אַואל,
 נידעריקער, געפינט זיך אַ קלענערער באַרג, איבער אים נאָך
 צוויי בערג, און אויף די בערג אַ וואַלד; צווישן די צוויי בערג
 זעט זיך אַ גלייכער אָרט, און דאָרט ווייט=ווייט קרייזלט זיך
 עפעס, פונקט ווי רויך. האָט גענומען זשילין דערמאָנען זיך פון
 וועלכער זייט פלעגט די זון אויפגיין און אין וועלכער זייט פאַר=
 גיין, בישעט ער האָט געווינט אין דער פעסטונג. קלערט
 ער — דאָרט טאַקע, אין יענעם מאָל, ליגט, ווייזט אויס, זיין
 פעסטונג. אַהין, צווישן אָט די צוויי בערג, דאַרף מען טאַקע
 אַנטלויפן.

דערווייל האָט די זון אָנגעהויבן צו פאַרגיין. די שנייאיקע
 בערג זיינען רויט געוואָרן, און די שוואַרצע בערג זיינען נאָך
 שוואַרצער געוואָרן; פון די מאָלן האָט זיך אויפגעהויבן אַ פאַרע
 און יענער מאָל ווו די פעסטונג זיינע דאַרף זיין, האָט זיך פון
 דעם זון=אונטערנאָנג ווי אַ פייער אָנגעצונדן. זשילין האָט זיך
 נאָך שטאַרקער גענומען אַיינקוקן — עפעס שווינדלט דאָרט אין
 דעם מאָל, פונקט ווי אַ רויך גייט פון די קויענעם. און עס דאַכט

זיך אים שוין אויס אויף געוויס, אז דאָרט לאַגט די רוסישע פּעסמונג.

www.libtool.com.cn

שוין שפּעט געוואָרן. מען הערט—דער מולאַ* האָט אויס- גערופן, מען טײַבט די טשערעדעס—די בהמות מוקען. און דער קליינער רופט אַלץ: „קום“, אָבער זשילינען גלופט זיך ניט אַוועקגיין.

ענדלעך זיינען זיי געקומען אַהיים. „נו, טראַכט זשילין, — דעם אָרט ווייס איך שוין, איצט דאָרף מען אַנטלויפן.“ לויפן האָט ער באַשלאָסן אין דער זעלבער נאַכט. די נעכט זיינען גע- ווען פּינסטערע, — סוף הודשדיקע. אָבער אויף זיין אומגליק האָבן זיך פאַרנאַכט אומגעקערט די מאַטערן. כּסדר פּלעגן זיי קומען צו פּאָרן פּריילעכע און מיטברענגען מיט זיך אַ סך בהמות. אָבער אויף דעם מאָל זיינען זיי געקומען מיט פּוסטע הענט, און נאָר געבראַכט צו פירן אויף אַ זאָטל זייערן אַ דער- הרגעטן מאַטער, דעם רויטנס אַ ברודער. געקומען זיינען זיי ביזע, צונויפגעקליבען זיך אים מקבר צו זיין. אויך זשילין איז אַרויס אַ קוק טאָן. האָט מען דעם טויטן פאַרהילט אין לייזונט, און אַן אַרן אַרויסגעטראָגן אים אויסער דעם דאָרף און דאָרט אַנידערגעליגט אויפן גראָז אונטער אַ בוים. פּאַלד איז געקומען דער מולאַ און מיט אים די זקנים, אַלע האָבן זיי אַרומ- געבונדן זייערע הימלען מיט האַנטעכער, אַראַפגענומען די שיך און געזעצט זיך אויף די פּיאַטעס שורות—ווייז אַנטקעגן דעם טויטן.

פון פאַרנט זיצט דער מולאַ, הינטער אים, אין דער ער- שמער שורה, דריי זקנים אין טשאַלמעס, הינטער זיי—נאָך טאָ- מערן. מען זיצט מיט אַראַפגעלאָזטע קעפּ און מען שווייגט, לאַנג געשוויגן. לסוף האָט דער מולאַ אויפגעהויבן דעם קאָפּ און געזאָגט:

אַלץ! (דאָס הייסט גאָט). — געזאָגט דעם וואָרט און וויי- טער אַראַפגעלאָזט די אויגן און ווייטער לאַנג געשוויגן; זיצן אַלע—קיינער ווירט זיך ניט.

האַט דער מולאַ אַ צווייטן מאָל אויפגעהויבן דעם קאָפּ. אַלץ!—און אַלע האָבן איבערגעהורט: „אַלץ!“ און ווייטער שטיל געבליבן. דער טויטער ליגט שמום אויפן גראָז, און זיי

(* מולאַ — אַ טאַטערשער גלח.

אלע זיצן ווי טויטע. קיין איינער מוט זיך ניש קיין ריר, און
 מיין הערט נאך ווי די בלעטלעך ציטערן אויפן ביים פון ווינט.
 שפעטער האָט דער כולל געזאָגט אַ תפילה, אלע זיינען אויפֿ-
 געשטאַנען, גענומען דעם טויטן אויף די הענט, און געבראַכט
 אים צו טאָגן צו אַ גרוב. און די גרוב איז ניש קיין פשוטע,
 נאָר ווי אַ קעלער: איז זי אינטערגעגראָבן אונטער דער ערד.
 האָט מען דעם טויטן גענומען אונטער די פאַכועס און פאַר די
 פיס, איבערגעבויגן אים, פאַוואָלי אַראָפּגעלאָזט, זיצנדיקערהייט
 אונטערגערוקט אונטער דער ערד און די הענט אים אויפן בויך
 צונויפגעלייגט.

דער אַרבעטער האָט געבראַכט צו שלעפּן גרינעם אַמטשע-
 רעט. די טאָטערן האָבן אויסגעפעט דעם קבר מיט אַמטשערעט,
 פלינק פאַרשאַטן אים און אַוועקגעשמעלט אויף אים אַ שטיין.
 שפעטער האָבן זיי אויסגעלייכט אויפן קבר די ערד און וויי-
 טער זיך אויסגעזעצט לעבן אים. ווייטער לאַנג געשוויגן.
 „אלא, אַלא!“ — אָפּגעזיפצט און אויפגעשטאַנען.

דער רויטער האָט צעטיילט צווישן די זקנים אַ ביסל
 געלט, שפעטער גענומען אַ קאַנטשיק, דריי מאָל אַ קלאַפּ גע-
 טאָן זיך איבערן שמערן און איז אַוועק אַהיים.

אין דער פרי זעט זשילין — דער רויטער פירט אַ פערד,
 און נאָך אים גייען דריי טאָטערן. אַרויס פון דאָרף, האָט דער
 רויטער אַראָפּגענומען זיין בגד, פאַרקאַמטשעט די אַרבל, —
 (הענטיילעס האָט ער געזונטע), — אַרויסגענומען דעם מעסער
 און אָנגעשארפט אים אויף אַ שאַרף-שטיין. — די טאָטערן האָבן
 פאַרריסן דעם פערד דעם קאַפּ אַרויף, דער רויטער איז צוגע-
 גאַנגען, איבערגעשניטן דעם פערד זיין האַלז, אַנדערגעוואָל-
 גערט אים און גענומען אים שינדן — מיט די פויסטן אַרונטער-
 צומרענען זיין פעל. זיינען געקומען ווייטער, מיידלעך, גענומען
 וואַשן די געדערס און דעם אינגעווייז פונעם פערד און אַרייני-
 געשלעפּט אים אין שמוב. און דער גאַנצער דאָרף האָט זיך צו-
 נויפגעקליבן צום רויטן מוכיר נשמה זיין דעם פאַרשטאַרבנעם.

דריי מעג האָבן זיי געגעסן פערדן-פלייש און געטרונקען
 קוואַ — דעם פאַרשטאַרבנעם אויף אַזא אופן מוכיר נשמה גע-
 ווען. אלע טאָטערן זיינען געזעסן אין דער היים אויפן פערטן
 טאָג, מיטאַגס-צייט, האָבן זיי זיך גענומען קלייבן ערגעץ. זיי

האָבן אָנגעזאָמלט די פּערד, און אַ פּאַר צען צווישן זיי אויך
דער רויטער, האָבן פּאַרלאָזט דעם דאָרף. איין אַברול איז נאָך
געבליבן אין דער היים. די מעשה איז געווען אָנהייב חודש און
די נעכט זיינען נאָך דאַמאַלסט געווען פינפטערע.
נו, — טראַכט זיך זשילין, — היינט דאָרף מען לויפן, און
לויט פאָר קאָסטילינען. אָבער קאָסטילין האָט זיך דערשראָקן.
— וואָס הייסט לויפן? מיר ווייסן דאָך ניט דעם וועג.
— איך ווייס דעם וועג.

— אָבער מיר וועלן דאָך אין איין נאַכט נישט דערגיין.
— טאָמער ניט — וועלן מיר איבערנעכטיקן אין וואַלד. איך
האָב אַפילו פּלעצלעך צוגעגרייט. וואָס וועסטו דאָ זיצן? וועט
מען צושיקן געלט — איז נומ. טאָמער אָבער ניט? די טאָמערן
זיינען איצט שטאַרק ביז אױף די רוסישע פּאַרן הרוג. מען
שמועסט אונטער, און זיי ווילן אונז הרגענען.
האָט קאָסטילין געטראַכט, געטראַכט.
— נו, קום!

V

איז זשילין אַרײַנגעקראָכן אין דער לאַך, געמאַכט זי
ברייטער, פרי קאָסטילין זאָל אויך קאָנען דורכקריכן; זיצן זיי
און וואַרטן, אין אַאָל זאָל שטיל ווערן.
און ווי נאָך אין אַאָל איז שטיל געוואָרן, איז זשילין אַרונט-
טערגעקראָכן אונטערן וואַנט און זאָנט שטיל צו קאָסטילינען:
"קריך". האָט קאָסטילין אויך גענומען קריכן, אָבער ער האָט
מיטן קלעצל פּאַרטשעפעט אין אַ שטיין און אַ קלאַפּ געמאַן.
און דער בעל-הבית האָט אַ היטער — אַ בונטן הונט, אַ ביזן
שבביזן. געהייסן האָט ער אַליאַשין אין זשילין האָט אים נאָך פריער
צוגעוויינט צו זיך דורך צוואַרפן אים אַ ביסן. האָט אַליאַשין
דערהערט דעם קלאַפּ, זיך צעבילט, אַ לאַז געמאַן זיך פּאַרויס,
און נאָך אים אַנדערע הינט, אָבער זשילין האָט אַ בייף געמאַן,
און אַ וואָרף געמאַן אים אַ שטיקל פּלעצל. אַליאַשין האָט
אים דערקענט, גענומען דרייען מיטן עק און אויפגעהערט צו
בילן.

דער בעל-הבית האָט דערהערט דעם געביל און האָט זיך
צעהייטקעט פון שטוב: "הייט, הייט, אַליאַשין".

און זשילין קיצלט אוליאשינען אונטער די אויערן. שווינגט
דער הונט, שארט זיך ביי זיינע פיס, דהרויט מיט ווייזל.
זיינען זיי א וויילע געזעסן אין א פארשטעקט ווינקל, ארום
איז שטיל, מען הערט נאָר ווי א פארשפארטע שעפעלע מע-
קעט און די וואסער רוישט אראָפּ איבער די שטיינדעלעך.
פינסטער, די שמערן שטייען הויך אין הימל. איבערן באַרג האָט
זיך גענומען רויטלען דער יונגער מולד, קריכט מיט די הערנד-
לעך אַרויף. אין די לאַנקעס אַרום ווייסט זיך דער נעבל, ווי
מילך.

האָט זיך זשילין אויפגעהויבן, און זאָגט צום חבר: נו,
ברודער, אַיידאָ!

האָבן זיי געלאָזט זיך אין וועג; נאָר עטלעכע טריט גע-
מאַכט, הערן זיי — דער מולד האָט זיך צעוונגען אויפן דאָך:
„אַלאַ בעסטמילד! אילראַכמאַן!“ — דער עולם וועט, הייסט דאָס,
באלד גיין אין קלויסטער אַרויף, האָבן זיי זיך ווייטער צוגע-
זעצט, זיך באַהאַלטן אונטער אַ וואַנט, און לאַנג געזעסן, גע-
וואַרט ביז דער עולם וועט אַהורכגיין. שפעטער איז ווייטער
שטיל געוואָרן.

— נו מיט גאָסס הילף! — זיי האָבן זיך איבערגעעלטמט
און זיך געלאָזט גיין. זיי זיינען אַריבער אַ הויף, אַראָפּ צום
טייכל, אַריבער דעם טייכל און זיינען צוועק מיטן טאָל. דער
נעבל איז אַ געדיכטער, אָבער ער האַלט זיך אונטן, און אין
דער הויך פינקלען שמערן, זשילין קוקט זיך אַיין אין די שמערן,
ווייל טרעפן די ריכטונג. דער נעבל פרישט אים אָפּ, מאַכט
אים גרינג דעם גאַנג, נאָר די שטייול שמערן אים, ווייל זיי
זיינען שוין שטאַרק אָפגעטראָגן. האָט זשילין אויסגעטאָן זיינע
שטייול, צוועקעוואָרפן זיי און זיך געלאָזט גיין באַרוויסערדייט.
עפרינגט פון אַ שטיינדל אויף אַ שטיינדל און קוקט אויף די
שמערן. קאָסטילין אָבער האָט גיך אָנגעהויבן אָפצושטיין.

— גיי, זאָגט ער, פאַמעלעך, די פאַרשאַלטענע שטייול
האָבן מיר שרעקלעך אָנגעריבן די פיס.

— מאָ נעם זשע זיי אַראָפּ, וועט דיר זיין גרינגער.
קאָסטילין האָט געפרווט גיין באַרוויס — איז נאָך ערגער:
די שטיינער שניידן אים די פיס און ער שטייט ווייטער אָפּ.
זאָגט צו אים זשילין:

— די אַקלאַמט פֿיס וועלן זיך ביי דיר פאַרהיילן, אָבער
טאַמער דעריאָנט מען אונז, וועט מען אונז היגענען, איז דאָך
ערגער.

קאַסטילין זאָגט גאָר ניט — גייט, האַלט אין אײן קרעכאַן,
לאַנג זיינען זיי אין דער נידער געגאַנגען, פֿלוצים האָבן זיי דער-
הערט — רעכטס בילן הינט. זשילין האָט זיך אָפגעשטעלט,
אַרומגעקוקט זיך, אַרויפגעקראָכן אויף אַ באַרג און מיט די הענט
אַרומגעשאַפט דעם אָרט.

— עך! זאָגט ער, מיר האָבן זיך טועה געווען — אין
דער רעכטער זייט אַוועק. דאָ איז גאָר אַ פּרעמדער אַוואָל, איך
האָב אים פון באַרג געווען; מען דאַרף גיין צוריק, באַרג צוריק.
דאָרט דאַרף ערגעץ זיין אַ וואַלד.
און קאַסטילין זאָגט:

— וואָרט צו כאַטש אַ קליין ביסל, לאָז דעם אָמעס
כאַפּן; די פֿיס זיינען ביי מיר אינגאַנצן צעבלוטטיקט.

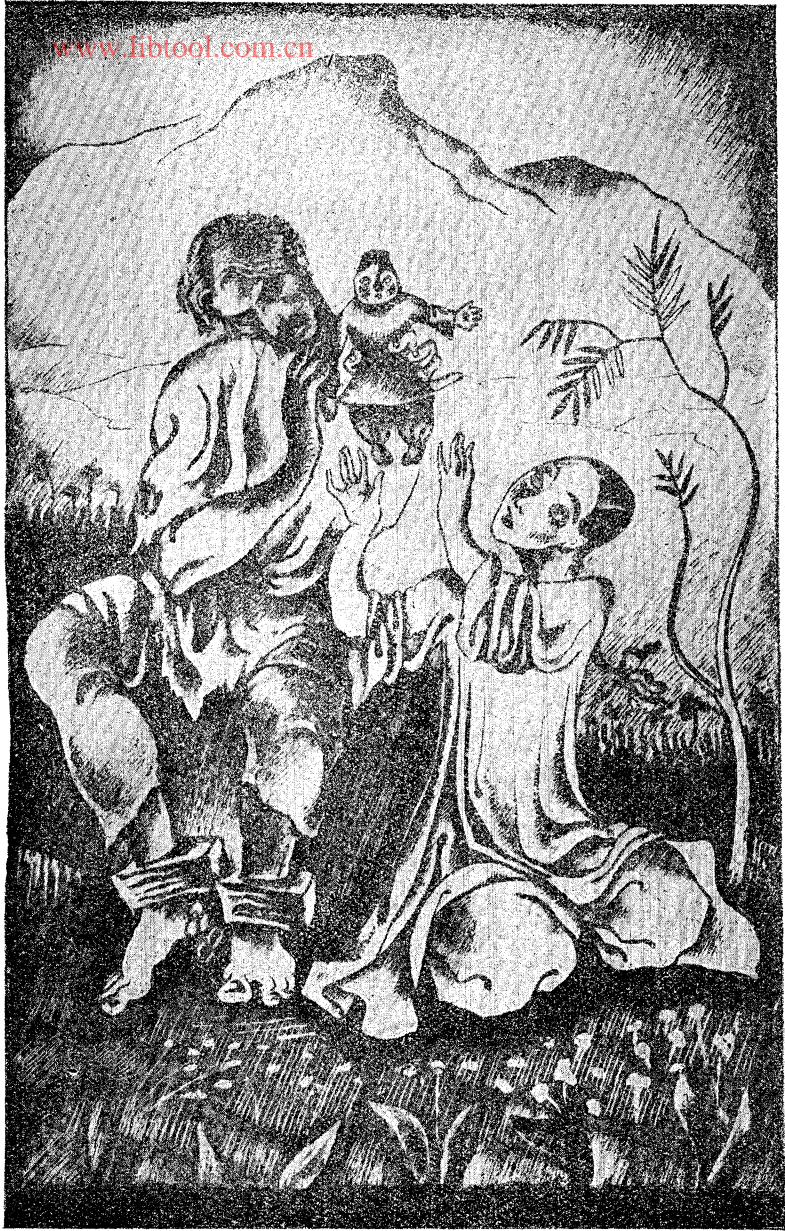
— עט, ברודער, זיי וועלן זיך פאַרהיילן; דו שפּרינג נאָר
גרינגער, אָט אַווי!

און זשילין האָט זיך אַ לאָז געמאַן צוריק, לינקס, באַרג
צוריק, צום וואַלד אַז.

קאַסטילין שטייט אָפּ, הערט ניט אויף צו אויקען. גיט זשי-
לין פון צייט צו צייט אַ שאַקע אויף אים און גייט ווייטער.

זיינען זיי אַרויף אויפן באַרג, ריכטיק — אַ וואַלד. נאָר
אַרײַן אין וואַלד, האָבן זיי באַלד אין די שמעכעלקעס דאַם
רעשטל בוג צערויסן. אָנגעמאַפן אויף אַ שמעגל אין וואַלד,
גייען זיי.

שײ! — עס האָט זיך פֿלוצים דערהערט אַ קלאַפּ פון
קאַפּיטעס איבערן וועג. זיי האָבן זיך אָפגעשטעלט, גענומען צו-
הערן זיך. עפעס קלאַפּט, ווי אַ פּערד און הערט אויף. לאָזן
זיי זיך גיין — הערט זיך דער קלאַפּן. שמעלן זיי זיך אָפּ —
רייסט זיך דער קלאַפּן אויך אָפּ. איז זשילין צוגעקראָכן, קוקט
אויפן שײן איבערן וועג — עפעס שטייט דאָרט; אַ פּערד, ניט
קיין פּערד, און דער פּערד טראָגט אויף זיך עפעס אויסטער-
לישעס, אויף קיין מענטשן נישט ענלעך. הערט ער — עס האָט
אַ ניס געמאַן. „וואָס איז דאָס פאַר אַ ווונדער!“ און זשילין
האָט שטילערהײט אַ פֿיף געמאַן, — און יענען גיט זיך אַ וואַרף

www.libtool.com.cn

פון וועג אין וואלד ציין און צעקנאקט זיך אין וואלד, פונקט
ווי א שטורם פליט עס, ברעכט די צווייגן און וועגן.
קאסמילין איז פון שרעק אנדערגעפאלן. און זשילין לאכט
און בארואיקט אים:

עס איז א הירש, הערסט, ווי ער ברעכט מיט די הער-
נער דעם וואלד. מיר האָבן פאר אים מורא, און ער האָט
פאר אונז מורא.

זיינען זיי אַוועק ווייטער. עס האָבן זיך באַוווּן די מאַרגנ-
שמערנס, שוין באלד טאָג. אָבער צי גייען זיי נישט אָדער ניין —
ווייסן זיי נישט. זשילינען דאַכט זיך אַפילו אויס, אז מען האָט
אים מיטן אייגענעם וועג אַהער געפירט און אַז ביי צו די רוי-
סישע וועט נאָך זיין אַ ווערסט צען, אָבער קיין סימן קיין גומן
האַט ער נישט, און חוץ דעם קאָן מען דען ביינאַכט עפעס זען?
זיינען זיי אַרום אויף אַ לאַנקע. קאָסמילין האָט זיך צוגעזעצט,
און זאָגט:

— ווי רוי ווילסט זיך, אָבער איך וועל נישט דערגיין; די
פּיס גייען ביי מיר נישט.

האַט אים זשילין גענומען איינריידן.

— ניין, — זאָגט ער, — איך וועל נישט דערגיין, איך קאָן נישט.

איז זשילין אין פעס געוואָרן, אַ שפּיי געטאָן און אויסגע-
וידלט אים.

— אויב צוויי, גיי איך אַליין; זיי מיר געוונט!

דאַמאַלסט איז קאָסמילין אויפגעשפרונגען אין האָט זיך גע-
לאָזט נאָך זשילינען. זיי זיינען דורכגעגאַנגען אַ ווערסט פיר.
דער נעבל אין וואלד איז געוואָרן נאָך געדיכטער; פּינסטער
ארום און אַרום, און די שמערן זעען זיך שוין אויך קוים אָן.

פלוצים הערן זיי — פאַרויס לויפט אַ פערד. מען הערט,
זיי ער פאַרטשעפט זיך מיט די קאַפּיטעס אין די שטיינער.
זשילין האָט זיך אויסגעצויגן אויפן בויד, צוגעלייגט זיין אייער
צו דער ערד.

— אַזוי איז דאָס — אַ רייטער פאַרט אַהער, צו אונז.

זיינען זיי אַראָפּ פון וועג, און זיך צוגעזעצט צווישן
די ביימלעך, שפעטער איז זשילין צוגעקראַכן צום וועג, זעט
ער — אַ טאַמער פאַרט רייטנדיק, טרייבט אַ קו און מורמלט

זיך עפעס אונטער דער נאז, דער מאַטער אין פאַרבויגעפאַרן,
און זשילין האָט זיך צוריקגעקערט צו קאַסטילינען.

— נו, דזנקען גאָט — אויס געפאַר. איצט שטיי אויף.
קום.

קאַסטילין האָט געפֿרוווט אויפשטיין, אָבער ער איז גע-
פאלן צוריק.

— איך קאָן ניט, אויף מיין וואָרט איך קאָן ניט. קיין
בוהות ניטאָ.

אַ מאַן איז ער אַ שווערער, אַ דיקער, האָט אים אַ שווייס
באַשלאָגן; און ווען דער קאַלמער נעבאל אין וואַלד האָט אים
דורכגענומען, איז ער גאָר צעקראַכן געוואָרן. און דערצו זיינען
נאָך ביי אים די פיס שטאַרק צעקלאַפּט. האָט אים זשילין
געפֿרוווט אויפהייבן מיט גוואַלד, אָבער ער האָט זיך צעשריען
אויף אַ קול:

— אוי, עם מוט וויי!

איז זשילין אַזש פאַרצאפּלט געוואָרן.

— וואָס שרייסטו? דער מאַטער איז דאָך נאָענט, ער
זעט דערהערן. — און אַליין טראַכט ער זיך: „ער איז אויף דער
אכט שטאַרק שוואַך; וואָס זאָל איך מיט אים טאָן? איבערלאָזן
אַ חבר טויג אויך ניט.“

— נו, זאָגט ער, שטיי אויף, זען זיך אַרויף אויף מיר.
גויב דו קאָנסט ניט גיין — וועל איך דיר טראַגן.

האָט זשילין אים אַרויפגעזעצט צו זיך אויף דער פלייצע,
אַרומגענומען מיט די הענט זיינע פיס, אַרויס אויפן וועג און זיך
געלאָזט גיין.

— אָבער, זאָגט ער, ווי גאָט איז דיר ליב, וואָרט מיר
ניט דעם האַלן. האַלט זיך בעסער פאַר די אַקסלען.

זשילינען איז שטאַרק שווער. זיינע פיס זיינען אויך צעבל-
טיקט, און ער איז שוין זייער מיר. בייגט ער זיך צוויי, וואַרפט
אונטער קאַסטילינען העכער, מאַכט זיך באַקוועמער און שלעפּט
אויס ווייטער.

אָבער דער מאַטער האָט אַפנים, דערהערט קאַסטילינים
פריערדיקן געשריי. און זשילין הערט — עמיצער פאַרט פון הינטן,
רופט עפעס אויס אויף מאַמעריש. האָט זיך זשילין אַ וואָרף
געטאָן צווישן די ביימלעך. דער מאַטער האָט אַרויפגעכאַפּט

זיין ביקם, אויסגעשאסן, נישט געמראָפן, צעקוויטשעט זיך אויף
מאָמעריש און איז אוועקגעשפרונגען מיטן וועב www.libto.org
— נו, זאָגט זשילין, מיר זיינען, ברודער, אין דער אַר-
בעט! דער הונט וועט פאלד צונויפרופן די מאָמעריש. גייען מיר
ניט דורך אַ ווערסט דרוי — זיינען מיר פארפאלן. און אליין
טראַכט ער זיך: „דער רוח האָט מיר געשלעפט נעמען מיט זיך
אַט דעם קלאַץ. אליין וואָלט איך זיך שוין אַן עצה געגעבן!“

און קאָסטילין זאָגט:

— גיי אליין, קוק ניט אויף מיר און ראַמעווע כאַמש דו
זיך אליין אַרויס.

— ניין, עס טויג ניט: איך וועל ניט איבערלאָזן קיין חבר.

און ער האָט ווייטער אַרויפגעוואַלגערט קאָסטילינען צו זיך
אויף דער פלייצע און זיך געלאָזט אין וועג. זיינען זיי דורכגעגאַנגען
אַזוי אַ ווערסט. און צום וואַלד איז נאָך אַלץ קיין סוף ניטאָ. דער
נעבל צענייט זיך שוין, און עפעס אַזוי ווי וואַלקנדילעך האָבן
גענומען שוועבן — פארשמעלן די שמערן. זשילין איז שטאַרק
מיד געוואָרן.

און דאָ זיינען זיי צוגעקומען צו אַ קוועלכנדרל, מיט שטיי-
גער אַרום און אַרום. זשילין האָט זיך אָפגעשמעלט און האָט
אַראַפגעזעצט פון זיך קאָסטילינען.

לאַמיר, זאָגט ער, זיך אַפרוען, כאַפן אַ טרונק, אַפּעסן.
מיר האָבן דאָך פלעצלעך. עס איז שוין, ווייזט אויס, ניט ווייט.
אַבער ווי נאָר ער האָט זיך אָנגעבויגן אַ טרונק צו מאַן
האַט ער דערהערט אַ קלאַפּעריי. האָבן זיי זיך אַ וואָרף געמאַן
רעכטס, באַרג אַראָפּ און האָבן זיך באַהאַלטן צווישן די
ביימלעך.

הערן זיי — מאָמערישע שטימען. די מאָמעריש האָבן זיך
אָפגעשמעלט פונקט אויף יענעם אַרט, וווּ זיי זיינען אַראָפּ פון
זועג. די מאָמעריש האָבן אַ ביסל גערעדט צווישן זיך און שפע-
טער גענומען פייפן — אַנרײַצן אויף זיי הינט. פאלד האָבן זיי
דערהערט אַ קנאַקעריי צווישן די ביימלעך און דערווען אַ פרעמדן
הונט, וואָס איז געלאָפן גלייך אויף זיי. דער הונט האָט זיך אָפּ-
געשמעלט, האַווקעט.

און נאָכן הונט קריכן מאָמעריש — אויך פרעמדע. די מאָ-
מעריש האָבן געכאַפט זשילינען און קאָסטילינען, האָבן זיי גע-

בונדן, ארויפגעזעצט זיי צו זיך אויף די פערד און האָבן זיך
געלאָזט אין וועג. www.libtool.com.cn

דורכגעפארן אַ ווערסט צוויי, האָבן זיי באַגעגנט אַברולן,
דעם בעל-הבית נאָך מיט צוויי טאָמערן. אַברול האָט אי-
בערגערעדט מיט די פרעמדע טאָמערן און האָט איבערגעזעצט
זשילינען מיט קאָסמילינען צו זיך און צו זיינע טאָמערן אויף די
פערד.

אַברול לאַכט שוין ניט און רעדט צו זיי אַפילו קיין וואָרט
ניט אויס.

באָנינען-צייט האָט מען זיי געבראַכט אין אַאָל און גע-
לאָזט זיי אין דרויסן, חברה-לייט זיינען זיך צונויפגעלאָפן, שלאָגן
זשילינען און קאָסמילינען מיט שטיינער, קאַנטשיקעס און קוויטשען
דערביי.

די טאָמערן דאָבן זיך צונויפגעקליבן אין אַ רעדל, אויך
דער אַלמער פון אונטערן באַרג איז געקומען. זיי האָבן גענומען
ריידן. הערט זשילין, אַז מען איז זיך מיטש, וואָס צו טאָן מיט
זיי. אייניקע זאָגן: „מען דאַרף זיי אַוועקשיקן ווייט אין די בערג“.
דער אַלמער זאָגט: „מען דאַרף זיי הרגענען“! אַברול קראַנט זיך
מיט זיי, מענהט: „איך האָב פאַר זיי באַצאָלט, איך וויל אָפּנע-
מען מיין געלט“! און דער אַלמער זאָגט, „זיי וועלן דיר ניט פאַ-
צאָלן. דו וועסט פון זיי נאָר צרות האָבן. און רוישע צו געבן
עסן איז אַ גרויסע עברה. הרגענען זיי—און אַן עק“.

די טאָמערן זיינען זיך צעגאַנגען. דער בעל-הבית איז צו-
געגאַנגען צו זשילינען, גענימען צו אים ריידן:

-- אויב מען וועט מיר, זאָגט ער, אין אַ משך פון צוויי
וואָכן ניט צושיקן פאַר אַיך קיין געלט, וועל איך אַיך שטייטן
צום טויט. און טאָמער פרוּוסטו נאָך אַמאָל אַנטלויפן, וועל איך
דיך, ווי אַ משוגענעם הונט, דערהרגענען. שרייב אָן אַ בריוו,
שרייב גוט!

ער האָט געבראַכט פאַפיר, און זיי האָבן אָנגעשריבן די
בריוו. שפעטער האָט מען אָנגעטאָן אויף זיי די קלעצלעך און
מען האָט זיי אַוועקגעפירט אויף יענער זייט מעטשיעט. דאָרט
איז געווען אַ גרוב פון 5 אַרשין די טיף — האָט מען זיי אין
יענער גרוב אַראָפּגעלאָזט.

שווער איז זיי געוואָרן צו לעבן. די קלעצלעך האָט מען
 פון זיי שוין אינגאנצן ניט אַרצאָגענומען, און מען האָט זיי אויך
 ניט אַרויסגעלאָזט אויף דער פרייער לופט. מען האָט פאַר זיי,
 זיי פאַר הינט, אַרצאָגענוואָרפן רויען טייג און אַרצאָגעלאָזט וואָ-
 סער אין אַ קרוג. אין גרוב שטינקט, עס איז דאָרט הייס, נאָס.
 קאָסטלין איז שוין גאָר קראַנק געוואָרן. די ביינער ברעכן אים
 און גאָר ער קרעכצט אָדער ער שלאָפּט. און זשילין האָט שוין
 אויך אַרצאָגעלאָזט די נאָז: ער זעט—עס איז אַ ביסערע מעשה,
 און ער ווייסט גאָרניט וואָס הייבט מען אָן צו טאָן.

ער האָט אַפילו געפרוּווט אויפֿסניי גראָבן, אָבער איצט איז
 שוין ניט געווען ווהין אַרויסצוואָרפן די ערד. און דערצו האָט
 דער בעל-הבית באלד באַמערקט און גערראָט אים מיט טויש.

יצט ער איינמאָל אין גרוב אויף די קנאָפּלעך, מראַכט
 זענען דער פרייער וועלט, און אויפן האַרצן איז אים זייער אז-
 מעטיק. פּלוצים איז אים אויף די קני אַרצאָגעפאלן אַ פּלעצל,
 באלד אַ צווייטער און נאָכדעם האָבן זיך אַ שאַט געטאָן ווייניגל.
 ער האָט אַ קוק געטאָן אַרויף און דערוען דינען. און דינאָ ווי
 נאָר זי האָט געכאַפּט זיין בליק, האָט זיך צעלאַכט און איז
 אַנטלאָפּן. און זשילין מראַכט זיך: „אפשר וועט מיר דינאָ
 העלפן?“

האָט ער אָפּגערויניקט אין גרוב אַן אָרט, אָנגעשאַרט ליים
 און גענומען קלעפן טאָקן. אויסגעקלעפט מענטשן, פּערד, הינט
 און טראַקט זיך: „ווי גאָר דינאָ וועט קומען, וועל איך איר אַלץ
 אַרויפֿוואַרפן.“

אָבער דינאָ איז אויפן צווייטן טאָג ניט געקומען. און זשי-
 לין הערט — פּערד קלאָפן מיט די קאָפּטעס, פּאָרן פּאַרביי.
 און באלד האָבן זיך לעבן מעטשיעס צונויפֿגעקליבן די טאָטערן,
 קריגן זיך, שרייען, דערמאָנען די רוישע. עס הערט זיך דעם
 אַלמנס קול. גוט האָט זשילין ניט פּאַרשטאַנען און וואָס עס
 האַנדלט זיך דאָרט, אָבער ער שמויסט זיך שוין אָן, אַז די רוי-
 שיגע זיינען נאָענט, די טאָטערן האָבן מורא פאַרן אַאָל און זיי
 ווייסן ניט וואָס מיט די געפּאָנגענע צו טאָן.

האָבן זיי אָפּגערעדט און אַוועק. פּלוצים הערט ער —

עפעס האָט אַ רויש געמאַן אויבן. זעט ער: דינאָ האָט זיך צו-
געזעצט צו דער ערד, די קניעלעך מאַרמשען העכער פון דעם
קאַפּ, אַראָפּגעבויגן זיך, די קרעלן הענגען, שאַקלען זיך איבערן
גרוב און די אייגעלעך פלינגן ווי שמערנדלעך. האָט זי אַרויס-
גענומען פון דעם אַרבל צוויי קעז-קיכעלעך, אַ וואָרף געמאַן
אים. זשילין האָט גענומען און זאַגט:

— פאַרוואָס ביסטו צווי לאַנג ניט געווען דאָ? איך האָב
פאַר דיר געמאַכט שפילכנדלעך. נאָ, אָט האָסטו! — און גע-
נומען איר וואָרפן איינציקווייז.
און זי שאַקלט מיטן קאַפּ, קוקט ניט.

— מען דאַרף ניט! — זאַגט זי. געשוויגן אַ וויילע, אַ
ביסל געזעסן און געזאַגט: — איינאַן! מען וויל דוך הרגענען. —
און אַליין ווייזט זי אָן מיט דער האַנט אויפן האַלד.

— ווער וויל הרגענען?
— דער טאַטע, די אַלטע הייסן אים. און מיר איז אַ
רחמנות אויף דיר.

רופט זיך אָן זשילין:
— און אויב דיר איז אַ רחמנות אויף מיר, טאָ ברענג
מיר אַ לאַנגן שמעקן.

און זי שאַקלט מיטן קאַפּ אויף ניין. האָט ער צונויפגעלייגט
די הענט, בעט זיך רחמים ביי איר.

— דינאָ, איך בעט דוך, דינעלע, ברענג!
— מען טאָט ניט, — זאַגט זי. — מען וועט דערווען, אַלע
זיינען אין דער הייס. — און איז צוועק.

זיצט זיך זשילין פאַרנאַכט און טראַכט: וואָס וועט זיין? —
קוקט אַלץ אַרויף. די שמערן זעט מען שוין, און די לבנה איז
נאָך ניט אַרויס. דער מולאָ האָט אויסגערופן: אַרום איז שטיל
געוואָרן, האָט שוין זשילין גענומען דרעמלען, טראַכט זיך, די
מידל וועט מורא האָבן.

פלוצים טוט זיך אים אַ שאַט אויפן קאַפּ לייס; ער ניט
אַ קוק אַרויף. — אַ גרויסער שמעקן שפאַרט זיך אין יענער
זייט גרוב. גליטשט זיך, לאַזט זיך אַראָפּ, קריכט אין גרוב
אַזיין. האָט זיך זשילין דערפרייט, אָנגעכאַפט דעם שמעקן מיט
דער האַנט, אַראָפּגעלאָזט אים — אַ פעסטער שמעקן! ער האָט
דעם שמעקן אויף דעם בעל-הבית דאָך נאָך פריער געוען.

האָט ער אַ קוק געמאָן אַרויף; די שמערן פינקלען הויך
אין הימל, און ביים סאַמער לאַך פון גרוב לויכטן אין דער
פינסטער דינעס אויגן ווי ביי אַ קאַן. האָט זי זיך אָנגעבויגן
מיטן פנים אויפן עק גרוב און רופט שטיל.

— איוואָן, איוואָן! — און אַליין מאַכט זי מיט די הענט
לעבן איר פנים, „שמילער“ הייסט דאָס.
— וואָס? — פרעגט זשילין.

— אַוועקגעפאַרן אַלע, נאָר צווייען זיינען אין דער היים.
רופט זיך אָן זשילין:

— נו, קאָסטילין, קום, לאַמיר זיך פרוּוון צום לעצטן
מאָל; איך וועל דיך אונטערזעצן.

אַבער קאָסטילין וויל אַפילו ניט הערן.

— ניין, — זאָגט ער, — מיר איז שוין אַפנים, ניט
באַשערט פון דאָנען אַרויסצוגיין. ווהיז זאָל איך גיין, צו איך האָב
אַפילו קיין כוח ניט אַ דריי צו מאַן זיך?

— נו, מאַ זיי מיר געזונט, האָב קיין פאַריבל נישט — און
ער האָט זיך צעקושט מיט קאָסטילינען.

אַגעכאַפט זיך פאַרן שמעקן, געהייסן דינען האַלטן און גע-
נומען קריכן, צוויי מאָל זיך אַרצפּאָנעריסן, — די קלעצלעך האָבן
געשטערט. קאָסטילין האָט אים אונטערנגעהאַלטן, — איז ער ווי עס
איז אַרויפגעקראַכן אַרויף און דינע שלעפט אים מיט די הענט —
לעך פאַרן העמר פון אַלע כוחות, אַליין לאַכט זי.

האָט גענומען זשילין דעם שמעקן און זאָגט:

— מראַג אָפּ אויפן אָרט, דינע, צניט וועט מען זיך
כאַפּן, און דיך אָנשלאָגן. — האָט זי אַוועקגעשלעפט דעם
שמעקן, און זשילין האָט זיך געלאָזט באַרג אַראָפּ. אַרצפּאָנעקראַכן
פון באַרג, גענומען שאַרפּן אַ שטיין, געוואָלט אַראָפּהאַקן דעם
שלאַם פון די קלעצלעך, און דער שלאַם איז אַ שטאַרקער,
און עס איז אויך ניט באַקוועם צו האַקן. הערט ער — עמיצער
לויפט באַרג אַראָפּ, שפּרינגט גרינג אונטער. מראַכט ער: „מן-
הסתם ווייטער דינאַ.“ און דינאַ איז געקומען צו לויפן, גענומען
דעם שטיין און זאָגט:

— גיב, איך.

געזעצט זיך אויף די קניעלעך, געוואָלט אַראָפּהאַקן, אָבער
די הענט זיינען ביי איר דינינקע, ווי ריטעלעך, און כוח איז אין

זיי אויף קיין האָר ניטאָ. האָט זי אַ וואָרף געמאַן דעם שטיין
און זיך צעוויינט, זשילין האָט זיך **וועטענעמען פארען** שלאָס,
און דינע זיצט לעבן אים אויף דער ערד, האַלט אים צו פארן
אַפּטל. זשילין האָט זיך אַרומגעקוקט, זעט ער — לינקס אונט-
טערן באַרג האָט זיך אָנגעצונדן אַ רויטער פּלאַם, דער מולד
גייט אַרויס, ונו, — טראַכט ער, — ביז דער מולד וועט אויפ-
גיין, דערף איך דעם טאַל דורכגיין, ביז צום וואַלד קומען. איז
ער אויפגעשטאַנען, אַוועקגעוואָרפן דעם שטיין. זאָל זיין מיט דעם
קלעבל, מען מוז שוין גיין.
— זיי גענוג, — זאָגט ער, — דינעלע. אייביק וועל איך
דיך געדענקען.

און דינע האָט זיך אָנגעכאַפט אָן אים, שאַרט איבער אים
מיט די הענט, ווכט ווהין די פּלעצלעך אַריינצושטעקן. האָט ער
גענומען די פּלעצלעך.

— אַ דאַנק, — זאָגט ער, — ביזט אַ חכמה, ווער
וועט דיר אָן מיר טאַקן מאַכן? — און ער האָט זי אַ גלעט גע-
טאָן איבערן קאַפּ.

דינע האָט זיך צעוויינט, פאַרשטעלט דעם פנים מיט די
הענט און געלאָזט זיך לויפן באַרג אַרויף, שפּרינגט ווי אַ צי-
געלע. מען הערט אין דער פינאָטערניש ווי די מאַבעות פון צאָפּ
קלימפערן איבער דער פּלאַצע.

זשילין האָט זיך איבערגעצילמט, גענומען אין האַנט דעם
שלאָס פונעם קלעבל, כדי ער זאָל ניט קלאַפן און זיך געלאָזט
אין וועג אַריין. די פיס שלעפט ער נאָך און הערט ניט אויף
צו קוקן אויפן הימל, אַהין פון וואַנען דער מולד דאַרף אַרויס-
שווימען. דעם וועג האָט ער דערקענט: ביזן וואַלד איז נאָך אַ
ווערט אַכט גאַנג — ער זאָל נאָר קאַנען אָנקומען אַהין ביז
דער מולד וועט זיך באַווייזן! ער איז אַריבער דעם טייכל,
אַוועק איבערן טאַל, — גייט און קוקט זיך זאָל צו: צי זעט
מען ניט דעם מולד. און דער הימל איז אַ סך העלער געוואָרן,
און אויף איין זייט טאַל ווערט שוין אויך זאָל ליכטיקער און
ליכטיקער; דער שאַטן קריכט באַרג אַראָפּ, קומט צו זאָל נעענ-
טער צו אים.

גייט זשילין, האַלט זיך אין שאַטן, אַיילט, אָבער דער
מולד אַיילט זיך נאָך שטאַרקער. אָט זינען שוין די שפיץ ביי-

מער, וואָס פון דער רעכטער זייט, אויך באַלויבטן געוואָרן, און
באַלד איז דער מולד אינגאַנצן אַרױסגעקראַכן פון אונטער די
בערג. ווייס און ליכטיק אַרום און אַרום, פונקט ווי בייטאַג, — יעדער
בלעמל אויפן בוים זעט זיך אָן באַזונדער. שמיל און העל אין
די בערג; אַלץ איז ווי אױסגעשטאַרבן און עס הערט זיך נאָר,
זױ אונטן פליכט און מורמלט אַ טײכל.

אַבער זשילין איז שוין געווען נאָענט פון וואַלד. צוגעצײלט
זיך אין אַרײן אין וואַלד בשלום: קיינעם ניט באַגעגנט. אין וואַלד
האַט ער אױכגעקליבן אַ מער פינסטערן ערטל און זיך געזעצט
אַפרוען.

אַפגערוט אַ ביסל, אױפגעגעסן אַ פלעצל, האָט זשילין גע-
פונען אַ שטיין און ווייטער געפרווט אַראַפּהאַקן די קלעצלעך.
ער האָט זיך די הענט צעקלאַפט, אַבער די קלעצלעך ניט
אַראַפּגעהאַקט. ענדלעך איז ער אױפגעשמאַנען און ווייטער
געלאָזט זיך אין וועג, אינגאַנצן אײן ווערסט דורכגעגאַנגען, איז
ער שוין ווייטער געבליבן אָן בוחות — די פיס ברעכן אים אַ
שרעק. ער גייט דורך אַ טריט צען און שטעלט זיך אָפּ.

אַ ברירה האָב איך, איך כוז דאָך גיין, — טראַכט ער
זיך, — טאַמער זען איך זיך אַוועק, שטיי איך שוין צוריק ניט
אויף. און בױ דער פעסטונג וועל איך היינט סײ ווי ניט דער-
גיין, וועט שוין אױסקומען דעם טאַג אױבערוואַרטן ערגעץ אין
וואַלד און ערשט אויף דער צווייטער נאַכט זיך לאָזן ווייטער."

אַ גאַנצע נאַכט איז ער געגאַנגען. נאָר צוויי רייטנדיקע
טאַמערן האָט ער אויפן וועג באַגעגנט, אַבער זיי האָט זשילין
פון דערווייטנס דערהערט און באַצײמנס באַהאַלטן זיך אונטער
אַ בוים.

און דער מולד האָט שוין גענומען בלייך ווערן, עס איז
אױסגעפאַלן דער טוי, שוין באַלד טאַג, און זשילין איז נאָך
בױן סוף וואַלד נישט דערגאַנגען. נו, — טראַכט ער זיך, —
איך וועל נאָך אַ שפּאַן דרייסיק טאַכן, פאַרקערעווען טיפער אין
וואַלד אַרײן און וועל זיך שוין זעצן. דורכגעגאַנגען אַ טריט
דרייסיק, זעט ער פּלוצים, — דער וואַלד ענדיקט זיך; ווי אויף
אַ דלאַניע ליגט פאַר אים אָפּן די סטעפּ, די פעסטונג, און
לינקס, נאָענט צום באַרג, ברענען פייערן, לעשן זיך, אַ רויך

קרייזלמ זיך — מענטשן זיצן צרום שיימערס, אין דעם שייך
פון די שיימערס בלאנקען זייערע בליקסן www.libtool.com
האָט זיך זשילין גוט צוגעקומט און דערקענט די רומישע
קאָזאַקן און זעלנער.

זשילין האָט זיך שטאַרק דערפרייט, מיט די לעצטע
פוחות זיך אָנגענומען, און זיך אַ לאַז געמאַן צום פאַרג. און
בשעת מעשה טראַכט ער: „גאָט זאָל נאָר אויסהיטן דאָ אין
פרייען פעלד אַ רייטנדיקן טאָמער צו באַגעגענען. עס איז
אפילו נאָענט צו די קאָזאַקן, אָבער איך וועל זיך ניט קאָנען
ראַטעווען.“

נאָר אַ טראַכט געמאַן — זעט ער: פון אַ בערגל לינקס:
אײלן צו אים דרוי טאָמערן אויף פערדל, און עס טיילט אים
אַפּ פון זײ אַ מהלך פון אַ דעסיצטן צוויי — ניט מער. האָט
זיך דאָס האַרץ בײַ אים אַזש אָפגעריסן, און ער האָט אָנגעהויבן
צו מאַכן מיט די הענט, שרייט, גוואַלדעוועט צו די קאָזאַקן:

— ברידער, ראַטעוועט!... ברידער!...

יענע האָבן דערהערט. און באַלד זיינען פון צווישן זײ
צרויסגעשפּרונגען עטלעכע רייטער און אַ לאַז געמאַן זיך איבער-
שניידן די טאָמערן דעם וועג.

די קאָזאַקן זיינען ווייט, און די טאָמערן נאָענט. אָבער
זשילין האָט זיך שוין מיט זײן לעצט ביסל פּוח אָנגענומען, און-
טערגעכאַפט די קלעצלעך, לויפט, ווייסט ניט אויף וואָסער וועלט
ער איז, צלמט זיך און שרייט:

— ברידער! ברידער! ברידערלעך!...

די קאָזאַקן זיינען געווען אַ מאַן פּופּאָן.

האָבן זיך די טאָמערן דערשראָקן, — נישט דערפאַרנדיק
גענומען אָפּשטיין, און זשילין איז צוגעלאָפּן צו די קאָזאַקן.

די קאָזאַקן האָבן אים צרומגערינגלט, פּרעגן אים אויס:
ווער איז ער, וואָס פאַר אַ מענטש, פון וואָנען? און זשילין איז
ווי ניט בײַ זיך אין די הענט, וויינט, הערט ניט אויף צו שרייען:
— ברידער, ברידערלעך!...

באלד זיינען צוגעקומען די זעלנער אויך, צרומגערינגלט
זשילינען — דער גיט אים ברויט, יענער קאַשע און דער
בראַנבן; איינער דעקט אים אײן, אַ צווייטער צעברעכט די
קלעצלעך.

די אפיצירן האָבן אים דערקענט און באַלד אַוועקגעפירט
אים אין פעסטונג אַרײַן, די זעלנער זײַנע האָבן זיך שטאַרק
דערפֿרײַט און אַלע חברים זײַנען זיך צונויפגעקומען צו אים.
זשולין האָט זיי דערציילט, וואָס מיט אים איז פאַרלאָפֿן
און ביים סוף צוגעגעבן:

— אזוי בין איך דאָס אַהיים געפאַרן, חתונה געהאַט!
ניין, עס איז מיר, ווייזט אַוים, ניט באַשערט געווען.
און ער איז געבליבן דינען אויף קאַווקאַז.
קאַסטילינען אָבער האָט מען ערשט אין אַ חודש אַרום
אויסגעקויפט פֿאַר פינף טויזנט מטבעות. קוים אַ לעבעדיקן גע-
בראַכט.

י ע ר מ א ק.

אין די צײַטן פֿון דעם רוסישן קיסר איוואַן וואַסיליעוויטש
דעם גרויזאַמען האָבן געלעבט זײַער רייכע סוחרים מיטן נאָמען
סמראַגאַנאַווער. געוויינט האָבן זיי אין דער שטאָט פיערס אויף
דעם טײך קאַמאַ. אײנמאַל באַקומען זיי אַ ידיעה, אז אין דער
געגנט פֿון דעם טײך קאַמאַ, געפינט זיך אַ גוט שטיקל נחלה
אויף אַ שטח פֿון אַ 140 ווערסט: די ערד איז דאָרט פֿון
קדמונים ניט געאַקערט, און וועלדער זײַנען דאָרט שוואַרצע, פֿון
קדמונים אָן ניט געהאַקטע. די וועלדער זײַנען פֿול מיט חיות
און די אַזיערעס ביים טײך פֿול מיט פיש; קײנער ווײַנט ניט אויף
יענער ערד, און נאָר טאַמערן באַטרעמן זיי.

האָבן די סמראַגאַנאַווער אָנגעשריבן צום קיסר אַ בריוו:
„גיב אונז אָפֿ דאָס שטיקל ערד, וועלן מיר זי מיט שמעט און
שמעטלעך פֿאַרבויען, מענטשן צונויפֿרופן, באַזעצן זיי דאָרט און
די טאַמערן וועלן שוין ניט האָבן קיין צוטריט אַהין“.

דער קיסר האָט באַוויליקט און געשענקט זיי די ערד. די
סמראַגאַנאַווער האָבן געשיקט זײַערע שלוחים צונויפֿרופן מענטשן.
זײַנען צו זיי געקומען אַ סך הפקר-לײַט, און יעדערן, ווער עס
איז נאָר געקומען, האָבן די סמראַגאַנאַווער אײַנגעטיילט ערד,
וואַלד, בהמות און קיין שום שײַערן ביי אים ניט געמאַנט: „נאָ
דיר ערד, לעב זיך, ווי דו ווילסט, אײן תנאי נאָר — אין אַן
על-צדה מוזטו צוזאַמען מיט אַלעמען אַנטקעגן די טאַמערן אַרויס-“

ניין". אויף אזא אופן איז די ערד באזעצט געוואָרן דורכן רוי-
שישן פּאָלק. www.libtool.com.cn

זיינען אַריבער אַ יאָר צוואַנציק. די סוחרים סטראָנאָאָווער
זיינען נאָך רייכער געוואָרן, די ערד פון 140 ווערסט האָט זיי
שוין ניט באַפרידיקט, און זיי האָבן געוואַלט האָבן נאָך ערד.
אויף אַ ווערסט 100 פון זיי זיינען געווען די הויכע אורטל-
בערג און פון יענער זייט בערג, האָבן זיי געהערט, ליגט גוט
ערד, וואָס צו איר איז אין סוף, און וואָס איבער איר געוועל-
טיקט דער סיבירער פירשטל קושטום. קושטום איז אין די
פריערדיקע צייטן געווען אינטערמעניק דעם רוסישן קיסר, אָבער
שפעטער האָט ער גענומען ווידערשפעניגן אים און איצט האָט
ער געדראָט הרוב צו מאַכן די סטראָנאָאָווער שמעט און
שמעטלעך.

און די סטראָנאָאָווער האָבן נאָכאָמאל אָנגעשריבן צום
קיסר: "די ערד, וואָס דו האָסט אונז געגעבן, האָבן מיר געמאַכט
דיר אונטערטעניק. איצט בונטעוועט קעגן דיר דער גנבישער
קיסרל קושטום. ער וויל די ערד זיך צונעמען און אונז צונישט
מאַכן. היים אונז צו פאַרנעמען די ערד פון יענער זייט אורטל-
לער בערג. מיר וועלן באַזיגן קושטומען און אויף זיין גאָנצער
ערד וועלן מיר אַריינפירן דיין מאַכט". דער קיסר האָט באַזוי-
ליקט און אָפגעשריבן צוריק: "אויב איר האָט כוח, נעמט צו ביי
קושטומען די ערד, אָבער פון רוסלאַנד זאָלט איר קיין סך
מענטשן ניט צונעמען".

באַקומען דעם קיסרס ענטפער, האָבן די סטראָנאָאָווער
געשיקט זייערע שלוחים צונויפּרופן מענטשן. און דער עיקר
האָבן זיי געמיינט די קאַזאַקן פון וואַלגאַ און דאָן. אין יענער
צייט האָבן אין דער געגנט פון וואַלגאַ און דאָן אַרומגעוואַנדערט
אַ סך קאַזאַקן. אַ מחנה פון 200, 300 אָדער 600 מאַן קלייבט
זיך צונויף, ווילט זיך אויס אַן אַטאַמאָן און לאָזט זיך אויף
פלאַכע שיפלעך איבער דאָן און וואַלגאַ. אויפן וועג כאַפן די קאָ-
זאַקן איבער גרויסע שיפן, באַזויבן זיי, און אויף ווינטער באַזעצן
זיי זיך אויפן ברעג.

די סטראָנאָאָווער שלוחים זיינען געקומען אין דער געגנט
פון וואַלגאַ און גענומען אויסברענג וועלכע קאַזאַקן האָבן דאָ אַ
שם. ענטפערט מען זיי: "קאַזאַקן זיינען דאָ אַ סך. זיי לאָזן שוין

קיינעם ניט לעבן. פאראן מישקא משערקאשענין, פאראן סארט-
זוכטן... אבער ניטא קיין ביזערעה פון יעדמאן מיטאפטישן,
דעם אטמאספערע. יענער האט ביי זיך 1,000 מענטשן. פאר אים
ציערעט דער המון און די סוחרים. אפילו דעם קיסרס היל
וואגט ניט צומרעמן צו אים".

זיינען די סטראנאנאווער שלוחים צוועק צו יערמאקן, דעם
אטמאספערע און גענומען אים איינריידן ער זאל צושטיין צו די
סטראנאנאווער. יערמאק האט אויסגעהערט זייערע רייד און צו-
געזאגט קומען מיט זיין גאנצן עולם סוף וומער.

און סוף וומער איז דער אטמאספערע יערמאק מיטאפטיש
געקומען צו די סטראנאנאווער מיט זיינע 600 קאזאקן. די סטרא-
נאנאווער האבן אים באלד געשיקט אויף די נאענטע מאטערן.
די קאזאקן האבן די מאטערן צעטריבן און ווען זיי האבן שוין
מער ניט געהאט וואס צו מאן, האבן זיי גענומען ארומוואנדערן
איבער דער געגנט און אפגעבן זיך מיט רויבעריי.

האט סטראנאנאווער געשיקט רופן יערמאקן, און האט אזוי
צו אים געזאגט: „אויב איר טראכט אויך אויף ווייטער אזוי צו
לצעווען, קאן איך ציך מער ביי זיך ניט האלטן". און יערמאק
ענטפערט אים: „איך אליין בין אויך ניט צופרידן, אבער איך
קאן מיט מיין עולם זיך קיין עצה ניט געבן — זיי זיינען שטארק
צעלאגט געווארן פון ארומגיין ליידיק — מוזט אונז געבן עפעס אן
ארבעט". זאגט סטראנאנאווער „ניט אריבער די אוראלער בערג, האלט
מלחמה מיט קוטשומען, פארנעמט זיין ערד — וועט איר האבן
ארבעט, און דערצו וועט נאך דער קיסר איך באשענקען אויך"
און ער האט באוויזן יערמאקן דעם קיסרס בריוו. יערמאק האט
זיך דערפרייט, צונויפגערופן זיינע קאזאקן און געזאגט צו זיי:

— איר רויבט און רויבט און פארשעמט מיר מיין פנים
פארן בעל-הבית. ער האט געזאגט, אז מאמעט הערט איר ניט
אויף, טרייבט ער איך דורך, ווהין זשע וועט איר גיין? ביי
וואלגא שטייט איצט דעם קיסרס היל. מיר וועלן אלע צריי-
פאלן אין זייערע הענט. און זיי וועלן זיך אין אונז נוקם זיין
פאר אונזערע פריערדיקע מעשים. אויב איך איז לאנגווייליק,
האב איך פאר איך א גוט שטיקל ארבעט.

און ער האט זיי באוויזן דעם קיסרס בריוו צו סטראנאנא-
נאווער, וועגן דער ערלויבעניש צו גיין אויף יענער זייט אוראלער

בערג, כדי דאָרט די ערד איינציגעמען. די קאָזאָקן האָבן זיך
מיטב געווען און מסכים געווען. און יערמאָק איז באלד אַוועק
צו סטראָגאָנאַוו און גענומען היידן מיט אים וועגן דעם וועג.

זיי האָבן אַרומגעריעדט אלע פרטים — וויפיל שיפלעך,
ברויט, בהמות, ביקסן, פולווער און שרויט, וויפיל איבערזע-
צערס — געפאַנגענע טאַמערן, וויפיל דייטשן — געווער-מייסטערס
די קאָזאָקן דארפן האָבן מיט זיך אין וועג.

סטראַגאָנאַוו טראַכט זיך: „די מעשה וועט מיר קאָסטן
טייער, אָבער איך האָב קיין ברירה ניט. טאַמער בלייבן זיי
איבער דאָ, וועלן זיי פון מיר מאַכן אַ תל“. און ער האָט אויף
אלץ מסכים געווען, אלץ צוגעגרייט און אויסגעריכט אין וועג
אַזיין יערמאָקן מיט די קאָזאָקן.

דעם ערשטן סעפטעמבער האָבן די קאָזאָקן, מיט יערמאָקן
בראש, זיך געלאָזט אַרויף מיטן טייך טשושא. זיי זיינען אַרויס-
געפאַרן אויף 32 פלאַכע שיפלעך, אין יעדן שיפל צו צוואַנציק
מענטשן. נאָך פיר טעג רודערן זיינען זיי צוגעקומען צו דעם
זילבערנעם טייך, פון דאָרטן קאָך מען שוין ווייטער ניט פאַרן.
האָבן זיי פונאַנדערגעפּרעגט די איבערזעצערס און זיך דערוויסן
בײַ זיי, אַז מען מוז דאָ אַריבער די בערג, דורכגיין אַ ווערסט
צוויי הונדערט מיט דער יבשה, און ערשט דאָרט וועלן זיך
ווייטער אָנהייבן טייכן. די קאָזאָקן האָבן זיך אָפגעשטעלט, אויס-
געלאָרן די גאַנצע משא, די שיפלעך געלאָזט שטיין. געמאַכט
וואַנט. אָנגעלאָרן אויף זיי אלע זאָכן און געלאָזט זיך מיט דער
יבשה — איבער די בערג. די מקימות זיינען אַרום און אַרום
וואַלדיקע און קיין מענטשן זעט מען ניט. צען טעג האָבן זיי
געשפּאַנט און ענדלעך אָנגעקומען צו דעם טייך זשאַראָוויאַ. זיי
האָבן זיך ווייטער אָפגעשטעלט און גענומען טאַכן שיפלעך. גע-
מאַכט און געלאָזט זיך אַראָפּ מיטן טייך. אין אַ טאָג פינף
אַרום זיינען זיי אָנגעקומען אויף נאָך רייכערע ערמער: לאַנקעס,
טייטן פול מיט פיש, וועלדער מיט אַ סך חיות, און די חיות
שרעקן זיך ניט פאַרן מענטשן. נאָך אין אַ טאָג אַרום זיינען זיי
אַרום אין דעם טייך טוראַ. און דאָ, ביים טוראַ, האָבן זיי שוין
אָנגעהויבן צו טרעפן מענטשן און אויך שמעט טאַמערשע.

האָט יערמאָק געשיקט זיינע קאָזאָקן אין איין קליינע שמאַט
אַ קיך צו טאָן, וואָס שמעלט מיר זיך די שמאַט פאַר, און צי

איז זי גוט באוואַרנט. זיינען אוועק צוואַנציק קאָזאַקן, אלע אַייני-
זווינער איבערגעשראַקן, אַיינגענומען די שטאַט און דעם גאַנצן
פי צוגענומען. אַ טייל שטאַטערן האָבן זיי אויסגעהרגעט און אַ
טייל האָבן זיי געבראַכט צו פירן לעבעדיקערהייט.

און יערמאַק האָט גענומען דורך די איבערזעצערס אויס-
פרעגן די שטאַטערן: וואָס זיינען זיי פאַר אַ מענטשן און אונטער
זעמענס מאַכט זיינען זיי אונטערגעוואָרפן? זאָגן די שטאַטערן, אַז
זיי זיינען פון דער סיבירער קיניגרייך, און דער קיניג זייערער
הייסט קוטשום.

יערמאַק האָט אָפגעלאָזט די שטאַטערן און נאָר דריי פון זיי,
די מער קליגערע, האָט ער גענומען מיט זיך, פּרדי זיי זאָלן אים
זוויין דעם וועג.

שווימען זיי ווייטער. און וואָס ווייטער זיי שווימען, ווערט
דער טייך אַלץ גרעסער; און די ערטער זיינען, וואָס ווייטער
אַלץ בעסערע.

אויך מענטשן האָבן זיי אָנגעהויבן מער צו טרעפן. אָבער
אַלץ נישט קיין שטאַרקער עולם. די קאָזאַקן האָבן אלע קליינע
שטעט, וואָס זיינען נאָר געשטאַנען ביים ברעג, זייער גרינג
אַיינגענומען.

אין איין קליינער שטאַט האָבן זיי פאַרכאַפט אַ סך שטאַטערן
און צווישן זיי אויך איינעם אַ בכבודיקן אַלמן שטאַטער. האָט מען
גענומען פרעגן דעם שטאַטער, ווער ער איז. ענטפערט ער: „אויך
בין טאָזויק, אַ קנעכט פון דעם קיניג קוטשום, און פון אים בין
איך צוועקגעשטעלט געוואָרן בראש פון דער שטאַט“.

האַט יערמאַק גענומען אויספרעגן טאָזויקן וועגן זיין קיניג:
ווי געפינט זיך די שטאַט זיינע סיביר? צי האָט קוטשום אַ סך
היל, און צי פאַרמאָגט ער גרויס עשירות? טאָזויק האָט אַלץ
דערציילט. ער האָט געזאָגט: „קוטשום איז דער גרעסטער קיסר
אויף דער וועלט. די שטאַט זיינע — סיביר — איז די גרעסטע
שטאַט אויף דער וועלט. און אין דער שטאַט, זאָגט ער, זיינען
צוויפּיל מענטשן און בהמות פאַראַן, וויפּיל שטערן אין הימל.
און וויפּיל היל קוטשום דער קיסר האָט, איז גאַרנישט צום אי-
בערציילן; אים וועלן אלע קיסרים אינאיינעם נישט גובר זיין“.

און יערמאַק זאָגט: „מיר, די רוסישע, זיינען אהער געקומען
דיין קיסר גובר צו זיין, זיין שטאַט אַיינגעמען און דעם רוסישן

קיסרס מאכט דאָ איינצופירן. חיל האָבן מיר אַ סך. מיר זיינען
נאָר די פאָדערשטע טייל, און אונטן שווימען אויף שפּילעך אַז
אַ שיעור קאָזאָקן — גאָרנישט צום איבערצייילן. אלע האָבן זיך
ביקסן, און די ביקסן אונזערע לעכערן דורך אַ בוים אויף דורך
און דורך, נישט ווי אייערע פּייל און בויגן. אַט גיב אַ קוק".

יערמאָק האָט אויסגעשאַסן אין אַ בוים, דער בוים האָט
זיך צעשפּאַלטן, און די קאָזאָקן האָבן גענומען שיסן פון אלע
זייטן. פון גרויס שרעק איז מאַווזיק אַ פּאַל געמאַן אויף די קניי-
זאָגט צו אים יערמאָק: איצט גיי צו דיין קיניג קומטשום און
דערציייל אים אַלץ, וואָס דו האָסט געזען. זאָג אים, ער זאָל
זיך אונטערגעבן. מאַמער ניט, ברענגען מיר אים אום". און מיט
די ווערמער האָט ער אָפּגעלאָזט מאַווזיקן.

און די קאָזאָקן האָבן זיך געלאָזט ווייטער צו סיביר צו.
אַריבער דעם טייך טאַפּאַל, צוגעקומען צום טייך באַפּאַסאַן.
זען זיי — אויפן ברעג שטייט אַ קליינע שטאָט, פון אלע
זייטן מיט באַוואָפּנטע מאַטערן אַרומגערינגלט.

די קאָזאָקן האָבן געשיקט די איבערוועצערס צו די מאַטערן,
און יענע זיינען געקומען צוריק מיט אַן ענטפּער: "דאָרט שטייט
קומטשום חיל, בראש מיט מאַמעטקולן, קומטשום איידעם אַליין.
ער האָט געהייסן אייך איבערגעבן, איר זאָלט זיך שוין געבען
דעם וועג, אַניט מאַכט ער צו אייך אַלעמען אַ כּוּף".

יערמאָק האָט גאָרנישט געענטפּערט, צונויפּגעקליבן די קאָ-
זאָקן, אַרויס אויפן ברעג און גענומען שיסן. ווי נאָר די מאַטערן
האָבן דערהערט די שיסעריי, האָבן זיי פּאַלד געמאַכט פּליטה.
די קאָזאָקן האָבן זיך געלאָזט נאָכיאָגן זיי, און אַ טייל מאַטערן
אויסגעהרגעט, אַ טייל געפּאַנגען. מאַמעטקול אַליין האָט זיך
קוים אַרויסגעדרייט פון זייערע הענט.

די קאָזאָקן זיינען אַוועק ווייטער און זיינען אַרויס אין דעם
ברייטן, פּלינקן טייך אירטיש. אויף דעם טייך זיינען זיי גע-
שוומען אַ מאַג און צוגעקומען צו אַ שיינער שטאָט. און פּאַלד
האָט זיך אויף זיי אַ שאַט געמאַן אַ האַגל פון פּיילן, אין דריי
קאָזאָקן זיינען פּאַרוונדערט געוואָרן. האָט יערמאָק געשיקט אַהין
די איבערוועצערס מיט אַ באַפּעל, אַז די שטאָט זאָל זיך תּיכּף
אונטערגעבן, אַניט מאַכט מען צו איר אַ כּוּף. די איבערוועצערס
זיינען אַוועק און געקומען מיט אַן ענטפּער: "דאָ וווינט קומטשום

קנעכט אטיק-מורוז-קאמטשארא. ער האָט ביי זיך אַ סך היל, און וויל זיך נישט אונטערגעבן".

www.libtool.com.cn

האַט יערמאַק צונויפגעקליבן די קאַזאַקן און זאָגט צו זיין: „הערש זיך ציין, חברה, טאַמער נעמען מיר נישט די שטאַט, זיינען מיר פאַרפאלענע, די טאַמערן וועלן שוין דאַמאַלסט זיין אויפן פערד. וואָס גיכער מיר וועלן אויף זיי אַ פחד אָן-וואַרפן, אַלץ געזינטער איז פאַר אונז. גייט צרויס אַלע, גיט זיך אַ לאָז אַלע מיט איין מאָל". האָבן אים די קאַזאַקן געפאַלגט. און טאַמערן זיינען דאָרט געווען אָן אַ שיעור, אַלע היציקע, כּמש אַ ברען.

די קאַזאַקן האָבן זיך אַ לאָז געטאָן אויף די טאַמערן און יענע האָבן זיך געכאַפט צו די בויגנס און פאַרשאַטן זיי מיט פּיילן. אַ סך קאַזאַקן זיינען דערהרגעט געוואָרן און אַ סך פאַר-וונדעט געוואָרן.

זיינען די קאַזאַקן שטאַרק בייז געוואָרן, דורכגעריסן זיך צו די טאַמערן, און ווער עס איז זיי נאָר אונטער דעם האַנט געקומען—אַלעמען אויסגעהרגעט.

די שטאַט האָט אַ סך האָב און גוטס פאַרמאַגט: בהמות, טעפּיכן, פּוטער, און האַניק אָן אַ שיעור. האָבן די קאַזאַקן מקבּר געווען די מוּיטע, דעם האָב און גוטס צוגענומען און געלאָזט זיך ווייטער. אָפּגעשוומען אַ ביסל, זעען זיי—אויפן ברעג שטייט אויסגעשטעלט חיל אָן אַ שיעור און אָן אַ ברעג. דער גאַנצער חיל איז צרומגעגראָבן מיט אַ שוץ-גראָבן און דער שוץ-גראָבן איז פאַרוואַלגערט מיט ביימער. די קאַזאַקן האָבן זיך אָפּגע-שמעלט און שטאַרק פאַרטראַכט זיך. און יערמאַק האָט צונויפ-גערופן אַ ראַט: „נו, חברה, וואָס טוט מען איצט?"

די קאַזאַקן האָבן מורא. אייניקע זאָגן: מען דאַרף שווימען פאַרביי; אנדערע זאָגן: מען דאַרף צוריק גיין. און זיי האָבן צראַפּגעלאָזט די נעזער, גענומען יערמאַקן שילמן. מענהן: „צוליב וואָס האַסטו אונז אַהער פאַרפירט? וויפּיל אונטעריקע האָט מען שוין אויכעטהרגעט, וויפּיל פאַרווונ-דעט, מיר וועלן דאָ אַלע אומקומען", און זיי האָבן גענומען וויינען.

זאָגט יערמאַק צו זיין רעכטער האַנט, צו איוואַן קאַלצאַ: „נו, און דו וואַניע, ביי וואָס האַלסט דו?" ענטפּערט אים קאַל-

צא: "בי וואס האלט איד? איד האלט אז אונז נישט היינט, וועט מען אונז מארגן היגענען; און אייב נישט מארגן, וועלן מיר שטארבן אויפן אויוון זיצנדיק. איד מיי—מען דארף זיך ארויסוועגן אויבן ברעג, און ווי א פייער זיך א לאז טאן אויף די טאטערן. און ווייטער איז—ווי גאט וועט הייסן".

רופט זיך אן יערמאק: "אוי, אוי, ביזט א ברעווער חברה-מאן, וואניע! אוי דארף טאקע זיין. היי, איר חברה! נישט קיין קאזאקן, ווייבער זייט איר, נאך אויף פיש צו כאפן און טאטערשע ווייבער צו שרעקן זייט איר אפנים געבוירן גע-ווארן. זעט איר דען ניט אליין? פארקערטעווען מיר אויף צו-ריק—וועט מען אונז אויסהרגענען; שווימען מיר פארביי—וועט מען אונז אויסהרגענען; בלייבן מיר שטיין דא—וועט מען אונז אויסהרגענען. ווהין ווען זאלן מיר זיך צוהיין טאן? שמרענגט מען זיך איינמאל אן—ווערט שפעטער גרינגער. אזוי איז דאס, חברה-לייט. מייין פאטער האט אמאל געהאט א געזונטן פערד, פארט מען מיט אים פארג אראפ—פארט ער גוט, אויף א גלייבן ארט פירט ער אויך גוט. טאטער אבער קומט אויס צו גיין פארג-ארויף, עקשנט ער זיך אין, קערעוועט אויף צוריק, מיינט זיך גרינגער טאכן. וואס ווען מיינט איר האט געמאן מייין פאטער? ער האט גענומען א שמעקן און האט אים מיטן שמעקן שוין מכבד געווען. דאס פערד האט גענומען דרייען זיך, קלאפן מיט די פיס און דעם גאנצן וואגן צעבראכן. האט מייין פאטער אויסגעשפאנט אים פון וואגן און אפגעשוירן פון אים די הויט. אבער ווען ער פירט גוט, וואלט ער דאך פון קיין שום צרות נישט געוויסט. אזוי איז מיט אונז אויך, חברה. איין עצה נאך געבליבן—ווארפן זיך אויף די טאטערן".

האבן זיך די קאזאקן צעלאכט און געוואנט: ביזט, אפנים, טימאפעיש, קליגער פון אונז, ניטא וואס ביי אונז, ביי די נא-דאנים, צו פרעגן עצות. פיר אונז, ווי אזוי דו פארשטייט. אזוי מאל שטארבט מען ניט, און איין טויט איז אלעמען בא-שערט". רופט זיך אן יערמאק: "הערט זיך ציין, חברה, וואס מיר האבן איצט צו טאן. ווי האבן נאך אונז אלעמען ניט געווען, טא לאמיר זיך צעטיילן אויף דריי חלקים. איין טייל וועט גיין גלייך, און די צוויי אנדערע וועלן זיך מיט הינטער-וועגן לאזן אויף לינקס און אויף רעכטס. די טאטערן וועלן דערזען די

מיטלסטע טייל, וועלן זיי מיינען, אז מער איז ניטאָ און וועלן אַרויסשפּרינגען אויף אונז. דאָמאָלסט וועלן פון ביינע זימן אַנ-גרייפן די לינקע און רעכטע טיילן. אַזוי איז דאָס, חברה. מען מוז אָט די טאָמערן גובר זיין, און נאָכדעם איז שוין ניטאָ וואָס מורא צו האָבן, — דאָמאָלסט זיינען מיר שוין אַליין פאַר זיך קיסרים".

אַזוי האָבן זיי טאָקע געמאָן. און ווען די מיטלסטע טייל מיט יערמאָקן בראש האָט זיך אַ לאַז געמאָן צו די טאָמערן, איז צווישן יענע געוואָרן אַ קוויטשעריי און זיי זיינען אַלע אַרויס-געשפּרונגען אַנטקעגן די קאָזאָקן. און דאָ אַקוראָט גיט פון דער רעכטער זייט אַ קלאַפּ איוואַן קאַלאַצאָ און פון דער לינקער מע-משערצאָק דער אַטאָמאָן. האָבן זיך די טאָמערן שטאַרק דער-שראָקן און זיך געלאָזט לויפן. אָבער די קאָזאָקן האָבן זיי דער-יאָגט און אַלעמען אויסגעהרגעט. איצט איז שוין ניט געווען קיי-נער, ווער עס זאָל וואַגן זיך קעגנשמעלן יערמאָקן. אויף אַזאָ אופן איז יערמאָק אַריין אין דער שטאָט סיביר און דאָרט זיך, ווי אַן אמתער קיסר, באַזעצט.

פאַרשיידענע קיסרימלעך זיינען געקומען צו יערמאָקן אַפּ-געבן אים כבוד, אַ סך טאָמערן האָבן זיך באַזעצט אין סיביר. און קומשום מיט זיין איידעם האָבן מורא געהאַט צומרעטן צו יערמאָקן. האָבן זיי געפאַדעט אַרום און אַרום און אַלץ געזוכט מיטלען ווי אַזוי פון אים פטור צו ווערן.

פּריילינגס-צייט, בשעת די וואַסערן האָבן זיך צעגאַסן, זיינען געקומען צו לויפן טאָמערן צו יערמאָקן און אָנגעזאָגט אים: „מאָמעט-קול גייט ווייטער אויף דיר, ער האָט אַ סך חיל צונויפגעקליבן, אויף דעם טייך וואַגאי שטייט ער".

האָט זיך יערמאָק מיט זיינע קאָזאָקן געלאָזט איבער טייכן און טייכלעך, איבער בלאָטעס, וועלדער, אונטערגעגנבעט זיך, אַ וואָרף געמאָן זיך אויף מאָמעטקולן, אַ סך טאָמערן אויסגע-הרגעט, און מאָמעטקולן אַליין אַ לעבעדיקן געכאַפט און גע-בראַכט אים צו פירן קיין סיביר. איצט איז שוין איבערגעבליבן אַ קליינע אַזאַל פון די נישט פּרידלעכע טאָמערן.

און צו די רעשטלעך פון זיי האָט יערמאָק וומער-צייט געמאַכט אַ סוף, און דערביי האָט ער אין דער געגנט פון די טייכן אירמיש און אָבי אַזויפיל ערד אַיינגענומען, אַז אַפילו אין

צווי חדשים צייט וואלט מען אויך ניט געקאנט דעם פארזאצפאן
שמח דורכשפרייזן פון עק ביז עק.

ווען יערמאק האט שוין איינגענומען די גאנצע ערד, האט
ער געשיקט א שליח צו די סטראנאנאווער מיט א בריוו: „איך,
שרייבט ער, האב איינגענומען קומשומס שטאט, מאמעסקולן גע-
פאנגען, און אלע היגע מענטשן מיר אונטערמעניק געמאכט.
אבער אין די קאזאקישע רייען איז א סך שימערער געווארן.
שיקט אונז צו נאך מענטשן, פרי עם זאל אונז זיין היימלעכער.
און עשירות איז דא פארצן אן א שיעור און אן א ברעג“.

און דערביי האט ער צוגעלייגט טייערע מתנות — פארשיי-
דענעם פומער: פוקסענעס, סויבלענעס און מארדערנעס.

צוויי יאָר זיינען אַדורך, יערמאָק האָט געהאַלטן סיביר אין
זיינע הענט, אָבער קיין שום הילף איז אים פון רוסלאַנד נישט
אַנגעקומען, און פאַר דער צייט איז ביי יערמאָקן נאָך ווייניקער
רוסישע מענטשן געבליבן.

און איינמאָל שיקט צו דער מאָמער קאַראַטשאַ צו יער-
מאָק אַ שליח: „מיר האָבן זיך דיר אונטערגעגעבן, און די נאָ-
גייצעס באַליידיקן אונז, — שיק אונז צו הילף דייע חברה-
לייט, וועלן מיר די נאָגייצעס גובר זיין. האָב נישט קיין מורא,
מיר וועלן דייע לייט קיין שום שלעכטס ניט מאַן, אין דעם
גיבן מיר דיר אַ שבועה“.

האַט יערמאָק זיי געגלויבט אין געשיקט פערציק קאָזאַקן
מיט איוואַן קאַלצאַ פראש. אָבער ווען די קאָזאַקן זיינען געקו-
מען אויפן אָרט, האָבן זיך די מאָמערן אויף זיי אַרזיפגעוואָרפן
און אויסגעהרגעט זיי אלע ביז איינעס. זיינען שוין געבליבן נאָר
ווייניק קאָזאַקן.

און אַ צווייטן מאָל האָבן בוכאַרער סוחרים געשיקט אַ
ידיעה צו יערמאָק, אַז זיי האָבן זיך אויסגעקליבן גיין אין דער
שטאָט סיביר פּרענגען סחורות, אָבער אין וועג שטייט קומשום
מיט זיין חיל און לאָזט זיי ניט דורך.

האַט יערמאָק גענומען מיט זיך פּופציק מענטשן און אַוועק
אַפּררייניקן דעם וועג פאַר די בוכאַרער, זיינען זיי געקומען צום
טייך אירטיש, אָבער קיין שום בוכאַרער דאָרט ניט געטראָפן.
דערווייל איז געוואָרן נאַכט, און די נאַכט איז גראָד געווען אַ
פינסטערע און רעגנדיקע, האָבן זיי באַשלאָסן אָפּשטעלן זיך דאָ

איבערנעכטיקן און האָבן זיך אַלע געלייגט שלאָפן. פלוצים זיי-
 נען פון אַלע זייטן אַרויסגעשפרונגען מאַטערן, אַרומגערינגלט די
 שלאָפנדיקע און גענומען זיי מוויסן. יערמאָק איז אויפגעשפרונגען,
 געפרוויט אַנטקעגנשטעלן זיך זיי, אָבער באַלד דורך אַ מעסער
 פאַרווונדעט געוואָרן אין האַנט און געלאָזט זיך לויפן צום טייך.
 און ווען די מאַטערן האָבן אים גענומען שטאַרק נאַכיאַנג, איז
 ער אַריינגעשפרונגען אין טייך און מער האָט שוין קיינער פון
 אים ניט געהערט און ניט געזען. מען האָט אַפילו זיין קערפער
 ניט געפונען, און די פּרטים פון זיין מוויט זיינען געבליבן פאַר
 אַלעמען אַ סוד.

ערשט אויפן צווייטן יאָר איז אָנגעקומען דער רוסישער
 חיל, און די מאַטערן האָבן זיך אַיינגעשטילט.

די יאָגד.

די מעשה איז געווען בשעת אַ יאָגד אויף בערן. מיין חבר
 האָט אויסגעשאַסן אין אַ בער. ער האָט אים פאַרווונדעט, אָבער
 געטראָפן אין אַ ווייך אָרט. איז נאָר געבליבן אַ ביסל בלוט
 אויפן שניי, און דער בער איז אַוועק.

מיר זיינען זיך צונויפגעקומען אין וואַלד און גענומען מיט זיין
 זיך וואָס טוט מען ווייטער: גיין זוכן דעם בער, אָדער וואַרטן
 אַ מאָג. צוויי ביז דער בער וועט זיך אַנידערלייגן.

מיד האָבן געפרעגט ביי די מבינים, ביי די פּויערים, צי
 קאָן מען איצט פּאָקן דעם בער אָדער ניין? אַן אַלמער פּויער
 האָט געזאָגט: „מען קאָן ניט, מען דאַרף לאָזן דעם בער זיך באַ-
 רואיקן. ערשט אין אַ מאָג פינף אַרום וועט מען אים קאָנען
 פּאָקן, אָבער איצט איז ניט בראי גיין נאָך אים, מען וועט אים
 נאָר דערשרעקן און מער נאָרניט.“

און דער יונגער פּויער האָט זיך געקריגט מיטן אַלטן און
 געטענהט, אַז דעם בער קאָן מען יאָ פּאָקן, אין אַזאָ שניי, זאָגט
 ער, וועט דער בער ווייט ניט אַוועקגיין, — דער בער איז אַ
 פעטער, ער וועט זיך נאָך היינט אַוועקלייגן, און מאַמעך לייגט
 ער זיך ניט, קאָן מען אים דאָך אויף די האַלץ-גליטשערס
 דעריאָגן.“

מיין חבר האָט געהאַלטן מיטן אַלטן, אַז מען דאַרף צו-
 וואַרטן.

האָב איך זיך אָנגערופן: „וואָס דאַרפן מיר זיך שפּאַרן? איר טוט ווי איר פאַרשטייט, און מיר העמיצונג וועלן זיך לאָזן נאָכן בער. וועלן מיר אים פּאַקן — איז גוט, טאַמער אָבער ניט — וואָס-זשע ווערן מיר אָן? סײַ ווי האָבן מיר דאָך היינט ניט וואָס צו טאָן, און דערצו איז נאָך זייער פּרײַ.“
און אזוי איז געבליבן.

די חברים האָבן זיך אַריינגעזעצט אין די שליטנס און האָבן זיך געלאָזט אין דאָרף אַרײַן, און איך מיט דעמיאָנען האָבן גענומען פאַר אונז ברויט און זיינען געבליבן אין וואַלד. ווען יענע זיינען אָפּגעאַרן, האָב איך מיט דעמיאָנען גוט באַטראַכט אונזערע ביקסן, פאַרקאַטשעט די פּוטערס בײַ איבערן גאַרטל און אַוועק נאָכן שפּור.

דער וועטער איז געווען אַ שיינער: פּראַסטיק און שמיל, אָבער גיין אויף די האַלץ-גליטשערס איז געווען זייער שווער. דער שניי אין וואַלד איז געווען אַ טיפּער, אַ ווייכער און נישט קיין אַיינגעפּרעסער, און אַחוץ דעם איז ערשט נעכטן אַרויס-געפאַלן אַ פּריש שנייעלע, אזוי, אז די האַלץ-גליטשערס פּלעגן יעדע וויילע פאַרהרוניעט ווערן אין שניי.

דער בערן-שפּור האָט זיך געלאָזט זען פּון ווייטן. ערמער-ווייז איז דער שניי געווען שטאַרק צעוואַרפן, אין די ערמער איז דער בער, אַפּנים, ביזן איבערן בויך אַריינגעפאַלן אין אַ שניי-גרוב. לכתחילה האָט דער בער געשפּרייזט איבערן גרויסן וואַלד און שפּעטער האָט ער פאַרקערעוועט אין דעם יעגלע-וועלדל.

„מען דאַרף, — האָט זיך דעמיאָן אָפּגעשמעלט, — לאָזן איצט צורו דעם שפּור. דער בער וועט זיך, מן-הסתּם, דאָ אַנידערלייגן. מען זעט אויפן שניי, אז ער האָט זיך שוין אָנגע-הויבן צוועגן. לאַמיר אַרומקרייזן דעם אָרט. אָבער מען דאַרף גיין שמילער, ניט שרייען, ניט הוסטן, אַניט וועלן מיר אים אַי-בערשרעקן.“

האָבן מיר זיך געלאָזט אויף לינקס פּונעם שפּור. דורכגע-גאַנגען אַ טריט פינפהונדערט, זעען מיר — דער בערן-שפּור איז ווייטער דאָ. זיינען מיר אים אזוי לאַנג נאָכגעגאַנגען, ביז ער האָט אונז אַרויסגעפירט אויף אַ וועג. און אויפן וועג האָבן זיך אָנגעזען סימנים פּון דעם בערס לאַפּעס, וואָס זיינען געווען

אָפּגעחאָממעט אויפן שניי מיט אלע זייערע פינגער. ערמער ווייז
האָבן זיך אָנגעזען טריט פון אַ פּאַר פּויערשע מעשמעס. דער
וועג האָט אַפּנים, געפירט אין דאָרף אַרײַן.

זיינען מיר אַוועק מיטן וועג. און דעמיאָן זאָגט: „איצט
איז ניטאָ וואָס צו קוקן אויפן וועג: דער שניי וועט שוין באַ-
ווייזן אין וועלכער זייט ער וועט אַוועקגיין. ערגעץ מוז ער פּאַר-
קערעווען, ער וועט דאָך ניט גיין אין דאָרף.“

דורכגעגאַנגען לערך אַ ווערסט, זעען מיר — דער שפור
איז אַראָפּ פּונעם וועג. האָבן מיר זיך גוט צוגעקוקט — אָט אַ
וונדער! דער שפור איז דערועלבער, אָבער ער גייט ניט פּונעם
וועג אין וואַלד אַרײַן, נאָר פּונעם וואַלד אויפן וועג: מיט די
פינגער צום וועג צו. זאָג איך: „עס איז אַן אַנדער בער.“ אָבער
דעמיאָן האָט זיך נאָך בעסער צוגעקוקט, אַ טראַכט געמאָן. ניין,
זאָגט ער, — עס איז דער זעלבער בער. ער האָט אונז גע-
וואַלט אָפּנאַרן און איז מיטן הינטן אַראָפּ פּונעם וועג.“ און ווען
מיר זיינען נאָך אַ ביסל נאָכגעגאַנגען דעם שפור, האָבן מיר
דערזען, אַז דעמיאָן האָט רעכט. דער בער האָט אַפּנים, אַ
טריט צען אָפּגעשפּאַנט מיטן הינטן, געקומען צו אַ סאָסנע,
אויסגעררייט זיך און אַוועק גלייך. דעמיאָן האָט זיך אָפּגעשמעלט
בײַ דער סאָסנע אין זאָגט: „איצט וועלן מיר אים, מן-הסתם,
פּאַקן. ער מוז זיך לייגן אין דער פּלאַטע, קיין אַנדער אָרט האָט
ער ניט. לאַמיר זיך לאָזן אַרום און אַרום.“

גייען מיר איבערן געדיכטן יעגלע-וואַלד. איך האָב שוין
אָנגעהויבן אַ ביסל מיר צו ווערן, און עס איז מיר געוואָרן נאָך
שווערער צו גיין. דאָס פּאַרמשעפע איך זיך פּאַר אַ קאַדיק-
קוסט, דאָס קריכט מיר צווישן די פּיס אַרײַן אַ נאָרל-ביימל,
די האַלץ-גליטשערס גליטשן זיך בײַ מיר פון די פּיס אַראָפּ,
אַדער איך שלאָג זיך גאָר אָן אויף אַ קאַרטשע צו אויף אַ
קלאַק, וואָס אונטערן שניי. איך בין אמת פּאַרמאַטערט געוואָרן,
אַראָפּגענומען פון זיך דעם פּוטער, און דער שווייס גיסט זיך
אַזש פון מיר. אָבער דעמיאָן שווימט זיך, ווי אויף אַ שיפל,
און עס דאַכט זיך אויס, אַז זיינע האַלץ-גליטשערס גייען אַליין
פון זיך: ניט זיי פּאַרמשעפען זיך, ניט זיי גליטשן זיך אַראָפּ.
דערצו האָט ער נאָך מיין פּוטער אויך אַריבערגעוואָרפן זיך אי-
בערן אַקסל, פּאַרט און האַלט מיך אין איין אונטערטרייבן.

האָבן מיר געמאַכט אַ קרייז פון אַ ווערט דריי, אַרום
און אַרום דער בלאַטע. איך האָב שוין אָנגעהויבן אַפּצושטיין —
די האַלץ-גליטשערס קריכן אין אַ זייט, די פיס פלאַנערן זיך.
און דעמאָן גייט פאַרויס, פּלאַצט האַט ער זיך אָפּגעשטעלט,
מאַכט מיט דער האַנט. בין איך צו אים אונגעגאַנגען און ער
פּייגט זיך אַיין און פליסערט: „זעסט, אַ סאַדאַקע שרייט אויפן
בוים, אַ פּינגל דערשמעקט אים פון דער ווייטן. מיר גייען גוט“.

נאָך אַ ווערט דורכגעגאַנגען, האָבן מיר ווייטער אָנגע-
טראָפּן אויפן אַלטן שפור. הייסט דאָס, מיר האָבן דעם בער
אַרוםגעקרייזט, און ער געפינט זיך אין דער מיט פון אונזער
קרייז. זיינען מיר געבליבן שטיין. איך האָב אַרעפּגענומען מיין
היטל, צעשפּילעט זיך, — הייס איז מיר, ווי אין אַ באַד און
איך בין אינגאַנצן נאַס, ווי אַ מווי. אויך דעמאָן איז שוין רויט
געוואָרן און ווישט זיך דעם פנים מיטן אַדבל. „נו, זאָגט ער,
מיר האָבן מיט אַיך, פּריץ, אַ פּיין שטיקל אַרבעט אָפּגעמאַן.
איצט קומט שוין אונז אַ וויילע אָפּצורוען“.

און דורכן וועלדל זעט זיך דער היטל אַרויס, וואָס איז
פון דער פאַרגייענדיקער זון געוואָרן רויט. מיר האָבן זיך גע-
זעצט אויף די האַלץ-גליטשערס אָפּרוען און האָבן אַרויסגענומען
פון זאָק ברויט און זאַלץ. פּריער האָב איך געגעסן אַ ביסל
שניי און שפּעטער פאַרביסן מיט ברויט. און מיר האַט זיך
אויסגעוויזן, אַז אַזאָ געשמאַקן ברויט האָב איך נאָך קיינמאַל אין
מיין לעבן ניט געגעסן. מיר זיינען געזעסן אַ ביסל, און דער-
ווייל האַט שוין אָנגעהויבן טונקל צו ווערן. „ווייט נאָך צום
דאַרף?“ — האָב איך געפּרעגט דעמאָנען. „יא, אַ ווערט
צוועלף וועט נאָך זיין. מיר קאָנען אָנקומען אַהין ביינאַכט. אָבער
איצט דאַרף מען אָפּרוען. מו נאָר אַן דעם פּוטער, פּריץ. קאָנסט
זיך נאָך גרינג פאַרקילן“.

אַ ביסל שפּעטער האַט דעמאָן אָפּגעבראַכן אַ פּאַר יעגלע-
צווייגן, אָפּגעטרייסלט פון זיי דעם שניי, אויסגעבעט אַ בעט און
מיר האָבן זיך געלייגט איינער לעבן צווייטן, מיט די הענט אונ-
טער די קעפּ. ווי אזוי איך בין אנטשלאָפּן געוואָרן, געדענק איך
אַליין ניט, נאָר אין אַ שעה אזוי אַרום האָב איך זיך אויפגע-
כאַפט פון עפעס אַ קלאַפּ.

איך בין אזוי שטאַרק געשלאָפּן, אַז איך האָב פאַרגעסן,

וואו איך געפינ זיך. קוק איך זיך ארום אין אלע זייטן — וואָס איז דאָס פאַר אַ ווונדער, וווּ בין איך אַ www.hebrew4christians.com און וועלסטו עפעס אַ ווייסן פּאַלאַץ זע איך מיט גרויסע ווייסע זיילן און אַרום און אַרום פינקלען פלימערלעך. איך האָב אַ קוק געטאָן אַרויף — און דאָרט זען זיך אַן ווייסע געמעלן, צווישן די געמעלן אַ פּעך שוואַרצער רוים מיט פאַרשיידנפאַרביקע, ברע-גענדיקע פּייערן. ערשט ווען איך האָב זיך גוט צוגעקוקט, האָב איך זיך דערמאָנט, אז מיר געפינען זיך אין וואַלד. די ביימער, וואָס זיינען געווען מיט שניי און געפּריד באַשאַטן, האָבן אויס-געזען ווי ווייסע פּאַלאַץ-זיילן און די שמערן אין הימל, ווי פינקל-דיקע פּייערן.

בינאכט איז אויסגעפאלן אַ געפּריד: מיט אַ געפּריד זיינען באַדעקט געוואָרן די צווייגן, מיין פעלק, אַ געפּריד האָט באַשאַטן דעמאָנען און אַ געפּריד האָט ניט אויפגעהערט צו שיטן פון אויבן.

איך האָב אויפגעוועקט דעמאָנען, מיר האָבן זיך געשמעלט אויף די האַלץ-גליטשערס און מיר האָבן זיך געלאָזט אין וועג. אין וואַלד איז שטיל; מען הערט נאָר, ווי די האַלץ-גליטשערס סקריפען איבערן שניי; וווּ ניט וווּ שוט אַ קראַך אַ בוים פון פּראַסט, און איבערן גאַנצן וואַלד צעטראַגט זיך אַ קנאַק. אייג-מאַל נאָר האָט זיך לעבן אונז דערהערט אַ רעש פון אַ לעבע-דיקער באַשעפּעניש, וואָס איז שנעל צוועקגעלאָפּן פון אונז. איך האָב שוין געמיינט, אז דער בער איז נאָענט. אָבער ווען מיר זיינען צוגעקומען צום אָרט, פון וואַנען דער רעש האָט זיך דער-הערט — האָבן מיר דערקענט שפורן פון האָזן. און די אַספעט, וואָס אַרום און אַרום, זיינען אויך אַרומגעביסן. די האָזן, הייסט דאָס, האָבן זיך דאָ געהאַדעוועט.

אַרויס אויפן וועג האָבן מיר צוגעבונדן די האַלץ-גליטשערס הינטער זיך. צו גיין איז געוואָרן אַ סך גרינגער. די האַלץ-גליטשערס שאַקלען זיך איבערן אויסגעטראַמענעם וועג, קלאַפּן, דאָס שנייעלע אונטער די שטיוול סקריפעט, אַ קאַלמער גע-פּריד קלעפט זיך צו צום פנים, ווי פעך. און די שמערן, פונקט ווי זיי לויפן אַנטקעגן אינו איבער דער לענג פון די צווייגן. אַט גיבן זיי אַ שייץ, אַט פאַרלעשן זיי זיך, און עס דאַכט זיך אויס, אז דער גאַנצער הימל גייט באַדאָרף.

ווען מיר זיינען געקומען אין דאָרף, האָבן מיר געטראָפֿן
מיין חבר שלאָפֿן. איך האָב אים אויפֿגעוועקט און דערציילט,
וואָס מיר האָבן דורכגעמאַכט. שפעטער האָב איך געהויבן דעם
בעל-הבית צונויפֿרופן פֿויעריום אויף צו טרייבן דעם בער, אָפֿ-
געגעסן אָונט-ברויט און זיך געלייגט שלאָפֿן.

איך בין געווען אזוי מיר, אז ווען דער חבר מיינער וועקט
מיך ניט אויף, וואָלט איך געוויס אָפֿגעשלאָפֿן ביז מיטאַג. ווען
איך בין אויסגעשפרונגען, האָב איך דערזען, אז מיין חבר איז
שוין אינגאנצן גרייט. ער האָט זיך געפֿאַרעט ביים ביקס.

— און וווּ איז דעמיאָן? — ער איז אין וואַלד. ער איז
שוין דאָרט איינמאַל געווען, געקומען צו לויפֿן צוריק און איצט
צום צווייטן מאַל אַוועק מיט די פֿויעריום. איך האָב זיך אַיינגע-
וואַשן, אָנגעטאַן זיך, און האָב אָנגעלאָרן די ביקס. באַלד זיי-
נען מיר אויף שלימנס אַוועקגעפֿאַרן אין וואַלד.

צום וואַלד איז געווען אַ דריי ווערסט וועג. און ווען מיר
זיינען צוגעפֿאַרן, האָבן מיר דערזען אין דער נידער קרייזל זיך
אַ דויך און אַרום דעם פֿיער זיצט אַ גרויסער עולם: פֿויעריום
און פֿויערטעס מיט דובינעס אין די הענט.

זיינען מיר אַראָפֿ פֿון די שלימנס, צוגעגאַנגען צום עולם.
די פֿויעריום זיצן זיך, באַקן קאַרטאַפֿל, און ווערטלען זיך.
דעמיאָן איז אויך צווישן זיי. דער עולם האָט זיך אויפֿ-
געהויבן און דעמיאָן איז אַוועק מיט זיי, פֿרי אָנצוהויבן זיי זייע-
רע ערטער אַרום אונזער נעכטיקן קרייז. די פֿויעריום און די
פֿויערטעס, אַ מאַן דרייסיק, האָבן זיך, ווי אַ שנירל, אַריינגע-
שניטן אין דער טיף פֿון וואַלד. מען זעט זיי נאָר אָן ביזן
גאַרטל. און איך מיטן חבר האָבן זיך געלאָזט נאָכגיין דעם
שפּור.

דאָס שמעגל איז אויסגעטראָטן, אָבער עס איז פֿאַרט
שווער צו גיין. דערפֿאַר דראָט ניט קיין געפֿאַר צו פֿאַלן—פֿון
בידע זייטן שטייען הויכע קופֿעס שניי, ווי צוויי ווענט.
מיט אַ האַלב ווערסט ווייטער איז אונז אָנטקעגן געקומען
דעמיאָן. לויפט אויף די האַלץ-גליטשערס, מאַכט מיט דער
האַנט, רופֿט אונז צו זיך. ער האָט אונז געוויזן, וווּ מיר זאָלן
זיך שמעלן. איך האָב זיך אַוועקגעשמעלט און גענומען זיך
ארומקוקן אין אַלע זייטן.

לינקס פון מיר שטייען הויכע יעגלע-ביימער; מען זעט דורך זיי ווייט ארויס. פון יענער ווייט בוימער שווארצט זיך א פויער-געשמאלט. אנטקעגן מיר איז א געדיכטער יונגער יעגלע-וועלדל, די הייך פון א מענשן. די צווייגן, וואָס הענגען אראָפּ פון די ביימלעך, זיינען צונויפגעקלעפט פון שניי. גלייך צו מיר פירט אַ שמעגל, אויך אינגאנצן אַ פאַרשנייטער. רעכטס—געדיכטער יעגלע-וועלדל, וואָס ענדיקט זיך מיט אַ לאַנג-קע, און אויף דער לאַנקע, זע איך, שטייט דעמיאָן, ווייזט אָן מיין חבר זיין אָרט.

איך האָב פאַרראַכט מייע ביקסן, אָנגעשמעלט זיי און אָנגעהויבן צו איבערלייגן זיך, ווי אזוי איך זאָל זיך שמעלן. הינטער מיר, אויף אַ מהלך פון אַ טריט דריי, שטייט אַ גרויסע סאַסנע. אפשר איז גלייך שמעלן זיך לעבן דער סאַסנע און די ביקסן צושפּאַרן צו איר? און איך האָב זיך געלאָזן צו דער סאַסנע, העכער די קני אַרײַנגעקראַכן אין שניי, אויסגעטראָמן אַרום דער סאַסנע דעם שניי אויף אַ שמח פון אַן אַרשין אָנ-דערהאַלפן, און האָב זיך דאָרט אַינגעאַרדנט. איין ביקס האָב איך גענומען אין די הענט, און די צווייטע, אויך אַן אָנגעשמעלטע, האָב איך צוגעשפּאַרט צום בוים. שפעטער האָב איך אַרויסגע-נומען פון זיין שייד און צוריק אַהין אַרײַנגעלייגט דעם שמעק-מעסער, פרי איך זאָל זיין זיכער, אין פאַל פון נויט, אז ער נעמט זיך גרינג אַרויס.

באַלד האָט זיך דערהערט דעמואַנס געשריי: „ער איז אַוועק, אַוועק אַ גאַנג! ער איז אַוועק!“ און באַלד נאָך אים האָבן זיך געלאָזט הערן אויך די פויערים אַרום און אַרום: „אַוועק! או-או-או-או!“ האָבן געשריען די פויערים מיט פלעטליי קולות. „אַי! א-י-י!“ האָבן אונטערגעהאַלפן די ווייבער מיט זייערע דינע קולכנדלעך.

דער בער האָט זיך געפונען אין קרייז, און דעמיאָן האָט אים געטריבן. אַרום און אַרום האָבן געשריען די איבעריקע בערנדרײַבער, און נאָר איך מיט מיין חבר זיינען געשטאַנען שטיל, נישט געריט זיך פון אָרט — געוואַרט אויפן בער. שטיי איך אזוי מיט אָנגעשמעלטע אויג און אויער. און דאָס האַרץ קלאַפט ביי מיר הילכיק און שטאַרק. איך האַלט פעסט די ביקס און כאַפּ אַזש אַ ציטער פון אויפדענגונג. אָט-אַט, טראַכט

איך, שפרינגט ער ארויס, איך וועל זיך אָנצילעווען, אויס-
 שיסן — און ער וועט היבן אַ פּאַל טאַן. פּלוצלם הער איך
 אַ פּאַל אין שניי אַרײַן, אָבער ווייט פון מיר. גיב איך אַ קוק
 אין הויכן יענגלע-וועלדל: און דאָרט מיט אַ פּריט 50 ווייטער
 פון מיר שטייט עפעס אונטער די פיימער, גרויס און שוואַרץ.
 איך האָב אָנגעשמעלט די ביקס און וואַרט, אפשר וועט ער
 צולויפן נענטער, מראַכט איך. איך זע—ער האָט אַ ריר געמאַן
 מיט די אויערן, אויסגעדרײט זיך און איז אַוועק צוריק, און דאָ
 האָב איך אים דערזען אין זײַן גאַנצער גרויס — שוין ייִנגאַל
 אַ חיה! און איך האָב כאַפּ-לאַפּ אַ שמעל אַרויס געמאַן מיין
 ביקס — כּלאָפּ! איך הער די קויל האָט אַ קנאַק געמאַן אין
 אַ בוים, און דורכן רויך דערזע איך, ווי דער בער לאָזט זיך
 נאָך שנעלער לויפן און ווערט פאַרשוונדן אין וואַלד. נו, מראַכט
 איך, פאַרשפּילט, איצט וועט ער שוין מער ניט צוקומען אַהער,
 אים וועט שוין מיין חבר שיסן, אָדער ער וועט אַרײַנפאַלן צו
 די פּויערים אין די הענט, יעדנפאַלס וועט שוין ניט מיר אויס-
 קומען אים הרגענען. שטיי איך, די ביקס ווייטער אָנגעלאָרן און
 הער זיך צו. די פּויערים שרײַען פון אַלע זײַטן. אָבער פון דער
 רעכטער זײַט, ניט ווייט פונעם חבר, הער איך — עפעס אַ
 פּויערטע שרײַט ניט מיט איר קויל: „אַט איז ער! אַט איז ער!
 אַהער! אַהער! אוי-אוי! איי, איי, איי!“

דער בער שטייט איר, אַפנים, פאַר די אויגן. וואַרט איך
 שוין אינגאַנצן ניט אויפן בער און קוק רעכטס אויפן חבר.
 פּלוצים באַווייזט זיך אויפן שמעגל דעמיאָן, אָן די האַלץ-
 גלימשערס, מיט אײַן שמעקעלע אין האַנט. ער איז צוגעלאָפּן
 צו מיין חבר, צוגעזעצט זיך לעבן אים און מיטן שמעקעלע אים
 אויף עפעס אָנגעוויזן. און מיין חבר האָט אַ הייב געמאַן די
 ביקס און גענומען צילן זיך אין יענער זײַט, וואָס דעמיאָן ווייזט
 אים אָן. כּלאָפּ! — אויסגעשאַסן. נו, מראַכט איך, געהרגעט
 דעם בער. אָבער איך זע, אַז דער חבר בלייבט שטיין אויפן אָרט.
 אַפנים, ניט געמראָפּן. איצט איז שוין דער בער אַוועק
 נאָך ווייטער, און צו מיר וועט ער שוין ניט אַרויסשפּרינגען.
 וואָס איז? איך הער פּלוצים — עמוצער פּליט, ווי אַ וויכער,
 סאָפּעט און נאָך נאָענט שיט זיך שניי. גיב איך אַ קוק — און
 ער קאַמטעט זיך בליק שנעל איבערן שמעגל, וואָס צווישן די

געדריכטע יעגלע-ביימער און מען זעט, אז פון גרויס שרעק ווייסט
ער נישט אויף וואָסער וועלט ער איז. אַז איז ער שוין אַ טריט
פינף פון מיר, איך זע אים אינגאנצן, — אַ שוואַרצע ברוסט, אַ
רויזק גרויסער קאָפּ מיט אַ געלן פלעק אינמיטן, דעם שמערן
אַנגעשמעלט, פליט ער גלייך אויף מיר און שיט דעם שניי
אין אלע זייטן. איך זע, אז ער באַמערקט מיך נישט, אז פון
גרויס שרעק פליט ער אויף גאָטס באַראַט, ווהיזן די אויגן
טראָגן אים. אָבער דער וועג מיט וועלכן ער לויפט, שפּאַרט
זיך אָן אין דער סאַסנע, ביי וועלכער איך שטיי. האָב איך אַ
הויב געטאָן די ביקס, אויסגעשאַסן, אָבער נישט געטראָפּן. די
קויל האָט זיך פאַרבייגעטראָגן. און ער איז שוין גאָר נאָענט,
פליט, זעט מיך נאָך אַלץ נישט. האָב איך ווייטער אַיינגעבויגן
די ביקס, דאָס מאַל פּמעט זיך אַנגעשפּאַרט מיט איר אין
דעם בערס קאָפּ — כלאַפּ! געטראָפּן, אָבער נישט אויף שטייט.

דער בער האָט אויפגעהויבן דעם קאָפּ, אונטעריקט די אוי-
ערן און זיך אַ לאַז געטאָן אויף מיר. איך האָב זיך אַ נאָפּ
געטאָן צו דער צווייטער ביקס, אָבער ער איז שוין אַרויפגעפּלויגן
אויף מיר, אַ וואַלגער געטאָן מיך אין שניי אַרײַן און איז אַ-
בערגעשפּרונגען איבער מיר. נו, טראַכט איך, גוט וואָס ער
האַט מיך אָפּגעלאָזט. איך האָב געפּרוּווט זיך אויפהויבן, אָבער
איך פיל, אז עפעס דריקט מיך צו דער ערד, לאָזט מיר נישט
קײן ריר טאָן זיך. ער האָט זיך פריער, אַפּנים, אין מיטן לויף
נישט געקאָנט אַיינהאַלטן, איז ער אַריבערגעשפּרונגען איבער מיר,
אָבער איצט האָט ער זיך אויסגעדרייט און פון הינטן אַרויפּ-
געוואַלגערט זיך אויף מיר מיט זיין ברוסט. הער איך — אַ
שווערע משא לנגט אויף מיר, אין פנים שלאַנגט מיר אַ וואַ-
רעמקייט, און איך הער — ער שלעפט צו זיך אין מויל אַרײַן
מיין פנים. מיין נאָז איז שוין ביי אים אין מויל און איך פיל
אַ היץ און אַ ריח פון בלוט. ער האָט מיט זיינע לאַפעס זיך
אַריינגעקוועטשט אין מינע פלייצעס, און איך קאָן זיך קײן ריר
נישט טאָן. איך באַמיר זיך אַלץ אַרויסדרייסן פון זיין מויל דעם
פנים, וויל פאַרהייטן די אויגן און נאָז. און ער וויל דווקא אָן-
כאַפּן פאַר די אויגן און נאָז. מיט זיינע ציין און אייבערשטן
קינפאַק האָט ער אַנגעגריפּן מיין שמערן אונטער די האַר, מיטן
אונטערשטן קינפאַק אַנגעכאַפט פאַר די באַקן אונטער די אויגן

און האָט גענומען קוועטשן. עס שניידט מיר אין קאפ, ווי מיט מעסער. איך שלאָג זיך, וויל זיך אַרויסרייסן, און ער אײלמ, גרויזשעט ווי אַ הונט — כראַמקעט און כראַמקעט. איך דריי זיך אַרויס, און ער גרייפט אָן ווייטער. נו, טראַכט איך, אַ סוף. פּלוצים איז מיר גרינגער געוואָרן. איך זע, נימאָ אים שוין. ער איז אַראָפּגעשפרונגען פון מיר און איז אַוועקגעלאָפּן.

ווען דער חבר מיינער מיט דעמיאָנען האָבן דערזען, אַז דער בער האָט מיך אַ שלײַדער געמאַן און גרויזשעט מיך, האָבן זיי זיך אַ לאַז געמאַן צו מיר. אָבער דער חבר האָט פון גרויס אײלעניש געמאַכט אַ פעלער. אַנשמאַט דעם ער זאָל לויפן אי-בערן אויסגעטראַטענעם שמעגל, האָט ער זיך געלאָזט גלייך איבערן שניי און איז באַלד געפאלן. ער האָט אָנגעהויבן אַרויס-צוקלעמערן פון שניי, און דער בער האָט מיך דערווייל גע-גרויזשעט. און דעמיאָן, ווי אַזוי ער איז געשמאַנען, אָן אַ ביקס, מיט אײן ריטל אין האַנט, האָט זיך געלאָזט איבערן שמעגל מיט אַ געשריי: „ער עסט דעם פּריק, ער עסט דעם פּריק.“ אַליין לויפט ער און האַלט אין אײן שרייען אויפן בער: „אָך, דולער דו! וואָס ער טוט דאָס! לאַז אָפּ, לאַז אָפּ!“

האָט אים דער בער געפאַלגט, אָפּגעלאָזט מיך און איז אַוועקגעלאָפּן. ווען איך האָב זיך אויפּגעהויבן, האָב איך אונטער זיך דערזען אַ גאַנצן טײך בלוט, פּונקט ווי מען וואַלט אַ שעפּס געשחטן.

איבער מיינע אויגן זיינען געהאַנגען פאַסן פלייש פון מײן שמערן. אָבער אויף דער הייסער מינוט האָב איך קיין ווייטאַג ניט געפילט.

באַלד איז געקומען צו לויפן מײן חבר און דער גאַנצער עולם האָט זיך צונויפגעקליבן. זיי האָבן באַטראַכט מיינע ווונדן און צוגעלייגט צו זיי שניי. אָבער איך האָב ניט געטראַכט וועגן מיינע ווונדן און אַלץ געפרעגט: „ווי איז דער בער? אין וועלכער וײט איז ער אַוועק?“ פּלוצים הערן מיר אַ געשריי: „אָט איז ער, אָט איז ער!“ און טאַקע — דער בער לויפט ווייטער צו אונז. מיר האָבן זיך ווייטער געכאַפט צו די ביקסן, אָבער קיינער האָט נאָך ניט באַוווּזן אויסצושיסן און דער בער איז שוין ניט געבליבן. ער איז געווען שמאַרק צערייזט, אים האָט זיך געוואַלט נאָך אַ ביסל מיך גרויזשען, אָבער ער האָט זיך

דערשראָקן פארן עולם, אין די שפורן האָבן מיר דערזען, אז
פון קאָפּ גייט ביי אים בלוט. דער עולם האָט זיך שוין געוואָלט
זיך לאָזן נאָך אים, אָבער דער קאָפּ האָט מיר שטאַרק אָנגעהויבן צו
זוויי טאָן, און מיר זיינען אוועקגעפאָרן אין שטאַט צו אַ דאָקטאָר.
דער דאָקטאָר האָט פאַרנייט מיינע ווונדן מיט זייד, און זיי
האָבן זיך אָנגעהויבן צו פאַרהיילן.

אין אַ חודש אַרום האָבן מיר זיך ווייטער געלאָזט אויפן
בער. אָבער ניט מיר איז אויסגעקומען אים צו שיסן, דער בער
איז ניט אַרויס פון זיין פאַהעלטעניש, געקרייזט אַרום און אַרום
און האָט געברילט מיט אַ שרעקלעכן קול. דעמיטן האָט אים
געהרגעט. פון מיין אַמאָליקן שאָס איז ביי דעם בער געווען אי-
בערגעבראָכן דער אונטערשמער קינפאַק און אויסגעשלאָגן אַ צאָן.
דער בער איז געווען זייער אַ גרויסער און די פעל זיינע

שוואַרץ און ווונדערבאַר שיין.

איך האָב די פעל אָנגעשמאַפט, און איצט ליגט זי ביי
מיר אין צימער. די ווונדן אויף מיין שטערן האָבן זיך פאַרהיילט
און די סימנים פון זיי זעען זיך קוים קוים אָן.

מעשיות פון פיזיק.

....

טאגנעט.

I.

פארצייטנס איז געווען א פאסאך מיטן נאמען מאגנעט. איינמאל איז ביי מאגנעסן פארפאלן געווארן א שעפעלע. איז ער צוועק זוכן עס אין די בערג. קומט ער צו גיין אין איין ארט, און דארט זיינען נאך נאקעטע שטיינער פארצן. האָט ער זיך געלאָזט גיין איבער די שטיינער. פלוצים האָט ער דערפילט, אַז די שטיוול זיינע ווערן צוגעקלעפט צו די שטיינער. ער האָט אַ פרוו געמאַן מיט דער האַנט — די שטיינער זיינען טרוקענע, און צו דער האַנט קלעפן זיי זיך ניט צו. האָט ער זיך געלאָזט ווייטער גיין — קלעפן זיך די שטיוול ווייטער צו. האָט ער זיך צוועקגעזעצט, אויסגעמאַן די שטיוול, גענומען איין שטיוול אין דער האַנט און אָנגעהויבן אָנצורירן מיט אים די שטיינער. רייט ער אָן מיט דער פעל אָדער מיטן זייל, קלעפט זיך דער שטיוול ניט צו. מאַמער אָבער רירט ער זיי אָן מיט די משוועקעס, ווערט דער שטיוול תיבה צוגעקלעפט. און ביי מאַגנעסן איז געווען אַ שמעקל מיט אַן אייזערנעם עק. ער האָט געפרווט אָנרירן דעם שטיין מיט דער הילצער-נער זייט פונעם שמעקל—קלעפט ער זיך ניט אַין; קוים אָבער האָט ער אָנגערירט מיט דער אייזערנער זייט — האָט זיך דער שמעקן צווי צוגעקלעפט, אַז מען האָט אים קוים אָפגעריסן. מאַגנעס האָט באַמראַכט דעם שטיין, זעט ער, אַז דער

שמיין איז ענלעך צו ציין, האָט ער גענומען מיט זיך אַהיים
שטיקלעך פון דעם שמיין. פון יענער צייט אַז האָט מען זיך
באַקאנט מיט דעם שמיין און מען האָט אים אַ נאָמען געגעבן
מאַנגעט.

II

מאַנגעט געפינט זיך אין דער ערד צוזאַמען מיט ציין=
אַרץ. דער ציין פון יענעם אַרץ, וואָס האָט אין זיך מאַנגעט,
איז פון דעם בעסטן מין. אויסערלעך איז מאַנגעט ענלעך אויף
ציין.

ווען מען לייגט צוועק אַ שטיק ציין אויף מאַנגעט, הייבט
אויך דער ציין אָן צוציען צו זיך אַנדער ציין. און ווען מען
לייגט אַנדער אַ שטאַלענע נאָדל אויף אַ מאַנגעט און מען האַלט
זי צווי אַ לענגערע צייט, ווערט די נאָדל אַ מאַנגעט, און הייבט
אָן צוציען צו זיך ציין. בשעת מען פרוּווט צונויפפירן די עקן
פון צוויי מאַנגעטן, זעט מען, אז איין פּאָר עקן שמויסן זיך אָפּ,
און די צווייטע פּאָר קלעפּן זיך איינער צו דעם אַנדערן צו.

און בשעת מען צעהאַקט אַ מאַנגעט-שטעקעלע אויף צווייטע,
זעט מען, אז ביידע העלפטן קלעפּן זיך פון איין זייט צו, און
פון דער אַנדערער — שמויסן זיי זיך אָפּ. צעהאַקט מען נאָך
אַמאָל, — קומט אויס דאָס אייגענע; פרוּווט מען האַקן נאָך
אַמאָל און נאָך אַמאָל, וויפיל מען וויל נאָר, חורט זיך איבער
אַלץ די זעלבע מעשה: די עקן פון איין און דער זעלבער זייט
שמויסן זיך אָפּ, און די עקן פון פאַרשיידענע זייטן קלעפּן זיך
צו, פונקט ווי פון איין זייט שפּאַרט דער מאַנגעט אַרויס פון
זיך, און פון דער אַנדערער צייט ער אין זיך אַרײַן. און וויפיל
מען זאָל אים ניט ברעכן, וועט ער אַלץ פון איין עק אַרויס=
שפּאַרן פון זיך, און פון דעם אַנדערן — אַרײַנציען אין זיך.
פונקט די זעלבע מעשה, ווי מיט אַ יאָדלע-צאַפּן — ווי צווי
מען זאָל אים ניט צעברעכן, וועט פון איין עק בלייבן אַ נאָפּל,
און פון דעם אַנדערן — אַ שאַלכנרל. פון וועלכן עק מען זאָל
ניט נעמען — וועלן אַ שאַלכנרל מיט אַ נאָפּל זיך שטענדיק
צונויפגיין, און אַ נאָפּל מיט אַ נאָפּל, אָדער אַ שאַלכנרל מיט
אַ שאַלכנרל וועלן זיך קיינמאָל ניט צונויפגיין.

ווען מען מאַנגעטווירט אָן אַ נאָרל (מען האַלט זי אַ לעג-
גערע צייט צוזאמען מיט אַ מאַנגעט) און מען זעצט זי אַרויף
מיט דער מיט אויף אַ שטיפּטל, אַזוי, אז זי זאָל זיך אויפן
שטיפּטל קענען פּרײַ באַוועגן, זעט מען, אז וויפּיל מען זאָל מיט
דער מאַנגעט-נאָרל ניט קערעווען, איז ווי נאָך מען לאָזט זי אָפּ,
דרייט זי זיך מיט איין עק אויס צו דרום צו, און מיטן אנדערן—
צו צפון צו.

אין די צייטן, ווען מען איז נאָך ניט געווען באַקאַנט מיט
מאַנגעט, פּלעגט מען זיך ניט לאָזן ווייט אין ים אַרײַן. ווען מען
פּלעגט אַרויס ווייט אין ים, דאָרט, וווּ די ערד זעט זיך שוין
ניט אָן, האָט מען נאָך לײט דער זון און שמערן געוואָסן ווהין
צו שווימען. און מאַכער איז דער וועטער געווען אַ שלעכטער
און קיין זון אָדער שמערן איז ניט געווען צו זען, האָט מען
שוין דאַמאָלס אַליין ניט געוואָסן, ווהין צו שווימען. און דער
ווינט פּלעגט טראָגן די שיף, שמויסן זי אויף שטיינער און צע-
קלאַפּן זי.

און ביז וואַנען מען האָט זיך ניט באַקאַנט מיטן מאַנגעט,
פּלעגט מען זיך מאַקע נישט אַוועקלאָזן ווייט פונעם ברעג. און
ווען מען האָט זיך מיטן מאַנגעט באַקאַנט, האָט מען געמאַכט אַ
מאַנגעט-נאָרל אויף אַ שטיפּטל אַזוי, אז די נאָרל זאָל זיך פּרײַ
באַוועגן. אַדאָנק דער נאָרל האָט מען שוין געקאַנט וויסן ווהין
און אין וועלכער ריכטונג מען שווימט. מיט דער מאַנגעט-נאָרל
האָט מען זיך שוין געקאַנט לאָזן ווייטער פון די ברעגן, און פון
יענער צייט האָט מען אַ סך נייע ימים אַנטדעקט.

אויף די שיפּן איז שמענדיק דאָ אַ מאַנגעט-נאָרל (אַ קאַמ-
פּאַם) און אַ מאָס-שמריק מיט קנאָפּן, וואָס געפינט זיך אויפן עק
שיף. די שמריק איז צוגעפּעסטיקט אויף אַזאַ אָפּן, אז זי צע-
וויקלט זיך און זי ווייזט אָן די שמרעקע, וואָס די שיף איז
אַפּגעפּאַרן.

איצט, ווען מען שווימט אויף אַ שיף, ווייס מען שוין
שמענדיק גענוי דעם מהלך פון ברעג און די ריכטונג.

פייכטקייט.

www.libtool.com.cn

I

פארוואס מאכט אמאל א שפין א געדיכטן שפינוועבס
און אליין זיצט ער אין דער מיט פונעם נעסט, און אמאל גייט
ער ארויס פונעם נעסט און הייבט אן שפינען א נייעם שפינ-
וועבס?

א שפין מאכט זיין שפינוועבס לויטן וועטער, וואָס איז
אין יענעם מאַמענט און לויט דעם וועטער וואָס עס וועט שפע-
טער זיין. ווען מען קוקט אויף אַ שפינוועבס, קאָן מען וויסן,
וואָס פאַר אַ וועטער עס וועט זיין. אויב דער שפין זיצט פאַר-
שמעקט אין דער מיט פונעם שפינוועבס, און גייט פון דאָרטן
ניט אַרויס, איז אַ סימן, אז עס וועט רעגענען. טאָמער גייט ער
אַרויס פונעם נעסט, און מאַכט נייע שפינוועבס, איז אַ סימן,
אז עס וועט זיין אַ גוטער וועטער.

ווי אזוי קאָן אַ שפין וויסן פאַרויס, וואָס פאַר אַ וועטער
עס וועט זיין?

די חושבים פון אַ שפין זיינען אזוי פילפאַר, אז בשעת אין
דער לופטן הייבט זיך ערשט אַן זאמלען אַ פייכטקייט, וואָס
מיר פילן זי אפילו נאָך ניט, און וואָס פאַר אונז איז דער ווע-
טער נאָך שיין, — איז פאַרן שפין אַלץ איינס, ווי עס זאָל
גיין אַ רעגן.

אַ נאָקעטער מענטש וועט כאַלד דערפילן אַ פייכטקייט,
בשעת אַן אָנגעטועטער וועט זי אפילו ניט באַמערקן, פונקט
אזוי גייט שוין פאַר אַ שפין אַ רעגן, בשעת פאַר אונז קלייבט
ער זיך ערשט גיין.

II

פארוואָס ווערן מירן ווינטער-צייט פונאָדערנעשפרייט און
זיי מאַכן זיך ניט צו, און זומער מדיקענען זיי אַיין און מאַכן
זיך יאָ צו?

דערפאַר, וואָס הערבסט-צייט און ווינטער-צייט ווערט
דאָס האַלץ אָנגעזאָפט מיט וואַסער, ווי אַ גאַמקע, און דאָס
וואַסער צעשפאַרט אים, און זומער וועבט זיך דאָס וואַסער
אויס, און דאָס האַלץ ציט זיך צונויף.

פארוואַס ווערט אַ שוואַכער בוים—אַספע—מער פונאַנץ
דערנעשפרייט, און אַ דעמב—ווינציקער? ווייל אין אַ פעסטן בוים—אין אַ דעמב—אין
ווינציקער פאַרזאַן פּוסט אַרט, און דאָס וואַסער האָט ניט ווהין
צו אַרײַן, און אין אַ שוואַכן בוים—אין אַן אַספע—אין פּאַ-
דאַן מער פּוסט אַרט, און דאָס וואַסער האָט ווהין צו אַרײַן. אין
אַ פּוילן בוים איז פאַרזאַן נאָך מער פּוסט אַרט, און דערפאַר
שפּרייט זיך אַ פּוילער בוים מער פּון אַלץ פּונאַנרער און זעצט
זיך מער אַרײַם.

די קלענער פאַר בינען מאַכט מען פּון דעם שוואַכסטן
און פּוילסטן בוים: די בעסטע בינשמאַקן זיינען פּון אַ פּוילן
הושענאַ-בוים. פאַרוואַס טוט מען אַזוי?—ווייל דורך אַ פּוילן
קלאַץ גייט דורך די לופט און פאַר די בינען איז אין אַזאַ
קלאַץ בעסער די לופט.

פאַרוואַס קרימט זיך אויס די פּלאַך פּון ברעטער?
ווייל זיי טריקענען זיך ניט גלייכמעסיק אויס. ווען מען
שמעלט צו אַ פייכטע ברעט מיט איין זייט צו אַן אווון, גייט
פּון דאָרטן דאָס וואַסער אַרויס, דאָס האַלץ קוועטשט זיך פּון
יענער זייט צונויף און גיט אַ שלעפּ נאָך זיך די צווייטע זייט;
אַבער די פייכטע זייט קאָן זיך ניט צונויפקוועטשן. דערפאַר
וואַס זי האָט אין זיך וואַסער—דאַמאַלכט בינען זיך די
גאַנצע ברעט אויס.

בדי פּאַרלאַגעס זאָלן ניט זיין קרום, עניידט מען אַן טרו-
קענע ברעטער און די שטיקער קאַכט מען אויס אין אַן אַקראַפּ.
ווען דאָס גאַנצע וואַסער זידט אויס, קלעפט מען די ברעטער
צונויף, און זיי קנייטשן זיך שוין ניט (פאַרקעט).

די פאַרשיידענע פאַרבינדונג פּון טיילעבלעך.

פאַרוואַס שניידט מען אויס ברעטער פאַר אַ וואַגן און
אַקסן פאַר אַ ראַד פּון אַ בערעזע, און ניט פּון אַ דעמב?
די ברעטער און די אַקסן דאַרפן זיין פעסטע, און דעמב
איז דאָך ניט טייערער פּון בערעזע.
ווייל אַ דעמב שפּאַלט זיך אין דער לענג, און אַ בערעזע
שפּאַלט זיך ניט און ווערט נאָר צעברעקלט.
אַ דעמב איז פעסטער צוזאַמענגעבונדן, ווי אַ בערעזע.

אָבער ער איז צוזאמענגעפונדן אויף צוזא אופן, אז ער צענעמט
 זיך אין דער לענג, און א בערענע צענעמט זיך ניט. www.kabbalah.com
 פארוואס מאכט מען רעדער און א שליטנעשמעל פון
 דעמב און פון אולמע, און ניט פון בערענע אָדער לינדנבוים?
 ווייל דעמב און אולמע, איז גענוג אויספארען אין באָד,
 אז זיי זאלן זיך בייגן און זיך ניט ברעכן דערביי, בשעת בע-
 רענע אין לינדנבוים צעברעקלען זיך אין אלע זייטן.
 דאָס זאל קומט פאָד, ווייל די טיילעכלעך פון א דעמב
 און פון א בערענע זיינען פאריישרן צונויפגעבונדן צווישן זיך.

קריסטאָלן.

ווען מען שיט זאלץ אין וואַסער, און דאָס וואַסער מיט
 מען דערביי, הייבט זיך אָן די זאלץ פונאָדערצולאָזן און
 ווערט צווי צענאָנגען, אז מען וועט זי שוין ניט אָן. אָבער אויב
 מען שיט צו נאָך און נאָך זאלץ, הערט סוף פל סוף די זאלץ
 אויף פונאָדערצולאָזן זיך און וויפיל מען זאל ניט מיטן בלייבט
 איבער אין דעם וואַסער ווייסער פֿראַשעק. דאָס וואַסער האָט
 זיך שוין אָנגעזעטיקט מיט זאלץ, און קאָן שוין מער קיין זאלץ
 ניט אַרײַנגעמען אין זיך. ווען מען וואַרימט אָבער דאָס וואַסער
 אָן, נעמט עס אין זיך אַרײַן נאָך זאלץ; יענע טייל זאלץ, וואָס
 דאָס זיך אין דעם קאַלמן וואַסער ניט פונאָדערצוגעלאָזט, וועט
 זיך פונאָדערצולאָזן אין הייס וואַסער. נאָך אויב מען וועט אָן-
 שימן נאָך זאלץ, וועט שוין דאָמאַלסט אַפילו דאָס הייסע וואַסער
 ניט אַרײַנגעמען אין זיך מער קיין זאלץ. און אויב מען וועט
 דאָס וואַסער נאָך מער אָנוואַרימען, וועט עס זיך אויסדעמפן
 און די זאלץ וועט זיך נאָך אין אַ גרעסערער מאָס אַראָפּגעצן.
 ביי וואַסער איז פאַראַן אַ באַשטימטע מאָס פאַר יעדער
 זאָך, וואָס עס צעלאָזט אין זיך און מער פון דער מאָס קאָן
 עס ניט צעלאָזן. יעדע זאָך צעלאָזט זיך מער אין הייס וואַסער
 אידער אין קאַלמן, אָבער ווען הייס וואַסער זעטיקט זיך אָן,
 הערט עס אויך אויף צעלאָזן אין זיך. די זאָך בלייבט אַלײַן פאַר
 זיך און דאָס וואַסער דעמפּט זיך אויס.

זעטיק אָן וואַסער מיט אַ סאַלפּעטער-פֿראַשעק, שפּעטער
 שיט צו נאָך אַ ביסל סאַלפּעטער, וואַרעם עס אָן און לאָז עס ניט
 אויסגעמישטערדייט אַפּקילן זיך, וועסטו ווען, אז דער סאַלפּעטער

וועט זיך ניט אָפּוועצן אויפן דעק, ווי אַ פּראָשעק, נאָר ער וועט זיך אויסלייגן אין קליינע זעקסווענטלדיקע זיילן, און אזוי זייל לעבן זייל, וועט ער זיך אָפּוועצן אויפן דעק און אויף די זייטן. און אויב דו וועסט אָנוועטיקן וואָסער מיט סאַלפעטער-פּראָשעק און דעם געמיש אַוועקשטעלן אין אַ וואַרעם אָרט, וועט זיך דאָס וואָסער אויסדעמפן, און דער איבעריקער סאַלפעטער וועט זיך אויך אויסלייגן אין קליינע זעקסווענטלדיקע זיילן.

זעטיק אָן וואָסער מיט פשוטער זאַלץ, וואַרעם דאָס וואָסער אָן און לאָז עס זיך אויסדעמפן, וועט זיך די איבעריקע זאַלץ אָפּוועצן, ניט ווי אַ פּראָשעק, נאָר אין פּאָרס פון קובי-קעס. זעטיק אָן וואָסער מיט סאַלפעטער און זאַלץ צוזאַמען, וועט זיך די איבעריקע סאַלפעטער און די איבעריקע זאַלץ ניט צונויפמישן, נאָר זיך אויסלייגן יעדערער אויף זיין שטיי-גער: דער סאַלפעטער—אין זיילן, און די זאַלץ—אין קוביקעס. ווען מען זעטיקט אָן וואָסער מיט קאַלד, אָדער מיט וואָסער מיט ניט איז זאַלץ, אָדער מיט נאָך עפעס, איז נאָכדעם ווי דאָס וואָסער דעמפט זיך אויס, לייגט זיך יעדע זאך אויס אויף איר שטייגער: איין זאך אין דרייווענטלדיקע זיילעכלעך, די אַנדערע אין אַכטווענטלדיקע, איינע — ציגלווייז, איינע — אין שמענדלעך, מיט איין וואָרט, יעדע זאך אויף איר שטייגער. אָט די פּאַרשיידענע פיגורן טרעפן זיך ביי אַלע האַרטע קערפער. אַמאָל זיינען די פיגורן די גרויס, ווי אַ האַנט; מען געפינט אין דער ערד אַזעלכע שטיינער. אַמאָל זיי-נען די פיגורן אַזוי קליין, אַז מיט קיין פשוט אייג קאָן מען זיי ניט זען, אָבער יעדער קערפער האָט זיך זיינע פיגורן.

זעטיק אָן וואָסער מיט סאַלפעטער, און ווען עס וועלן זיך אָנהייבן בילדן פיגורן. פּרוב אָפּברעכן מיט אַ נאָדל איין עק פון אַ פיגור. באַלד וועלן צום אָפּגעבראַכענעם אָרט צושטיין נייע שטיקלעך סאַלפעטער און זיי וועלן פאַרגלעטן דעם אָפּגעבראַכע-נעם עק אויף אַזא אופן, אַז עס וועט זיך ווייטער בילדן אַ זעקסווענטלדיק זיילעכל. דאָס זעלבע קומט פאַר אויך מיט זאַלץ און מיט יעדער אַנדערער זאך. אַלע קליינע טיילעכלעך דרייען זיך אַליין אויס און שטעלן זיך צו מיט דער געהערי-קער זייט.

בשעת אייז ווערט פאַרפּראָרן, קומט פאַר די זעלבע מעשה.

עם פליט א שנייעלע — מען זעט ניט אן קיין שום פי-גור; אבער קוים זעצט זיך דאס שנייעלע אפ אויף פעסעס א טונקעלער און קאלטער זאך, אויף געוואונט, אויף פומער, — קאן מען באמערקן א פיגור: מען דערזעט א שטערנדל אדער א זעקסווינקלדיק ברעמל. דער דאמף שטייט ווינטער-צייט אן צו די פענסטער אין א פאָרם פון א שטערנדל.

וואָס צווינגט איז ציין? — דאָס איז א קאלט, פעסט וואַסער. ווען פון א פליסיקן וואַסער ווערט פעסט וואַסער, לייגט זיך דאָס וואַסער אויס אין פיגורן און עס גייט אַרויס פון דעם די וואַרעמקייט, דאָס אייגענע קומט פאַר מיט סאַל-פעטער: בשעת פון פליסיקן סאַלפעטער בילדן זיך פעסטע פי-גורן, גייט פון אים אַרויס די וואַרעמקייט. דאָס אייגענע איז מיט זאַלץ, דאָס אייגענע מיט צעשמעלצטן גוס-ציין, בשעת פון א פליסיקן ווערט ער א פעסטער. בשעת א קערפער גייט איבער פון א פליסיקן צושטאַנד אין א פעסטן, לאָזט ער פון זיך דערביי אַרויס די וואַרעמקייט, און לייגט זיך אויס אין פיגורן, און בשעת א קערפער גייט איבער פון א פעסטן צושטאַנד אין א פליסיקן, נעמט ער אַרײַן אין זיך וואַרעמקייט, די קעלט גייט פון אים דערביי אַרויס, און די פיגורן ווערן צעלאָזט.

נעם צעשמעלצענעם ציין און לאָז אים זיך אַפּקילן; נעם היסן טייג און לאָז אים זיך אַפּקילן; נעם געלאָשענעם קאַלד אין לאָז אים זיך אַפּקילן — וועט זיין וואַרעם. נעם ציין און צעלאָז אים — וועט ווערן קאַלט. נעם סאַלפעטער, זאַלץ אָדער אַן אַנדער קערפער, וואָס קאָן צעלאָזט ווערן אין וואַסער, און צעלאָז אים — וועט ווערן קאַלט. פּדי מען זאָל מאַכן געפרוירן פאַרפרוירנס, שיט מען אַרײַן אין דעם וואַסער זאַלץ.

שערלעכע לופט.

אינמאָל אין א חגא איז דער עולם פון דעם דאָרף ני-קאַלסק אַוועק אין קלויסטער. אויפן פּרינצישן הויף זינען אי-בערגעבליבן די קי-אויפזערין, דער סטאַראַסטע און דער פּערד-יונג. די קי-אויפזערין איז געגאַנגען צום ברונים נאָך וואַסער, דער ברונים איז געווען אויפן הויף. זי האָט אַרויסגעשלעפּט דעם קיבל, אָבער אַרויסגעלאָזט פון די הענט. דער קיבל האָט

זיך אויסגעגליטשט, זיך אָנגעשלאָגן אין דעם וועגל פונעם
 ברונים און האָט אָפּגעריסן די שמדיק, די פרוי האָט זיך צו-
 ריקגעקערט אין שטוב אַרײַן און האָט געזאָגט צום סטאַראָסמע:
 אַלעקסאַנדר! קריך נאָר אַראָפּ, מײַן טײַערער, אין פרוי-
 נים — איך האָב אַרױסגעלאָזט דעם קיבל פון די הענט
 אַלעקסאַנדר האָט געזאָגט:
 — דו האָסט אַרױסגעלאָזט, טאָ קריך ושע נאָך אים.
 מילא, זאָגט די פרוי, זי וועט שוין אַלײַן אַראָפּקריכן.
 זאל ער זי נאָר אַראָפּלאָזן אַהײַן.
 און דער סטאַראָסמע טרױבט שפּאַם מיט איר און זאָגט:
 צו איר:

— נו, קום — דו ביזט איצט אויפן נישטערן האַרצן,
 וועל איך דיר אַינהאַלטן; נאָכן מיטאַג וואָלט שוין געווען שווער
 אַינגעהאַלטן.

דער סטאַראָסמע האָט צוגעבונדן אַ שטעקן צום שמדיק,
 די פרוי האָט זיך געזעצט רײַטנדיק אויפן שטעקן, זיך אָנגענו-
 מען פאַרן שמדיק און גענומען אַראָפּקריכן אין ברונים, און דער
 סטאַראָסמע האָט מיט דער הילף פונעם ראָד זי אַהײַן אַראָפּ-
 געלאָזט. דער ברונים האָט געהאַלטן זעקס אַרשײַן די טײַף,
 אָבער וואָסער איז אים געווען נאָר אויף אײַן אַרשײַן. דער סטאַ-
 ראָסמע האָט פאַמעלעך געדרייט די ראָד און יעדע וויילע
 געפרעגט: „נאָך, צי שוין?“ די פרוי האָט פון דאָרטן געשריען:
 „נאָך אַ ביסל!“

פלוצים האָט דער סטאַראָסמע דערפילט, אַז די
 שמדיק איז געוואָרן גרינג; ער האָט אַ רוף געטאָן די פרוי,
 אָבער זי האָט אים נישט געענטפערט. דער סטאַראָסמע האָט
 אַרײַנגעקוקט אין ברונים און האָט דערזען, אַז די פרוי ליגט
 כױטן קאָפּ אין וואָסער און מיט די פיס אַרויף. דער סטאַראָ-
 סמע האָט גענומען שרײַען און רופן מענטשן; אָבער קיינער איז
 נישט געווען. געקומען איז נאָר דער פערד-יונג. דער סטאַראָסמע
 האָט אים געהייסן האַלטן די ראָד, אַלײַן האָט ער אַרױסגע-
 שלעפט די שמדיק, זיך אַרױפגעזעצט אויפן שטעקן און גענומען
 אַראָפּקריכן אין ברונים.

ווי נאָר דער פערד-יונג האָט אַראָפּגלאָזט דעם סטאַראָ-
 סמע ביז אַז דעם וואָסער, איז מיטן סטאַראָסמע פאַנגעקומען

די זעלבע מעשה. ער האָט אַרויסגעלאָזט פון די הענט די שטריק און איז אַ פאל געטאָן אַזאַס מיט אַ פּאַר אַויף דער פרוי. דער פערד-יונג האָט גענומען שרייען, שפעטער האָט ער זיך געלאָזט לויפן צום קלויסטער רופן מענטשן. די תפילה האָט זיך שוין געווען געענדיקט, און דער עולם איז שוין געגאנגען צוריק. אַלע מענער און פרויען האָבן זיך געלאָזט צום ברונים. אַלע האָבן זיך צוגעפונען קוועטשט לעבן ברונים, יע-דערער שרייט זיך זינס, אָבער קיינער ווייס ניט, וואָס צו מאַן. דער יונגער מעסלער איוואָן האָט זיך דורכגעשטופט צווישן דעם עולם צום ברונים, געכאַפט די שטריק, זיך אַרויפגעזעצט אויפן שמעקן און געהייסן מען זאָל אים אַרעפלאָזן. אָבער פריער האָט ער זיך צוגעבונדן צום שטריק מיט זיין גארטל. צווישן האָבן אים אַרעפגעלאָזט, און אַלע איבעריקע האָבן געקוקט אין ברונים, וואָס וועט זיין מיט איוואָנען, און ווי נאָך ער איז צו-געקומען צו דעם וואַסער, האָט ער אַרויסגעלאָזט פון די הענט די שטריק. ער וואָלט געוויס געווען פאַרן מיטן קאַפּ אַרעפ, ווען דער גארטל וואָלט אים ניט צוגעהאלטן. אַלע האָבן זיך זיך צעשרייען: „שלעפּ אים צוריק!“ און מען האָט איוואָנען צו-ריק אַרויפגעשלעפט.

ער איז געהאנגען אויפן גארטל, ווי אַ טויטער, זיין קאַפּ איז אַרעפגערהאנגען און האָט זיך אָפגעשלאָגן אין די ווענטלעך פונעם ברונים, זיין פנים איז געווען ברוין און בלוי. מען האָט אים אַרויסגענומען, אַרעפגענומען פונעם שטריק און אַוועקגע-לייגט אויף דער ערד. מען האָט שוין געמיינט, אז ער איז טויט, אָבער ער האָט שווער אַן אַטעם געטאָן, גענומען ניסן און איז געקומען צו זיך.

דאָמאָלט האָט מען נאָך אַמאָל געוואָלט קריכן אין ברוי-נים, אָבער אַן אַלטער פויער האָט געזאָגט, אז מען טאָר אַהין ניט קריכן, ווייל די לופט אין ברונים איז אַ שלעכטע און אז די שלעכטע לופט הרגעט מענטשן. דאָמאָלט האָבן די פויע-רים געבראַכט צו טראָגן האַקנשטאַנגען און גענומען אַרויסשלעפּן דעם סטאַראַסמע און די פרוי. די מוטער און די ווייב פון דעם סטאַראַסמע האָבן געיאַמערט ביים ברונים, אַנדערע האָבן זיי אַיינגענומען, און די פויערים האָבן געשטופט אין ברונים די האַקנשטאַנגען און האָבן באַמיט זיך אַרויסצושלעפּן די טויטע.

צוויי מאָל האָבן זיי צוגעשלעפט דעם סטראָלמע פאַר זיינע
בגדים ביזן העלפט פונעם ברונים; אבער ער איז געווען אַ
שווערער, די בגדים זיינע האָבן זיך דורכגעריסן, און ער איז
געפאלן אַרָפּ. לכוּף האָט מען אים פאַרטשעפעט מיט צוויי
האַקשטאַנגען און מען האָט אַרויסגעשלעפט אים, און דערנאָך
די פרוי. זיי זיינען ביידע געווען מיט און מען האָט זיי שוין
ניט אָפגעמינטערט.

שפעטער ווען מען האָט גענומען באַטראַכטן דעם ברונים,
איז מען טאַקע דערנאָנגען, אז אונטן אין דעם ברונים איז גע-
ווען אַ שלעכטע לופט.

שלעכטע לופט קאָן אַמאָל זיין צוויי שווער, אז ניט קיין
מענטש און ניט קיין שום חיה קאָנען ניט לעבן אין איר.
מען האָט אַראָפּגעלאָזט אין דעם ברונים אַ קאַץ, און ווי
נאָך זי איז צוגעקומען צום אָרט, וווּ די לופט איז געווען אַ
שלעכטע, איז זי באַלד געשטאַרבן, און ניט נאָך קיין חיה
קאָן דאָרט ניט לעבן — אַ ליכט קאָן דאָרט אויך ניט ברע-
נען. מען האָט אַראָפּגעלאָזט אַ ליכט, און ווי נאָך די ליכט
איז צוגעקומען צו יענעם אָרט, איז זי באַלד פאַרלאָשן געוואָרן.
פאַראַן אונטער דער ערד ערטער, וווּ די שלעכטע לופט
קלייבט זיך צונויף, און יעדער ווער עס טרעפט אָן אויף אַזאַ
אָרט, שטאַרבט באַלד, דעריבער מאַכט מען אין די שאַכטגרי-
בער לאַמפּן, און אידער אַ מענטש לאָזט זיך אַראָפּ אַהין, שיקט
מען פריער אַהין דעם לאַמפּ. אויב דער לאַמפּ ווערט פאַר-
לאָשן, טאָר דער מענטש אויך אַהין ניט גיין. דאַמאָלס לאָזט
מען אַהין אַרײַן צוויי פיל ריינע לופט, אז דער פּייער זאָל קאָ-
נען ברענען.

לעבן דער שטאַט נעאַפּאָל איז פאַראַן אַ הייל. די שלעכט-
ע לופט האַלט זיך דאָרט אויף אונטן אויף אַן אַרשין די הייד,
אין העכער — איז די לופט אַ גוטע. דער מענטש קאָן אַרומגיין
איבער דער הייל און עס וועט אים גאָרניט ניט שאַדן; אָבער
זאָל פרוון אַהין אַרײַנגיין אַ הונט, וועט ער באַלד דערשטיקט
ווערן.

פון וואָנען נעמט זיך די שלעכטע לופט? — זי נעמט זיך פון
דער זעלבער גוטער לופט, וואָס מיר עטעמען מיט איר. זאָלן
זיך צונויפקלייבן אַ סך מענטשן אין איין אָרט און די טירן און

די פענסטער זאלן דערביי זיין פארמאכט, וועט ווערן פונקט
 צוזאם לופט, ווי אין ברונים, און די מענטשן וועלן אויסשטארבן.
 מיט הונדערט יאָר צוריק האָבן די אינדיאַנער אויף אַ מלחמה
 געפאַנגען 146 ענגלענדער און פארשפּאַרט זיי אין אַן אונ-
 טערערדישער הייל, ווהין קיין לופט האָט ניט געקאָנט צוקומען.
 נאָכדעם ווי די געפאַנגענע ענגלענדער זיינען דאָרט אָפּגע-
 ווען עטלעכע שעה, האָט זיי אָנגעהויבן צו פאַרפעלן אָטעם,
 און צום סוף נאכט זיינען פון זיי 123 געשטאַרבן, און די אי-
 בעריקע זיינען פון דאָרטן אַרויס קיים לעבעדיקע. לכתחילה איז
 די לופט אין דער הייל געווען אַ גוטע, אָבער ווען די געפאַ-
 גענע האָבן אויסגעשטעמט די גאַנצע גוטע לופט, און קיין פּרישע
 לופט איז ניט צוגעקומען, — איז געוואָרן אַ שלעכטע לופט,
 צוזאם ווי אין ברונים, און זיי זיינען געשטאַרבן. פאַרוואָס ווערט
 אַ שלעכטע לופט פון אַ גוטער, ווען עס קלייבן זיך צינויף אַ
 סך מענטשן? ווייל מענטשן עמעמען אַיין די גוטע לופט, און
 עמעמען אויס די שלעכטע.

ווי מען מאַכט לופט-באלאָנען.

ווען מען נעמט אַן אָנגעבלאָזענעם פענכער, מען טונקט
 אים אַיין אין וואַסער און מען לאָזט אים דאַמפּלסט אָפּ, שפּרינגט
 ער אַרויף אויף דער אייבערפלאַך פון דעם וואַסער און הייבט
 אַן אַרומצושווימען. בשעת מען זידט אויף אַ מאָס וואַסער, ווערט
 דאָס וואַסער אויפן דעק איבערן פּייער, גאַזאַרטיק. און ווען עס
 קלייבט זיך צונויף אַ ביסל וואַסער-גאַז, שפּרינגט ער אַרויס,
 ווי אַ בלעזל, אַרויף. פּייער שפּרינגט אַרויף אין בלעזל, שפע-
 טער דער אַנדערער, און ווען דאָס גאַנצע וואַסער וואַרעמט זיך
 אָן, שפּרינגען שוין אַרויף די בלעזלעך אַן אַן אויפהער; דאָס
 וואַסער זידט דאַמפּלסט.

די בלעזלעך, וואָס זיינען אָנגעבלאָזן מיט וואַסער-גאַז,
 שפּרינגען אַרויף, ווייל זיי זיינען גרינגער פון דעם וואַסער.
 פונקט צוויי שפּרינגט אַרויף הויך אין דער לופט אַ פענכער,
 וואָס איז אָנגעבלאָזן מיט וואַסער-שטאַף, אָדער מיט הייסער
 לופט, ווייל הייסע לופט איז גרינגער פון אלע גאַזן.

די לופט-באלאָנען מאַכט מען פון וואַסער-שטאָף און פון הייסער לופט. די לופט-באלאָנען פון וואַסער-שטאָף מאַכט מען אויף צוזאָ אופן; מען נעמט אַ גרויסן פענכער, מען בינדט אים צו מיט שמריק צו דרענגער און מען פילט אים אָן מיט וואַסער-שטאָף. ווי נאָך מען בינדט אָפּ די שמריק, גיט דער פענכער אַ פּלי אַרויף און פליט צוויי לאַנג ביז ער שפּרינגט ניט אַרויס פון דער לופט, וואָס איז שווערער פון וואַסער-שטאָף. און ווען ער שפּרינגט אַריין אין דער גרינגער לופט, הייבט ער אָן אַרומשווימען איבער דער לופט, ווי אַ פענכער איבער דעם וואַסער. די לופט-באלאָנען פון הייסער לופט מאַכט מען צוויי מען מאַכט אַ גרויסן פּוסטן באלאָן מיטן העלזל אַראָפּ, ווי אָן איבערגעקערטער קרוג, אין העלזל פעסטיקט מען צו אַ שטיקל בוימוויל, דעם בוימוויל נעצט מען ציין אין ספירט און מען צינדט עס אָן. פון דעם פייער וואַרעמט זיך אָן די לופט אין באלאָן און זי ווערט גרינגער פון דער קאלטער לופט. דאָמאָלסט גייט דער באלאָן אַרויף, ווי אַ פענכער גייט פון דעם וואַסער אַרויף. און דער באלאָן פליט אַרויף צוויי לאַנג, ביז ער גייט ניט אַריבער אין אַ לופט, וואָס איז גרינגער פון דער הייסער לופט אין באלאָן.

מיט כמעט הונדערט יאָר צוריק האָבן צוויי פּראַנצויזן — די ברידער מאָנגאָלפיאָר — צוגעטראַכט די לופט-באלאָנען און זיי האָבן געמאַכט אַ באלאָן פון לייונט מיט פּאָפּיר, און האָבן אַריינגעלאָזט אַהין הייסע לופט; דער באלאָן איז צוועקגעפּלויגן. דאָמאָלסט האָבן זיי געמאַכט אַ גרעסערן באלאָן, צוגעבונדן צו אים פון אונטן אַ שעפּס, אַ האָן און אַ קאָטשקע און האָבן אים צוויי אָפּגעלאָזט. דער באלאָן האָט זיך אויפּגעהויבן און האָט זיך בשלום אַראָפּגעלאָזט. שפעטער האָט מען שוין צוגעמאַכט צום באלאָן אַ שיפעלע, און אין שיפעלע האָט זיך אַריינגעזעצט אַ מענטש. דער באלאָן איז אַרויפגעפּלויגן צוויי הויך, אַז מען האָט שוין אים ניט אָנגעזען; ער איז זיך געפּלויגן אַ ביסל און שפעטער האָט ער זיך בשלום אַראָפּגעלאָזט. שפעטער האָט מען צוגעטראַכט אַנצופילן די באלאָנען מיט לופט-שטאָף און מען האָט גענומען פליען נאָך העכער און גיכער.

פרי מען זאָל קאָנען פליען מיט אַ לופט-באלאָן, בינדט מען צו פון אונטן אַ שיפעלע, און אין דעם שיפעלע זעצן זיך

צדין צוויי, דריי און צפילו צכט מענטשן. זיי נעמען אויך מיט
www.libtool.com.cn זיך מיט עסן און טרינקען.

פרי צראַפּצולאַן זיך און אויפֿאַהייבן זיך, ווען מען וויל, ווערט אין לופט-באַלאַן געמאַכט אַ קלאַפּע. די קלאַפּע קאָן יעדערער, וואָס פּליט, אַ צי טאָן פּאַר אַ שטריקל און עפענען זי אָדער פּאַרמאַכן. ווען דער באַלאַן הייבט זיך אויף צו הויך און דער, וואָס פּליט, וויל אים צראַפּצולאַן, עפנט ער אויף די קלאַפּע — דער גאָז גייט אַרויס, דער לופט-באַלאַן קנייטשט זיך ציין און הייבט זיך אָן צראַפּצולאַן. אחוץ דעם, געפינען זיך שטענדיק אויפֿן לופט-באַלאַן זעק מיט זאָמער. עס איז גענוג צראַפּצוואַרפֿן אַ זאָק, אַז דער לופט-באַלאַן זאָל ווערן גרינגער, און ער זאָל זיך אויפֿהייבן העכער. אויב עמיצער, בשעתן פּליטן, הייבט זיך אָן צראַפּצולאַן און דערוועג, אַז אונטן איז ניט גלאַט — אַ טיך אָדער אַ וואַלד, שיט ער אַרויס דעם זאָמער פון די זעק, דער לופט-באַלאַן ווערט גרינגער און הייבט זיך אויפֿכניי אויף.

גאלוואניום.

אַמאָל האָט געלעבט אַן איטאַליענישער געלערנטער מיטן נאָמען גאַלוואַני. ער האָט געהאַט אַן עלעקטרישע מאַשין, און ער פּלעגט ווייזן פּאַר זיינע תּלמידים, וואָס צווייט איז עלעק-פּריע. ער האָט גענומען אויף אַ שטיקל זייד אַ ביסל שמירעבן, שטאַרק אָנגעריבן מיט דעם אַ שטיקל גלאָז און שפעטער צוגע-טראָגן צום גלאָז אַ מעשענע קייקעלע, וואָס איז געווען פּאַר-פעסטיקט אויך אויף גלאָז. פון גלאָז איז איבערגעשפרונגען אַ פונק אין דעם מעשענעם קייקעלע. ער האָט זיינע תּלמידים גע-געבן צו פּאַרשטיין, אַז פונקט אַזא פונק לאָזט אַרויס פון זיך אויך טריוואַקס און בערנשטיין. ער האָט זיי באַוויזן, אַז פּעדערלעך און פּאַפּירלעך ווערן אַמאָל צוגעצויגן און אַמאָל אָפּגעשמויטן דורך עלעקטריע, און האָט זיי ערקלערט פּאַרוואָס דאָס קומט צוויי פּאַר. ער האָט געמאַכט פּאַרשיידענע פּרוּוין מיט עלעקטריע און אַלע פּרוּוין באַוויזן פּאַר זיינע תּלמידים.

איינמאָל איז ביי אים קראַנק געוואָרן זיין ווייב, ער האָט גערופן דעם דאָקטאָר און געפרעגט ביי אים מיט וואָס זאָל ער

זי היילן. דער דאָקטאָר האָט געהויבן זאָגן פאַר איר אַ וויד
פון פרעש. גאלוואני האָט געהייסן כאַפן פרעש צום עסן. מען
האָט זיי געכאַפּט פון זיינע שוועגן, געטויט זיי און אַנדערגע-
לייגט זיי צו אים אויפן מיט.

די קעכערין איז ניט באַלד געקומען נאָך די פרעש. גאַל-
וואני האָט דאָמאַלסט געוווּן פאַר די תלמידים די עלעקטרישע
מאַשין און האָט געלאָזט פון איר פונקען.

פּלוצים האָט ער דע-זען, אַז די טויטע פרעש דריגען מיט
די פיס אויפן מיט: ער האָט זיך גענומען צוקוקן און האָט באַ-
מערקט, אַז יעדן מאָל, וואָס ער לאָזט אַרויס אַ פונק פון דער
עלעקטרישער מאַשין, גיבן די פרעש אַ דריגע מיט די פיס.
גאלוואני האָט געכאַפּט נאָך פרעש און גענומען אויספרוּוּן זיי.
און יעדן מאָל איז אויסגעקומען, אַז ווען ער לאָזט אַ פונק,
הייבן די טויטע פרעש אָן צו רירן מיט די פיס, ווי לעבעדיקע.

האָט דאָמאַלסט גאלוואני אַ טראַכט געטאָן, אַז אפשר
רירן די טויטע פּרעש מיט די פיס טאַקע דערפאַר, וואָס
עס גייט דורך אין זיי עלעקטריע. און גאלוואני האָט געוווּסט,
אַז עלעקטריע איז פאַראַן אויך אין דער לופט, אַז אין טרי-
וואַקס, אין בערנשטיין און אין גלאַז לאָזט זיך די עלעקטריע
מער באַמערקן, אָבער זי געפינט זיך אויך אין דער לופט, און
אַז אַ שטורם און אַ בליץ נעמען זיך פון דער לופט-עלעקטריע.
האָט ער טאַקע גענומען אויספרוּוּן צי די טויטע פרעש
וועלן ניט וואַרפן מיט די פיס אויך פון דער לופט-עלעקטריע. צו-
ליב דעם צוועק האָט ער גענומען פרעש, אָפּגעשוּנדן פון זיי
די הויט, אָפּגעשניטן די קעפּ און די פאַדערשטע פיסלעך און
האָט זיי צוגעהאַנגען מיט דער היילף פון מעשענע האַמשיקעס
צום דאָך, אונטער דער אַייזערנער רינע. ער האָט געטראַכט, אַז
ווען עס וועט ווערן אַ שטורם און אין דער לופט וועט זיין אַ
סך עלעקטריע, וועט דורך דעם מעשענעס דראָג די עלעקטריע
אַרײַן אין די פרעש און זיי וועלן זיך אָנהייבן רירן.

אָבער אַ שטורם האָט זיך איבערגעחורט עטלעכע מאָל,
און די פרעש האָבן זיך ניט געריירט. גאלוואני האָט זיי שוין
גענומען אַראָפּנעמען, אָבער בשעת מעשה האָט ער אָנגערירט
מיט אַ פיסל פון אַ פראַש צו דער רינע — און דער פּוס האָט
אַ דריגע געטאָן. גאלוואני האָט אַראָפּגענומען די פרעש און

גענומען אויספרוון זיי אזוי: ער האָט צוגעבונדן צום מעשענעם
האַמשיק אַן צייערנעם דראָט און מיטן דראָט אָנגערירט די
פיסל פונעם פראָש — דאָס פיסל האָט געדריגעט.

דאָמאָלט האָט גאלוואַני טאַקע באַשלאָסן, אז אַלע
חיות לעבן נאָר דערפאַר, וואָס זיי האָבן אין זיך עלעק-
טריע, די עלעקטריע שפּרינגט איבער פון מוח אין פלייש
אַרײַן, און דערײַבער באַוועגן זיך די חיות. קיינער האָט עס נאָך
דאָמאָלט די זאַך ניט אויסגעפרוּווט, ווי עס באַדאַרף צו זײַן,
און אַלע האָבן געגלייבט גאלוואַני אויפן וואָרט. אָבער אין דער
זעלבער צײַט האָט אַן אַנדער געלערנטער, וואָלטאַ, גענומען
פרוּוו אויף זײַן שטייגער, און ער האָט באַווײַזן אַלעמען, אז
גאלוואַני האָט זיך טועה געווען. ער האָט געפרוּווט אָנרירן די
פראַש ניט אויף אַזא אופן, ווי גאלוואַני האָט עס געטאָן, —
ניט מיט קײן מעשענעם האַמשיק און צייערנעם דראָט, נאָר
אַדער מיט אַ מעשענעם דראָט און מעשענעם האַמשיק, אָדער
מיט אַן צייערנעם דראָט און צייערנעם האַמשיק, — און די
פראַש האָבן זיך ניט גערירט. די פראַש האָבן זיך גערירט נאָר
דאָמאָלט, ווען וואָלטאַ האָט זיי אָנגערירט מיט אַן צייערנעם
דראָט, וואָס איז געווען פאַראַייניקט מיט אַ מעשענעם דראָט.

איז וואָלטען צײַנגעפאַלן, אז די עלעקטריע געפינט זיך
ניט אין דעם טויטן פראָש, נאָר אין דעם צײַן און מעש. ער
האַט גענומען פרוּוו, און ווירקלעך: ווי נאָר מען האָט צונויפגע-
פירט צײַן און מעש, איז געוואָרן עלעקטריע, און פון דער
עלעקטריע האָבן שוין געדריגעט מיט די פיס די טויטע פראַש.
האַט וואָלטאַ טאַקע גענומען פרוּוו — ווי אזוי אַרויסברענגען
עלעקטריע אויף אַ נייעם אופן, ניט אזוי ווי מען האָט פריער
אַרויסגעבראַכט... פריער האָט מען די עלעקטריע אַרויסגעבראַכט
דורך דעם, וואָס מען האָט אָנגעריבן גלאַז אָדער טריוואַקס,
און וואָלטאַ האָט די עלעקטריע אַרויסגעבראַכט דורך דעם,
וואָס ער האָט צונויפגעפירט צײַן מיט מעש צוזאַמען. ער האָט
געפרוּווט צונויפפירן צײַן אין מעש און אַנדערע מעטאָלן און
דורך דער באַהעפּטונג פון די מעטאָלן — זילבער, פלאַטין,
צינק, צין און צײַן — האָט ער אַרויסגעבראַכט עלעקטרישע
פונקטן.

נאָך וואָלטען האָט מען גענומען פאַרשטאַרקן די עלעקטריע

דורך דעם, וואָס מען האָט צווישן די מעטאלן אָנגעמאַסן פאַר-
שיידענע פליסיקייטן—וואַסער און וויערס. פון די פליסיקייטן
איז די עלעקטריע געוואָרן נאָך שטאַרקער, צוויי, אָן מען האָט
שוין נישט געדאַרפֿט, ווי פריער, רייבן, כדי אַרויסצוברענגען
עלעקטריע. עס איז שוין גענוג געווען אַרײַנצולייגן אין איין בלי-
שטיקלעך פון פאַרשיידענע מעטאלן און אָנגיסן אַהין די פליסי-
קייט — כדי אין דער בלי זאָל זײַן עלעקטריע און עס זאָל
אַרויס אַ פונק פון דעם דראָט.

ווען מען האָט זיך דערוואַס וועגן דעם נייעם אופן צו
באַקומען עלעקטריע, האָט מען גענומען אויסנוצן די עלעקטריע
אין לעבן. מען האָט אָנגעהויבן אָפנילדן און זילבערן מיט עלעק-
טריע, מען האָט צוגעמראַכט די עלעקטרישע באַלייכטונג און
מיט דער הילף פון עלעקטריע האָט מען אָנגעהויבן איבערצו-
געבן צייכנס פון איין אָרט אויפן צווייטן, אויף אַ ווייטן מאלך.

צוליב דעם דאַרף מען אַרײַנלייגן אין גלעזעלעך שטיקלעך
פון פאַרשיידענע מעטאלן און אָנגיסן אַהין פליסיקייטן. אין די
גלעזעלעך זאַמלט זיך אָן עלעקטריע. די עלעקטריע פירט מען
איבער דורך אַ דראָט אין וואָס פאַר אַן אָרט מען וויל, און
פון יענעם אָרט פירט מען דעם דראָט אַריין אין דער ערד. די
עלעקטריע לויפט אין דער ערד צוריק צו די גלעזעלעך און
הייבט זיך אויף צו זײַ דורך אַן אַנדער דראָט.

צוויי דרייט זיך די עלעקטריע אָן אַן אויפהער, ווי אין אַ
רינג — דורך דעם דראָט אין דער ערד און צוריק דורך דער
ערד, און ווייטער דורכן דראָט, און ווייטער דורך דער ערד.
די עלעקטריע קאָן גיין אין איין זייט און אין דער אַנדערער,
ווערן מען וויל זי לאָזן. זי קאָן גיין פריער דורך דעם דראָט
און אומקערן זיך דורך דער ערד, אָדער פריער גיין דורך דער
ערד און אומקערן זיך דורכן דראָט. אין דער הייך איבערן
דראָט — אין יענעם אָרט ווערן מען שיקט די צייכנס — איז
צוגעמאַכט אַ מאַגנעטישער ווייער. דער ווייער גיט זיך אַ קער
אין איין זייט, ווען מען לאָזט די עלעקטריע אַהין
דורך דעם דראָט און צוריק דורך דער ערד, און
ער גיט זיך אַ קער אין דער צווייטער זייט, ווען
מען לאָזט די עלעקטריע אַהין דורך דער ערד און צו-
זיך דורכן דראָט. דער ווייער ווייזט אָן אויף פריער באַ-

שמיטמע צייכנס און לויט די צייכנס פארשטענדיקן זיך די טע-
לעגראף-אנשמאלטן.
www.libtool.com.cn

זון-ווארעמקייט.

גיי ארויס ווינטער אין א שטילן פראסטיקן טאג אין פעלד
אדער אין וואלד, גיב א קוק ארום זיך און הער זיך צו: ארום
און ארום איז שניי, די טייכן זיינען פארפריירן, די מרוקענע
גרעולעך טארמשען פון אונטערן שניי, די ביימער שטייען נא-
קעט, קיין זאך רירט זיך נישט.

גיב א קוק וומער: די טייכן לויפן, רוישן; אין יעדער
בלאטקעלע שרייען די פרעש, פלעסקען זיך; די פייגל פליען
ארום, צוויטשערן, זינגען; די פליגן, די מוכן דרייען זיך, זשו-
זשען; די ביימער, גרעזער וואקסן, וויגן זיך.

פריד איין אן אייזערנעם טאג מיט וואסער, — וועט ער
פארשמינערט ווערן. שטעל אנדער דעם פארפריירענעם טאג
אויפן פייער: דער אייז וועט נעמען פלאצן, צעגליין, רירן זיך; דאס
וואסער וועט אנהייבן וויגן זיך, בלעזלען זיך; שפעטער, ווען עס
וועט אנהייבן צו זידן, וועט עס זיך צעהודען און נעמען דרייען
זיך. דאס אייגענע ווערט אויף דער וועלט פון ווארעמקייט. נישט
קיין ווארעמקייט — איז אלץ מויט; פאראן ווארעמקייט —
באוועגט זיך אלץ און לעבט. ווייניק ווארעמקייט — ווייניק בא-
וועגונג, מער ווארעמקייט — מער באוועגונג, א סך ווארעמקייט —
א סך באוועגונג, זייער א סך ווארעמקייט — זייער א סך בא-
וועגונג.

פון וואנען נעמט זיך די ווארעמקייט אויף דער וועלט? —
די ווארעמקייט נעמט זיך פון דער זון.

די זון גייט ארום ווינטער נידעריק, מיט א זייט, שפארט
נישט אן מיט די שטראלן אין דער ערד — און קיין זאך רירט
זיך נישט. הייבט נאך אן די זון צו גיין העכער איבער די קעפ,
הייבט זי נאך אן צו שיינען גלייך אויף דער ערד — ווארעמט
זיך אלץ אויף דער וועלט אן און אלץ הייבט זיך אן צו רירן.
דער שניי הייבט אן אראפצוועגן זיך, דער אייז אויף די
טייכן לאזט, עס גיט זיך א גאס דאס וואסער פון די בערג. פון
דעם וואסער הייבן זיך אויף אין די וואלקנס פארעם — עס

גייט א דעגן. ווער האָט עס אַלץ געמאַכט? — די זון. די זון
מען גייען אָפּ, לאָזן אַרויס שפּראַצן, די שפּראַצן פאַרשטעפּען
זיך פאַר דער ערד; פון די אַלטע וואָרדלעך גייען אַרויס גייע
שפּראַצן, הייבן אָן צו וואַקסן ביימער און גרעזער. ווער האָט
עס געמאַך? — די זון.

עס שטייען אויף בערן, מילוואַרפן; עס כאַפּן זיך אויף
פליגן, בינען, עס ווייזן זיך מוקן; עס קומען אויף דער וואַרעם
אָרויס פיש פון די אייעלעך. ווער האָט אַלץ געמאַך? — די זון.

די לופט וואַרעמט זיך אָן אויף איין אָרט — הייבט זי
זיך אויף, און איר אָרט פאַרנעמט אַ קעלטערע לופט — ווערט
א ווינט. ווער האָט עס געמאַך? — די זון.

עס הייבן זיך אויף די וואַלקנס, הייבן אָן צונויפגיין און
פונאַנדערגיין זיך — עס גיט אַ בליק. ווער האָט געמאַכט דעם
פּייער? — די זון.

עס וואַקסן אויס גרעזער, פירות, ביימער; די חיות זענען
זיך אָן, די מענטשן עסן זיך אָן און קלייבן אָן שפּיז און הייך;
מאַטעריאַל, די מענטשן בויען זיך אויס הייזער, בויען אויס פּאַ-
נען, שמעט. ווער האָט עס אַלץ צוגעגרייט? — די זון.

אַ מענטש האָט זיך אויסגעבויט אַ שטוב. פון וואָס האָט
ער זי געמאַכט? — פון קלעצער. די קלעצער זיינען אויסגע-
האַקט געוואָרן פון ביימער. די ביימער האָט אויסגעכאַוועט
די זון.

אַ אויוון הייצט מען מיט האַלץ. ווער האָט אויסגעכאַוועט
דאָס האַלץ? — די זון.

אַ מענטש עסט ברויט, קאַרטאָפּל. ווער האָט עס אויסגעכאַ-
וועט? — די זון.

אַ מענטש עסט פלייש. ווער האָט אויסגעהאַדעוועט די
חיות, עופות? — די גרעזער, און די גרעזער האָט אויסגעכאַ-
וועט די זון.

אַ מענטש בויט אַ שטיינערנע שטוב פון ציגל און קאַלץ.
די ציגל און קאַלץ ברענט מען מיט דער הילף פון האַלץ. און
האַלץ האָט צוגעגרייט די זון.

די זון האָט צוגעגרייט אַלץ, וואָס מענטשן דאַרפן, און
אַלץ פון וואָס מענטשן האָבן אַ נוצ, האָט אין זיך אַ סך זון-
וואַרעמקייט. אַלע דאַרפן האָבן ברויט, ווייל די זון האָט עס

אויסגעבאוועט, און עס האָט אין זיך אַ סך זון-וואַרעמקייט. ברויט
וואַרעמט דעם, וואָס עסט אים.

דערפאַר דאַרף מען האָבן האַלץ און קלעצער, ווייל זיי
האָבן אין זיך אַ סך וואַרעמקייט. ווער עס קויפט האַלץ אויף
ווינטער, דער קויפט זיין זון-וואַרעמקייט, און ווינטער צינדט
ער אָן דאָס האַלץ און לאָזט אַריין די זון-וואַרעמקייט צו זיך
אין צימער אַריין.

און ווען עס איז דאָ וואַרעמקייט, איז אויך דאָ באַוועגונג.
יעדער מין באַוועגונג קומט אַרויס פון וואַרעמקייט: אַדער גלייך
פון דער זון-וואַרעמקייט, אַדער פון יענער וואַרעמקייט, וואָס
די זון האָט צוגעגרייט אין קוילן, אין האַלץ, אין ברויט און
אין גראַן.

פערד, אַקסן פירן, מענטשן אַרבעטן, ווער באַוועגט
זיי? — די וואַרעמקייט. און פון וואַנען האָבן זיי גענומען די
וואַרעמקייט? — פון שפייז. און שפייז ווערט פאַרגרייט דורך
דער זון.

וואַסער-מילן און ווינט-מילן דרייען זיך און מאַלן, ווער
באַוועגט זיי? — דער ווינט און דאָס וואַסער. און ווער טרייבט
דעם ווינט? — די וואַרעמקייט. און דאָס וואַסער ווער טרייבט? —
אויך די וואַרעמקייט. זי האָט אויפגעהויבן די וואַסער-דאַמפן
אַרויף, אָן דעם וואַלט דאָס וואַסער ניט געפאלן אַראָפּ. די מאַשין
אַרבעט, זי באַוועגט זיך אַדאנק דעם דאַמף. און דעם דאַמף
ווער מאַכט? — האַלץ. און אין האַלץ געפינט זיך זון-וואַ-
רעמקייט.

פון וואַרעמקייט ווערט באַוועגונג — און פון באַוועגונג —
וואַרעמקייט. און סיי וואַרעמקייט, סיי באַוועגונג נעמט זיך פון זון.

מעשיות פון זאללאניע.

....

די סאָווע און דער האָז.

עס איז געוואָרן פינסטער. די סאָוועס האָבן גענומען אַרומ-
פליען איבערן וואַלד — זוכן פאַר זיך אַ ביסן.
אַ גרויסער גרויער האָז איז אַרויסגעשפרונגען אויף דער
לאַנגקע און גענומען זיך אַרומפּוואַן. די אלטע סאָווע האָט אַ קוק
געטאָן אויפן גרויען האָז און האָט זיך געזעצט אויף אַ צווייטן און
די יונגע סאָווע זאָגט: „פאַרוואָס זשע באַפּסטו ניט דעם האָז?“
די אלטע ענטפּערט: „ניט פאַר אונזערע כּוחות, — דער האָז
איז צו גרויס; דו וועסט זיך אַיינקלאַמערן אין אים, און ער וועט
דיך צוועקשלעפּן אין דער געדיכטעניש.“ און די יונגע סאָווע
זאָגט: „און איך וועל זיך מיט אַיין לאַפע אַיינקלאַמערן, און מיט
דער צווייטער וואָס גיכער זיך אָנבאַפן פאַר אַ בוים.“

און די יונגע סאָווע האָט זיך געלאָזט נאָכן האָז, זיך אַיני-
געקלאַמערט מיט דער לאַפע אין זיין פלייצע צוויי אַז אלט
נעגל זיינען אַהין אַריין, און די צווייטע לאַפע האָט זי צוגעגרייט,
פרי אָנצובאַפן זיך פאַר אַ בוים. און ווי נאָך דער האָז האָט
גענומען שלעפּן די סאָווע, האָט זי זיך אָנגעכאַפט מיט דער
צווייטער לאַפע פאַרן בוים און טראַכט זיך דערביי: „ער וועט
זיך ניט אויסדרייען.“ דער האָז האָט זיך אַ לאַנגעמאָן און האָט
צעריסן די סאָווע. אַיין לאַפע איז געבליבן אויפן בוים, די צוויי-
טע אויף דער פלייצע ביי דעם האָז. איבער אַ יאָר האָט
אַ יעגער געהרגעט דעם האָז און האָט זיך זייער געהיירשט, וואָס
ביי אים אויף דער פלייצע זיינען פאַרוואַקסענע סאָווישע נעגל.

ווי אזוי וועלף לערנען זייערע קינדער.

www.libtool.com.cn

איך בין געגאנגען אין וועג און איך האב דערהערט פון
דינען א געשריי. געשריען האט עס א יונגל א פאסטוך. ער
איז געלאפן מיטן פעלד און געוויזן אויף עמיצן מיטן פינגער.
איך האב א קוק געטאן און איך האב דערווען — צוויי
וועלף לויפן איבערן פעלד: איינער אן עלטערער, דער צווייטער
א יונגער, דער יונגער האט געטראגן אויף דער פלייצע א גע-
קוילעט לעמעלע, און מיט די ציין געהאלטן עס פארן פוס. דער
עלטערער וואלף איז געלאפן פון הינטן.

ווען איך האב דערווען די וועלף, האב איך צוזאמען מיט
די פאסטוכער זיך געלאזט לויפן נאך זיי, און מיר האבן אָנגע-
הויבן צו שרייען. אויף אונזער געשריי זיינען געקומען צו לויפן די
דאָרפס-לייט מיט זייערע הינט.

ווי נאך דער אלטער וואלף האט דערווען די הינט און
דעם עולם, איז ער צוגעלאפן צום יונגן, האט ארויסגעכאפט
ביי אים דאָס לעמעלע, אריבערגעוואָרפן זיך איבער דער פליי-
צע און ביידע וועלף האבן זיך געלאזט לויפן ווייטער און זיי
זיינען פארשווונדן.

דאמאלסט האט דער יונגל אָנגעהויבן צו דערציילן, ווי די
מעשה איז געווען; פון אראפּהאַט איז ארויסגעשפרונגען א גרוי-
סער וואלף, האט געכאפט דאָס לעמעלע, געקוילעט אים און
צוועקגעטראָגן.

אנטקעגן אים איז ארויסגעלאפן א קליין וועלפל און ער
האט זיך א וואָרף געטאן צום לעמעלע. דער אלטער האט
אָפּגעגעבן דאָס לעמעלע דעם יונגן וואלף אויף צו טראָגן, און
אליין האט ער זיך געלאזט לויפן לעבן אים.

נאָר ווען עס איז געקומען די צדה, האט דער אלטער
איבערגעריסן דעם לערנען און האט אליין גענומען דאָס לעמעלע.

ה א ז י .

האָזן האָרעווען זיך ביינאכט מיט דער קאָרע פון ביימער;
פעלד-האָזן האָרעווען זיך מיט ווינטער-קאָרן און מיט גראָז, און
די שייַער-האָזן — מיט קאָרן-קערנער אין די שייַערן. דורך

דער נאכט מאכן די האָזן אויפן שניי טיפע, בולטע שפורן. אויף האָזן זיינען בעלנים סיי מענטשן, סיי הינט, סיי וועלף, סיי פוקסן, סיי ראָבן, סיי אָדלערס. **ווען דער האָז וואָלט געשטעלט** פשוטע און גלייכע טריט, וואָלט מען זיין שפור באַלד געפונען אינדערפרי און מען וואָלט אים געכאַפט, אָבער נאָט האָט דעם האָז געגעבן פחדנות, און זיין פחדנות ראַטעוועט אים.

ביינאכט שפרייזט דער האָז איבער פעלדער און וועלדער אָן שום מורא און לייגט דורך גלייכע שפורן; אָבער ווי נאָך עס קומט דער פרימאָרגן, ווען זיינע שונאים כאַפן זיך אויף און דער האָז דעהערט, ווי הינט פילן, שלימנס סקריפען, פויערס ריידן און אַ וואָלף קראַכט אין וואַלד, הייבט ער אָן פון גרויס שדעק זיך וואַרפן פון איין זייט אויף דער אַנדערער. גיט ער אַ שפרונג פאַזויס, דערשרעקט זיך פאַר עפעס און לאָזט זיך לויפן צוריק איבער זיין פריערדיקן שפור. דעהערט ער נאָך עפעס אַ רעש און מיט גרויס אימפעט גיט ער אַ שפרונג אין אַ זייט און לויפט אַוועק פון זיין שפור. עפעס גיט ווייטער אַ קלאַפּ—דרייט זיך דער האָז ווייטער אויס און לויפט ווייטער אַוועק אין אַ זייט. ערשט ווען עס ווערט שוין אינגאַנצן ליכטיק, לייגט זיך דער האָז אַוועק.

אינדערפרי הייבן אָן די יעגער באַטראַכטן די שפורן פון דעם האָז, אָבער זיי פאַרפלאַנטערן זיך אין די צווייערליי שפורן און אין די ווייטע שפרונגען און זיי הידושן זיך אויף די אַיינפאַלן פון די האָזן. אָבער עס האָט דאָ גאָרנישט צו טאָן מיט קיין שום אַיינפאַלן. דער האָז האָט נאָר פשוט פאַר אַלע מורא.

דער שמעק-חוש.

דער מענטש זעט מיט די אויגן, הערט מיט די אויערן, שמעקט מיטן נאָז, פרוווט מיט דער צונג און טאַפט מיט די פינגער. ביי איין מענטשן זעען די אויגן בעסער, און ביי אַ צווייטן ערגער. איינער הערט פון דערווייטן, דער צווייטער איז מויב. ביי איינעם איז דער שמעק-חוש שטאַרקער, און ער פילט, ווי עס שמעקט פון דערווייטן, און דער צווייטער מעג שמעקן אַ פויל איי און ער וועט גאָרנישט ניט פילן. איינער קאָן דורכן

מאפן דערקענען יעדע זאך, און דער צווייטער וועט מיטן מאפן
גארנישט ניט דערגיין, ער וועט ניט אונטערשיידן קיין האלץ פון
פאפיר. איינער וועט נאך נעמען אין טייל צוויי און ער וועט
שוין וויסן, וואָס עס איז זיס, און דער צווייטער וועט אפילו נאָכן
דערשלינגען אויך ניט וויסן, וואָס עס איז ביטער און וואָס זיס.
צוויי זיינען אויך ביי פארשידענע חיות די חושים ניט
גלייך. אָבער ביי אלע חיות איז דער שמעק-חוש שמאָרקער,
ווי ביי אַ מענטשן.

אַ מענטש, בשעת ער וויל זיך באַקאָנען מיט אַ זאָך,
באַטראַכט ער זי, הערט זיך צו, ווי די זאָך רוישט, אַמאָל
גיט ער זי אַ שמעק אָדער ער פאַרוכט זי; אָבער פריער פון
אלץ וועט אַ מענטש, כּדי צו באַקאָנען זיך מיט אַ זאָך, זי באַטאַפן.
און פאַר חיות, כּמעט פאַר אלע, איז נייטיקער פאַר אלץ
אַ שמעק צו מאַן יעדע זאָך. אַ פּערד, אַ וואָלף, אַ הונט, אַ
קו, אָדער אַ בער וועלן ניט דערקענען קיין שום זאָך, ביז וואָ-
נען זיי וועלן זי ניט קיין שמעק מאַן.

בשעת אַ פּערד האָט פאַר עפעס מורא, פאַרשקעט ער—
דייניקט זיך דורך די נאָז, כּדי בעסער צו דערפילן דעם ריח,
און ער האָט צוויי לאַנג מורא, ביז וואַנען ער שמעקט ניט אַרום
די זאָך.

אַ הונט לויפט אָפּט נאָך נאָך זיין בעל-הביתם שפּור,
אָבער ווען ער דערנעט דעם בעל-הבית — דערשרעקט ער זיך,
דערקענט אים ניט, הייבט אָן צו פילן און בילט צוויי לאַנג,
ביז ער שמעקט ניט אַרום דעם בעל-הבית און דערוויכט זיך
ניט, אַז דאָס, וואָס האָט צוויי דערשראָקן זיין אויג, איז דער
בעל-הבית אליין.

אַקסן קאָנען צווען ווי מען שעכט אַקסן, הערן ווי זיי דע-
ווען אין שעכט-הויז, און זיי זאָלן ניט פאַרשטיין, וואָס עס טוט
זיך. אָבער עס איז גענוג, אַז אַ קו אָדער אַן אַקס זאָל אַנטרעפן
אויף אַן אַרט מיט אַקסן-בלוט און אַ שמעק מאַן דאָס בלוט,
כּדי ער זאָל פאַרשטיין דעם אמת. דאַמאָלסט הייבט ער אָן
צו רעווען, שלאָגן מיט די פיס און מען קאָן אים שוין בשום
אופן ניט אָפּטרייבן פון אַרט.

ביי אַיין אַלטימטשקן איז קראַנק געוואָרן זיין פרוי; ער איז
צוועק אליין מעלקן די קי. די קו האָט אַ פאַרשקע געמאַן, זיך

דערוואסט, אז דאס איז נישט איר בעל-הביתמע, און זי האָט
נישט געגעבן קיין מילך. די בעל-הביתמע האָט געוויסן דעם
מאָן אָנצומאָן איר פעלעל און איר שאל — די קו האָט גע-
געבן מילך; אָבער דער אלטער האָט זיך צעבראָסמעט, די קו
האָט אַ שמעק געמאָן און ווייטער אויפגעהערט צו געבן מילך.

בשעת יאָג-הינט לויפן נאָך אַ שפור פון אַ חיה, לויפן זיי
קיינמאָל נישט גלייך איבערן שפור, נאָר פון אַ זייט, מיט אַ טריט
20 ווייטער פון דעם שפור. נישט קיין געניטער יעגער פֿרוּנט
אַמאָל אַרױפֿפירן דעם הונט אויפן שפור פון דער חיה און
שמופּט דעם הונט מיטן נאָז גלייך אויפן שפור, אָבער דער
הונט שפּרינגט שטענדיק אָפּ אין אַ זייט. פֿאַרן הונט שמעקט
דער שפור אַזוי שטאַרק, אַז ער קאָן זיך נישט פּונאַנדערקלייבן
און ווייסט נישט צי די חיה איז געלאָפּן פֿאַרויס אָדער צוריק.
ער לויפט אָפּ אין אַ זייט און ערשט דאַמאָלסט דערשמעקט ער
פון וועלכער זייט קומט דער ריח, און לאָזט זיך לויפן נאָך דער
חיה. ער טוט דאָס זעלבע, וואָס מיר, בשעת מען שרייט צו
אונז אין אויטער אַרױן; מיר גייען אָפּ און ערשט דאַמאָלסט פון
דערווייטן קלייבן מיר זיך פּונאַנדער, וואָס מען רעדט. אָדער
ווען די זאך, וואָס מיר באַמראַכטן געפינט זיך צו נאָענט פון
אונז, — רוקן מיר זיך אָפּ און דאַמאָלסט זעען מיר זי גוט.

הינט דערקענען איינער דעם אַנדערן און גיבן זיך איינער
דעם אַנדערן צייכנס לויטן ריח.

נאָך אַנטוויקלטער איז דער שמעק-חוש ביי אינוועקטן. אַ
בין פֿליג גלייך אויף יענער בלוט, וואָס זי באַדאַרף; אַ וואָרעם
קריכט צו זיין בלאַט; אַ וואַנץ, אַ פֿליי, אַ מוק דערפֿילן דעם
מענטשן אויף הונדערט טויזנט וואַנצישע טריט.

די טיילעכלעך, וואָס טיילן זיך אָפּ פון יעדער מאַטעריע
און טרעפּן צו אונז אין נאָז אַרױן, זיינען זייער קליין, היינט ווי
קליין דאַרפן זיין יענע טיילעכלעך, וואָס דער שמעק-חוש פון
אינוועקטן נעמט זיי אויף.

טאַפּ-חוש און זע-חוש (ראיה).

פֿלעכט צונויף דעם ווייז-פינגער מיטן מיטלסטן פינגער און
מיט די צווייפֿע-לאָכמענע פינגער ריר יעדע וויילע אָן אַ

קליין קייקעלע, אזוי אז עס זאל זיך קייקלען צווישן די צוויי
פינגער, און אליין פארמאך די אויגן. וועט זיך דיר אויסווייזן,
אז עס זיינען דא צוויי קייקעלעך, עפן אויף די אויגן, — וועסטו
זען, אז עס איז פארען נאך איין קייקעלע. די פינגער האָבן זיך
אריינגעבראכט אין אַ מעות, און די אויגן האָבן דעם מעות
באזייטיקט.

גיב אַ קוק (בעסער פון דער זייט) אויף אַ גומן ריינעם
שפיגל: וועט זיך דיר אויסבראכטן, אז דאָס איז — אַ פענסטער
אָדער אַ מיר, און אז דאָרט פון יענער זייט, איז עפעס פארען.
גיב אַ טאפּ מיטן פינגער, — וועסטו דערזען, אז דאָס איז —
אַ שפיגל. די אויגן האָבן זיך אריינגעבראכט אין אַ מעות, די
פינגער האָבן דעם מעות באזייטיקט.

זיידנשפיגער.

ביי מיר אין גארטן זיינען געווען מוילבער-ביימער (זייד-
ביימער). מײן זידע האָט זיי נאָך פארזעצט. הערבסט-צייט האָט
מען מיר געגעבן אַ זאלאָמניק זאָמען פון אַ זיידנשפיגער און
מען האָט מיך צוגערעדט אויסצהאָרעווען זיידנשפיגער און מאַכן
זייד. די זאָמען זיינען טונקל-גרויע און אזוינע קלייניקע, אז אין
מײן זאלאָמניק האָב איך אָנגעצײלט 5835 שטיק. זיי זיינען
קלענער פון דער קלענסטער שפילקע-קעפל. זיי זיינען אינגאנצן
פוישע, נאָר ווען מען צעקוועטשט זיי, גיבן זיי אַ קנאָק.

די זאָמען האָבן זיך געוואַלגערט ביי מיר אויפן טיש, און
איך האָב שוין געהאַט פאָרגעסן וועגן זיי.

אַבער איינמאָל פרילינגס-צייט בין איך אוועק אין גארטן
און איך האָב באַמערקט, אז דער קנאָספּ אויפן מוילבער-בוים
האָט אָנגעהויבן פונאַנדערצולאָזן זיך, און אויף דער זוניקער
זייט איז שוין געווען אַ בלאַט. איך האָב זיך דערמאָנט וועגן
די זאָמען פון די ווערעם, בין געקומען אַהיים, האָב פונאַנדער-
געוואָרפן די זאָמען און גענומען זיי באַטראַכטן. די גרעסטע טייל
פון די קענדלעך זיינען שוין ניט געווען קיין טונקל-גרויע, ווי
פריער, אײניקע זיינען געוואָרן העל-גרויע. אַנדערע נאָך העלער
מיט אַן אָפּגלאַנק פון מילך.

אויפן צווייטן פרימאָרגן האָב איך אַ קוק געטאָן אויף די

איינעלעך און האָב דערזען, אז פון אַ מייל איינלעך זיינען שוין
אַרויס די ווערעמלעך, און די איבערוקע איינלעך זיינען אָנגע-
שוואַלן און אָנגעגאַסן געוואָרן. זיי האָבן אַפנים, דערפילט אין
זייער שאַלעכץ, אז זייער עסן איז שוין צייטיק געוואָרן.
די ווערעמלעך זיינען געווען שוואַרצע, האַריקע, און אַזעלכע
קלייניקע, קיים צו דערזען. איך האָב גענומען קוקן אויף זיי
דורך אַ שפּאַקטיוו און איך האָב באַמערקט, אז אינעם איינלע
ליגן די ווערעס צונויפגעדרייט אין אַ רינגעלע און ווי נאָר זיי
גייען אַרויס, גלייכן זיי זיך אויס. איך בין אַוועק איז גאַרמין נאָך
מוילבער-בלעטער, אָנגעריסן אַ דריי הויפּנס, אַוועקגעלייגט זיי
צו זיך אויפן טיש און אָנגעהויבן צוגרייטן פאַר די ווערעס און
אַרט, אַזוי ווי מען האָט מיך געלערנט.

איך האָב נאָך געהאַלטן ביים גרייטן דעם פאַפיר און די
ווערעס האָבן שוין דערפילט זייער שפּיז און זיינען צוגעקראַכן
צו מיר. איך האָב אָפּגערוקט דעם בלאַט און גענומען מיט אים
רייצן די ווערעס, און זיי האָבן ווי הינט נאָך אַ שטיקל פלייש,
געפויזעט איבערן געוואַנט פונעם טיש, דורך בלייערס, דורך
דער שערל און דורך פאַפיר. דאַמאַלסט האָב איך אָנגעשניטן
פאַפיר און דורכגעשטאַכן עס מיט אַ מעסערל. אויפן פאַפיר
האָב איך אַוועקגעלייגט די בלעטער און דאָס אַלץ (דעם פאַפיר
מיט די בלעטער) געלייגט אויף די ווערעס. די ווערעמלעך
זיינען אַדורכגעקראַכן דורך די לעכעלעך, האָבן אַלע אַרויפ-
געקלעמערט אויפן בלאַט, און זיך צוגעכאַפט באַלד צום עסן.

און ווען די איבעריקע ווערעס האָבן זיך אויסגעפיקט,
האָב איך אויף זיי אַרויפגעלייגט דעם פאַפיר מיט די
בלעטער, און אויך זיי זיינען דורכגעקראַכן דורך די לעכעלעך
און האָבן באַלד גענומען עסן. אויף יעדן בויגן פאַפיר האָבן זיך
אַלע ווערעמלעך צונויפגעקליבן אין איין אַרט און אָנגעהויבן
אַרומצובייסן די בלעטער פון די עקן. שפעטער, ווען זיי האָבן
שוין אַלץ אויפגעגעסן, זיינען זיי געקראַכן אויפן פאַפיר און האָבן
געזוכט פרישן שפּיז. דאַמאַלסט האָב איך אַרויפגעלייגט אויף
זיי נייע בויגנס געלעכערטע פאַפיר מיט מוילבער-בלעטער, און
זיי זיינען אַריבערגעקראַכן אויפן פרישן שפּיז.
זיי זיינען געלעגן ביי מיר אויף דער פּאָליצע, און ווען
קיין בלעטער זיינען ניט געווען, האָבן זיי געפויזעט איבער דער

פאליצע און צוגעפויזעט צום סאמע ברעג, אבער אראפגעפאלן זיינען זיי נישט, נישט געקוקט, וואס זיי זיינען בלוזדע, ווי נאך דער ווארעם קריכט צו צום אראפהאנג, לאזט ער פריער ארויס פון מויל א שפינוועבס, קלעפט זיך צו אויף דעם צום ברעג, לאזט זיך אראפ, הענגט א ביסל, קוקט זיך ארום, און אויב ער וויל זיך אראפלאזן, — לאזט ער זיך אראפ, און אויב ער וויל זיך אומקערן צוריק, ציט ער זיך ארויף אויפן שפינוועבס.

גאנצענע טעג האָבן די ווערעמלעך נאָר איין אַרבעט גע- האָט — צו עסן, און מען האָט זיי באַדאַרפֿט אַלץ מער און מער בלעטער דערלאַנגען. ווען מען ברענגט זיי אַ פֿרישן בלאַט, און זיי קלייבן זיך אַרויף אויפֿן בלאַט, ווערט אזאָ רעש, פֿונקט ווי עס פֿאַלט אַ רעגן אויף בלעטער. דאָס הייבן זיי אָן עסן אַ פֿרישן בלאַט.

אויף אזא אופן האָבן די עלטערע ווערעמלעך דורכגעלעבט פינף טעג. זיי זיינען שוין זייער אויסגעוואַקסן און גענומען עסן צען מאָל אזוי פיל, ווי פֿריער. אויפֿן פינפטן טאָג, האָב איך געוואַקסט, דאַרפֿן זיי אַיינשלאָפֿן, און איך האָב אַלץ געוואַרט אויף דעם. צום אָונט צו אויפֿן פינפטן טאָג, איז איין עלטע- רער וואַרעם, ווידקלעך, צוגעקלעפט געוואָרן צום פֿאַפּיר און ער האָט אויפֿגעהערט צו עסן און צו רידן זיך.

אויפֿן צווייטן מעת-לעת האָב איך לאַנג געהיט אים, איך האָב געוואַקסט, אַז די ווערעם בייטן עטלעכע מאָל די הויט, ווייל זיי וואַקסן אויס, עס ווערט זיי ענג די פֿריערדיקע פעל און זיי נעמען אַרויף אויף זיך אַ נייע פעל.

מיר האָבן זיך געביטן מיט מיין חבר ביי דער וואַך. אין אָונט האָט מיין חבר זיך צעשריען: „ער האָט זיך אָנגעהויבן אויסצומאַן, גייט גיכער!“ איך בין געקומען און איך האָב דער- זען, אַז דער וואַרעם האָט זיך צוגעקלעפט מיט דער אַלטער פעל צום פֿאַפּיר, ער האָט דורכגעריסן לעבן מויל אַ לאַך, האָט אַרויסגערוקט דעם קאַפּ, און גענומען אָנשמרענגען זיך, זיך דרייען אין אַלע זייטן — פֿרי אַרויסצורייסן זיך, אָבער די אַלטע העמד האָט אים נישט געלאָזט. לאַנג האָב איך געקוקט אויף אים, ווי ער האָט זיך געמאַטערט און נישט געקאָנט אַרויס- קריכן, און מיר האָט זיך פֿאַרוואַלט העלפֿן אים. איך האָב קיים-קיים אַ טאַרקע געטאָן מיטן נאָגל, אָבער איך האָב באַלד

דערזען, אז איך האָב געמאַן אַ נאַרשקייט, אונטערן נאָגל ביי מיר איז געוואָרן נאַס, און דער וואָרעם האָט זיך אויפגעהערט באַוועגן, איך האָב געמיינט, אז ביי מיר אונטערן נאָגל איז ווערעם=בלום, אָבער שפעטער האָב איך זיך דערוווסט, אז אַ וואָ-רעם האָט אונטער דער הויט אַ פליסיקן זאַפט — פרי זיין העמדל זאָל מיט דער שמירעכץ גרינגער אַראָפּ. מיטן נאָגל האָב איך, אַפנים, געפטרט זיין ניי העמדל, ווייל דער וואָרעם איז אַפילו אַרויסגעקראָכן, אָבער ער איז באַלד געשטאַרבן.

די איבעריקע האָב איך שוין ניט געטשעפעט, און זיי זיינען אַלע אַרויסגעקראָכן פון זייערע העמדלעך; נאָר אייניקע זיינען אומגעקומען, און הגם זיי האָבן זיך לאַנג געמאַמערט, זיינען כמעט אַלע אַרויסגעקראָכן פון דער אַלמער העמד.

ווען די ווערעם האָבן איבערגעביטן די הויט, האָבן זיי אָנגעהויבן שטאַרקער צו עסן, און עס איז אַוועקגעגאַנגען אויף זיי נאָך מער בלעטער. אין 4 טעג אַרום זיינען זיי ווייטער אַנמ=שלאָפן געוואָרן און ווייטער אָנגעהויבן אַרויסצוקריכן פון דער פעל. זיי האָבן נאָך מער בלעטער אויפגעגעסן, און זיי זיינען שוין געווען אויף אַן אַכטל ווערשאַק די גרייס. אין זעקס טעג אַרום זיינען זיי ווייטער אַנמשלאָפן געוואָרן און ווייטער אַרויס אין אַ נייער פעל און זיינען געוואָרן זייער גרויס און דיק, און מיר האָבן קוים באַוווּן אָנצוגרייטן פאַר זיי בלעטער.

אויפן ניינטן טאָג האָבן די עלטערע ווערעם אינגאַנצן אויפגעהערט צו עסן און גענומען קריכן אַרויף איבער די פאַ-ליצעס און איבער די זיילן, איך האָב זיי צונויפגעקליבן און איך האָב זיי געגעבן פרישע בלעטער, אָבער זיי האָבן זיך אָפגעקע-רעוועט פון די בלעטער און זיינען פון זיי אַוועקגעקראָכן. דאָ=מאָלסט האָב איך זיך דערמאַנט, אז ווען די ווערעם זיינען גרייט צו פאַרוואַנדלען זיך אין לעלעכלעך, הערן זיי אינגאַנצן אויף צו עסן און קריכן אַרויף.

איך האָב זיי געלאָזט צורו און גענומען זיך צוקוקן, וואָס וועלן זיי טאָן, די עלטערע זיינען אַרויפגעקראָכן אויף דער סטעליע, זיינען זיך פונאַנדערגעגאַנגען און יעדערער האָט באַווּן=דער גענומען פרויען און בשעת מעשה דורכציען אַ שפינוועבס=פעדעמל אין אַלע זייטן. איך האָב אַכטונג געגעבן אויף איינעם, ער איז פאַרקראָכן אין אַ ווינקל, דורכגעצויגן אַ פערעמלעך

זעקס אין אלע זייטן אויף א ווערשאַק פון זיך, זיך ארויפגע-
האנגען אויף זיי, איבערגעבויגן זיך און און פאַרם
פון א פאַרקעווע, אָנגעהויבן צו דרייען מיטן קאָפּ און אַרויסצו-
לאָזן אַ זיידענעם שפינוועבם, אויף אַזאַ אופן, אַז דער שפינ-
וועבם האָט זיך געוויקלט אַרום אים. צו אָונט צו איז ער שוין
געווען אַרומגערינגלט מיטן שפינוועבם, ווי מיט אַ נעבל, אַזוי
אַז מען האָט אים קוים אָנגעזען; און אויף מאַרגן האָט מען
אים שוין אינגאַנצן ניט אַרויסגעזען פון צווישן דעם שפינוועבם, —
ער האָט זיך אינגאַנצן אַרומגעוועבט מיט זייד און האָט נאָך גע-
האַלטן אין איין וועבן.

אין דריי טעג אַרום האָט ער אויפגעהערט צו וועבן און
האַט זיך אויפגעהערט צו באַוועגן.

שפעטער האָב איך זיך דערוואַסט, וויפיל שפינוועבם אין
דער לענג לאָזט ער אַרויס אין משך פון די דריי טעג; ווען
מען צעוויקלט זיין גאַנצן שפינוועבם, קומט אים אַמאָל מער ווי
אויף אַ ווערסט, און זעלטן ווייניקער. און אויב מען זאָל אי-
בערצייילן וויפיל מאָל דער וואָרעם דאַרף אַ דריי טאָג מיטן
קאָפּ אין משך פון די דריי טעג, כּדי אַרויסצולאָזן דעם שפינ-
וועבם, וועט אויסקומען, אַז ער וועט זיך אין משך פון די דריי
טעג אויסדרייען אַרום זיך 300.000 מאָל. דאָס הייסט, אַז אַן
אַן אויפהער, טוט ער זיך יעדע רגע אַ דריי, דערפאַר אָבער
נאָך דער אַרבעט, ווען מיר האָבן אַראָפּגענומען עטלעכע לע-
לעבלעך און האָבן זיי צעבראַכן, האָבן מיר געפונען אין די לע-
לעבלעך אינגאַנצן אויסגעטריקנטע ווערעמלעך, ווייסע, ווי וואַקס.

איך האָב געוואַסט, אַז פון די לעלעכלעך מיט די ווייסע
חלבנע מתים אינווייניק דאַרפן אַרויס פלאַטערלעך, אָבער בשעת
איך האָב געקוקט אויף זיי, האָב איך זיך עס ניט געקאָנט
פאַרשטעלן, אָבער אויפן צוואַנציקסטן טאָג האָב איך דאָך אָנ-
געהויבן צוקוקן זיך צו די ווערעמלעך, וואָס איך האָב געלאָזט
ביי זיך.

אויפן צוואַנציקסטן טאָג, האָב איך געוואַסט, דאַרף פאַרקומען
אַן ענדערונג. מען האָט גאָרניש ניט געזען, און איך האָב שוין
געטראַכט, אַז עפעס איז ניט גלאַט, אָבער פלוצים האָב איך
באַמערקט, אַז ביי איין לעלעכל איז דער עק שוואַרץ און נאָס
געוואָרן, איך האָב שוין אַ טראַכט געטאָן, אַז אפשר איז דאָס

לעלעכל קאליע געוואָרן, און מען האָרף אים אַרױסוואַרפֿן.
אַבער שפּעטער האָב איך אַ טראַכט געמאַן: אפּשר דיױבט זיך
צוויי אָן? און האָב גענומען קוקן, וואָס עס וועט דאָ זײן, און
טאַקע, פון דעם נאַסן אַרױט האָט זיך עפּעס אָנגעהויבן צו רירן.
איך האָב לאַנג ניט געקאַנט פאַרשױן, וואָס איז דאָס. אָבער
שפּעטער האָט זיך באַוויזן עפּעס ענלעכס אויף אַ קעפל מיט
וואַנצעלעך. די וואַנצעלעך האָבן זיך באַוועגט. שפּעטער האָב
איך באַמערקט, אַז דורכן לעכל האָט זיך דורכגעשטופּט אײן
פּיסל, שפּעטער אַ צווייטס, און די פּיסלעך האָבן זיך געקלאַ-
מערט און געדראַפּעט זיך פון דעם לעלעכל אַרױס. אַלץ מער
און מער האָט זיך עפּעס געריסן פון דאָרטן, און איך האָב
דערזען אַ נאַסן פּלאַמערל. ווען עס זײנען אַרױס אַלע זעקס
פּיסלעך, איז אויך דער אונטן אַרױסגעשפּרונגען, דאָס פּלאַ-
מערל איז אַרױסגעקראָכן און האָט זיך באַלד צוגעזעצט. ווען
דאָס פּלאַמערל האָט זיך אויסגעטריקנט, איז עס געוואָרן ווייט,
עס האָט צענומען די פּליגל, אַ פּיסל אַ פּלי געמאַן, זיך אַ
דריי געמאַן און האָט זיך צוגעזעצט אויפן פענסטער.
אין צוויי מעג אַרום האָט דאָס פּלאַמערל געלייגט אייער
אויפן פענסטער-ברעטל און האָט זיי צוגעקלעפּט צום פענסטער.
די אייעלעך זײנען געווען געלע. 25 פּלאַמערלעך האָבן געלייגט
אייער. און איך האָב אָנגעקליבן 5000 אייעלעך.
אויפן צווייטן יאָר האָב איך אויסגעהאַדעוועט נאָך מער
ווערעס און האָב פון זיי געהאַט נאָך מער זייד.

www.fibtool.com/en

www.libtool.com.cn

מעשיות פון באַטאַניק.

....

עפל-ביימער.

איך האָב פאַרזעצט צוויי הונדערט יונגע עפל-ביימער, און דריי יאָר נאָכאַנאַנד, פּרילינג און הערבסט, האָב איך זיי אַרומגעגראָבן און אויף ווינטער אַרומגעוויקלט מיט שטרוי, כדי זיי צו באַוואַרענען פון האָזן. אויפן פערטן יאָר, ווען דער שניי איז צעגאַנגען, בין איך אַרויס אַ קוק מאַן אויף זיי. זיי זיינען דיקער געוואָרן פאַרן ווינטער, און די קאָרע זייערע איז געוואָרן אַ גלאַנצדיקע און אָנגעגאַסענע; אַלע צווייגלעך זיינען געווען גאַנץ, און אויף אַלע עקן און אָפּבויגן זיינען געזעסן בלומען-קנאַספן, קיילעכדיקע, ווי אַרבעסלעך. וווּ ניט וווּ האָבן שוין די קנאַספן געפלאַצט און עס האָבן זיך אַרויסגעזען העל-רוימע עקן פון בלומען-בלעטער. איך האָב געוואַסט, אז פון אַלע קנאַספן וועלן ווערן בלומען און פירות, און איך האָב זיך גע-פרייט מיט מיינע עפל-ביימער. אָבער ווען איך האָב צעוויקלט מיין ערשטן עפל-בוים, האָב איך דערזען, אז אונטן, פונקט לעבן דער ערד, איז די קאָרע פונעם עפל-בוים אַרומגעגריזשעט אַרום און אַרום ביזן האַלץ-קערפער — ווי אַ ווייסער רינג, געמאַן האָבן עס די מייז. איך האָב צעוויקלט דעם צווייטן בוים — אויף אים איז אויך געווען דאָס זעלבע. פון צוויי הונד-דערט ביימער איז קיין איינער ניט געבליבן גאַנץ. איך האָב פאַרשמירט די אָפּגעגריזשעטע ערשטער מיט פּעך און חלב; נאָר ווען די עפל-ביימער האָבן זיך צעבליט, זיינען די בלומען זייערע באַלד אַראָפּגעפאלן. עס האָבן זיך באַוויזן קלייניקע בלעטע-

לעד, וואָס זיינען פאַרוועלקט און פאַרמריקנט געוואָרן, די קאַרע
האַט זיך צונויפגעקאַרטשעט און שוואַרץ געוואָרן פון זיין הויז-
דערט ביימער איז געבליבן נאָר ניין, אויף די ניין ביימער איז
די קאַרע ניט געווען אַרומגעגעסן אַרום און אַרום, און אין דעם
ווייסן רינג איז געבליבן אַ פאַסיקל קאַרע. אויף די פאַסיקלעך
אין יענעם אַרט, וווּ די קאַרע איז זיך צונויפגעגאַנגען, זיינען
געוואָרן אָנוואַקסן, די עפל-ביימער האָבן אַ ביסל געקערענט,
אַבער דאָך האָבן זיי זיך אַרויסגעדרייט, די איבעריקע זיינען
אַלע אומגעקומען. נידעריקער פון די אָפגעגרושעטע ערמער זיינען
אַרויס שפּראַצונגען, אַבער אַלע ווילדע.

די קאַרע ביי די ביימער — איז דאָס זעלבע וואָס די
אַדערן ביי אַ מענטשן; אַזוי ווי ביי אַ מענטשן גייט דאָס בלוט
דורך די אַדערן, אַזוי גייט דער זאַפט איבערן בוים און הייבט
זיך אויף אין די צווייגן, בלעמער און געבליס דורך דער קאַרע.
מען קאָן ביי אַ בוים אויסהוילן דעם גאַנצן האַלץ-קערפער, ווי
עס טרעפט זיך ביי אַלטע הושענא-ביימער, אַבער ווען נאָר די
קאַרע בלייבט גאַנץ, דאַמאָלט לעבט דער בוים. אַבער אויב
די קאַרע ווערט געפטרט, איז שוין דער גאַנצער בוים פאַר-
פאַלן. ווען מען שניידט אויף ביי אַ מענטשן די אַדערן — שטאַרבט
ער, וויל, ערשטנס, רינגט פון אים אַרויס דאָס בלוט, און
צווייטנס, האָט שוין ניט דאָס בלוט קיין וועג פאַר זיך איבערן
קערפער.

אַזוי ווערט אַ בירקן-בוים פאַרמריקנט, ווען חברה-לייט
דלובען אין אים אים אַ לעבל, כדי צו טרינקען דעם זאַפט, און
דער גאַנצער זאַפט רינגט דערבײַ אים.

אַזוי זיינען אויך די עפל-ביימער אומגעקומען, וויל די
מיין האָבן אַרומגעגעסן די קאַרע אַרום און אַרום, און דער
זאַפט האָט ניט געהאַט קיין וועג פון די וואַרצלען אין די צווייגן,
אין די בלעמער און אין דעם געבליס.

דער אַרמער הימל-בוים.

אין משך פון פינף יאָר איז אונזער גאַרטן געווען פאַר-
לאָזט; איך האָב געדונגען אַרבעמער מיט העק און גראָב-
אַיינס און אַליין גענומען אַרבעטן מיט זיי אין גאַרטן. מיר

האָבן אויסגעהאַקט און אויסגעשניטן דעם ווידערוואַקס און ווילד-
פּרעט, און אויך די ניט נויטיקע קומעם און ביימער. מער
פון אלע ביימער האָבן זיך צעוואַקסן און האָבן געשמערט די
איבעריקע ביימער דער הימל-בױם און פּױל-בױם (טרויבנ-
קאַרשנבױם). דער הימל-בױם גייט פון די וואַרצלען, מען קאָן
אױס ניט אויסגראַבן, ביז מען וועט אױן דער ערד ניט אויסהאַקן
די וואַרצלען. אויף יענער זײט מײכל איז געשמאַנען אַ רױז
גרויסער הימל-בױם, אַרום אױס איז געווען אַ לאַנקע; זי איז
געווען אינגאַנצן פאַרוואַקסן מיט שפּראַצונגען פון הימל-בױם.
איך האָב געהױסן זײ אויסהאַקן; מיר האָט זיך געוואַלט, אַז דער
אַרט זאָל אויסווען פּרױלעכער, און דער עיקר האָב איך געוואַלט
גרינגער צו מאַכן דעם אַלטן הימל-בױם, ווײל איך האָב גע-
מױנט, אַז די אלע יונגע ביימער גײען אַרויס פון אױס און ציען
אַרויס פון אױס דעם זאַפט. בשעת מיר האָבן אויסגעהאַקט די
יונגע הימל-בױמלעך, איז מיר צײַנווייז אַ שאַד געווען צו קוקן,
ווי מען צעהאַקט אונטער דער ערד די זאַפטיקע וואַרצלען, ווי
שפעטער שלעפּן מיר אױן פירן און קאַנען ניט אַרויסרייסן אַן
אונטערגעהאַקטן הימל-בױמל. ער האָט זיך געהאַלטן מיט אלע
בוות און ניט געוואַלט שטאַרבן, איך האָב אַ טראַכט געמאַן;
די בױמלעך דאַרבן, אַפנים, לעבן, אויב זײ האַלטן זיך צוויי
שטאַרק פאַרן לעבן, אָבער מען האָט געדאַרפט האַקן, און איך
האַב געהאַקט. ערשט שפעטער, ווען עס איז שוין געווען פאַר-
פאַלן, האָב איך זיך דערוואַקסן, אַז מען האָט אינגאַנצן ניט גע-
דאַרפט זײ אויסטראַטן.

איך האָב געמױנט, אַז די שפּראַצונגען ציען דעם זאַפט
פון דעם אַלטן הימל-בױם, און געווען איז פּונקט פאַרקערט:
ווען איך האָב זײ געהאַקט, האָט שוין דער אַלטער הימל-בױם
געהאַלטן ביים שטאַרבן, ווען די בלעטער האָבן זיך צעלאָזט,
האַב איך דערוען (דער בױם האָט זיך פּונאַנדערגעטױלט אויף
צוויי צווייגן), אַז אײן מײל איז אינגאַנצן געווען אַ הױלער; און
אין דעם זעלבן זומער איז ער פאַרטריקנט געוואָרן. דער בױם
האַט שוין געהאַלטן ביים שטאַרבן, ער האָט עס געוואַקסן, און
האַט איבערגעגעבן זײן לעבן די שפּראַצונגען.

דערפאַר האָבן זײ זיך צווייגן צעוואַקסן, און איך האָב אױס
געוואַלט גרינגער מאַכן און האָב אויסגעהאַקט אלע זײנע קינדער.

אין פויל-בוים איז אויסגעוואקסן אויפן שטעגל פון די ניסן-ביימער און האָט פאַרשטעלט די ניסן-קוסמעס. לאנג האָב איך זיך איבערגעלייגט — האָקן צי ניט האָקן דעם פויל-בוים: מיר איז געווען אַ שאָד. דער פויל-בוים איז געווען ניט עפעס דאָרט אַ קוסם, נאָר אַ גאַנצער בוים, אַ ווערשקעס דריי אין דער ברייט און אַ קלאַפּטער 4 אין דער הייך, ער איז געווען אינגאַנצן אַ צעצוווינגטער, אַ געגרייזלטער, און אינגאַנצן אַ באַ-שאַטענער מיט אַ גרעלן, ווייסן, שמעקערדיקן געבלים. דער ריח זינער האָט זיך געטראָגן פון דער ווייטן. איך בין שוין געווען גרייט אים לאָזן צורו, אָבער איינער פון די אַרבעטער (איך האָב אים פריער געהייסן באַזייטיקן אַלע פויל-ביימער) האָט אָן מיר אָנגעהויבן אים האָקן. ווען איך בין צוגעקומען, האָט ער זיך שוין אַרײַנגעהאַקט אין אים אויף אַן אַנדערשטאַלפן ווערשקעס, און דער זאַפּט האָט אַזש געזשעט אונטערן האָק, ווען ער האָט אָנגעטראָפּן אין דעם פריערדיקן קאַרפּן. וואָס קען מען מאַן, אַזוי, ווייזט אים, באַשערט, האָב איך אַ טראַכט געמאַן, אַליין גענימען די האָק און אָנגעהויבן צו האָקן צוזאַמען מיטן פּויער.

יעדע אַרבעט איז פריילעך צו מאַן: פריילעך איז אויך צו האָקן. עס איז פריילעך פון דער זייט מיף אַרײַנצוועגן די האָק און שפעטער גלייך אונטערהאַקן דעם אָנגעהויבענעם אַרט, און אַלץ ווייטער און ווייטער אַרײַנרייסן זיך אין בוים.

איך האָב אינגאַנצן פאַרגעסן וועגן דעם פויל-בוים און נאָר געוואָלט וואָס גיכער אומוואַלגערן אים. ווען איך האָב זיך פאַר-מאַטערט, האָב איך אַנידערגעלייגט די האָק, זיך אָנגעשפּאַרט מיטן פּויער אין בוים און געפרוּווט אים אינוואַלגערן. מיר האָבן אים אַ שאַקל געמאַן: דער בוים האָט געגעבן אַ צאַפּל מיט אַלע בלעטער, האָט אונז באַשפּריצט מיט טוי און באַשאַטן מיט ווייסע שמעקערדיקע קרוין-בלעטלעך.

און דאָ האָט פּלוצים עפעס אויסגעשריען, און אַ קראַך געמאַן אינווייניק אין בוים; מיר האָבן זיך אַ נעם געמאַן צו אים, און אינווייניק האָט עפעס זיך פּונקט ווי צעוויינט, צעקלאַקט זיך, און דער בוים האָט געגעבן אַ פּאַל. ער האָט זיך צעריסן ביים קאַרפּן און האָט זיך וואַקלענדיק אַ לייג געמאַן מיט די צווייגן

און בלומען אויף דער גראָן. די צווייגן און בלומען האָבן אַ
 צימער געמאַן נאָכן פּאל און זיינען געבליבן שטיל.
 „ער, אַ זעלטענע זאָך געווען!—האַט דער פּויער געזאָגט—
 אַ שאַד!“ אויך מיר איז אזא שאַד געווען, אז איך בין וואָס גי-
 כער צוועק צו די אנדערע אַרבעטער.

ווי אזוי ביימער גייען.

איינמאָל האָבן מיר געדייניקט אויף אַ בערגל לעבן טייכל
 אַ פאַרוואַקסן שמעגל. מיר האָבן אויסגעהאַקט דעם ווילדן רויזן-
 קוסט, דעם הושענא-בוים, הימל-בוים און שפעטער זיינען מיר
 צוגעקומען צום פּויל-בוים, ער איז געוואַקסן פונקט אויפן וועג
 און איז געווען דיק און זייער אַלט, פון אַ יאָר צען געוויס. און
 מיט פינף יאָר צוריק, האָב איך געוויסט, איז דער גאַרמץ גע-
 דיניקט געוואָרן. איך האָב בשום אופן ניט געקאָנט פאַרשטיין,
 ווי אזוי האָט געקאָנט דאָ אויסוואַקסן אזא אַלמער פּויל-בוים.
 מיר האָבן אים אַראָפּגעהאַקט און זיך געלאָזט ווייטער, און וויי-
 טער, אין אַ געדיכטן אָרט, איז געוואַקסן אַ צווייטער פּויל-
 בוים, נאָך אַ דיקערער פון דעם ערשטן. איך האָב באַטראַכט
 זיין וואַרצל, און איך האָב דערזען, אז ער וואַקסט אונטער אַן
 אַלטן לינדן-בוים. דער לינדן-בוים האָט מיט די צווייגן פאַר-
 שמעלט אים די שיין, און דער פּויל-בוים האָט זיך אויסגעצויגן
 גלייך אויף דער ערד אויף אַן אַרשין פינף, און ווען ער איז
 אַרויס אויף דער ליכטיקער שיין, האָט ער אויפגעהויבן דעם קאָפּ
 און גענומען בליען. איך האָב אים אונטערגעהאַקט ביים וואַרצל
 און האָב זיך געחידושט, וואָס דער וואַרצל איז אזוי פּויל אין
 דער צייט, ווען ער אַליין איז זייער פּריש. ווען איך האָב אים
 אונטערגעהאַקט, האָבן מיר צוזאַמען מיט די פּויערים גענומען
 אים שלעפּן; אָבער וויפּיל מיר האָבן אים ניט געשלעפּט, האָבן
 מיר אים ניט געקאָנט רירן פון אָרט. ער איז פונקט ווי צונע-
 קלעפט געוואָרן, איך האָב געזאָגט: „גיב אַ קוק, אפשר האָט
 ער זיך ערגעץ פאַרטשעפּט.“ דער אַרבעטער איז אַרונטערגע-
 קראַכן אונטערן בוים און האָט זיך צעשריען: „ער האָט נאָך אַ
 צווייטן וואַרצל, אַט דאָ אויפן וועג!“ איך בין צוגעקומען און
 איך האָב דערזען, אז ער האָט געזאָגט אַן אמת.

פדי דער לינדן-בוים זאל אים ניט פארשטעלן, איז דער
פויגל-בוים צריבער פון אונטערן לינדן-בוים אויפן שמעגל, אויף
אן צרשין דריי פון דעם פריערדיקן וואָרצל. יענער וואָרצל,
וואָס איך האָב אונטערגעהאקט, איז געווען אַ פויגלער און מיר-
קענער און דער נייער איז געווען אַ פרישער. דער פויגל-בוים
האָט, אַפנים, דערפילט, אַז לאַנג לעבן אונטער דעם לינדן-בוים
וועט ער ניט, האָט ער זיך אויסגעצויגן, זיך. פארמשעפעט מיט
אַ צווייגל פאר דער ערד, געמאכט פון צווייגל אַ נייעם וואָרצל,
און דעם אלטן וואָרצל האָט ער פארלאָזט. ערשט דאמאלסט
האָב איך פארשטאנען, אויף וואָס פאר אַן אופן איז אויפן שמעגל
אויסגעוואקסן דער ערשטער פויגל-בוים. ער האָט, אַפנים, אויך
געמאָן דאָס ועלבע, אַבער באוויזן אינגאנצן אַפצוואַרפן דעם
אלטן וואָרצל, צוויי און איך האָב אים אפילו ניט געקאָנט געבינען.
